

GENERO INDARKERIAREN KONTRAKO EGUNA

Mobilizazioek nabarmendu dute gizarte osoaren ardura dela arazoari erantzutea

Biktimek «terrorismoaren biktimen eskubideak eta onarpena» behar dituztela esan du Jabier Madrazo Gizarte Gaietako sailburuak

Emakume etorkinek eta alargunek tratatu txarrak erakundeetatik eta gizartetik jasotzen dituztela salatu dute, EGUNKARIAk jasotako testigantzetan /6-8

LANDER FERNANDEZ ARROIABE / ARGAZKI PRESS

Genero indarkeria salatze eta sexu indarkeriaren kontrako legea eskatzeko Iruñean egindako manifestazioa.

AUSTRIA

THOMAS COEX / EPA

Alderdi Popularra gobernu koaliziorako kide bila hasi da, hauteskundeak irabazi eta gero

OEPV Austriako Alderdi Popularrak bozen %42,3 eskuratu ditu hauteskundeetan, baina gobernatzeko ezinbestekoa du beste alderdiren batekin koalizioa osatzea. Aurreko hauteskundeetan bigarren alderdia izandako FPÖ Alderdi Liberal ultraeskuindarrak botoen erdiak baino gehiago galdu ditu. /22

EKONOMIA

EBk 2007an liberalizatuko du etxerako energiaren merkatua

Energia ministroek atzo hartutako erabakiak argindarraren eta gasaren prezioa merkatuko duela espero da /18

LITERATURA

Mogelen 'Peru Abarka' oroituko dute Eibarren, idazlanaren bigarren mendeurrenean

Euskal literaturako obra garrantzitsuenetakoari eta ahozko literaturari buruzko jardunaldiak egingo dituzte gaur, bihar eta etzi. /41

POLITIKA

Gil Ostoagari agur intimoa egin diote lagun eta senideek

Legazpiko Udalean osoko bilkura egingo dute bihar; Batasunak Gil Ostoagak jasandako presioa salatzea proposatuko du /9

GAURKO ELKARRIZKETAK

KOLDO SAN SEBASTIAN

Kazetaria eta idazlea

«Abertzaletasunak, antinazionalismoa sortu zenean, gutxietsi egin zuen» /13

PATRICIO ORTIZ

Ekuadorko Sociedad Patrioticako ekinbide politikoen zuzendaria

«Estatuaren erreforma osoa egin behar da, azpigarapenetik ateratzeko» /24

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

2002-11-26
kioskoa

Iban Arregi

Kanpainaren ondoren

Ramon Gil Ostoa preso ohiak bere buruaz beste egin zuela dio autopsiak, Espainiako komunikabide eta politikari batzuek hura askatzearen kontra egindako kanpaina lotsagarriaren ondoren. «Eta ondorioz», esango du baten batek. Garbi dago kanpaina izugarria izan zela, eta horren adibide **La Razón**-ek berak igandean egin zuen titulua: «ETAk, nazioarteko presioagatik une zailak igarotzen ari dela, Gil Ostoa militantea galdu du, balizko suizidio batean». **Deia**-k kritikatu egin zuen Gil Ostoa askatzearen inguruan antolatu zuten kanpaina mediatikoa, «ekidin zitekeen heriotza» izeneko editorialean. Egunkari horrek zera zioen: «... suizidioaren hipotesia da erosoena haren bizitzako tentsioz betetako azken etapan nolabait eragin zutenentzat...». Eta **Gara**-k ere bai: **Gara**-k ere «eragile asko izan dituen heriotza» izan dela esan zuen editorialean, eta «jazarpen eta lin txamendu publikoa» jasan zuela salatu zuen. **El Diario Vasco**-k eta **El Correo**-k ere editoriala eskaini zioten gaiari, eta errudun bakarra «bere buruaz beste egin duena bera» dela zioten bi egunkariak. Eta Joseba Azkarraga kritikatzeko ere baliatu zuten aukera, beste behin. Eta hortxe geratu ziren, ezer asko gehiago gehitu gabe. Espainiako komunikabide eta politikari batzuek Ramon Gil Ostoa askatzearen kontra egindako kanpaina lotsagarriaren ondoren agertu zen hilda preso ohia, eta Correo Taldekoek babesa eman zioten igandean kanpaina horri, nolabait esatearren —«eztabaidari» babesa, haien hitzetan esanda—: «...bestela, pertsonei eragiten dieten ebazpen judizialei buruzko eztabaida publiko oro ezinezko litzateke...».

Egunkaria 3.717. zenbakia

Oherezko Lehendakaria: Martin Ugalde

Administratzaile Kontseiluko Lehendakaria: Joan Mari Torrealdai

Kontseilari Ordezkarria: Inaki Uribe

Zuzendaria: Martxelo Otamendi

Gerentea: Mikel Sorozabal

Publizitatea: Igor Sota

Egoitza Nagusia: Martin Ugalde Kultur Parkea 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitateko faxa: 943300707

Webgunea: www.egunkaria.com

Posta elektronikoa: egunkaria@egunkaria.com

Publizitatea: publi@egunkaria.com

Batzorde Parekidea: 72664 E. Lege Gordailua. SS 800/90 ISSN 1134-640X
OJDK IKUSKATURIKO HEDAPENA

ORDEZKARITZAK ■ **Araba:** San Antonio, 20-1 ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965

Nafarroa: Irabiz Monasterioa, 45-13. esk. (Irribi dorrea) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686

Bizkaia: Egia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114

Lapurti, Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pelletier 35,
64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559257511

martintxo

hizpideak

Genero indarkeria guztion ardura da

Gizarteak bere arazotzat hartu behar du genero indarkeria. Hori izan zen atzo, kasik aho batez, Genero Indarkeriaren Kontrako Egunean aldarrikatu zutena. Gure artean gero eta eraso gehiagoren berri jakiten ari den une honetan (azken lau urtean 13 emakume hil dituzte He-

go Euskal Herrian), ezinbestekoa da hitzetatik ekintzetara pasatzea. Erakundeek, Nafarroako Parlamentuak eta Eusko Legebiltzarrak, esaterako, borritzaria mota horren kontrako adierazpen instituzionala onartu dute atzoko egunaren kariatara. Nabarmena da, ordea, indarkeria mota hori pairatzen duten biktimek ez dutela jasotzen beste indarkeria mota batzuk pairatzen dituztenek beste babes eta laguntzarik. Horren haritik, Javier Madrazo Eusko Jaurlaritzako Gizarte Gaietarako sailburuak eskaera argia egin du: «Genero

indarkeriaren biktimek terrorismoaren biktimek dituzten eskubide eta onarpen etiko, politiko eta ekonomiko berberak izan behar dituzte».

Onarpen hori beharrezkoa izanik ere, are garrantzitsuagoa da egoera lagarri horretara ez iristeko bitartekoak ezartzea: hezkuntza bidez haur eta gazteak berdintasunean hezitzea, tratatu txarren zantzuak daudenean emakumeari babesa eskaini eta erasotzailea alderatzea, erasandako emakumeak beharrezkoak dituen zerbitzuak doan eskaintzea...

Emakumeen aurkako indarkeria salatzeko atzo egindako mobilizazioetako bat.

Wolfgang Schuessel kontserbadorea, jarraitzaileak agurtzen.

Argindarra eta gasa liberalizatzeko akordioa

Europako Batasuneko kideek argindar eta gasaren merkatuak guztiz liberalizatzeko akordioa iritsi dute azkenean. Alemania eta Frantziak amore eman zuten atzoko bilan, eta epe bat ezarri zuten EBko kideek. Gehienek nahi baino geroago egingo da, ordea, liberalizazio hori, 2007an hain justu. Europako Batzordeak nahi baino bi urte geroago egingo da, hortaz, liberalizazioa, 2005erako egin nahi baitzuen Bruselak. Frantziaren presioen ondorioz atzeratu da epea, neurriak merkatuan izan dezakeen eragina aztertuko duen txosten bat egin nahi baitu Paris. Ondorioak argi daudela diote gainerako kideek: «Lehia areagotu egingo da, eta, ondorioz, kalitatea hobea izango da eta prezioak merkeagoak». Hori ikusi egin behar harko da.

Haiderren porrota

Austriako FPOE alderdi liberalak aurreko hauteskundee-tan lortutako botoen herena galdu zuen igandean, eta emaitzak ikusita Karintiako kantziler kargua uzteko prest agertu zen atzo Joerg Haider buruzagi ultraeskuindarra. Haiderrekin izandako ika-mikengatik irailean gobernu karguak uztera behartuta izan ziren alderdikideek buruzagiari leporatu zioten porrotaren erantzukizuna. Ultraeskuindarren zatiketak eta bozetan garaile irten den OVP kristaudemokratak FPOEren hainbat politika —immigrazioaren aurkako neurriak, besteak beste— bere egiteak eragin du boto emaleen galera. Karl-Heinz Grasser Finantza ministro liberal izandakoa gobernuan eustek ere lagundu dio Wolfgang Schuessel Austriako kantzillerraren alderdiari. Haiderrek «politikagintza gogaituta» zegoela esan zuen atzo, baina baliteke dimisioa ez gauzatzeta, lehenago ere hainbatetan iragarri baitu.

egunekoa

Iñaki Azaldegí

(Tolosako Udaleko Euskara teknikaria)

TEPE eta ERPEN

Bi sigla arraro samar hauek bueltak ari zaizkigu azkenaldi honetan Tolosaldeko euskararen mundutxoan, eta, itxura denez, baita urrutixeago ere.

TEPE: Kontseiluaren babespean Tolosaldean duela bi urtetik hona bideratzen ari garen plan estrategikoa, Tolosaldeko ikastetxe guztiak, Galtzaundi, sindikatu, enpresaburu, alderdi politiko eta abarrez osatutako Jarraipen Batzorde baten gidaritzapean.

EBPN: Eusko Jaurilaritzak onartutako plan nagusia eskualde edota herrietan aurrera eramateko, ziur asko, Tolosaldeko udal guztiek bere egin eta aurrera eramango dutena, Kontseiluarenarekin osagarritasunean.

Siglekin inor ez nahasteko argibideak eman ondoren, natorren bien inguruko nire hausnarketa plazaratzera:

Euskararen egoera, oro har, oso kezagarria iruditzen zait, eta Tolosaldean ere ez zait iruditzen luxuetarako gaudenik, beste leku batzuetako egoera kontuan izanda (Iparralde, Nafarroa, ezker-raldea...) zeruan gaudela badirudi ere. Euskararen ezagutza bermatzeak ez baitakar berarekin erabilerarako saltoa, eta edozein hizkuntzaren biziraupen osasuntsua ziurtatzeko erabileran egin behar da aurrera, ez ezagutzen soilik. Adibidez, Tolosan, azken urteetako neurketek geldialdi bat adierazten digute, behe-rantzko joera txiki bat, eta, Xabier Arza-luzek Kultur Etxean emandako hitzaldi batean esan zuen bezala, «euskararen gaian aurrera ez egitea atzera egitea da». Guztiz bat nator adierazpen horrekin.

Luxuetarako ez den egoera batean, ahal dela egoera on eta txarretan, baina txarretan gehiago, elkarlana ezinbestekoa da aurrera egiteko, taxuzko hizkuntza politika bideratzeko, eta orain artekoak, nire uste apalez, ez du ziurtatzen euskararen biziraupen osasuntsua, bizi-raupen traketsa beharbada bai Euskal

Herriko alde batzuetan, baina hori ere ez beste alde batzuetan.

Egoki bizirauteko elkarlan horrek hiru zutabe behar dituela esango nuke: gizarte eragileena, euskalgintzarena eta politikoa. Natorren zergatiak azaltzera:

—Hizkuntza normalizazioa gizarte osoak, gure kasuan Tolosalde osoak, bideratzen duen aldaketa soziokulturala da; hau da, Tolosaldeko herritarren egitasmo sozial, ekonomiko eta politiko guztien bultzadarekin uztartuta dagoena. Hortaz, gizarte eragileen ordezkariak parte zuzena izan behar du prozesu horren gidaritzan. Izan ere, pertsonen hizkuntza portaeraren aldaketak mailakatu izan behar baitu, modu naturalean gertatzekoa eta borondatezkoa, baina derrigorrean izango da gizarte hezur-mamitzen duten era guztietako entitate publiko eta pribatuaren hizkuntza jardunaren aldaketa mailakatuaren ondorio. Norberak ezin du bere hizkuntza-portaera nonahi eta nolanahi aldatu, bera mugitzen den guneetan ere aldatzen ez badute. Horretarako, gizarte eragileek erabaki guneetan egon behar dute, hizkuntza politikaz erabakitzen, ez lorontzi moduan.

—Tolosaldeko euskalgintzak (ikastetxeak, euskara taldeak, euskarazko komunikabideak...) bermatu behar du hizkuntzaren normalizazio prozesuak euskararen beharrak hartuko dituela aintzat. Horrexegatik egon behar du euskalgintzak prozesuaren gidaritzan, euskararen beharren arabera joka dezagun guztiok, eta ez beste interes batzuen arabera. Hizkuntza politika euskararen interesen arabera bideratu behar da soil-soilik, eta horren bermatzaile izan behar du euskalgintzak. Euskara normalizatzeko gutxieneko neurriak har daitezen bermatu behar du euskalgintzak, beste interesak alboratuz. Gainera, euskalgintzak prozesuaren zuzendaritzan egoteko zilegitasun osoa du, batetik, beren ogibidea delako, ogibide izateaz gain, ordu asko eskaintzen diz-

kiotelako —baita musu truk ere— euskarari, etorkizun oparoa izan dezan, eta ez duelako logikarik euskararen aldeko ekimen bat abiatzea (Bai Euskarari, EBPN...) euskaltzaleak albo batera utzita.

—Tolosaldeko ordezkari politikoek ere prozesuaren gidaritzan egon behar dute, haiek direlako herriak aukeratutako ordezkariak eta zeresan garrantzitsua izan behar dutelako prozesu honetan. Eta gainera, onerako edota txarrerako, haien esku daude hainbat baliabide ekonomiko, eta baita giza baliabideak ere.

Azken finean, Tolosaldeko hizkuntza normalizazio prozesuaren zuzendaritzak hiru hanka sendo behar ditu (politikoa, euskaltzalea eta gizarte eragileena), norabide bereberean bideratuak gainera, eta horrela lortuko da euskarak behar-beharrezkoa duen kontzertazio sozial, euskaltzale eta instituzionala. Nire ustez, bide horrexek bakarrik ziurta baitezake euskararen gutxienekoak bermatuko dituen hizkuntza politika eraginkorra.

Orain artean aipatutakoagatik, EBPN eta Bai Euskarari Akordioa (TEPE) prozesu berean bat egitea iruditzen zait egokiena, horretxek bakarrik bermatuko duelako hizkuntza politika egoki eta euskararen beharrak aintzat hartuko dituen bideratzea. Hau da, euskararen beharren gutxienekoetara elkarlan horren ondorioz iritsiko gara. Elkarlanik gabe, askoz ere zailagoa izateaz gain, ezinezkoa izatetik oso gertu baitago hizkuntza normalizazioa.

Beraz, prozesua EBPN eta Bai Euskarari Akordioaren aterkipean egitea, bi plangintzen aterkipean egitea ezinbestekoa duela euskarak iruditzen zait; datuek eta hainbat ikerketak (Jaurilaritzarenak, Unescorenak...), behintzat, hala diote.

Itxura denez, bide hori hartzekotan gara Tolosaldean, kostata, baina elkarren kontra aritu ordezkariarekin eta elkarlanean aritzea erabakitzen ari gara. Ez da berri txarra, alajaina!

zutabea

Juan Ramon Madariaga

‘Prestige’

Itsasoa etengabe ari gara lohitzen, kontrolik gabe, naturak dena aldatzeko eta arazteko berezko dohain eta indar telurikoa duelakoan. Berdin da zer jausten den itsasora, barruko tirainen mende desagerraraziko du Neptuno jaun ahaltsuak. Bai? Oraindik baditut buruan zapatu goizeko merkaturako paseo urrun haiek. Erriberako merkatura, iganderako arraina erostera aitaren eskutik nindoanean, oiuhu batek okerrarazten zizkidan lepoko gi-harrak. Erreka aldera begira zegoen etxe zahar-batetik, andre bat zabor-poltsa errekaratzen botatzeko prest zegoen. Eta oiuhu egiten zuen, kontuz ibiltzeko edo. Lantzean behin plastikozko poltsa nabigatzaile hari begira gelditzen nintzaion, egin beharreko bidea eta miliak irudikatzen saiatuz. Beti amaitzen nuen hausnarketa zoroa sentsazio berarekin: higuina.

Eta ez da hau, zorionez, itsasoa gehien kutsatzen den modua. Ikaragarriena, dakartzan ondorio ezin neurtuzkoengatik, petrolio-isurketa da. Itsasoak irentsi beharreko petroliotik %46 kostaldeko hirietatik botatzen dugu modurik naturalean, eta ia beste horrenbeste botatzen da petroliotziki eskerga horien deposituak garbitzearen ondorioz. Horri guztiari petroliotziki izaten dituzten istripuak eta petrolio-isurketak gehitu beharko genizkioke, eta horrela bakarrik lortuko dugu Meteosat-en bidezko gure ekologiararen margolan beltz eta inpresionista.

Europar izan diren hamaika isurketarik zazpi Galiziako kostaldearen aurrean gertatu dira. Eta hemen *zorionez* esan beharko genuke, hemen bai, zeren eta kostalde haizetsu eta itsaso zakarreko honetatik *Prestige* bezalako mila bostehun petroliotziki pasatzen baitira urtero, eta agidan ez da bestelako ezbeharrik suertatzen. Baina lasai egon, gertatuko dira, zirineriak edozein momentutan gertatzen diren moduan, multinazional eta enpresa askok lortu nahi duten botere zirrikagarriarengatik duten ekologiarekiko interesik eza salmonella bezalakoa baita, guztiok dakigu badagoela, eta sortzen denean hondamendia dakar. Zirineria beltza, kasu honetan.

Arazo honetan gehien tristatzen nauen kontua animaliak hilko direlako da. Tristeza da euren ez dakitelako itsaso sasi-urdira horretan lehen murgilaldia egin ostean, ezinbestez hilko direla.

Irudikatu une batez zanga baten begi urdinak galipotaren belztasunean eta ulertuko duzue.

seiko urrea

Andolin Eguzkitza

Espainiako Eliza atzera berriz zamalkatzen ari

Izeko Paz iaz hil zitzaigun. Irakaslea zen eta oso pertsona fededun, abertzale eta liberala. Eta behin baino gehiagotan gomutatzen dut, «bera ere kristaua izanda, Eliza ere bazela» esanez, eta ez apaiz, apezpiku eta enparauak bakarrik. Bere belaunaldiko fededun abertzale askok bezala, gerran eta gerrostean zentzua eman behar izan zion bere fedeari, eta argi zeukan ez Goma kardinal faxistak, ez Pio

XII.a aita saindu erdi naziak, edo beraiek izendaturiko Euskal Herriko gotzain eta artxapezek, ez ziotela berak Jainkoarekin zeukan lotura ez apurtuko, ez eta zimelduko ere. Zorionez ez zen bakarrik egon. Horra hor on Mateo Muxika gotzainaren kuraia, edo Hernanin fusilatutako apaiz abertzaleena, zein beste hainbeste eliztarrena, ordenaturik egon edo ez.

Geure izekorekin gogoratu naiz, jakina,

joan den ostiraleko Espainiako Elizaren dokumentuagatik. Espainiako Eliza —pentsatu nuen berria irakurtzean— ostera ere itze-goan, atzera berriz zaldiketan. Eta jakina, haserretu ere egin nintzen. Herrialde katalanetan nongoen berria irakurtzean, eta *Avui* egunkari katalana neukan esku artean. Editoriala gogorra zen eta zeintzuk apezpikuk bozkatu duten kontra aipatzen zuen, bai eta zeintzuk zurian. Sebastián aipatzen ez zuelarik, Uriarte, Etxenagusia eta Asumendi lehenengoaren artean jartzen zituen. Azkenengoaren artean, aldiz, Bilboko gotzaina den Blázquez eta Bartzelonako artzapezpikua den Carles, bai eta kontatzen ere, antza bozik ez daukan —dagoeneko erretiratu baitago— Setien eta Espainiako armadaren gotzaina den Esteparen artean

atralaka ederra edo gertatu zela. Eta gaineratzen zuen: Espainiako Elizak atzera berriz espainiar boterearen menpeko. Eta bidezkoa den lege, itauntzen ea egindako kondenen espainiar nazionalismoa ere sartzeko ote zen.

Fededunak ezinegonean jartzeko beste astakeria bat, horretarako gezurrak ere esanda: autoerabakikuntza-eskubide murritzua, esate baterako. Eta Kroazian zer gertatu zen? galdetzen zuen *Avui*-k erretorikoki. Alemaniaren historiak badaki zelakoa egin zituen Pacelli-k naziekin konkordatu bat sinatzearen: Hitler benetan izutzen zuen indar bakarra —Eliza Katolikoa— irendu zuen, horretarako Zentrumsparitei izeneko alderdi katolikoa desagerrarazita.

Oraingo hau, halandaze: beste bat.

hondo-hondotik

Joxe Manuel Odriozola

(Euskara irakaslea)

Identitatea eta totalitarismoa

Nor bere nazio-identitatearen araberaz bizitzea identitate horren sistema osatzen duten ezaugarri eta osagarriak sozializatuz bizitzea omen da. Identitatearen egiturak eduki dezakeen konplexutasunak ez du esandakoa funtsean deus aldatzen. Horrela, herritar espainolak edo frantsesak, ondo gauza jakina denez, ez du hutsik egiten bere bizimodu nazionalaren sozializazioan. Herritar horien sozializazioa, hau da, euren nortasun sozialaren eta nazionalaren garapena, beraien hizkuntza, kultura, lurralde, historia eta erakunde sozialen arabera eraikia izan da. Orain, globalizazioaren eskutik datorrien ipar amerikartasunaren kultura eta kontsumo gaien sarean sarturik egon arren, ez dira honen mirabe eta mendeko. Herritar hauen nazio-nortasuna ez dago kolokan, frantses jendeak munduan bigarren mailako izate hori modu gozoan hartzen ez badu ere.

Gatozen etxera, gurean etxean bizitzea, maizterrena egitea bada ere. Hona aurreneko galdera: euskal herritarrok nola bizi dugu euskal nazio-identitatea osatzen duten ezaugarri eta osagarrien sozializazioa? Zer integratzen dugu eta zer ez gure eguneroko bizimoduan sistema horretatik? Zer euskaratik? Zer euskal kulturatik? Zer euskal historiatik? Zer euskaltasunetik? Zer euskal sentiera nazionaletik? Zer euskal erakundeetatik? Zer, hitz batean, identifikazio-mekanismo hauetako bakoitzetik eta

sistema osotik? Gure auzoko herritarren neurrian gabiltza, ala hutsaren pare? Beste modu batera galdetuta: zenbat bizi dira gure maizter-etxean euskaltasunaren arabera, espainolak eta frantsesak bizi diren sentidu eta neurri bertsuan? Guztira hamabost mila? Hoge mila? Hor nonbait, SIADECO elkarteak behiala egindako azterketa batean ageri zenez. Ez ginen gehiago orduan, eta geroztik ez dira urte asko pasa. Beraz, euskaltasunetik so jarrita, haxe da gure nazio erakuntzarako daukagun masa kritikoaren tamaina. Politiko abertzaleen esanak, bistan denez, ez dira ahuntzaren gauerdiko eztula baino sendoagoak masa kritikoaren gaia hizpide dutenean.

Euskal nazio-identitatearen sistema osatzen duten ezaugarri eta tasun horiek ez dira noski euskaltasunaren alorrean ahitzen. Hemen gizajende gehiena abertzalea omen da, erdiak baino gehiago, *hemen* hori zazpitik hirura murrizten badugu behintzat. Abertzaletasun erdaldun honek, ezinbestez, euskal nazio-izaeraren ezaugarri euskaldunak modu sinbolikoan eta testimonialean bereganatzen ditu. Orobat, beste maila batean, antzera gertatzen zaio euskara ahozko komunikazio huts gisa, edo euskara ikasketarako tresna formal huts moduan darabilenari. Euskaldungoaren zatirik handienak ere ezin du beraz bereganatu nazio-izaera hori edozein erdaldunek egiten duen moduan eta neurrian.

Maizter-etxean egoera nazional hori baldin badaukagu euskaldunok, nola azal dezakegu gaur egungo espainiar totalitaris-

moaren jazarpena? Ipar Euskal Herrian, berriz, joan berri diren hauteskundeetan, abertzale batzuek beren boza Chiracen alde eman dute, demokraziaren aldekoa zela arrazoituz. Iparraldeko etnozidioda nonbait Francoren adiskide mina den Le Penen diktadurak burutua da. Zenbateraino dakigu euskaldunok gure herrian, ipar eta hego, burutu duten etnozidioaren berri? Zenbateraino dakigu nolako egoera nazionalen utzi gaituen jasan dugun etnozidioak? (Bidenabar: etnozidioda, etnia edo herri jakin baten hizkuntza, kultura eta nortasuna hilotzearen eragin duen estrategia politiko totalitariotzat har dezakegu; indarraren legearen izenean burutua, baina legearen indarraren moztasun zurutua).

Hegoaldekoari buruz hipotesi bat edo beste aurrera dezakegu, zerbait esate alderara. Bat: edo espainolismoaren ideologia totalitarioa erabat motza da jakite-kontuan, ez du fitsik ere ezagutzen euskal nazio-identitatearen zinezko egoera, edota jakin badaki, euskaltasunaren dimentsiotik ikusita, hemen daukaguna oraingoz ez dela ernamuin izatetik haratago doan ezer, baina hala eta guztiz ere jaiotzen ari den landare hazi aurretik jota bertan txikitu nahi du. Esate baterako: indarrean dagoen euskalduntze politikak identitate espainolaren erabateko sendotasuna hein batean edo bestean higatu egingo duela edo pentsatzen du nonbait, eta ez dago hori bera ere onartzeko prest. Irakaskuntza sistemaren

bidez jasotako euskara akademiko-formalak eragin dezakeen mirariren baten beldur da totalitarismoaren ideologia hau, itxura denez. Miraria izango bailitzateke, izan ere, erabatekoa gainera, minorizazioak jotako hizkuntza baten transmisio formal hutsak sozializazioaren bizi-dimentsio oinarritzkoenak Estatuaren hizkuntza dominantean hezuramitu dituen gizajendearen nortasun nazionala euskaltasunaren aldera lerraztea. Hau ez da inoiz inon gertatu, eta hemen ere ezin da beraz gertatu.

Amaitu baino lehen, Iparraldeko egoeraz galdera bat gehiago: euskal izatearen etnozidioda euskal lurraldearen zati horretan ez al du Frantziako Errepublika *demokratikoak* burutik burura hezuramitu? Noiz konturatuko ote dira gure haurride batzuk munduan burutzear dauden 3.000 etnozidiotik gehienak sistema demokratiko horrexen beraren izenean egin direla? Eta Frantzia dela hain zuzen sistema nazional totalitario horren sortzailerik sutuena. Baina, galdera honek orokorragoa izan beharko lukeela ematen du, Hegoaldeko egoera barne duela: Euskal Herriak inoiz bururik jasoko al du bi Estatu hauen izaera totalitarioaren aurrean gaur daukagun gaitasun ideologikoa edukita? Erantzunak itxura txarra dauka benetan. (Hizkera kontua dela eta: *gaitasun ideologikoa*, jarrerazko eta ezaguerazko mugimendu batek bere talde-interes orokorrak aldezteko sortua daukan baliabide operatibo baten moduan defini dezakegu).

GAITASUN IDEOLOGIKOA

Euskal Herriak inoiz bururik jasoko al du bi Estatu hauen aurrean gaur daukagun gaitasun ideologikoa edukita?

Ainhua Mujika eta Ion Olarra

(Euskal presoak)

Fresnestik

Fresnes kartzela 1898an sortu zenetik, Frantziako historia hurbilean erreferentziazko kartzela izan da, presoaren suntsitze lanean kalitateko exekutore gisa. Preso errepublikar komunistek, anarkistek... orokorrean borrokalari orok, baita euskaldunek ere, Fresnes eza-gutzeko aukera izan dute eta dugu, eta ez kasualitate hutsez.

Munduko II. Gerra garaian, Fresnes hainbat gertakizun ilunen protagonista izan zen. Hortik aurrera, bere ospeari eutsi dio, eta ez bakarrik garai hartako gertakizunengatik.

Egun, gudak eskularru zuriz egindako «bake-operazio» gisa iritzi publikoari aurkeztuak diren bezala, kartzelaren barnean pertsonaren suntsitzea eskularru zuriz jantzitako esku beltzez egiten da. Egun guztiz,

ordu guztiz, minutu guztiz, mugimendu guztietan..., urteetan pertsonaren duintasuna akabatzeko sistema zorrotza aplikatzen dute hemen, Fresnesen.

Garai bateko Fresnes ez dela entzun dugu beraien ahotik, baina kartzela bat, bere errepresio sistema osoarekin, ez da paretak margotuta aldatzen. Oraindik Fresnesen erregimen militarra dagoela salatu nahi dugu. Isilik ibili behar da, lerrokatuturik, paretari pegatuta (inoiz ez pasilloaren erditik), eskuak beti beraien begien bistan, poltsikotik at. Ziegatik irteten garen bakoitzean hormaren kontra jarri behar dugu, besoak gurutze moduan, eta eskuetara miazten gaituzte, dena ukituz (egunean bost aldiz miaztera irits daitezke!), biluzte integralak etengabeak dira. Presoen artean, egunean bi ordu eta erdi bakarrik hitz

egiteko aukera dago; hau da, 24 ordutik 21 ordu eta erdi debekatuta dago hitz egitea..., eta abar eta abar. Hau guztia arautegian ez dagoela esateak ez du ezertarako balio. Arautegi bat presoak irakur dezan dago egina, eta beste bat aplikatzeko. Kito! Kartzelan zaude, eta beraien aginduak bete behar dituzu!

Fresnes ez da, kartzela mailan, destino huts bat, zigor kartzela da, eta euskal preso politikoak, berriz ere, neurri errepresibo eta mendekatzailerik gisa, hona ekarri gaituzte. Ionen kasuan, bakarrik, gainera. Zalan-tzarik gabe, erabaki politikoa da, eta ez penitentziarioa.

Hemen, Fresnesen gaudenok, borrokan gaudela jakinarazi nahi diogu iritzi publikoari, sakabanaketaren kontra, Ionen Fresnesen pairatzen duen bakartasunaren kontra, euskal preso politikoentzat zigor kartzelari onartzen ez dugula salatze, eta duintasunaren defentsan.

Ion, irailaren 23tik, *mitard*-ean dago, eta besteok, lerro hauek irakurtzen dituzunera, *mitard*-ean egongo gara, kartzelaren sistematik kanpo egoteko aukera bakarra

dela ikusten dugulako. Egoera honen arduradunei borrokatze gure prestasuna azaldu diegu, baita egoera honen irtenbidea zein den argiki azaldu ere. Hau da, Fresnesen euskal preso politikorik ez, bakartasunik ez!

Zuri, une honetan irakurle zaren horri, gurekiko elkartasuna adierazi nahi baduzu, Frantziako Justizia Ministeriora (*M. Perben, Ministre de la Justice, 13, Place Vendôme, 75.042 Paris-Cedex 1*) idatz dezazun eskatzen dizugu, ondokoa adieraziz:

Monsieur le MINISTRE:

En tant que citoyen d'Euskal Herria (Pays Basque), je vous demande de prendre la décision, de ne plus maintenir le prisonnier(les) politiques basques isolés les uns des autres, ainsi de ne pas les incarcérer dans la prison disciplinaire de Fresnes.

Dans cette attente, veuillez agréer Monsieur le Ministre, mes salutations.

Besterik gabe, agur iraultzaile bat Fresnestik.

Artikulu hau Agustin Figale eta Aintzane Orkoloagak ere sinatu dute.

zuzendariari

(0034) 943 300 222

zuzendariari@egunkaria.com

Martin Ugalde kultur parkea 20140 Andoain

Herria da indarra

Iñigo Etxebarria • GALDAKAO

Azaroaren 30erako *Demokrazia Euskal Herriarentzat! Autodeterminazioa orain!* lelopean herritar talde zabal batek antolatutako manifestazioari debekuekin erantzun dio Lakuako Hirukoak, eta Batasunaren aurka-ko beste astakeria batekin Madrilgo Gobernuak. Badirudi gizarte anestesiatu bat nahi dutela biek, inguruan gertatzen denari jaramonik egingo ez dion gizartea; euren desadostasuna eta kezka adieraziko ez dituzten herritarrak-robotak. Eta gertaturikoa oso larria bada ere, sakonean agintariak —edonolako koloretakoak badira ere— herriaren atzetik mugitzen direla adierazi du garbiki. Herriaren iniziatiba eta horren arabera agintarien erabakia. Horrela izan da beti, eta horrela da orain ere. Hartara, herria be-

ra da egungo salbuespen egoera aldaraziko duena, ez besterik. Siglen gaineko herria, alderdi eta interesen gainekoa. Herria da indarra, herria bera da etorkizuna. Larunbatean, denok Donostiara!

Osasun Administrazioan euskaraz!

Ainara Betegi • AZPEITIA

Badirudi gure herrian euskaldunok hizkuntza eskubide oro errespetatua dugula, eta hau zalantzan ez jartzeko arrazoia Azpeitia herri euskalduna dela uste izatea da. Baina euskaldun garenok, lehenik eta behin, *gure herria* terminoak oinarrian duen esanahia argitu beharko genuke, hizkuntza eskubideez mintzo garenean. Kontziente izan behar genuke *gure herria*, Azpeitia izateaz gain, badela zerbait gehiago: Euskal Herria

bere osotasunean. Izan ere, euskara euskal herritar guztion hizkuntza eta eskubidea da. Beraz, euskaldun bakoitzaren oinarriko eskubidearen urraketa euskaldun guztion herrian gertatzen dela azpimarratu beharrean gaude, eta egoera honek gaur egungo hizkuntza politika zintzilik jarri eta euskara ofiziala izango den hizkuntza politika baten beharra duela.

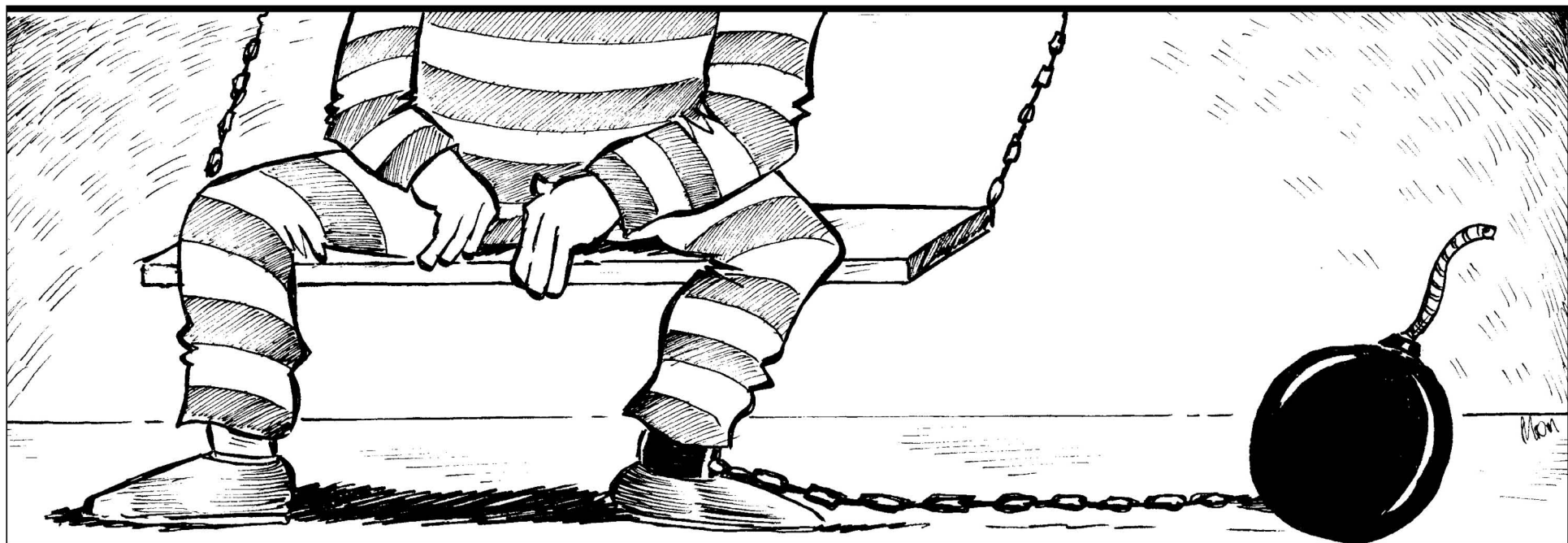
Euskararen erabilera, euskarazko irakaskuntzaren eskaera eta eskaintza... gero eta indartsuagoak direla azpimarratzen den garai hauetan, ez al da kontraesana hainbat osasun etxetan, gunen pribatutan, udal administrazioetan, epaitegitan... erdaraz hitz egin behar izatea?

Aurten, Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan osasun administrazioak 1.723 lanpostu berrietarako azterketak egin ditu, eta aurkeztu denari ez zaio euskararen ezagutza eta

erabilera derrigor eskatu. Jar gaitezen gure herriko osasun etxeko euskararen egoerari begira. Zenbat jendek du eskubidea sendagilearenera joan eta euskaraz komunikatzeko? Azpeitiko osasun etxean hurrek ere ezin dute argi azaldu zer gertatzen zaien, derrigortuak direlako ama hizkuntza ez den beste hizkuntza baten bidez azalpenak ematera. Bertan ditugun 2 pediatrek ez dakite euskaraz, eta badirudi beste pediatra 1 kontratatuko dutela (baliteke hark ere euskara ez menperatzea); beraz, 3 pediatra izango genituzke gure herrian, non euskaldunoi dagokigunez $2+1=0$ pediatra euskaldun = 0 eskubide euskaldunok jasan beharko genukeen.

Bada garaia erantzukizunak eskatzeko, osasun etxean behar ditugun sendagileak (pediatrak) euskaldunak izateko, antolatu eta gurea dena eskuratzeko!

montxo

galdeiozu... ?

ANDER VILARIÑO

Auto gidaria

Zure aita Andres Vilariño gidari ezaguna izateak estutu egiten al zaitu lehiatzeko orduan? Abizena pisua al da gidatzeko orduan?

Xabier Aranburu (Azpeitia)

Kartetan hasi nintzenean, 6 urte nituen, eta presioa zen, bai. Aita lau aldiz izan da Europako txapelduna, eta konparazioak beti izango dira... Abizenak asko lagundu dit babesleak lortzeko orduan, eta aitaren esperientzia ere oso probetxugarria izan zait. Baina autoan zaudenean, kronometroak eta emaitzek bakarrik balio dute, eta azken urteetan Espainiako 3 Formulako txapelduna eta Espainiako Super Toyota Formulako txapelduna izan ondoren, konfiantza handiagoa lortu dut, eta orain ez daukat presiorik horregatik.

Azaroaren 26tik aurrera **Oskar Goñi • Udalbiltzaren Batzorde Eragileko koordinatzailea** izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako. galdeiozu@egunkaria.com

hirusta

Joseba Otondo

Txolodromoan

Txipiroien tinta beltza marea beltzetatik heldu omen da; esnea *tetra brik*-etatik heldu den bezala edo *arrautzak* arrautza kaxetatik. Mila urte berriko ekosistemak. Rio de Janeiron alimaleko *Sanbodoroma* dute, eta, naski, hemen ere halako zerbait egin gogo dute, disidentzia eta bazter inarrostailak guztiak han sartzeko. Alta, hori agintzen dutenak napoleonondar eiteko paperezko kapela daramatela ikusteak biziki kezkatzen du. Kezkatzen duen bezala *Prestige* izena edukita komenientziatzeko banderarekin ibiltzen direla jakiteak eta nolahi kaskailtzen direla. Izen euskalduna edukitzera... Villarren arrangurak.

Odol beltzaren egarritz ibiltzen da gure ekonomia motorra, beltz edo ilunagokoen izerdiarekin erdiesten dena. Batzuk paperezko kapela buruan, eta bertzeak paperik gabe ihesi. Paperetan daudenak ere anitz dira, baina orain, *masoi* paratu beharrean, *batasuno* jar-

tzen dute. Ibarretxe eta apopiloak bihar, berandu eta *gaizki* berriz ere. Nire presidente Sanz paperezko kapelarik handienarekin.

Norbaitek kukuaren habia gainetik hegan egin zuen; haatik, habian ez zegoen kukurik, *kaudillo*-aren arranoa baizik. 30 urte eta gero hau! Habia handia gurea, *yankeen* arranoaren gustuko sehaska. Eta *gure* arrano beltza? Hori ere errege etxeko ikur, orduan, gero bezala *errege* berrien morroi izateko. Non dira leizeetako larre pottoka gorri eta basak?

Beltzean argi guti, eta argirik gabe muturkatu eta erortzen gara. Baina behin eta berriz harri berean muturkatzen ibiltzea, gehiegixko. Beltzetan petrolio buru, eta horietan lehena Hussein, *justizia mugagabea*, edo *petrolio ita-soetan*. Nire herrian eroetxe handi bat dugu, eta karrikako solasean *Txolodromoa* erraten diogu. Nire eskaria Udalbiltzari: Herri bat, Txolodromo bat!

GENERO INDARKERIAREN KONTRAKO EGUNA. Genero indarkeria hizpide hartuta, hainbat ekitaldi eta mobilizazio egin ziren atzo Euskal Herri osoan; erasoak salatu beharra nabarmentzeaz gain, arazoa gizarte osoarena dela ohartarazi zuten.

Arazoari erantzutea guztion ardura dela aldarrikatu dute mobilizazioetan

Hiriburuetan egin zituzten atzoko mobilizazio nagusiak, emakume taldeek deituta, baina hainbat herritan ere irten ziren kalera genero indarkeriaren kontra

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Genero Indarkeriaren Kontrako Nazioarteko Eguna dela eta, mobilizazio ugari egin ziren atzo Euskal Herrian. Elkarretaratze nagusiak hiriburuetan egin zituzten, baina, horiez gain, Uribe Kosta, Urola Kosta, Oarso eta beste hainbat herri eta eskualdetan ere antolatu zituzten hainbat ekitaldi. Gehienetan bat bera izan zen mezua: gizarteak bere arazotzat hartu behar duela genero indarkeria.

Baiona

Bortizkeria sexista guztien kontra eta Eskubide guziak, aukera berdinak zioten banderolak atxikirik, 25 pertsona elkartu ziren arratsean Baionako Herriko Etxeko plazan, emazteen kontrako bortizkeria salatzeko.

Emazteek Diote, Eraikizan eta Bilgune Feminista talde antolatzaileek agiri bat irakurri zuten bukaeran. «Karriketan, lanean, gure etxe edor horietan, presondegietan, emazteek egunero pairatzen dugu bortizkeria», adierazi zuten. «Indarkeriaren muinera joateko, sexuen arteko harreman hierarkikoak gainditu eta parekidetasunerantz abiatuko diren politika eta bideak sortu behar baititugu», gaineratu zuten, alderdi eta sindikatuei dei eginez. Egoeraren larritasunari garrantzi handiago eman behar zaiola esan eta usaian gertatzen den axolagabekeria ere gaitzetsi zuten.

Donostia

Donostian hainbat talde —Plazandreak, EHGAM, Bilgune Feminista, EILAS, Gehitu...— elkartzen dituen Koordinadora Feministak deituta egin zuten elkarretaratzea 200 lagun inguruk. *Emakumeenganako indarkeria guztion ardura da* eta *Emakumeei erasorik ez zioten pankarta bi zituzten aurrean*, eta hainbat lelo entzun ziren: «Hemen gaude, guk ez dugu bortxatzen», «Erasorik ez erantzunik gabe», «Gizonak jotzen bazaitu, ez da umore txarra duelako, gutxien zaituelako baizik»...

Horrez gain, goizean Bakearen Usoan *Emakumeontzat bakea noiz?* zioen pankarta jartzen

MARISOL RAMIREZ / ARGAKZI PRESS

Bilbon egin zuten atzo elkarretaratze jendetsuena: 1.500 lagun inguru elkartu ziren Arriaga antzokiaren aurrean.

JON HERNAEZ / ARGAKZI PRESS

Gasteizen atzo egindako protestaldia.

BOB EDME

Soinean pankartak jarrita, Baionan.

ELKARRETARATZEAK

Donostia, Baiona, Gasteiz, Bilbo eta Iruñean ehunka lagun elkartu ziren emakume taldeek deitutako deialdiei erantzuteko

UDALBILTZA

Udalbiltzak dei berezia egin die udalei, genero indarkeriaren aldeko konpromisoa eta neurri eraginkorrak hartzeko

LEKUKOTASUNAK

Emakume etorkinek eta alargunek tratatu txarrak erakundeetatik eta gizartetik jasotzen dituztela salatu dute

saiatu ziren, baina Ertzaintzak ez zien utzi.

Gasteiz

Gasteizen 300 lagun inguru elkartu ziren Andra Mari Zuriaren plazan, *Emakumeon kontrako indarkeria guztion ardura* leloa zerraman pankarta buruan zutela. Amaieran zenbait elkartek hitzartutako agiria irakurri zuten, eta exijitu zuten biktimentzako «zerbitzu publikoak behar bezala koordinatzea», erakundeen arteko protokoloa betearazteaz gain. Bestalde, indarkeria sufritzen dutenentzako harrera-etxe kopurua bikoizteko eskatu zioten Gasteizko Udalari. Alfonso Alonso alkatea ere izan zen kontzentrazioan.

Agiria babestu zuten, besteak beste, Arabako Emakumeen Asanbladak, Bilgune Feministak, CCOO-k, ESK-k, EILASEk, Gaztelesbosek eta Maria de Maeztu Forum Feministak.

Iruñea

Iruñean, ehunka lagun elkartu ziren 20:00etan Sarasate Pasealekuko Foruen Monumentuaren aitzinean, *Sexu bortizkeriaren aurka, legea orain. Zaplatzeko hori gu denontzat da* zioen pankarta baten atzean. «Hilketak dira, ez beroaldiak!» eta bortxakeriaren aurkako oihuak entzun ziren ibilbide osoan.

Antolatzaileek azpimarratu zuten Nafarroan genero indarkeriaren aurkako legeaz dagoen premia, eta neurri juridikoak, neurri sozialak, heziketarakoak eta osasun neurriak eskatu zituzten «gaitz larri honekin bukatzeko». Halaber, indarkeria jasan duten emakumeekiko arreta errazteko, jokabidea arautuko duen erakundearen arteko protokoloa martxan jartzeko eskatu zuten.

Bilbo

Bilbon Arriagan hasi zen manifestazioa 19:30ean, eta 1.500 lagun inguruk erantzun zioten Bilboko taldeek osatzen duten plataformaren deiari —IU-EB, Bilboko Emakumeen Koordinadora, Bizkaiko Emakumeen Batzordea...—. Pankartan zerramaten leloa, Donostia eta Gasteizko bera: *Erantzuna ematea guztion ardura da*.

«Genero indarkeria gizarte arazo bat da, eta ez arazo pribatu bat», adierazi zuten antolatzaileek manifestazioaren bukeran: «Izan ere, euskal biztanleriaren erdiei zuzenean edo zeharka eragiten dien indarkeria da».

DAVID AGUILAR / EFE

Begizta zuria jarri zuten atzo Emakunderen Gasteizko egoitzan.

Biktimen eskubideen alde egin du berba Madrazok

«Terrorismoaren» duten onarpen bera izan behar dutela dio

Asier Iturriagaetxebarria | BILBO

Genero indarkeria gaur egun Euskal Herriko gizarteak dauzkan «arazo larrienetako bat» dela eta horren aurkako borrokan ezin dela erdibideko jarrerarik izan adierazi zuen atzo Javier Madrazo Eusko Jaurlaritzako Gizarte Gaietako sailburuak. Halaber, genero indarkeriaren biktimek «terrorismoaren» biktimek dituzten «eskubide eta onarpen etiko, politiko eta ekonomiko berberak» izan behar dituztela azpimarratu zuen.

Aipatutako neurri hori hartzea onuragarria izango litzatekeela agertu zuen Madrazok. «Terrorismoaren biktimek ere urteak egin zituzten gizartearen eta erakundearen onarpena izan gabe. Orain, berriz, errazago eta hobeto erakusten digute zein den beraien egoera. Genero indarkeriaren biktimek sarriago salatu tuko lituzkete erasotzaileak, gizartearen eta agintarien babesa daukatela igarriko balute», esan zuen.

Erakunde publikoen «gaitz dituzten beharrek ikasgaia» genero indarkeriaren biktimei babesa ematea dela argitu

JAVIER MADRAZO

Gizarte Gaietako sailburua

«Terrorismoaren biktimek dituzten eskubide berak izan behar dituzte genero indarkeriaren»

«Tratu txarren kontrako borrokan ezin daiteke erdibideko jarrerarik izan»

zuen Madrazok, eta gaineratu zuen horrexek izan behar duela erakundeetako agendetako gai nagusia. Hala, Gizarte Gaietako sailburuak gogoratu zuen Nazio Batuen Erakundeak genero indarkeria nola definitzen duen. «Genero indarkeria da gizateriak daukan ezkutuko krimenik handiena», esan zuen Madrazok, Nazio Batuen hitzak ahotan hartuta.

Emakumeek jasaten dituzten tratatu txarren aurka lan egiten duen Clara Campoamor elkarteak Bilbon duen egoitzan egin zituen adierazpen

horiek Madrazok. Ondoan izan zituen Blanca Estrella Ruiz Clara Campoamor elkartearen presidentea eta Ricardo Ansotegi Bizkaiko Aldundiko Gizartekintza diputatua. Madrazok eginiko adierazpenak berretsi zituen Ruizek, eta zehaztu zuen berearen moduko elkarteak horren alde borrokatu direla urte askoan. «Ama bati alaba hiltzen diotenean, ez zaio axola hiltzailea terrorista edo beste edozer izatea. Alaba galdu duela bakarrik arduraz zaio. Estatuak ezin du bereizketarik egin biktimen artean», gaineratu zuen Ruizek.

Prebentzioaren eta hezkuntzaren garrantzia

Tratu txarrei aurre egiteko bidea prebentzioa eta hezkuntza direla adierazi zuen Madrazok. «Gure umeak berdintasunaren eta errespetuaren balioekin hezteko ezinbestekoa da», argitu zuen.

Blanca Estrella Ruizek gaineratu zuen horrekin bat zetorrela, baina agintariei utzikeria leporatu zien. «Bikotekidea hiltzen duen gizonak salaketa bat baino gehiago izaten ditu beti, edo ia beti. Hala ere, kalean izaten da, hiltzeko».

Gasteizko Udalak genero indarkeriaren kontrako plana onartu du, alderdi guztien oniritziarekin

Genero indarkeria amaitzea eta tratatu txarrak pairatzen dituzten emakumeak laguntzea helburutzat hartuta, Gasteizko Udalak Genero Indarkeriari Aurre Egitako Plan Integrala onartu zuen atzo, alderdi guztien oniritziarekin. Alfonso Alonso gustura agertu zen, «alderdikeriak gaitzitzeko gai» izan zirelako. Planean, emakumeen kontrako indarkeria «lehen mailako gizarte arazotzat» jo dute, eta hainbat neurri proposatu. Udalak 440.000 euro emango ditu plana abian jartzeko, erakunde arteko koordinazioa bultzatuko du, eta, besteak beste, 24 orduko zerbitzuak jarriko ditu, tratatu txarrak pairatzen dituzten emakumeak artatzeko.

Nafarroako Parlamentuak arazoa amaitzeko konpromisoa berretsi du

Nafarroako Legebiltzarreko Bozaramaileen Batzordeak genero indarkeria amaitzeko konpromisoa berretsi zuen atzo. Iragan azaroaren 4an batzorde berak adierazpen instituzionala onartu zuen gaiaren inguruan, eta bertan esandakoak eta hartutako konpromisoak berretsi zituzten atzo. Legebiltzarrek, ildo horretan, eskaera egin dio Nafarroako Gobernuari iragan ekainean genero indarkeriari aurre egiteko onartutako Foru Legea indarrean jar dezan. Baina lege haren kontra hainbat zuzenketa aurkeztu zituzten legebiltzar taldeek, eta atzo egin dako batzordean zuzenketa horiek «lehenbailehen» aztertu eta eztabaidatzeko konpromisoa hartu zuten.

Udalbiltza: «Sexuen arteko menpekotasun ereduaren isla bortitzena da genero indarkeria»

Euskal Herriaren Eskubideen Agiria lantzen ari diren honetan, genero indarkeria «eskubide urraketa onartezintzat» jo du Udalbiltzak. Adierazpen instituzionala kaleratu zuen atzo Udalbiltzak, eta indarrean dagoen gizarte ereduari egotzi zion arazoaren erantzukizuna: «Gure gizartearen indarrean dagoen sexuen arteko menpekotasunezko ereduaren isla bortitzena da genero indarkeria». Hala, Udalbiltzari dagokion aldetik, udalei dei berezia egin zien gaiari aurre egiteko.

TESTIGANTZAK

VICTORIA MENDOZA ETORKINA

«Gizartearen aldetik jasotzen ditugu emakume etorkinok tratu txarrak»

Nagore Rodríguez | DONOSTIA

Emakume etorkinek gizartearen aldetik tratu txarrak jasotzen dituztela dio Victoria Mendozak, Adiskidetuak elkartearen lehendakaria. Bazterketa eta tratu txar horiek, batez ere, lana aurkitzerakoan nabaritu ohi dituzte. «Etxeko lanak egiten aritzen gara, bestelako lanik topatzea oso zaila delako, nahiz eta beharrezko prestakuntza izan. Hemengo emakume askok egiten dute lan etxeetan, baina haien egoera eta gurea guztiz desberdina dira: etxeetan lan egin eta bertan bizi dira etorkin asko; beste batzuek, berriz, 15 orduz lan egiten dute egunero».

Victoria Mendoza duela 11 urte etorri zen Euskal Herrira, ezkontzeko asmoz. Mexikon psikologo eta hezkuntzako koordinatzaile gisa lan egiten zuen. Hona abiatu baino bi egun lehenago utzi zuen lana, eta hemen lana aurkitzeko itxaropenarekin etorri zen: «Nire esperientzia eta espediente ikusita, lana topatzea espero nuen».

Baina hemengo errealitatea bestelakoa izan zen. «Lana aurkitzeko orduan, mesfidantza handia zuten nirekin hemengo eskoletan, latinoamerikarra naizelako».

Gizartean aurkitzen duten bazterketa hori ez da lan arlokoa soilik: «Duela urtebete ba-

GARI GARAIALDE / ARGAZKI PRESS

natu naiz, eta ofizioa abokatu bat topatzeko izugarritzko arazoak ditut», dio Mendozak.

Emakume etorkinek nahiz hemengoek dituzten «arazoak berberak direlako», batera lan egitea beharrezkoa dela dio. Hala ere, arazoak berberak izan arren, «ez ditugu guztiek berdin bizi».

Informazio falta

Emakume batek tratu txarrak jasaten dituenean, etorkina izan edo ez, alde handia dago, Mendozaren aburuz: «Paperik gabe dauden emakumeek tratu txarrak jasaten dituztenean, beldurra izaten dute salatzeke».

Halakoetan, informazio eta orientazio falta «izugarria» izaten dute emakumeek: «Ez dakite nora jo». Izan ere, hona iritsi orduko etorkinek izaten dituzten arazo nagusietariko bat informazio falta dela adierazi du Mendozak.

Genero indarkeriari dago-kionez, informazio gehiago eskatu du gizon eta emakumeentzat. Halaber, prebentzioa derrigorrezkoa dela dio: «Ez da nahikoa tratu txarrak jasan ondoren laguntza izatea; aurrea hartzea beharrezkoa da, arazoa saihesteko».

Gizartean aurkitzen duten bazterketa dela medio «sekulako arazo psikologikoak» izaten dituzte, «espero zuten amets horretatik» esnatu eta benetako errealitatea ezagutzen dutenean: autoestimua falta, beldurra, lo egin ezina eta bakardade sentimenduak sortzen direla azaldu du Mendozak.

LUCIA LINARES ALARGUNA

«Agintariak emakume alargunoi egiten digutena ere tratu txarrak dira»

Asier Iturriagaetxebarria | BILBO

«Alargunon egoera tratu txarren beste erakusgarri bat da». Euskal Herriko Emakume Alargunen Federazioako presidentea Lucia Linares ez dauka zalantzarik emakume alargunak «baztertuta» daudela gaur eguneko gizartean. Linares urteak daramatza emakume alargunen eskubideen alde beharrean, eta denbora horretan guztian ikustea egokitu zaionak «haserretu» egiten duela dio. «Ez dut ulertzen nola egon gaitezkeen gauden moduan. Agintariak adarra jotzen digutela pentsatzen dut sarritan», gaineratu du, erne-gu puntu batekin.

Orain zazpi urte alargundu zen Linares, eta orduz geroztik pasatu behar izan duena beste alargun askorengan ere ikusi duela agertu du. Hala ere, berak «zortea» izan duela dio, «lan egiteko aukera izan dudalako. Beste emakume alargun askok, oster, ez dute aukera hori, eta bizi-baldintza negargarrietan egin behar izan dute aurrera».

Elkarteko kide baten egoera hartu du Linaresek adibide moduan, emakume alargun baten egoera nolakoa den azaltzeko: «Orain urte bi alargundu zen, 54 urte zituela. Denbora tarte honetan, senarraren autoa eta garajea saldu behar izan ditu, etxea konpon-

du eta saldu egin behar izan du, leku merkeago batera bizitzera joateko... Ezkondu baino lehen, lan egiten zuen, baina, gero, lana utzi zuen. Orain ez dauka lan merkatura egokitze-ko ikasteko dirurik, ez nork irakatsirik. Eta esango didazu nola egin dezakeen aurrera 360 euroko pentsioarekin...».

Egoera horiek ez gertatze-ko, Euskal Herriko Emakume Alargunen Federazioak eskatzen duena da gutxieneko soldata izatea pentsioa. «Hori gutxienez; ez dut uste larregi eskatzen dugunik», zehaztu du.

Depresioak eta seme-alabak

Baldintza ekonomiko horiekin aurrera egin beharko dutela jakitean alargunduta geratzen diren emakume «guztiak» depresioak izaten dituztela azpimarratu du Linares. «Hor ikusten da argien tratu txarrak jasaten ditugula».

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Donostialdea, Oarsoaldea, Hernanialdea, Kostaldea, Tolosaldea

105.7 FM
FREKUENTZIAN
Euskal Herria Lapurditik ikusia

GIL OSTOAGAREN HERIOTZA. Batasunak Legazpiko 'seme kutun' izendatzea proposatuko du, biharko plenoan

Gil Ostoagari agur intimoa egin diote Donostian, gorpua errausteko orduan

Legazpin elkarretaratzea egin zuten haren oroimenez, eta ikastetxe batzuetan geldialdiak

LEGAZPIKO UDALA

Osoko bilkura bihar

Bihar osoko bilkura egingo dute Legazpiko Udalean, arratsaldeko 19:30ean, Ramon Gil Ostoagaren heriotza dela medio. Gil Ostoagak jasandako presioak salatzea eta hura herriko seme kutun izendatzea proposatuko du Batasunak, aurkeztuko duen mozioan. Baina ez da mozio bakarria izango.

egiteko eskatu arren, bihar arratsaldean egingo da.

Bihar beste elkarretaratze bat egingo dute udaletxe aurrean, 19:15ean. Eta etzi Dolu Eguna izango da: eguerdian ikastetxe-etan, lantegietan eta udalean geldialdiak egiteko deia egin dute, eta arratsaldean lan-uzteak herriko taberna eta dendetan. Ostegunean ere elkarretaratzea egingo dute, 19:30ean, zigorraren hiru laurdenak bete dituzten presoak askatzea eskatu eta sakabanaketa salatzeko.

Igandean, 2.000 pertsona inguruk omenaldia egin zioten Gil Ostoagari, Legazpin; ekitaldi politikoaren ostean, manifestazioa egin zuten. «Heriotza zigorra» eta «gerra zikina» aipatu zituzten heriotzaren arrazoi gisa, eta Eusko Jaurlaritzari euskal presoaren eskubideen alde ezer ez egitea leporatu zioten.

47 urteko legazpiarra Legazpiko Urtatza auzoan agertu zen hilik; tiroa zuen bularrean, eta eskopeta aldamenean. Autopsiaren arabera, bere buruaz beste egin zuen. Patxi Gil Ostoaga hildakoaren anaiak larunbat arratsaldean azaldu zuenez, «espetsuek lortu ez zutena aske zegoela lortu dute. Gaur goizean ere telefonoz mehatxatu gaituzte». Urriaren 8an irten zen kartzelatik, 13 urte preso egin ostean. Hiru laurdenak beteta eduki arren, hura libre uzteko erabakia gogor kritikatu zuten hainbat politikari eta hedabidek; Ruth Alonso epailearen aurka ikerketa ireki zuten.

«Lintxamendua»

Gil Ostoagaren aurka «lintxamendu pertsonala» egin dutela esan zuen atzo Joseba Azkarra EAEko Justizia sailburuak, eta «hausnarketa» egin behar litzatekeela haren eta Ruth Alonsoren kontrako «kanpainaz». Josu Jon Imaz Jaurlaritzako ledeunak, berriz, «tamalgarri» iritzi zion gertaerari, baina arrazoiak zehaztea «oso zaila» dela esan zuen. Eusko Abertzale Ekintza alderdiak «jazarpenezko bortxakeriaren» ondorio izan zela uste du.

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

60 bat lagunek elkarretaratzea egin zuten atzo Legazpin, udaletxearen aurrean, Ramon Gil Ostoagaren oroimenez.

Erredakzioa | DONOSTIA

Azken agurra egin zioten atzo goizean Ramon Gil Ostoaga preso ohiari, haren gorpua errausteko garaian. Arratsaldean, berriz, elkarretaratzea egin zuten Legazpin, jaioterrian. Larunbat goizaldean hilda agertu zen Gil Ostoaga, ustez bere buruaz beste eginda. Haren senitateko eta lagunek «presioei» egotzi diete gertaera. «Espainiak eraila», dio hainbat herritako hormetan jarritako kartelak.

Gil Ostoagaren gorpua atzo goizean erraustu zuten, Donostiako Polloe hilerrian. Zumarragako beilatokitik eraman zuten hara. Ekintza intimoa izan zen; senideak eta hurbileko lagunak egon ziren, eta baita ezker abertzaleko ordezkari banaka batzuk ere: Joseba Permach, Jon Salaberria legebiltzarkidea eta LABeko idazkari nagusi Rafa Diez. Permachek esan zuenez, «urte askotako sakabanaketa» eta «azken hileotako presio politiko eta mediatiko izugarrien» biktima izan da Gil Ostoaga. «Espainiako Estatuaren zapalkuntza» salatu zuen.

Azken agurra laburra izan

GOTZON ARANBURU / ARGAZKI PRESS

IGANDEKO EKITALDIA. Donostian autopsia egin ostean, Zumarragako beilatokitik eraman zuten igandean Gil Ostoagaren gorpua; semeak eta anaiak eraman zuten hilkutxa. Arratsaldean, omenaldia egin zioten.

zen; aureskua dantzatu zuten, eta bertsolari batek bertso batzuk bota zituen hildakoaren oroimenez. Kanpoan, ehun bat pertsona bildu ziren, *Ramon, gudar, gogoan zaitugu: Herriak ez*

du barkatuko lelopeko pankartekin; Donostiako Sozialista Abertzaleetako zenbait zinegotzi ere han ziren.

Halaber, ikastetxe batzuetan geldialdiak egin zituzten herio-

tza salatzeke, Segi gazte erakundeak deituta. Arratsaldean Legazpiko udaletxe aurrean egin zuten elkarretaratzean, berriz, 60 lagun elkartu ziren. Legazpiko Batasunak atzo plenoa

Europako atea jo bai, baina nola?

EUROPAKO ETORKIZUNA. Alderdi abertzaleak bat datoz Europako atea jo beharraz. Nola egin eta nolako proposamena aurkeztu gogoetagai eta eztabaidagai da

Pello Urzelai | DONOSTIA

Europako Etorkizunari buruzko Konbentzioaren barne eztabaidak aurrera doazen neurrian argiago ikusten da Euskal Herria bezalako herri edo nazioen arazoa konponbiderik gabe geldituko dela. Prozesuaren amaieran Europako itun konstituzionalean kontu hori —eskualeentzako estatus berezi bat, nazioen aitortza edota herrien autodeterminazio eskubidearen onarpena— saihestuko dute. Orain arteko eztabaida prozesuan zenbait txostenetan azaldutako hitz edo kontzeptu batzuk —«kolektibitate erregionalak», «legegintza eskumenak dituzten eskualdeak» (Lamassoure), «estaturik gabeko nazioak», «nazio minorizatuak» (Kataluniako Konbentzioa), «identitate nazionala» (MacCormick)...— ezerezean geldi daitezke. Horrela aurreikusten dute —itxaropenaren leihoa erabat itxi gabe bada ere— Eusko Legebiltzarreko Europako etorkizunari eta Konbentzioari buruz sortutako lan taldeko hiru kidek: Luken Uribe-Etxeberria (EAJ), Gorka Knörr (EA) eta Joseba Alvarez (Sozialista Abertzaleak). Baita Jakes Bortairu Abertzaleen Batasuneko zuzendaritzako kideak ere.

Hala ere, guztiak bat datoz Europan irekitako eztabaidaren aukera baliatuz Euskal Herriatik proposamenen bat aurkeztu beharra dagoela. Europako atea jo beharra dago, ireki edo ez, aurkeztutakoa hor geldituko da etorkizunean garatzeko. Horraino adostasuna. Arazoa dator zer proposatu, nork proposatu eta nola proposatu galderi erantzun behar zaienean.

Gorka Knörr Eusko Legebiltzarreko lehendakariorde eta EAKo idazkari nagusiaren ustez, nazioen ikuspuntua Europan agertzean «indarrak batzeko unea» da, bai Euskal Herrian bai kanpoan ere. «Indarrak batu ordez, indarrak sakabanatuz ibili gara», dio Gorka Knörrek. Ekimen ezberdinen arteko proposamen komun baten alde agertu da. Euskal Konbentzioa, Eusko Legebiltzarren Lan Taldea, Legegintza Eskumendun Eskualdeetako Lehendakariaren Konferentzia, Legebiltzarretako Lehendakariaren Konferentzia, Kataluniako Konbentzioa.... «Indar horiek guztiak batu egin beharko lirateke eta proposamen komun bat aurkeztu beharko lukete Konbentzioaren aurrean». Eusko Legebiltzarrek, Knörren ustez, bultzatu beharko lukeen aldarrikapen instituzionalak «komuna» izan beharko luke eta «beste parlamentu batzuek eta

EGUNKARIA

Manifestazio bat Baionan, Europako Batasuneko estatu eta gobernuburuak Miarritzen bildu zirenean.

INDAR BATUKETA

Gorka Knörren ustez «indarrak batzeko unea da», bai Euskal Herrian bai Euskal Herriatik kanpo

HERRI GISA JOKATZEA

Joseba Alvarezen ustez funtsezkoena Euskal Herria «herri gisa» agertzea eta «herri gisa» proposamen bat egitea da

beste gobernu batzuek egindako aldarrikapenari erantsi beharko litzaioke».

Euskal proposamena

Joseba Alvarez Sozialista Abertzaleak taldeko parlamentaria-

ren ustez, beharrezkoa da, gainera, Europako beste nazioekin bat egitea herrien aitortzaren aldarrikapena plazaratzeko. Bide hori lantzen ari da ezker abertzalea, Estaturik Gabeko Nazioarteko Ordezkaritza Politikoa izeneko egituraren eta Conseuren bitartez, autodeterminazio eskubidea eta herrien aitortza lortze aldera. Baina, Joseba Alvarezen ustez, funtsezkoena Euskal Herria «herri gisa» agertzea da eta «herri gisa» proposamen bat egitea. «Euskaldunok», dio Alvarezek, «herri bezala errebindikazio zehatz bat eduki behar dugu, herri bezala kontuan hartuko gaituzte gure eskaerak herri bezala aurkeztu baditugu». Bide batez, Alvarezek gogoratzen du joan zen otsailean Batasunak proposamen bat egin zela EAJ-ri, EAri eta ABri Europako erakuntzaren aurrean «modu bateratu batean Euskal Herriaren

erantzuna egituratzen hastea». «Zoritxarrez, ez dugu inolako erantzunik jaso haien aldetik», erantsi du Alvarezek.

Europari begira herri gisa erantzutekotan, Alvarezen ustez, ez dute egin behar ez Gasteizko parlamentuak ez Iruñekoak. «Izatekotan, Udalbiltza bezalako instituzio batek eman beharko luke iritzia nazionala», dio Alvarezek. Horrez gain, beste aukera bat ikusten du: alderdien arteko agiri bat aurkezte.

Jakes Bortairu ABko zuzendaritzako kidearen ustez, «ezinbestekoa da» gai honetan «abertzale guztien jokamolde batua lortzea, ahal den neurrian Europari begira boz bakar bat izateko». Gaiaren garrantzia ikusirik, ABren ustez, beharrezkoa litzateke «gai horretaz mahai batean abertzale guztiak biltzea, ikusteko ze nolako jarrera defendatu behar den edo nola

EUROPAKO KONBENTZIOA: IKUSMOLDEAK

GORKA KNÖRR
Eusko Legebiltzarreko lehendakariordea (EA)

KONBENTZIOA: Ikuspegi ezkorra. «Gure ikuspegia ezkorra da. Nahiz eta egia

den estaturik gabeko nazioen eta eskualdeen arazoa gero eta gehiago sartzen ari dela debateetan, azken finean erabakietan bazter uzten dute. Ez da subsidiaritatea hizpide izango duen talde berezirik sortu, baztertu egin dute. Lamassoure jaunari enkargu egin zioten Europako Parlamentuan erregioen gaiari heltzeko eta Lamassourek egindako ekarpenik baliotsuena txostenetik ezabatu dute».

PROPOSAMENA: Beste nazioekin batera.

«Indarrak fokalizatu behar dira deklarazio komun batean: Euskadi, Euskal Herria, Eskozia, Katalunia, eta abar. Gutxieneko bat adierazi beharko litzateke, Florentzian bezala». «Alderdi bezala adierazpena honako hau izango litzateke: guk eskubide osoa daukagu Europako Batasunean nazio libre bezala gure burua aitortu izateko, autodeterminazio eskubidea aitortu izan dadin. Baina hori une honetan, ahuntzaren gaueko eztula baino ez da». «Gutxieneko aldarrikapenak honako hau jaso behar du: Europak bere barruan dauden nazioak eta erregio konstituzionalak aitortu ez ezik ezagutu edo errekonozitu behar ditu».

LUKEN URIBE-ETXEBERRIA
Eusko Alderdi Jeltzaleko parlamentaria

KONBENTZIOA: Historia luzea da. «Europako integrazio prozesuak bere erritmoa

darama. Europaren integrazio prozesuaren protagonista nagusiak estatuak dira. Baina esperantza batzuk badituzte, ez neurrigabekoak. Oso garrantzitsua izango da eta Eusko Legebiltzarrek ezarri dezala eta esan dezala zer nahi duen. Hor geldituko da, datozen urteetan garatzeko. Historia luzea da. Batek uste badu Euskal Herriaren historia bi urtera jotzeko dela jai du».

PROPOSAMENA: Estatutu berezia. «Europako Batasunak estaturik gabeko nazioei estatutu berezi bat eskaini behar diela defendatuko dugu. Zenbait eskubide eskainiz, Florentzian Legegintza Eskumendun Eskualdeetako lehendakariak onartu zuten bezala. Bigarrenik, oso inportantea, baldin badago herri bat —identitate batekin, hizkuntza batekin, nahi batekin— posibilitatea egon behar du autodeterminazio eskubidea gauzatzeko mekanismo juridiko bat izateko. Eskatu egin behar dugu eta eskatuko dugu. Espainiarekiko harremanak mantenduko genituzke Europaren barruan. Ez da haustura, ez da separatismoa eta ez da independentismoa».

jokatzen ahal dugun denek batera». Desadostasunak alde batera utziz, Jakes Bortairuren esanetan, AB prest dago «edozein mementotan gai horretaz hitz egiten hasteko» eta «proposamen bateratu bat lantzeko». Bestalde, ABk beharrezko ikusten du «estaturik gabeko beste nazioekin aliantza ahal bezain zabala». Halaber, indar sozial eta sindikalen batuketa beharrezkotzat jo du Bortairuk «presioa indartzeko».

Luken Uribe-Etxeberria EAJko parlamentariaren iritziz, berriaz, beste ekimenik baztertu gabe, garrantzi berezia ematen dio Eusko Legebiltzarrak eman dezakeen iritzia. Europaren integrazio prozesuaren protagonista nagusiak estatuak direla ahaztu gabe, Uribe-Etxeberriaren ustez, «oso garrantzitsua da Eusko Legebiltzarrak zer nahi duen ezar dezan eta esan dezan, hor geldituko da, datozen urteetan garatzeko». Hala ere, Europatik oparirik ezin dela espero oharatzen du. Europara proposamen batekin joateko «lehenik eta behin etxeko lanak eginda» joan behar dela dio EAJko parlamentariak. «Hemen gauzak ondo eta argi finkatu eta gero joango gara, eta benetan Europa demokratikoa bada entzungo digute, entzunak izango gara eta gauzak egingo dira, baina lehenik eta behin etxeko lanak», nabarmetzen du.

Edukia eztabaidagai

Euskal Herritik Europako Konbentzioaren eztabaidari begira proposamenen bat egitekotan, honek izan beharko lukeen edukia buruz ikusmolde ezberdinak agertzen badira ere adospuntuak ere badaude. Denak agertzen dira autodeterminazio eskubidea jasotzearen alde. Gero datoz ñabardurak. Gorka Knörrek uste du indarrak batze aldera gutxieneko aldarrikapena hobetsi beharko litzatekeela. «Alderdi bezala EAren adierazpena izango litzateke, guk eskubide osoa daukagula Europako Batasunean nazio libre bezala

Eusko Legebiltzarrak autodeterminazioa gauzatzeko era eskatzea nahi du EAJk

Eusko Legebiltzarrak osoko bilkura egingo du abenduan Europako Gaietarako Batzordeko Konbentzioari buruzko lan taldearen ebazpena eztabaidatzeko

Pello Urzelai | DONOSTIA

Europako Konbentzioari begira, Eusko Legebiltzarrak iritzia emango du abenduan. Europako Gaietarako eta Kanpo Harremanetarako Batzordearen baitan Europako prozesu konstituziogileari buruzko lan talde bat ari da lanean maiztasun geroztik. Lanen txostena eta ebazpen proposamena abenduan eramango du osoko bilkurara, honek eztabaida dezan. Abenduaren 2an lan taldeak eskatutako agerraldiak amaituko dira (Idoia Zenarruabeitia Eusko Jaurlaritzako lehendakariordea izango da azkena) eta negoziazioaren ordua iritsiko da lan taldeko kideen artean, harremanak hasiak badaude ere.

Lan talde honetako EAJren bozeramaile Luken Uribe-Etxeberriak argi dauka zein izan behar duen txostenaren edukia. Bi zati izan beharko litzuzke: batetik, Europako Batasunaren itun konstizionalaren eduki orokorreari buruzko hainbat iritzi bildu beharko luke (Europako instituzioen arteko orekaz, Europarren Eskubideen Kartaz, etab.). Bestetik, EAEk eta Euskal Herriak Europan izan behar luketen tokia azalduko luke.

gure burua aitortua izateko, autodeterminazio eskubidea aitortua izan dadin, baina hori, une honetan, ahuntzaren gaueko eztula baino ez da. Europan indar politiko nagusiak PP eta PSOE europarrak dira». Aipatutako gutxieneko aldarrikapenak, Knörren aburuz, «Europa-

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS
Gorka Knörr eta Luken Uribe-Etxeberria, Europako Konbentzioari buruzko lan taldearen bilera batean.

Bigarren zatia dagokionez, EAJren legebiltzar taldeak bi eskaera agertzeko asmoa du. Lehenik, Florentzian joan den azaroaren 14an Legegintza Eskumendun Eskualdeetako Lehendakarien Konferentziak onartu zuen adierazpenaren ildotik, ahalmen legegileak di-

tuzten erregioentzat «estatutu berezi bat» eskatu beharko luke Eusko Legebiltzarrak, EAJren ustez. Bigarrenik, «autodeterminazio eskubidea gauzatzeko mekanismoa» eskatu asmoa du EAJk. «Baldin bada herri bat, identitatea, hizkuntza eta nahia duena, posi-

«estatutu berezi bat» eskaintzeko eskatzearen alde agertu da. Bestetik, berezko nortasuna eta hizkuntza dituen herri batek «autodeterminazio eskubidea gauzatzeko mekanismo juridiko bat» izateko aukera aldarrikatzearen alde. Baina argi utziz eskaera hori ez dela «ez haustu-

bililitatea egon behar du autodeterminazio eskubidea gauzatzeko mekanismo juridikoa izan dadin eta eskatu egin behar dugu», adierazi dio EGUNKARIARI Luken Uribe-Etxeberria EAJko parlamentariak. Ikusmolde hau Jose Antonio Agirre lehendakariaren doktrinarekin bat datorrela dio Uribe-Etxeberriak. «Atea irekitzeko eskatuko dugu, identitatea duen eta zenbait parametro ekonomiko betetzen dituen herri batek autodeterminazio eskubidea izan dezan eta Europarekiko bestelako harreman berezi bat izan dezan», gaineratu du. Dena dela, aurrekoa esan ondoren zehaztapena dator. Uribe-Etxeberriak argi utzi nahi du proposamen horrekin ez dutela independentismo bultzatu nahi. «Aipatutakoa ez da separatismoa edo autodeterminazio kontzeptu klasikoa. Europan barruan gaudelako, lau libertateak daudelako, merkatu bat dagoelako, harremanak mantenduko genituzke Espainiarekin, Europa barruan. Ez da haustura, ez da separatismoa, ez da independentismoa». EAJk txostenaren zirriborroa aurkezten duenean ikusiko da asmoa nola gauzatzen dituen.

ra, ez independentismoa». Joseba Alvarez ustez, berriz, Euskal Herriaren aldetik egin beharreko proposamenak honako hiru atal izan beharko litzuzke: «Europako ereduaren defentsa, autodeterminazio eskubidearen aitortpena eta eduki sozialen garapena».

JOSEBA ALVAREZ
Sozialista Abertzaleak taldeko parlamentaria

KONBENTZIOA: Irtenbiderik ez. «Konbentziotik Europako herrien problematikari ez zaio irtenbiderik emango, egingo den Konstituzio horretan ez delako kontuan hartuko ez autodeterminazio eskubidea ezta estatus berezi bat ere erregio europarrek euren ordezkariak propioa izan dezaten. Giscard D'Estaingek esan duen bezala Europa estatuena da, subsidiaritate printzipioa ezartzen da estatutara eta gero estatua bere barne artikulazioan ikusiko dute nola konpontzen du-

ten gaia. Eta mugaz gaindiko herrien kasuan (Katalunian edo gurean) zatiketa hori mantenduko da beti».

PROPOSAMENA: Herri gisa. «Guk euskaldunok, herri bezala, errebindikazio zehatz bat eduki behar dugu. Kontuan hartuko gaituzte herri bezala herri bezala aurkeztu baditugu gure eskaerak. Euskal Herriaren aldetik, proposamenak hiru atal jaso beharko litzuzke: Europako eredu demokratikoaren defentsa, autodeterminazio eskubidearen aitortpena europarren aldetik, eta hirugarrena, eduki sozialetan lantzea. Gure ustez, hiru puntu horien inguruan EAJ, EA, ABrekin, borondatea badago, ez da arazorik izango».

JAKES BORTAIRU
Abertzaleen Batasuneko zuzendaritzako kidea

KONBENTZIOA: Aukera handirik ez. «Gauza bat da zer espero genezakeen eta beste bat benetan zer aurreikusten dugun. Guk egia erran ez dugu ikusten mementoz aukera handirik aurrerapauso interesgarri emateko, baina haleginak egin beharko dira lortzeko. Zer nahiko genuke lortu? Batetik, demokrazia eta gardentasun gehiago, Europako instituzio horietan eta pixka bat orain arte segitu den eredu ekonomizista gaindituz. Bigarrenik, gu bezalako estaturik gabeko

herrien ezagupena eta autodeterminazio eskubidearen ezagupena. Horrek erran nahi du, konkretuki, noizbait burujabe izateko aukera eta horretarako eboluzioa kontuan hartua izatea. Hirugarrenik, neoliberalismoaren eredu aldatzea, bestelako lehentasunak finkatzeko».

PROPOSAMENA: Ahots bakar bat. «Ezinbestekoa ikusiko genuke behintzat gai honetan abertzale guztien jokamolde batua lortzea edo gure arteko zatiketa gainditzeko gai horretan, ahal den neurrian, boz bakar bat izateko, Europari begira. Alderdi bakoitzak landu ahal ditu bere proposamenak, baina ezinbestekoa da borondatea denek bat jokatzeke».

NAFARROAKO AURREKONTUAK. Nafarroak izan dituen «txarrenetakoak» direla dio Tabernak

Ezker Independentistak eta IUN-NEBk osoko zuzenketak aurkeztu dituzte

«Atzerakoiak» direla eta «euskara berriz zigortu» egiten dutela salatu du Pernando Barrenak

Irene Arrizurieta | IRUÑEA

Nafarroako Legebiltzarrean Talde Mistoan dauden Ezker Independentistak zazpi parlamentariak eta IUN-NEBk osoko zuzenketak ezarri diote UPNk eta CDNk hitzarturiko aurrekontu proiektuari. Bi taldeak bat etorri dira 2003. urteko aurrekontuak «atzerakoiak» direla esatean.

Aurrekontu proiektua «atzerakoiak, Nafarroaren aurkakoa eta gizarte arloan murriztailea» dela esan zuen atzo Pernando Barrena Ezker Independentistako legebiltzarkideak. Felix Puio taldekidearekin batera eginitako agerraldian, adierazi zuen aurrekontuen helburu nagusia «zero defizitari eustea» dela eta horrek «inbertsio publikoa» mugatuko duela. Aurrekontu proiektua politika fiskal «atzerakoiak» sostengatzen dela salatu zuen, jasoko denaren %49,9 zeharkako zergak izanen dira eta. «Politika fiskalak aurrerakoiak dira zeharkako zerga bilketak zuzeneko bikoizten duenean», azaldu zuen. Gastu soziala —aurrekontuaren %47— EBko batez bestekoa baino zazpi puntu txikiagoa dela esan zuen, duela urte bat baino puntu bat gehiago.

Euskara «berriro» zigortu egiten dutela salatu zuen Barrenak: hizkuntza politikako diru sail guztiak desagertu egiten dira, Osasunbideko langileen birzi-

LANDER F. ARROIAE / ARGAZKI PRESS

Felix Puio eta Pernando Barrena Ezker Independentistako legebiltzarkideak, atzoko prentsaurrekoan.

PERNANDO BARRENA

Ezker Independentistako ordezkaria

«Berriro ere nafarren hizkuntza zigortu egiten da, eta bizkarra ematen zaio gizartearen eskaerari»

klarte ikastaroak, kasu; helduen euskalduntze eta alfabetatzeari eman beharreko diruajaitsi egin da, eta Euskaltzaindiari 100.000 euro gutxiago ematen zaizkio.

FELIX TABERNA

IUN-NEBko koordinatzailea

«Hauteskundeei begira eginak dira, UPNk bere ingurukoentzat eginak, eta eskuinaren izaera erakusten dute»

«Berriro zigortzen da nafar hizkuntza, eta bizkarra ematen zaio gizartearen eskaerari», salatu zuen.

Nafarroak Itun Ekonomikoa-

ren bidez Espainiari eman beharreko zenbatekoa 401,45 milioi eurokoa izanen dela salatu zuen, batez beste aurrekontua igotzen den baino hiru puntu gehiagokoa delako.

Felix Taberna IUN-NEBko koordinatzaileak, berriz, azkenaldian izan diren aurrekonturik «txarrenak» direla esan zuen. «Hauteskundeei begirako aurrekontuak dira. UPNk bere inguruko taldeentzat eginak dira, eta eskuinaren izaera erakusten dute». Gobernuaren aurreikuspen ekonomikoak «sinesgaitzak» direla adierazi zuen.

ARABAKO BILTZAR NAGUSIAK. ETAre indarkeria gaitzetsi ezean adostasunik ez dela izango dio EAJk

Hauteskunde legean akordioak lortzeko deia egin dio Arabako Ezker Independentistak EAJri

Erredakzioa | GASTEIZ

Arabako Biltzar Nagusietako hauteskunde legearen erreformaren inguruan eztabaidatu zuten atzo Arabako Foru Aldundian, Santa Katalina izeneko osoko bilkuran. Legearen aldatetari babesa adierazi zion Arabako Ezker Independentista talde mistoko biltzarkide Iñaki Usategik, eta akordioak lortzeko deia egin zion EAJri, aldaketak aurrera ateratzeko.

Usategik EAJri gogorazi zion lege aldatetari aurrera ateratzeko

ko «gehiengo nahikoa» badagoela, eta modu horretan Arabako Biltzar Nagusiei eskumenak eman ahal izango zaizkiela. Eusko Legebiltzarreko hauteskunde legearen erreforman edo Arkautiko Mahaian PSE-EErekin batera egin bezala egiteko dei egin zion EAJri.

Alabaina, EAJko bozeramaile Miguel Angel Redondok berretsi zuen, indarkeria gaitzetsi ezean, ez dutela inolako adostasunik erdietsiko ezker abertzalearekin. Hala ere, legearen erreforma defendatu zuen, «or-

EGUNKARIA

Iñaki Usategi biltzarkidea.

dezkaritza proportzionala» errespetatuko lukeelako.

Manuel Ibarrondo EAJko bozeramaileak PP eta PSE-EEren

jarrera kritikatu zuen, garai batean iritzi kontrajarriak zituztelako eta egun «diagnostiko bera» egiten dutelako.

«Demokraziaren prostituzioa»

Hain justu ere, PPK eta PSE-EEk gogor kritikatu zuten EAJk proposatutako erreforma. PSE-EEko Juan Carlos Prietoren aburuz, herritarrek kalera irten beharko lukete «demokraziaren prostituzioa» salatzen. PPKo ordezkari Santiago Abascalen arabera, «iraingarria» da legearen erreforma mahai gainean jarri izana, «abertzale ez garenok herrietan zailtasun handiagoak ditugulako bozetarako zerrendak egiteko». Jose Vicente Cos EB-IUko biltzarkideak ere legearen aldatetari gaitzetsi zuen.

ESPAINIA-FRANTZIA

Aznar, Acebes eta Sarkozy bildu dira informazio trukeaz aritzeko

Erredakzioa | DONOSTIA

Jose Maria Aznar Espainiako gobernuburua eta Angel Acebes Barne ministroa Nicolas Sarkozy Frantziako Barne ministroarekin bildu ziren bart gauean. Frantziako ETAren aurkako operazioak daudenean Frantziako Poliziak lortutako informazioa, dokumentazioa eta frogak Espainiako Poliziari segituan helarazteari buruz hitz egiteko egin zuten bilera. Akordioaren ondoren, informazioa segituan jasotzeaz gain, ADN eta hatz-marken frogak egiteko aukera izango dute Espainiako segurtasun indarrek. Gaur sinatutako akordioa, Frantzia eta Espainiako gobernuak Malagan egiten ari diren alde biko gailurrean.

Horretaz gain, Frantziako epaile gehiago jartzeari aztertutako bileran, bai indarkeria gaitzarako, eta baita erreguzko mandatuak arintzeko lotura moduan ere.

Bestalde, Acebesek eta Sarkozyk atzo zabaldu zuten aduana eta polizia elkarlanerako lehen zentroa, Le Perthusen.

ARALAR

Garzonen autoa «demokratikoki» ez dela onargarria dio Aralarrek

Erredakzioa | DONOSTIA

Baltasar Garzon Espainiako Auzitegi Nazionalako epaileak ezker abertzaleko 22 pertsona inputatuz kaleratutako autoa ez dela «demokratikoki onargarria» dio Aralarrek. Epailearen erabakiak «bakegingtzaren aurkakoa» direla diote, «elkarizketa eta elkar ulertzearen bidea jorratu beharrean bide politziala soilik tinkotzen duten heinean».

Gainera, politikariek eta hedabideek autoaren aurrean izandako jarrera salatu dute, eta beraien usteetan, «gehien gehienak ez dira ausartu ere egiten agerian aitortzera izkurtuan esaten dutena».

KOLDO SAN SEBASTIAN KAZETARIA ETA IDAZLEA

«Abertzaletasuna eta indarkeria lotzean datza antinazionalismoa»

Indarkeria eta euskal abertzaletasuna apropos lotzen dituen estrategia politikoa bakerako eta normalizazio politikorako «oztopo» dela salatzen du Koldo San Sebastianek, Alberdania argitaletxearen eskutik kaleratu duen 'Enderezando el bucle' saiakeran.

Humberto Unzueta | BILBO

Koldo San Sebastianek euskal antinazionalismoa hartu du aztergai *Enderezando el bucle* liburuan. Konstituzionalismoa deitzen den horren atzean benetan abertzaletasuna eta indarkeria lotzen dituen «sasi-ideologia» dagoela salatzen du.

■ Nork eta zer helbururekin sortu zuen antinazionalismoa, ideologia gisa?

1993tik aurrera, PSOE krisian sartzen da eta PP konturatzen da Espainian boterea lor dezakeela, eta abertzaletasunaren aurkako estrategia abiatzeari ekiten dio. Antinazionalismoa hor sortzen da, pentsatzen baitzuten Euskadiko abertzaletasunaren lekua har zezaketela. Gainera, hemen abertzaletasunak gutxietsi egin zuen mugimendu hori, pentsatuz ez zuela lortuko gero lortu zuen indarra.

■ Miguel Angel Blancoren hilketa mugarriz izan zela diozu liburuan. Zergatik?

Ordutik aurrera abertzaletasuna bere osotasunean terrorismoarekin lotzen hasi ziren konstituzionalistak. Hiru gauza gertatu ziren orduan: batetik, une horretatik aurrera, euskal abertzaletasunaren barruan, zati batek uste du bere patua eta ET Arena lotuta daudela, nahiz eta harekin inoiz ez duen zerikusirik izan; bigarrenik, antinazionalistek erasora jotzeko adina indar badutela pentsatzen dute, eta hala egiten dute; azkenik, ETak mundu guztia hormaren aurrean jarri zuen, bere etsai politikoak ez ezik, bere alde egon zitezkeenak ere bai.

■ Zer eragin du antinazionalismoak bizitza politikoan?

Bakerako eta bizitza politikoaren normalizaziorako oztopo nagusietakoa bilakatu da. Abertzaletasuna terrorismoarekin lotzen denetik, mundu guztia eta alderdi guztiak behartuta daude zirt edo zart egitera: erdiko bidea desagertu eta inkomunikazioa nagusitzen da.

■ Nortzuk sostengatzen dute antinazionalismoa?

Jatorri eta kolore askotako sektoreek bat egiten dute naziona-

ANTINAZIONALISTAK

«Bere borroka politikoan porrot egin ondoren, frankista, komunista eta etakide ohiak dira abertzaletasunari egurra ematen ari direnak»

INTELEKTUALAK

«Abertzaletasuna nazionalismo etnikoarekin lotzen duen estrategia bultzatze aldera, kazetari eta intelektual batzuk sustatu ditu Estatuak»

lismoaren aurkako herra hontan. Frankismotik datorren hainbat jende, Mugimendua utzi eta UCDra pasatu zena eta handik beste alderdi edo foro batzuetara. Hauekin batera, frankismoaren aurka gogor aritu ziren batzuk; batez ere komunista, trotskista eta etakide ohiak. Batzuek zein besteek porrot egin zuten beren borroka politikoan, eta abertzaletasuna egurtzeari ekin zioten.

■ Liburuan horien izenak aipatzen dituzu.

Zerrenda luzea izan daiteke: Agustin Ibarrola, Jimenez Pericas fiskala, Lopez de la Calle, Mario Onaindia, Azurmendi, Yanke, Ezkerra, Savater, Teo Uriarte, eta beste.

■ Aipatu dituzunak Ermuko Foroko edo Askatasunaren Fundazioko kideak dira.

Ermuko Foroa sortu zenean Jainkoa agertu zitzaion mapa

politikotik desagertuta zeuden hauei. Gehienak PCetik edo ETatik datoz eta uste dute inork ez duela aintzat hartu Franco-ren aurka egin zuten borroka.

■ Ez duzu Juaristi aipatu.

El bucle melancólico liburuan, Jon Juaristik dio Sabino Arana izan zela Blancoren hilketaren azken erruduna, eta horregatik EAJrekin amaitu behar zela esan zuen. Hori izan zen liburuaren abiapuntua. ETA jomugatzat hartu beharrean, EAJ hartu zuen, eta ondorioz alderdi jeltzalea erakundeetatik egozte helburu duen kanpaina mediatikoaren erreferentzia bilakatu da.

■ Juaristi estrategia baten izozmendi punta dela esango nuke.

Euskal abertzaletasuna nazionalismo etnikoarekin lotzen duen estrategia bultzatze aldera, kazetari eta intelektual batzuk sustatu zituzten botere aparatuetatik. Horrekin batera, posnazionalismoari buruzko teoriak kaleratzen hasi ziren, patriotismo konstituzionalaren aita den Habermasen planteamenduak oinarritzat hartuta.

■ Itxurazko aniztasunaren azpian, pentsamendu bakarra sendotzea dute helburu.

Aznarren asmoa da pentsamendu bakarra sortzea eta aurkariarik zatiketa eragitea. Botereari eusteko estrategia bat besterik ez da, bere botererako arrisku oro deusezte; dela PSOE dela nazionalismoa, ETaren indarkeriak baino gehiago kezkatzen dute alderdi abertzaleak.

PASTORALA

Jaurlaritzak dio euskal eliza dela gizartearen «erreferente», ez Espainiakoa

Agentziak | GASTEIZ-BARTZELONA

«Jainkoari esker», euskal gizartearen «erreferente» euskal eliza dela erantzun zion Eusko Jaurlaritzak atzo Espainiako Apezpiku Batzarrari. Jaurlaritzaren bozeramaile Josu Jon Imazen hitzetan, «Jainkoari eskerrak, orain, duela 66 urte lege, euskal eliza da euskal gizartearen erreferente, ez Espainiakoa Apezpiku Batzarra».

Justizia eta Lan sailburu Joseba Azkarragaren irudiko, berriz, «ez da oso demokratikoa abertzaletasuna gizartearentzat maltzurkeria dela esatea, eta inork ezin duela Konstituziotik haratago joan». Azkarragak gogoratu zenez, «abertzaletasun demokratikotik gertuen bizi diren gotzain euskaldunak eta katalanak izan dira pastoralaren aurka agertu direnak».

Pujolen erantzuna

Autodeterminazio eskubidea gaitzesten duen pastoralaren aurkako hotsak, Katalunian ere izan ziren atzo. Generalitateko presidente Jordi Pujolen ustez, pastoralak «bere» egiten du PPren abertzaletasun konstituzionala. Pujoli «gehiegizkoa» iruditzaio «moral kristaua eta Konstituzioa nahastea». ERCko idazkari nagusi Josep Lluís Carod-Rovirak, «panfleto politikotzat» jo zuen pastoral, eta «Espiritu Santuak ez, baizik Jose Maria Aznarrek inspiratua» izan dela erantsi zuen. Espainiako Apezpikutzaren menpeko izateari «uzteko aukera» aztertze eskatu zion Kataluniako elizari.

Egunkaria
IRAGARKIAK
(0034)
943 300 222

Lezoko Unibertsitateko Udala
IRAGARKIA
Hasierako onarpena Arau Aldaketaren dokumentu osagarriari.
(107 poligonoa- Industrial Salva)
Udalbatzak 2002ko azaroaren 8an egindako osoko bilkuran, hasierako onarpena eman zion hiri antolamenduko Arau Subsidiarioen zenbait elementuren aldaketaren dokumentu osagarriari 107 poligonoan (Industrial Salva S.A.); dokumentu hori, Jorge Caballero Bustamante arkitektoak eta Jose M^o Dorronsoro Paulis injineru industrialak idatzia da.
Dokumentu hori jendearen ezagutzarako ipini da, Udala honetako Hirigintza Bulegoetan, hilabete batez, 8:00etatik 13:30era, astelehenetik ostiralera, edonork kontsultatzek izan dezan eta, egoki irudituz gero, alegazioak aurkez ditzan Informazio Bulegoan lehen aipatutako epe eta orduen barruan.
Lezo, 2002-11-14. Aitor Sarasola, alkatea.

LOISTARAIN, S.A.

Bazkide-Lagun, agur:

Azkiodunen urteko Ohiko Batzar Orokorreara dei egiten dizut, Santo Tomas Lizetean, Manuel de Lardizabal pasalekua 24an, izango dugun Batzarrera, abenduaren 11an iluntzeko 7,30etan lehen deialdian; eta abenduaren 12an, eta leku eta ordu berean bigarren deialdian.

Gogoan izan, mesedez, honako beste ohar hau: Aurreko urteetan lehen deialdian ez dugu inoiz quorum bat lortzen. Haatik bigarren deialdirako etorri zaitezte, eta ez lehenengorako.

Donostian, 2002ko azaroaren 26ean
Kontseiluko Lehendakaria

ATXILOKETAK. Iker Lima eta Ugaitz Perez espetxeratu egin dituzte

Galdakaon atxilotutako bik Ertzaintzaren tratu txarrak salatu dizkiote epaileari

Ariketak eginarazi, loa galarazi eta mehatxuak egin dizkietela diote

Erredakzioa | BILBO

Iragan ostiralean Ertzaintzak Bizkaian atxilotutako bost gazteetatik bi —Iker Lima eta Ugaitz Perez galdakoztarrek— atzo iragan ziren Espainiako Auzitegi Nazionaletik, inkomunikatuta. Ertzaintzaren tratu txarrak salatu zituzten Fernando Andreu epailearen aurrean, Askatasunak jakinarazi duenez, eta Soto del Realen espetxeratu dituzte. Epaileak hainbat kale erasotan parte hartzea leporatu die Limari eta Perezi, eta biek hala onartu dute, Espainiako berri agentziek iturri judizialak aipatuta adierazi dutenez.

Ertzaintzak atxilotuta izan dituen egunetan, Limak eta Perezek tratu txarrak jasan dituztela salatu dute epailearen aurrean. «Flexioak, zutik irautea postura txarretan, mehatxuak, argia beti piztuta loa hartu ezinik eta beste tratu txar batzuk», Askatasunak

jakinarazi duenez. Konfiantzazko abokaturik gabe deklaratu zuten bi gazteek Madrilen, inkomunikatuta.

Bilbon, Galdakaon eta Barakaldon eginiko polizia operazioan Ertzaintzak atxilotu zituen bost gazteetarik beste hirurak —Xabier Arriluzea, Garikoitz Urizar eta Egoitz Koto— gaur dira deklaratzekoak Espainiako Auzitegi Nazionalen.

Gazteon deklarazioak nahikoa zeresan eragin zuen atzo. Inkomunikatuta egon arren, Efe eta Europa Press berri agentziek haien ustezko deklarazioen berri eman baitzuten, «iturri juridikoak» aipatuta.

Bezperan *El Correo* egunkariak argitaratutakoaren ildoari jarraiki, Jon Crespok —azaroaren 13an Galdakaon atxilotua eta espetxean iragan astelehenean— Batasuna «kale borrokan nahastu» duela zabaldu zuten berri agentziek. «Batasune-

ko Bilboko kide bat» beraiekin harremanetan jartzen bide zen, «kale erasoak egiteko dirua edo materiala» emateko, betiere Espainiako berri agentziek iturri judizialak aipatuta zabaldu dutenez. Bada, Perezek ere kale erasoak egiteko materiala «*Herriko tabernetako* itsulapikoetatik jasotako diruarekin» erosten zutela deklaratu duela zabaldu dute berri agentziek.

Askatasunak gogor salatu du gazteek «Ertzaintzaren esku jasan duten tratua», eta baita inkomunikazioa ere.

Aralar alderdiaren Bizkaiko Batzordeak, bestalde, azken atxiloten kariatara, kale borroka gaitzetsi, eta «Ertzaintzako buruzagitzari» galdegin dio atxilo diren «gune guzti eta bakoitzean filmaturik» egon daitezkeen; eta grabaketa horiek epailearen eta defentsaren esku uzteko, «torturarik ezaren berme garbiena» litzatekeelako.

LAGUNAREN

Baltasar Garzon epailea erietxera eraman zuten herenegun, aurpegiko paralisi bat dela eta

GUSTAVO CUESTAS / EFE
Baltasar Garzon.

Baltasar Garzon Espainiako Auzitegi Nazionalen epailea Boadilla del Norteko Montepincipe erietxera eraman zuten herenegun gauean, aurpegian izandako paralisi bat eta hipertentsioa direla eta. Ospitaleko mediku zuzendaritzak esan zuenez, hainbat proba egiten zizkieten, eta egun batez ingresatuta izan ostean, atzo arratsaldeko zazpiak aldera irten zen ospitaletik. Garzonen gertukoek jakinarazi dutenez, «bere lanaren pisu handia» izan daiteke paralisiaren eragilea. Garzonek epaitegiko lankideei erietxetik telefonoz argibideak ematen jardun zuela esan zuten.

Preso baten senideek auto istripua izan zuten bisitara bidean

Patxi Rollan preso errenteriarren senideek istripua izan zuten larunbatean, Valentzia III espetxera bisitara zihoazela. 75 urteko presoaren ama, arreba eta bi iloba Zaragozako autobidean zihoazela untxi bat atera zitzaizen bidera Tuteraren parean. Untxia saihesten hasi, autoaren kontrola galdu eta autoa kontrako norabidean gelditu zitzaizen. Etxeratzen arabera, «sakabanaketa politikak aurten eragiten duen» 23. istripua izan da hau, eta Rollanen senideen bigarrena.

Hiru laurdenak bete dituzten presoek eskubideen aldeko ekimenak Oartzunen

Estanis Lopez eta Ander Errandonea euskal presoek eskubideen aldeko ekimenak egingo dituzte Oartzunen aste osoan. Biek zigorraren hiru laurdenak beteak badituzte ere kartzelan jarraitzen dute, eta beraien eta «eskubide hori zor zaien ehun euskal preso politiko» baldintzapeko askatasuna eskatuko dute aste osoan egingo dituzten ekimenetan. Atzo elkarretaratzea egin zuten, eta gaur auto karabana egingo dute, beste ekitaldiez gain.

BIKTIMAK. Omenaldian EBko eta Frantziako ordezkariak ere izan ziren

BERNARDO RODRIGUEZ / EFE

Espainiako Senatuak omenaldia egin die 216 sendiri

Espainiako Senatuak omenaldia egin zien atzo, indarkeriaren biktimen senitartekoei. Guztira, 216 sendi izan ziren omenaldian, eta Aitortza Zibilaren Errege Ordenaren Gurutze Handia jaso zuten, Espainiako Gobernuaren, Europako Batasunaren eta zenbait alderdi politikoren ordezkarien eskutik. Nueva Yorkeko hiriar Meritu Zibilaren Ordeneko Ohorezko Oroigarria eman zioten; George Argyros AEBen Espainiako enbaxadore-

ak jaso zuen. Juan Jose Lucas Senatuko lehendakariak gidatutako ekitaldian ziren, besteak beste, argazkiko Jose Maria Aznar Espainiako gobernuburua, Nicolas Sarkozy Frantziako Barne ministroa eta Romano Prodi Europako Batzordeko lehendakaria. Baita Jose Luis Zapatero PSOEko idazkari nagusia, Gaspar Llamazares IUko koordinatzaile nagusia, Adolfo Suarez eta Iñaki Anasagasti EAJren kongresuko bozeramailea ere.

Josu Larizek asilo politikoa eskatu du Argentinan eta balizko estradizio eskaera ez onartzeko galdegin

Josu Lariz Iriondo arrefuxiatuak asilo politikoa eskatu du Argentinan, Maria Servini de Cubria epaile federalaren aurrean atzo eginiko agerraldian. Lariz 1986tik zegoen Uruguayn, baina, Espainiaren estradizio eskaera baztertzearekin bat, kanporatu eta Argentinara eraman zuten Uruguayko agintariek, iragan ostiralean. Buenos Airesko epaileari Espainiaren «jazarpen politikoa» jasaten duela esan zion atzo Josu Larizek, eta Espainiara ez estraditatzeko eskatu. Ondoren, Interpolen egoitzara eraman zuten berriro Lariz. Atzo, hain zuzen, Espainiako Auzitegi Nazionalen Fiskaltzak Larizen estradizioa eskatzeko eskatu zion Madrilgo gobernuari. Bestalde, Jose Antonio Borde Gaztelumendik, Mexikoko agintariek larunbatean Espainiaren esku utzi zuten errefuxiatuak, gaur deklaratu behar du Espainiako Auzitegi Nazionalen.

BAKek «kezka» agertu du, Gorenak bi guardia zibilen aurkako epaia baliogabetu duelako

Bakearen Aldeko Koordinakundea (BAK) «kezkatik» agertu da, Espainiako Auzitegi Gorenak tortura egiteagatik akusatuta zeuden bi guardia zibilen aurkako epaia baliogabetu duelako. Gertakariak argitu eta erantzuleak hainbat arienen atzemateko dilijentziak egiteko eskatu du BAKek, «epaia gertaeren larritasunarekin bat etor dadin».

PPko zinegotzi baten aurkako salaketa jarri du Kanpezuko ezker abertzaleko hautetsiak

Fidel Garratzak, Kanpezuko (Araba) ezker abertzaleko zinegotziak, Javier Saez de Ugarte PPko zinegotziaren aurkako salaketa jarri du, mehatxuak eta erasoak egotzita. Izan ere, salaketaren arabera, udal bilkura batean PPko ordezkariak «HBko kide guztiek urkatuta» egon beharko luketela esan zion, eta ostean kolpe bat eman zion aurpegian.

0-3 HEZKUNTZA ZIKLOA. Eskola publikoetako zuzendariak antolatuta, topaketak egin dituzte asteburuan Eibarren

Sarean-ek dio Jaurlaritza «ganora gabe» ari dela 0-3 zikloa arautzen

Aurreikusitako kudeaketak «sektorearen pribatizazioa errazteko modua» emango duela esan du

Erredakzioa | DONOSTIA

«Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saila ez da planifikazio prozesu argi eta ganorazkoa egiten ari» 0 eta 3 urte arteko hezkuntza zikloa arautzeko, Sarean elkarteak salatu duenez. Gainera, aurreikusten den ereduak «sektorearen pribatizazioa errazteko modua» emango duela salatu dute. Hori dela eta, Sarean-ek Haur Eskolen Mapa lantzeari ekingo dio.

Sarean elkarteak atzo eskaini zuen prentsurrekoa, eta asteburuan Eibarren egindako 13. topaketen ondorioak aurkeztu zituen. Topaketetan, 0 eta 3 urte arteko hezkuntza zikloa izan zuten hizpide; gaiak sektorean eragiten duen kezka ikusita, bigarren urtez jarraian. Sarean-eko kideez gain, guraso elkarte, Sortzen-Ikasbatuaz, Bihe, sindikatu eta Hezkuntza-ko Laguntza Zerbitzu eta Ikuskaritzako hainbat ordezkari hartu zuten parte topaketetan: 150 lagun inguru elkartu ziren.

Abel Ariznabarreta Jaurlaritzako Hezkuntza sailburuordeak esandakoa entzun eta eztabaidan aritu ostean, sektorea pribatizatzeko arriskua ikusi dute Sarean-eko kideek. Sare pribatuko ikastetxe «asko eta asko» ziklo hori eskaini ahal izateko baimena eskuratzen ari dira, eta horrek «etorkizuneko

PRIBATUAN URRATSAK

Ikastetxe pribatu askok eskuratu dute baimena zikloa eskaintzeko, «eta horrek eragina izango du etorkizuneko mapan»

DOAKOTASUNA

Sarean-ek kritikatu du Hezkuntza Sailak ez duela aurreikusten adin horri ematea «besteei onartzen dien doakotasuna»

eskola mapan» eragina izango duela esan zuten elkarte bizeramaile Andoni Lizeagak eta Iñaki Etxeberriak: «Izan ere, sailburuorde jaunak aditzera eman zigunez, dekretua onartu bitartean dauden zentro baimenduak eta titulartasun publikoak dutenak (udal haurtzaindegia...) izango dira abiapuntua».

Titulartasunaren arazoa izango litzateke pribatizazio arriskua areagotzen duen beste puntua. Izan ere, Hezkuntza Sailak ez luke berak bakarrik hartuko zikloaren ardura; aurreikusi dutenez, hainbat erakunderen arteko partzuergoen bidea erabi-

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

0-3 zikloa pribatizatzeko arriskua ikusten du Sarean elkarteak.

liki litzateke. «Horrek, koordinazio zailtasunak eragiteaz gain, sektorearen pribatizazioa erraztu dezake, azpikontratuen bitartez», salatu zuten atzo.

0-3 zikloaren izaerari ere erreparatu zioten asteburuko topaketetan. «Hezkuntza Sailak berak izaera hezitzailea onartzen dio zikloari; hezitzailea

haurrentzat, eta laguntzazkoa familiarentzat. Hala ere, ez du aurreikusten adin horri onartzea beste adinei onartzen zaien doakotasuna», salatu zuten Lizeagak eta Etxeberriak.

Haur Eskolen Mapa egingo dute

Anjeles Iztuetaren sailak darman bidea ikusita, honako hau da Topaketetan hartutako konpromisoa: «Sarean-ek, hezkuntza publikoko beste erakundeekin batera, gizartearen eskaerari erantzun dion Haur Eskolen Mapa diseinatzeari ekingo dio». Hiru puntu nagusi izango dituzte kontuan: titulartasuna, finantzaketa eta publikoan matrikulatzeko aukera bermatzea.

Titulartasunari dagokionez, Sarean-ek uste du Hezkuntza Sailaren «menpe» egon behar duela. «Beste erakundeen parte-hartzea oso garrantzitsutzat jotzen dugu —udalak, diputazioak...—, baina finantzaketa eta kudeaketa arloan, ez titulartasunean», esan zuten atzoko prentsurrekoan.

0-3 zikloak gizartearen eskakizun eta beharrei erantzutera bideratuta egon behar duela uste du Sarean-ek; «beraz, osotasunean finantzatua egon behar du, eskolatze kuotarik gabe, alegia, doan». Gizartearen beharrei erantzutea, gainera, sare publikoaren eskaintza hori hezkuntza barruti osoan hedatzea litzateke, «erdiko epean euskal gizarte osoak Euskal Eskola Publikoan sartzeko aukera izan dezan». Sarean-en arabera, egun 2 urteko haurrak publikoan matrikulatzeko aukera ez dago bermatua: «Asko tokirik gabe gelditzen dira, eta horrek eragin handia izango du etorkizuneko eskaeran».

Erredakzioa | IRUÑEA

0 eta 3 urte bitarteko hezkuntza zikloaren aldeko plataformak salatu duenez, Nafarroan ugaltzen ari dira gutxieneko eskakizunak betetzen ez dituzten ikastetxe pribatuak, eta Hezkuntza Gizarte Ongizate Departamentuaren oniritziarekin, gainera.

Plataformak egoera hori ekarri duen ebazpena salatu du, eta Nafarroako Artekariarengana eraman du gaia, «jendaurrean adieraz dezan ebazpen horren ilegaltasuna».

Plataformak bi irregulartasun mota salatu ditu: irakasle gutxieneko titulazioari dagokiona, alde batetik, eta ikastetxeak izan beharko litzuzkeen gutxieneko neurriei dagokiena, bestetik.

Taldeak adierazi duenez, ikastetxe pribatu horiek batez

Gutxieneko baldintzak betetzen ez dituzten zentro pribatuak ugaltzen ari dira Nafarroan

ere Nafarroako herrietan zabaltzen hasi dira.

Nafarroako herrietako eskaerari erantzuna emateko

Nafarroako Gizarte Ongizate Institutuko kudeatzaileak 2001eko abuztuaren 2an onartu zuen ebazpena. Haren arabera, txikienezko hezkuntza zentroak zabaldu eta hornitzeko tokiko erakundeekin hitzarmenak arautu ziren.

Ebazpenean, nabarmendu zuten hitzarmen horiekin herrietan zegoen toki eskariari erantzun behar zitzaizola, LOGSEk agintzen zuena betetzeko.

Plataformaren esanetan, ordea, hain zuzen ere lege organiko horrek dioena bete ordez,

gutxieneko baldintzak betetzen ez dituzten ikastetxeei ateak zabaltzen hasi zaizkie.

Plataformarentzat, hasteko, azpimarratzekoa da Gizarte Ongizate Departamentuaren esku utzi dela hezkuntza ziklo hori, nahiz eta LOGSEk esan «hezkuntza administrazioek» garatu beharko dutela haur hezkuntza.

0 eta 3 urte bitarteko zikloa arautuko zela iragarri zenetik haur hezkuntzan diharduten langile, irakasle, guraso eta pedagogo taldeek nabarmendu dute Gobernuarentzat izaera asistentziala duela hezkuntza ziklo horrek, eta inola ere ez hezitzailea.

Horren eredu, Gizarte Ongizate Departamentuaren bitar-

tez kudeatu dela zikloa, hasieratik.

Baina izaera ez da larriena. Plataformarentzat, hainbat herritan eskaera aintzat hartzeko zabaltzen ari diren zentroetan ez dira kontuan hartzen ari legeak ezartzen dituen gutxieneko baldintzak.

Irakasle gaituak eskatzen ditu LOGSEk

Adibidez, LOGSEk dio Haur Hezkuntzan irakasle adituak behar dituztela ikastetxeek, edo eskolaurrean adituak, edo haur hezkuntzan teknikariak; irakasle gaituak.

Nafarroako Gizarte Ongizate Departamentuak onartutako soslaiak, ordea, askoz ere zabalagoak dira. Haur hezkun-

tzako irakasle adituak ez ezik, Psikologia, Pedagogia eta Psikopedagogia tituluak ontzat hartzen dira. Irakasletza titulua ere onartzen da, eta baita titulaziorik izan ez baina antzeko lanpostuetan bi urteko eskarmentua dutenak ere.

Ikastetxeen baliabide eta luze-zabalari dagokionez, LOGSEk dioen baino askoz ere murriztagoa da Nafarroarako onartu dena.

Espainiako LOGSE legeak janariak prestatzeko gela berezia exijitzen du, eta jantokia, jolastokia, komun bereziak eta langileentzako komunak. Ongizate Sailak onartutako ebazpenaren arabera, atari zabaleko jolastokia izango da derri gorrez bete beharreko baldintza bakarra. Gainerako ei dagokionez, «indarrean dagoen legedia» bete beharko dutela esaten da.

AZPIEGITURAK. Jaurlaritzaren jarrera salatu dute sozialistek

DAVID AGUILAR / EFE

Ramon Jauregi, atzo Gasteizen emandako prentsaurrekoan.

‘Euskal Y’ proiektua lehenbailehen abiatzeko eskatu du PSE-EEK

Atzerapenaren errua Espainiako Gobernuak duela erantzun dio Imazek

Erredakzioa | GASTEIZ

Eusko Jaurlaritzak AHT Abiadura Handiko Trenaren inguruan dituen «barne eztabaidak» gainditu eta *Euskal Y* proiektua lehenbailehen aurrera ateratzeko proposamena aurkeztuko du PSE-EEK Eusko Legebiltzarrean eta Madrileko Parlamentuan. Hala adierazi zuten Ramon Jauregi Espainiako Kongresuko diputatuak eta Pilar Unzu Gasteizko legebiltzarkideak atzo Gasteizen emaniko prentsaurrekoan.

Eusko Jaurlaritza nahiz Espainiako Gobernuaren eraginez *Euskal Y* proiektua erabat «blokeatua» dagoela salatu zuen Jauregik. Proiektua orain dela 13 urte diseinatu arren, oraindik ikerketa kartografiko eta geoteknikoak egiten ibiltzea «negargarria» dela esan zuen.

Eusko Jaurlaritzak *Euskal Y* proiektua aurrera ateratzeko «borondate politikorik» ez duela salatu zuen Jauregik. Alde batetik, Ezker Batuak (IU-EB) aurkeztutako *Euskal U* proiektua dela-eta sortu diren «barne eztabaiden» eraginez; bestetik, «Batasunak gobernatzen duen eremuetan AHTren aurka sortutako sektore sozialei ez dielako aurre egin nahi».

SABOTAJEAK

Azterketen aurkako sabotajeak salatu dituzte

«Oposizio independentistak» Anoeta herrian AHT eraikitzeke egiten ari diren azterketa geoteknikoak sabotatu dituela salatu zuen atzo Ramon Jauregik.

Jauregiren arabera, 2002. urteko irailean Anoeta eta Urnieta artean egin behar zizuten azterketa geoteknikoak sabotatzeko deia egin zuen AHTren aurkako plataformak, «Batasunak eta alderdi horrek gobernatutako hainbat udalek babestutako plataformak».

Ekintza horien berri azterketa egiten ari den enpresak eman diola dio PSE-EEK. EAJ salatu dute, AHTren aurkako plataformari ez diolako aurre egin nahi izan.

Josu Jon Imaz Eusko Jaurlaritzako bozeramaileak laster erantzun zien PSE-EEK eginiko kritikei. *Euskal Y* proiektua Espainiako Gobernuaren «exeku-

zio faltagatik» atzeratu dela adierazi zuen Imazek. Hori dela eta, konpromiso «argi eta azkar» bat hartzeko eskatu zion Aznarren gobernuari.

Proiektua lehenbailehen gauzatu behar dela esan zuen Imazek, «epeak bete» eta euskal gizarteari «lehiakortasun eta etorkizuneko trenak» ihes egin ez diezaion. Horretarako, Jaurlaritza bere bitarteko guztiak erabiltzen ari dela gaineratu zuen.

Madrileko gobernuarekiko lankidetzak

Eusko Jaurlaritza eta Madrileko gobernuaren arteko lankidetzak ere aldarrikatu zuen PSE-EEK. Ondorioz, obretako plana, azpiegitura guztia gauzatzeko finantzaketa eta egutegia PPko gobernuarekin hitzartzeko eskatu zion Eusko Jaurlaritzari.

Eusko Legebiltzarrak, berriz, Espainiako Gobernuaren lankidetzak ekonomiko eta politikoa eska dezan nahi du PSE-EEK, 2003. urtean «proiektu eraikitzailea burutu dadin». Ondorioz, 2004. urteko lehenengo seihilekoan obrak hasteko aurrekontua ziurtatuko litzateke.

Azkenik, erakunde sozial eta ekonomiko guztiekin batera, komunikazio eta sentsibiltate kanpaina bat gauzatzeko asmoa azaldu zuen PSE-EEK. *Euskal Y* proiektuaren alde mobilizazio sozialak bultzatzeko aukera ere ez dutela baztertu azaldu zuten.

INGURUMENA

Baionako portuko arduradunek Borotrarekin biltzeko xedea daukate

Erredakzioa | BAIONA

Derivados Forestales egitasmoaren inguruan egin diren adierazpenekin, arranguratu dira Baionako portuko arduradunak. Izan ere, BAM Baiona-Angelu-Miarritzeko auzapezak Seveso izendapea daukan egitasmoaren aurka azaldu dira. Portuko arduradunek bilkura bat eskatu diote Didier Borotra BAM hiri elkargoko lehendakariari.

«Industrian ari garenon ardura nagusia gure langileen zein inguruetako herritarren segurtasuna bermatzea da», adierazi dute portuko arduradunek agiri baten bidez. Por-

tuak zuzenean 800 eta zeharka 2.500 lanpostu sortzen dituela azpimarratu dute industriaburuek.

«Ingurumen atalean, legeak eskatzen dizkigun eginkizun oro betetzen ditugu eta ikerketa guziek adierazten dute portuko industriak eragiten duen kutsadura kontrolpean daukagula», gaineratu zuten industriariek.

Ildo horretatik, turismoa eta industria uztartzeko bideak elkarrekin aztertzeke deia egiten diote Borotrari. Eskatu bilkuran Borotrari egitasmoari buruzko xehetasun gehiago emanen dizkioleta adierazi dute industriaburuek.

ITOITZ

Lehen lurrak urez betetzeko azpiegiturak onartu dituzte

Erredakzioa | IRUÑEA

Itoizko urak bustiko lituzkeen lurretarako lehen azpiegiturari oniritzia eman zien atzo Nafarroako Gobernuak, foru dekretu baten bidez. Erabaki horrekin Izarbeibarko 2.500 hektarea prest geldituko lirateke 2005. urtean Itoizko ura jasotzeko.

Nuria Iturriagagoitia Nafarroako Gobernuako eledunak azpimarratu zuen haxe izan zela atzo Gobernuak hartutako erabakirik garrantzitsuenak, eta Itoitzen inguruko zailtasunak uxatzen dituela.

«Erabaki honek garbi erakusten du», adierazi zuen, «Nafarroako Gobernuak interes handia duela Itoitz eta

Nafarroako Ubidea garatzeko eta nekazaritzarentzat oso proiektu garrantzitsua dela».

Iturriagagoitiak ez zuen argitu, hala ere, noizko espero diren urtegia betetzeko probak. «Laster izango dira, hala ere», esan zuen.

Betetzeko probekin hasi eta urtegia erabat bete arte hiru urte beharko direla uste dute, baina behin eta berriro atzeratu dira hain zuzen ere proba horiek. Azken prebisia urte honen bukaerarako egina zegoen.

Atzo onartutako erabakiaren bidez, 100 eta bost hektarea bitarteko lur sailak urez betetzeko behar diren lanak hasiko lirateke laster.

EZBEHARRA

Itotako gizon baten gorpua atzeman zuten igandean

Erredakzioa | BAIONA

Hendaia eta Hondarribia arteko uretan, gizon baten gorpua atzeman zuten joan den igandean, arratsaldeko 16:00ak aldera. Gorpua sei metro luzeko txalupa bati estekaturik atzeman zuten. Txalupa uzkaillirik zegoen eta gizonaren gorpua azpian. Itsas korronteez Hondarribi aldera eraman zuten txalupa.

Bertatik zebilen pertsona batak larrialdi deia egin zien sorospen zerbitzuei eta horiek berehala bertaratu ziren txalupa zegoen tokira. Ertzaintzaren eta Jendarmeriaren helikoptero bana eta bederen hiru itsasontzi aritu ziren sorospen lanetan. Itotako gizonak 65-70 urte inguru zituen eta nazionalitate frantsesa. Gorpua Hondarribi eraman zuten.

HITZ BITAN

HEDABIDEAK. EAJk eta SAK bozkatu zuten alde

Tolosako udaletxeak 'Tolosaldean Egunero' diruz laguntzea erabaki du

Erredakzioa | DONOSTIA

Tolosaldean Egunero egunkariak jaso du Tolosako Udalaren onarpena, atzo udalbatzarrek *Egunero* aurten diruz laguntzea erabaki zuelako; 48.000 euro emango dizkio. Atzo egindako osoko bilkuran Sozialista Abertzaleen (6 boto; zinegotzi bat falta zen) eta EAJren (3) aldeko botoekin hartu zen erabakia. EAK, PPK eta PSE-EEk kontra bozkatu zuten.

EAJ orain arte kontra azaldu da, baina Jokin Bildarratz EAJren bozeramaileak atzo esan zuen *Egunero*ekin adostasunera iritsi direlako eman dutela orain aldeko botoa. «*Egunero*ekin hasieratik kritikoak izan gara, baina, era berean, elkarrekin lanean aritu gara. Desadostasunak gainditu ditugu. Gure buruarekiko eta zonalde honetako proiektu batekiko dugun

konpromiso bat da. *Egunero* banatzen da, buzoietan eta euskaraz. Eta euskararen inguruan ikuspegi positibo eta eraikitzaile batetik joan nahi dugu».

EAKo bozeramaile Jose Gurrutxagak EAJ kritikatu zuen izan duen jarrera aldaketagatik: «Zer gertatu da azken bi hilabeteotan? Beste guztiek gu baino lehenago jakin dute akordioaren berri».

Kontseiluak sustatutako planaren ildotik sortua

Kontseiluak sustatutako Tolosaldeko Euskararen Plan Estrategikoaren (TEPE) ildotik sortu zen *Egunero*, eta TEPErekiko ere jarrera aldaketa izan da. Azken hilabeteen bertan sartu da Tolosako EAJ TEPEn, Udala Euskara Biziberritzeko Plan Nagusian (EBPN) sartzeko baldintza jarrita. Eta Bildarratzek atzo esan zuenez, «orain

TOLOSALDEAN EGUNERO

Tolosaldean Egunerori diru laguntza ematea erabaki zuen atzo Tolosako Udalak, osoko bilkuran.

Egunero laguntzeak zentzu handiagoa du». Tolosako EA eta PP ere TEPEn daude, eta bali-teke PSE-EE ere sartzea.

Antton Izagirre Tolosako alkateak (Sozialista Abertzaleak) esan zuen «ona» dela *Egunero* laguntzea, eta atzoko erabakiak etorkizunera begira gauzak argi ditzakeela. «Laster onartuko dugu hurrengo urteko aurrekontua eta espero dut *Egunero*-k udal laguntza izaten jarraitzea». Iñaki Elduaieen Sozialista

Abertzaleetako zinegotziak «gogoeta» eskatu zien alderdi politiko guztiei. «*Tolosaldean Egunero* hasieratik izan du tolosar gehienek onarpena, eta integratzailea izan da, ez zatitzailea. Orain Udalaren laguntza jasoko du, baina ez du denek baiezkoa. Ez dugu helburua lortu oraindik. Uste dut gogoe-tarako balioko duela honek».

Tolosako Udalak atzo hartutako erabakiarekin, jada hogeita bat udalek lagunduko dute

diruz *Egunero*. Atzokoa Tolosako Udaleko bigarren kreditu aldaketa izan zen. Lehendabizikoa ekainaren 28an egin zen, eta EA-EAJren, PSE-EEren eta PPren botoekin *Egunero* diruz ez laguntzeko erabakia hartu zen. Diru laguntzak ukatu zitzaizkionean herritarrei laguntza eskatzeko kanpaina abian jarri zuen *Egunero*ek. Herritarrek bikain erantzun dute hilabete hauetan, eta jada milaka euro jaso dira.

EZBEHARRAK

Gizonezko baten gorpua aurkitu dute Tuteran

Suhiltzaileek gizonezko baten gorpua atera zuten atzo arratsaldean Mosquerako Ubidetik, Tuteran. Gorpua oso ustelduta zegoen, eta Iruñeko Medikuntza Legaleko Institutura eraman zuten. Tuterako Udaltzaingoak eman zuen abisua, 15:15ean. Joan den astean, hainbat egunez, gizonezko baten gorpuaren bila aritu ziren suhiltzaileak Iruñean, lekukoek Arga ibaiak herrestan zeramala ikusi zutela abisua eman eta gero. Gorpua ez zen, hala ere, azaldu.

HEZKUNTZA

Lodosa eta Sartagudako Ibaialde ikastola berria inauguratu dute

Lodosa eta Sartagudako gurasoek egindako urteetako lanaren ostean, herenegun egin zuten Ibaialde ikastola berriaren inaugurazio ekitaldia. Ikastolako haurrak, hala ere, ikasturte hasieratik ari dira eraikin berrian ikasten. Jai giroan egin zuten inaugurazio ekitaldia, baina aldarrikapenak eta salaketak ere izan zuten bere lekua. Javier Lasheras Ibaialde ikastolako kontseiluko lehendakariak eskerrak eman zizkien proiektu horretan sine-tsi duten guraso eta bestelako lagunei, «erakundeek jarritako oztopen gainetik eta Nafarroako Gobernuaren jarrera gainditz» lortu dutelako Nafarroako Erriberan ikastola berria eraikitzea. Ibaialde ikastolaren eraikin berriak hiru solairu ditu, uztailan amaitu zituzten obrak eta ia 1,5 milioi euroko aurrekontua izan du; soilik jolas parkea eraikitzea falta da.

ISTRIPUAK

Emakume bat eta gizon bat hil dira Soraluzen eta Aiaran, auto banak harrapatuta

Atzo eta herenegun bi lagun hil ziren, bat Soraluzen (Gipuzkoa) eta bestea Aiaran (Araba), auto banak harrapatuta. Soraluzen 78 urteko emakume bat zendu zen, hirigunean auto batek jo eta eragindako kolpeen ondorioz. Ezbeharra gaueko 21:15ean gertatu zen Errekalde kalean. Emakumea Mendaroko ospitalera eraman zuten, baina medikuek ezin izan zuten bere bizia salbatzeko ezer egin. Atzo goizaldean hil zen D.E.M. emakumea ospitalean. Aiaran, berriz, 52 urteko Portugaleteko gizon bat hil zen modu bertsuan. Ezbeharra A-624 errepidean gertatu zen, herenegun arratsaldeko 18:45 inguruan. Nissan kamioi batek harrapatu zuen gizonezkoa, Menagaraiko zonaldean, eta oso larri zauritu zuen. Zauritua Gurutzetako Ospitalera bizirik eraman zuten arren, bertan hil zen.

Bihar

UNI

Egunkaria

Bekadunak EHUn
Euskal mitologiaren berbetan
Informatika: patrikako PCak
Internet: bideojokoak

...zure independentzia

EUROPAKO BATASUNEN ENERGIA MERKATUA. Garrantzi handia eman diote EBko Energia ministroek lortutako akordioari. Merkatua erabat liberalizatzeak enpresen lehiakortasunari mesede egingo omen dio, eta prezioek behera egitea espero dute.

Europako Batasunak 2007ra atzeratu du energia merkatuaren liberalizazioa

Batzordeak nahi baino bi urte geroago izango da merkatua erabat askea, Frantziak hala eraginda

Erredakzioa | DONOSTIA

Europako Batasuneko Energia ministroek elektrizitatearen eta gasaren horniketa «erabateko lehiara» irekitzeko hainbat neurri hitzartu zituzten atzo, astelehena, Bruselan.

Alde batetik, elektrizitate eta gas kontsumo handia dutenentzat —industria eta enpresa handiak—, 2004an askatuko da merkatua. Kontsumo ez hain handiko bezeroentzat, —enpresa txiki eta etxeetakoak—, berriz, 2007ko uztailera liberalizatuko da.

Epe horiek erabakitzerakoan ezadostasunak azaldu ziren ministroen artean, etxeko merkatuari zegokionez batez ere. Izan ere, kide gehientsuenek 2005erako liberalizatu nahi zuten merkatu hori. Frantziak, berriz, liberalizazioa etxetara zabaldu aurretik, industriaren merkatuan —merkatu osoaren zatirik handiena—, liberalizazioak lortutako maila aztertu nahi zuen.

Azkenean, tarteko akordiora iritsi ziren hamabostak: etxeetako merkatua 2007ko uztailera mugatzea, eta 2004 eta 2006 artean industriaren merkatuan izandako liberalizazio mailari buruzko txostena egitea. Nicole Fontaine Frantziako Industria ministroak azaldu zuenez, txosten horretan prezioek izandako bilakaera, zerbitzuaren kalitatea eta merkatuen benetako irekiera maila aztertuko dira.

Hala ere, gauzak ez dira hain argi geratu txostenaren inguruan. Nicole Fontainerentzat, txosten horren emaitzek baldintzatuko dute etxeetako merkatuaren irekiera. Loyola De Palacio EBko Energia komisarioarentzat, aldiz, «epea finkoa da, eta ez dago ezertara baldintzatuturik».

Adostutako beste neurria enpresen jardueraren araberako banaketa beharra da. Hala, energia lortzen dutenen eta merkaturatzen dutenen artean banaketa juridikoa beharrezkoa izango da.

Neurri horrekin ere ezadosta-

NEURRIAK

EBko Energia ministroek datoen neurriak hitzartu dituzte energiaren alorra ireki eta erabateko lehiara iristeko:

EPEAK. Bezero handiei (industriak) eta txikiei (etxeetakoak) dagokionez, epe ezberdinak izango dira: lehenengok 2004rako izango dute aukeran energia hornitzaila, eta besteek, 2007rako.

EBALUATZIO TXOSTENA. Bezero handientzako liberalizazioak 2006. urterako herrialde bakoitzean lortutako maila neurtu eta ebaluatuko da.

BANAKETA JURIDIKOA. Energia eraldatu eta ondoren berau merkaturatzen dutenen arteko banaketa juridikoa egin beharko da.

KONEXIO SAREAK. Herrialdeen arteko energia elkartrukeak ahalbidetuko dira, konexio sareen bidez.

sunak izan ziren. Alemania eta Frantzia azaldu ziren aurka. De Palaciok azaldu zuenez, banaketa juridiko horrek ez du zertan enpresen «jabetza banaketarik» ekarri behar, «holdingak» eratu ahalko baitira.

Energia ministroek onartu zuten beste neurria Europa osoan energia sareak eratzeari dagokio. Europako mugen arteko sareen eraketa, garapena eta funtzionamendua sustatzea dute helburu neurriok. Hala, konexio maila 2005. urterako %10ekoa izatea espero dute.

Gainera, konexio sareen finantzaketa %10etik %20ra handitzea aztertuko du etorkizuneko Ekonomia eta Finantza ministroen Kontseiluak (Ekofin).

«Akordio garrantzitsua»

Europako hainbat ministrok akordiora iristea «garrantzitsua» dela azaldu zuten. Nicole

IVES LOGGHE / AP

Loyola De Palacios eta Nicole Fontaine atzoko bileraren ostean.

ALDAKETAK

Prezioak merkatu egingo direla dio EBk

Argindar eta gasaren merkatuak liberalizatu ostean, prezioak merkatu egingo direla aurreikusi dute Europako Batasuneko Energia ministroek, eta «azken finean, kontsumitzaileen poltsikoen mesederako» izango dela.

Izan ere, merkatua liberalizatuta, lehia areagotu egingo dela diote EBko kideek. «Lehiak merkatu biziago bat ekarriko du, merkatu hobe bat. Lehia handiagoarekin, ahalegin handiagoak egin beharko dituzte argindar eta gas enpre-

sek kontsumitzaileak eskuratzeko, eta ahalegin horri esker prezioak merkatuko dira eta zerbitzuaren kalitatea hobetu», adierazi zuen Loyola de Palacio Europako Batzordeko lehendakariordeak.

2007ko data jarri arren, liberalizazio hori lehenago ezartzeko askatasun osoa izango dute. Eta hori egitea eskatu zien Loyola de Palaciok EBko kideei. «Zenbat eta lehenago eman pausoa, orduan eta azkarrago iritsiko dira mesedek herriarregana», adierazi zuen. Bide hori hartu dute jada herrialde batzuek. Besteak beste, Hego Euskal Herrian urtarritetik aurrera lege berria jarriko da abian, argindar eta gasa liberalizatzea ekarriko duena.

Fontaineren ustez, «akordioak Frantziak Europako energia komunean parte hartzeko duen borondatea» agertzen du.

Jose Folgado Espainiako Energia idazkariaren aburuz,

«berriz ere, Europak batera lan egin dezakeela erakutsi du. Akordioa Europaren garaipena izan da, herrialde guztiek amore eman behar izan baitute».

Antzera, Europako Batzorde-

ko presidente Loyola De Palacioren arabera, «akordio garrantzitsua da Europako enpresen lehiakortasunerako». Gainera, «hazkunderako lagungarria izango da».

ENPRESAK. Sektoreko beste akziodun baten bila hasi dira elkarrekin euskal enpresarentzat

Babcock 2003an saltzeko asmoa dute SEPIk eta Alemaniako Borsig jabeak

Euskal enpresak 60 milioi euroko kontratuak lortzear ditu Txinan gasifikazio proiektuetan

Joseba Aiertza | ZIERBENA

Babcock Wilcox salgai dago berriro. Espainiako SEPI sozieta-
tea eta Alemaniako Babcock
Borsig Power taldea, hau da, le-
hengo jabe publiko ohia eta
oraingo nagusi pribatua, ados
daude euskal enpresarentzat
akziodun berri bat bilatzeko, eta
2003ko ekitaldian zehar aurki-
tzeko asmoa dute.

Hala jakinarazi zuen atzo
Zierbenan Enrique Palomino
Babcock Borsig Españako (le-
hengo Babcock Wilcox) zuden-
dari nagusiak. Ildo beretik, SE-
PIko zuzendari Ignacio Ruiz Ja-
rabok ere gauza bera adierazi
zuen Madrilén.

SEPIk Alemaniako Babcock
Borsigi saldu zion Babcock Wil-
cox 2001ean. Handik urtebete-
ra, Borsigek ordainketak eten
egin zituen. Haren jarduerari
eutsi dion enpresa berriak, Bab-
cock Borsig Powerrek, ez du
Trapagako enpresarekin jarrai-
tzeko asmorik. Gauzak horrela,
SEPIren eta Borsigen artean
bazkide berri baten bila ari dira
ekipamendu alorreko euskal
enpresarentzat.

Palominok ziurtzat eman du
Borsigen ordainketa etendurak
ez duela Babcock Wilcoxen gai-
nean eraginik izango. Izan ere,
SEPIk bost urteko «finantza ba-
besa» emateko konpromisoa
hartu zuen euskal enpresa pri-
batizatzeke garaian.

Alemaniako jabearen esku
egon den bitartean, euskal en-
presak transferentzia teknolo-

Pribatizatu eta gero ere, Babcock Wilcoxen etorkizuna ez dago oraindik argi, berriro salgai dagoelako.

gikoa eskuratzeko astirik izan
du, batik bat gasifikazio alor-
reko teknologiak. Hala, Babcock-
ek Txinan datozen egunetan 30
milioi euroko kontratua lortzear
duela iragarri du Palominok,
eta kontratu horri laster kopuru
berek bestea batek jarraituko
dio ziurrenera.

Babcock Wilcox pribatizatu
zenetik, energi instalazioak
ekoizten eta hornitzen espezia-
lizatu da. Horren erakusgarriak
gertukoena Bizkaiko Badia Ar-
gindarra planta da. Babcockek
antzeko beste planta batzuk
ditu une hauetan kontratuan.

ENRIQUE PALOMINO

Babcockeko zuzendari nagusia

**«Borsigen ordainketa
etendurak ez du eraginik
Babcocken, SEPIk bost
urtez babestuko duelako»**

Horri esker, euskal enpresak
aurtengo ekitaldian 160 milioi
euro inguruko fakturazkia lort-
zea espero du, nahiz eta erren-
tagarritasunetik urruti egon
oraindik. Hala, Palominok

onartu duenez, Babcockek zen-
baki gorriekin itxiko du aurtengo
ekitaldia. Hala ere, lan talde-
ko 650 lanpostuei eutsi egingo
die enpresak, zuzendariaren hi-
ztetan.

Babcocken berri Bizkaiko Ba-
dia argindar zentralaren egoi-
tzan eman zuen atzo Palomi-
nok. Bilboko portuan kokatuta-
ko instalazio honen balioa 260
milioi eurokoa da, eta horreta-
tik %40 Babcocken esku dago.
Bizkaiko Badia iragan astean
probatan hasi eta gero, dato-
rren urtean dagoeneko martxan
jartzea aurreikusita dago.

KOOPERATIBAK

**«Gizartearekiko
konpromisoa» da
Kooperatiben
Egunaren
aurtengo ardatza**

Gotzon Hermosilla | BILBO

Bihar, Kooperatibismoa-
ren Nazioarteko Eguna
egingo da mundu osoan,
eta horren harira antola-
tutako ekitaldiak aurkeztu
zituen Euskadiko Koope-
ratiben Konfederazioak.

Aurkezpenean, Konfe-
derazioko lehendakari Ja-
vier Salaberriak koopera-
tibismoaren filosofia izan
zuen hizpide, eta nabar-
mendu zuen «gizarteare-
kiko konpromisoa» izan-
go dela Nazioarteko Egu-
naren aurtengo goiburua.
«Kooperatibek elkartasu-
na eta ardura sozialaren
balioak sustatzen dituzte,
eta ezinbestekoak dira gi-
zartearen garapen ekono-
miko, sozial eta kulturala
bultzateko».

Salaberriak jarduera
ekonomikoari buruzko
hainbat datu ere aipatu zi-
tuen. Nabarmendu zue-
nez, ekonomia "motel-
tzen" ari da, eta 2004. ur-
tea arte ez da hobetzea-
ren zantzurik izango.

Beste aldetik, koopera-
tibak «diskriminaturik»
daudela esan zuen Sala-
berriak, batez ere langa-
beziaren aurreko babesari
dagokionez.

Euskadiko Kooperati-
ben Konfederazioak Ara-
ba, Bizkaia eta Gipuzkoa-
ko kooperatiben jardue-
raren %95 inguru biltzen
du bere baitan. Iaz 40.736
langile izan zituzten, eta
6.160.000.000 euroko
fakturazioa izan zuten.

VOLKSWAGEN. Akordiorik ezean, espedientea ez du kenduko zuzendaritzak

Negoiazioetan aurrera egiteko gaur berriz bilduko dira lan batzordea eta zuzendaritza

Irene Arrizurieta | IRUÑEA

Kaleratzeak ekidin eta negozia-
zioetan aurrera egiteko berriro
bilduko dira Volkswageneko
zuzendaritza eta lan batzordea.
gaur 08:15ean. Akordiorik eze-
an, ez duela 590 langile kalera-
tzeko espedientea kenduko be-
rretsi du zuzendaritzak.

Bi aldeek atzo egin bileran ez
zen akordiorik lortu. Aurreko
asteen sindikatuak egin propo-
samenaren aurrean, zuzendari-
tzak ez zuela «deus zehatzik»

erantzun kritikatu zuen LABeko
ordezkari Benito Utergak. «Zer
eskatzen eta eskaintzen duen
idatziz zehazteko eskatu dio-
gu», azaldu zuen bilera ondotik.
Sindikatuaren irudiko zuzenda-
ritzak «soilik» malgutasunaz eta
soldata jaitsieraz hitz egin nahi
du. Alabaina, sindikatuak multi-
nazionalak Iruñeko lantegiko
etorkizunerako zein industria
plan duen jakin nahi dute.

Lan batzordearen gehiengo-
ak, UGT, CCOO, LAB eta CC
sindikatuak, datorren urterako

lanaldia %10 jaisteko zuzenda-
ritzak egin proposamena onar-
tu zuten joan den astean. Ordai-
nean Landabengo inbertsioak
eta produkzio plana ziurtatzea
eskatu zuten. Halaber, soldatak
lanaldiaren arioren %10 jaistea
negoiazio mahai batean ezta-
baidatzea proposatu zuten.

Jose Zubillaga zuzendaritza-
ko bozeramaleak «begi onez»
ikusten du sindikatuen jarrera.
Dena dela, lanaldiak eta soldata
jaitsierak parean joan behar du-
tela esan zuen.

Sopelana -ko Udala

IRAGARKIA

Sopelanakoa Udaleko Gobernu
Batzordeak, 2002ko Azaroaren 15ean
egindako bilkuran, hasiera batez onartu
zuen UE 2.3 egikaritze unitateko jardun
sistema, hain zuzen ere konpentsazio
sistema, unitateko lurrek titular bakarra
baitute "ARTAZA TORRE SUSTAPENAK,
S.L."; unitatearen mugak, bestalde,
hasiera batez ere onartu zituen Gobernu
Batzordeak, 2002ko urriaren 7ko bilkuran,
eta horren iragarkia Bizkaiko Aldizkari
Ofizialean argitaratu zen 2002ko urriaren
28an, 206. zenbakian. Horiek horrela,
espedientea hamabost egunez egongo
da jendaurrean, iragarki hau Bizkaiko
Aldizkari Ofizialean argitaratu eta hurrengo
egunetik aurrera. Epe horren barruan,
edozein pertsona fisikok edo juridikok
aztertu ahal izango du prozedura udal
zerbitzu teknikoaren bulegoetan,
astelehenetik ostiralera, 09:00etatik
13:00etara, eta larunbatetan 09:00etatik
12:00etara; eta bidezkoztat joz gero,
alegazioak edo oharra aurkeztu ahal
izango dituzte.

Sopelana, 2002ko Azaroaren 15an
ALKATEA

ANUNCIO

La Comisión de Gobierno del Ayuntamiento
de Sopelana, en sesión celebrada con fecha
15 de Noviembre de 2002, acordó aprobar
inicialmente la determinación del sistema de
actuación de la Unidad de Ejecución U.E.2.3.,
cuya delimitación fue aprobada inicialmente
por la Comisión de Gobierno en sesión
celebrada el día 7 de Octubre de 2002 y
publicada en el Boletín Oficial de Bizkaia
número 206, del Lunes día 28 de Octubre
de 2002, siendo el sistema determinado el
de Compensación, considerada la condición
de titular único de los terrenos de la unidad,
de la mercantil ARTAZA TORRE
SUSTAPENAK, S.L. Dicho expediente se
somete a información pública por plazo de
quince (15) días, contados a partir del
siguiente a la inserción de este anuncio en
el Boletín Oficial de Bizkaia, para que
cualquier persona física o jurídica pueda
examinar el procedimiento en los Servicios
Técnicos Municipales, de Lunes a Viernes
en horario de 09,00 a 13,00 horas, y los
Sábados de 09,00 a 12,00 horas, y presentar
alegaciones u observaciones.

Sopelana, 15 de Noviembre de 2002
EL ALCALDE

GREBAK. Garraiolariak bideen mozten hasi ziren herenegun gauean

Mugimendu sozialak abiatu dira Frantzian, garraiolariekin

Zerbitzu publikoaren «defentsa» egunera deitu dute gaur sindikatuek

Erredakzioa | BAIONA

Giro soziala berotzen ari dela iduri du Frantzian. Igande arratsean garraiolariek beren protestak abiatu ondoan, gaur mobilizazio eguna espero da, bertze gai baten inguruan, hala nola «zerbitzu publikoaren defentsa». Abenduaren 8an, al-diz, irakaskuntza publikoaren ekintza eguna izanen da. Aste honetako mobilizazioei, joan den astean FNSEAko laborariek gehitu behar zaizkie, giroaren sentitzeko. Jadanik aipu da 1995eko udazkeneko manifestazio eta lanuzte handien itzala.

Mementoko giroa, aldiz, ez da oraino orduan bezain beroa. Herenegun arratsean hasi zen garraiolarien mugimenduak ez zuen hasieran pentsaturiko arrakasta lortu. Atzo arratsalde bukaeran hamabost bat bide-mozte baizik ez zeuden Frantzia guztian. Tarnosen, Euskal Herriaren muga, arratsalde bukaeran jadanik altxatua zuten bide-moztea.

Garraiolariek hilabete sarien emendatzea eta hamahirugarren hilabetearen kobratzea galdegiten dute. Igande arte negoziatu zuten. Gutxiengoan diren sindikatuek (CFTC, CGC, FO eta FNCR) akordioa onartu zuten, baina CGT eta CFDTk ez. Soldadak hiru urte barne %14 igotzea da hitzartu zena. CGT eta CFDTrentzat hori ez da nahikoa, «Smicari buruz hurbiltzea eraginen bailuke», sindikatu horien arabera.

Mugimendua zatiketarekin abiatua zen, beraz. CGT eta CFDTk Frantziako gobernuari «mugimendu sindikala zatitu» izana leporatu zion. Horrez gain, Poliziaren «probokazio-

Piketeak, kamioiak gelditzen, atzo, Parisera sarreran.

ak» jasan dituztela salatu zuten. Bideko trafikoaren «filtratzen» aritu ziren garraiolariek Poliziaren partetik presioak izan zituzten, besteak beste atxilotze eta gidabaimena kentzeko mehatxuak.

Zerbitzu publikoaren aldeko mobilizazioa

Gaur, garraioetan zenbait traba izan daitezke, zerbitzu publikoaren «defentsarako» mobilizazio egunean. SNCF, Air France, hirietako garraioetan eta abarretan lanuzterako deialdiak badaude. Pribatizazioen gaia, hilabeteko sariena eta erretreten arazoa daude mobilizazioaren erdi-erdian, eta datozen hilabe-

teetan ere aipagai izanen dira. Horregatik, gaurkoa mobilizazio zabalago baten seinale izan daitekeela uste dute ezkerreko alderdi politikoek. Arratsaldean manifestazioa iraganen da Parisen.

Ipar Euskal Herrian ere badaude mobilizazioak. Gaur goizeko 10:00etan manifestazioa abiatuko da Bourse du Travail aitzinetik. Haatik sindikatu guztiak ez dira ados jarri deialdiarekin, CFDT ez baita joango. LAB sindikatuak mobilizazio egunean parte hartzeko deia zabaldu du, «zerbitzu publiko zabalaren beharra fermuki aldarrikatzeko» eta «diskriminazioen» aurka joateko.

LABURAEAN

300 lagun bildu dira, Azpeitian hil zen Aceraliako langilearen heriotza salatzeko

300 lagunek elkarretaratzea egin dute Azpeitian, joan den larunbatean lan ezbehar batean zendu zen Aceraliako langilearen heriotza salatze-ko. Tartean langileak, ordezkari sindikalak eta ikasleak zeuden. Hogeitabat minutuz isilean bildu ziren sindikatuak eta langileak. Konpainiaren bulegoen aurrean 120 ikasle gehitu zitzaizkien, Zure irabazia, gure heriotza pankartarekin.

Mahats ekoizleen %20k bitartekarietara jotzen dute aldi baterako langileak kontratatzeko

UAGAk Arabako Errioxako nekazarien artean eginiko azterketaren arabera, %20k bitartekarietara jo ohi dute aldi baterako langileak kontratatzeko. Bitartekari horiek, gainera, maiz jokabide mafiosoengatik ezagunak dira. Sindikatuak aurtun bulztatu duen kontratazio programaren bidez, 479 kontratu sinatu ziren. 44 nekazarik eta 172 langilek hartu zuten parte ekimenean.

Gurutzetako ospitaleak jarritako gutxieneko zerbitzuak salatuko ditu Satse sindikatuak

Satsek deituriko bigarren greba eguna burutu zen atzo. Sindikatuaren arabera, erizainen %75ek bat egin zuen lanuztearekin. Gurutzetako ospitaleko zuzendaritzak, aldiz, %8,56ra mugatu zuen eragina gaueko eta goizeko txandetan. Satsek iragarri duenez, zuzendaritzaren aurkako salaketa jarriko du, gehiegizko gutxieneko zerbitzuak jartzeagatik. Hilaren 29rako mobilizazioak antolatuko ditu sindikatuak Galdakaoko ospitalean.

ENPRESAK

CAFek 117 milioi euroko kontratua lortu du Irlandan, hango trenbiderako 67 bagoi egiteko

Erredakzioa | BILBO

CAF euskal konpainiak 117 milioi euroko kontratua lortu du Irish Rail Irlandako trenbide konpainia publikoarekin, bi-daiariak garraiatzeko 67 bagoi egiteko, Beasaingo enpresak jakinarazi duenez.

Bagoiak Dublin eta Cork hirien arteko garraio zerbitzurako izango dira, eta guztira bederatzibagoiko zazpi tren osatuko dituzte; gainerako lau kotxeak erreserbakoak izango dira.

Bagoi horien artean lehenengo mailakoak, ohikoak, kabina-dunak eta buffetekoak daude. Guztiak «erosotasun eta segurtasun sistema berrienez hornituta» egongo dira, eta orduko 200 kilometroan ibiltzeko gauza izango dira, euskal enpresakoek azpimarratu dutenez.

Kontratu honek jarraipena eman die CAFek Irlandan lortutako aurrekoei. Horien artean, Irish Rail bezero berarentzat 2000. urtean lau bagoiko 20 tren egitekoa nabarmendu du CAFek, horietatik lehenengo unitatea froga fasean dagoena, baita 2002an Ipar Irlandan hiru kotxeiko 23 tren egiteko kontratua ere, CAF 2004an hornitzen hasiko dena.

Emailtzen jaitsiera

Askari ugari eduki arren, CAFen etekinek %8,9 behera egin dute aurtengo lehenengo bederatzihilabeteetan, iazko epealdi beraren aldean. Goierriko enpresak 6,42ko etekinak lortu ditu irailera arte.

Fakturazioa 244,42 milioi eurokoa izan da denboraldi horretan, iazkoan baino %10,93 apalagoa, enpresak balore merkatuaren batzorde nazionalera (CNMV) bidalitako informazioaren arabera. Fakturazioaren %63 kanpoan egiten ditu CAFek.

BURTSA. 1.100 milioi euroren salerosketa eta txikien aldaketak

Barça eta Real Madril bezala

J.B. Andueza |

Burtsako Bartzelona eta Real Madril dira *blue chip* direlakoak: tamaina, mozkin (galera) eta salerosketa handieneko akzioak. Atzokoan motel ibili ziren ordea, golik sartu ezinda; Endesa (-%1,17) batez ere. SCH (+%2,22) izan zen salbuespen bakarra, baina goiza indartsu

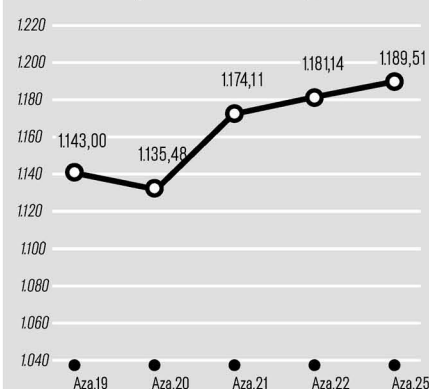
hasi arren, indarra galtzen joan ziren indizeko izarrak. Euroguneko aurreikuspenak AEBen atzetik jarri dira berriz, eta euroak parekotasuna galdu zuen dollarrarekin. Golak, jokoa eta eltzeko burruntzalia, akzio txikiak izan ziren atzo. Sogecable %8,71 eta Sol Melia %4,03 igo ziren, eta Acerinoxek ere %3,18 irabazita itxi zuen eguna.

DATUA

Arras berezia izan da Parisko Gobernuak BNP Paribas bankuari Credit Lyonnaisen %10,9 saltzeko modua. 2.200 milioi euroko eragiketarik ezerozko laga du banku horian %10,5eko partaidetza duen Credit Agricole. Axa, Commerzbank eta BBVA ere akziodunak dira.

Bilboko 2000 indizea

Diferentzia **+0,71** | Azken indizea **1.189,51** | Aurreko indizea **1.181,14**

Beste indizeak

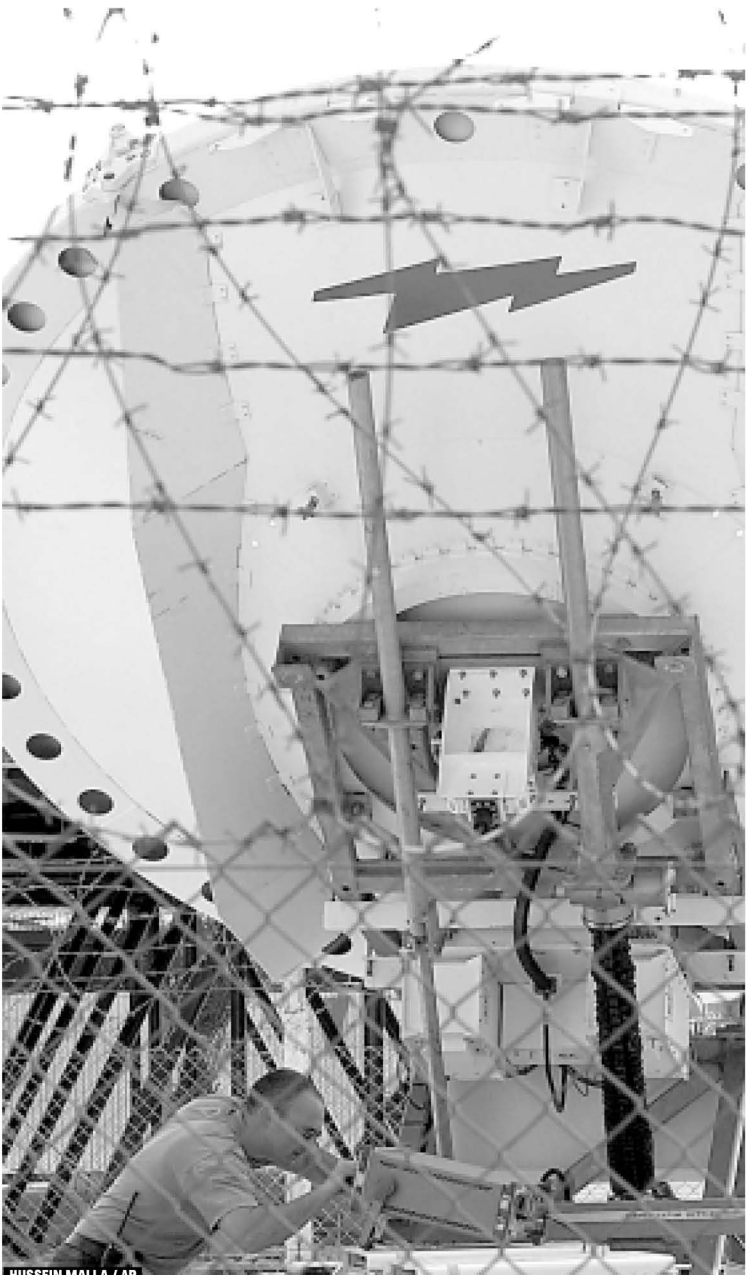
New York (Dow Jones)*	8.772,88 (-%0,36)
Tokio (Nikkei)	8.944,44 (+%1,96)
Madrid (IBEX-35)	6.580,70 (+%0,63)
Paris (CAC-40)	3.295,68 (+%0,31)
Londres (FTSE 100)	4.122,20 (-%1,27)
Frankfurt (DAX)	3.299,24 (-%0,65)
Milan (Mibtel)	18.566 (+%0,28)

* Eguerdita arte

Dibisen merkatua

	Euro bat
Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (AEB)	0,9905
Libera Esterlina	0,6326
100 Yen (Japonia)	12,184

IRAKI ERASOTZEKO ASMOA. Beste 18 arma ikuskatzaile iritsi ziren atzo Bagdadera. Lau urteko etenaren ostean, bihar abiatuko dira berriro Irakeko ustezko armategien azterketak. Zintzo jokatu behar duela ohartarazi dio Tony Blairrek Saddam Hussein.

HUSSEIN MALLA / AP

Nazio Batuen Erakundeko teknikari bat, satellite bat martxan jartzen, NBEko arma ikuskatzaileen egoitza izango den Canal hotelean.

Nazioarteko arma ikuskatzaileak bihar hasiko dira lanean

Energia Atomikoaren Nazioarteko Agentziako buru El Baradeik uste duenez, gerra izateko arriskua txikiagoa da orain

Erredakzioa | DONOSTIA

Irakek jende olde handiak hiltzeko armamenturik baduen ala ez duen jakiteko egitasmoa biharbertan gauzatzen hastekoa da. Izan ere, UNMOVIC Nazio Batuen Erakundearen Kontrol, Egiaztatze eta Ikerketa Batzordeko zein AIEA Energia Atomikoaren Nazioarteko Agentziako 18 aditu gehiago iritsi ziren atzo Bagdadera, eta joan den astean heldu ziren berrogei agenteei gehitu zitzaizkien. Hogeitona material ere iritsia da Bagdadera, Irakeko hiriburura, eta, horiek guztiak horrela, UNMOVIC eta AIEAkoak gaur bertan lanean hastekoak dira.

Atzo iritsi ziren 18 ikuskatzailetatik 12 UNMOVICekoak dira, eta beste seiak, ordea, AIEA-

ERASOA

Bagdadek Irak iparraldean zebiltzan AEBetako eta Erresuma Batuko hegazkinei eraso die, Kuwaitera itzularazteko

koak. Jacques Baute frantsesa izango da AIEAko adituen burua, eta Demetrios Perricos greziarrak, berriz, zuzenduko ditu UNMOVICeko ikuskatzaileak. Haien betebeharrak kontrolak eta ikerketak egitea izango da, Irakek armamentu bakteriologiko, kimiko edota nuklearrik garatu duen egiaztatzeak. Bete-kizun hori agindu zion NBEko Segurtasun Kontseiluak, azaroaren 8ko ebazpenean.

«Edozein lekuren edonoiz ikertzerat joateko eskubidea daukagu», azpimarratu zuen atzo Hiro Ueki UNMOVICeko eledunak. «Funtsezko proba egitea izango da», zehaztu zuen, aldiz, Melissa Fleming AIEAko bozeramaileak, eta «Iraken eta gure arteko elkarlana ezinbestekoa da gure betebeharrak gauza dadin eta, horri dagokionez, erne egongo gara», gaineratu zuen. Flemingek aditzerat eman zuen AIEAko adituek euren ikerketak non egin ondo dakitela eta jakinarazi zuen beste 30-35 ikuskatzaile gehiago Irakera joango dela datorren abenduaren 8an.

El Baradeik hitz baikorrak eta Blairrek jarrera gogorra

AIEAko presidente Mohamed El Baradei egiptoarrak aditzerat eman zuen atzo ikerketa hauen ondorioez baikor izan nahi duela. «Nire ustez, gerra ez da saihestu ezinekoa. Orain arte, nazioarteko komunitateak eta Ameriketako Estatu Batuek Ira-

ken aurkako gerra zuten aipagai nagusi; orain, ordea, konponbide baketsu bat lortzeko aukeraz hitz egiten da eta gerra izateko arriskua txikiagoa da». El Baradeiren iritzian ere, «egiaztatzen bada Irakek ez dituela garatu NBEk debekatu zitzaizkien jende oldeak hiltzeko armamentuak, orduan lehen urratsa izango da herri honen nazioarteko bazterketa amaitzeko eta Irakek bere burujabetasuna osoki berreskuratzeko».

Haatik, hitz baikor horiei alderantzizko oihartzun bat egin zieten Erresuma Batuko lehen ministro Tony Blairrek atzo aditzerat emandakoek. Gobernuburu britainiarrak aldi batez gehiago zintzo jokatzeko ohartarazte irmo bat zuzendu zion Saddam Hussein presidente irakiarri. «Zalantzarik ez daukagu jende olde handiak hiltzeko armarik eskuko baduela, eta ikusi behar dugu, beraz, zer egongo den zehazki», adierazi zuen Blairrek. «Alabaina», jarraitu zuen, «Saddam Husseinek zintzo jokatzeari hobe du; maltzurki jokatzearen kasuan horixe izango bailitzateke Segurtasun Kontseiluaren 1441 ebazpenaren hauste argi bat».

Ikuskatzaileen lana ez duela trabatuko agindu arren, Bagdadek nabarmendu du 1441 ebazpena gogoz kontra onartu duela. Irakeko agintarien ustez, ebazpenak ez ditu eragotziko Washingtonen erasotze asmoak. Kofi Annan NBEko idazkari nagusiari helarazi eskutitz batean, Naji Sabri Atzerri ministroak haxe zioen: «Ebazpen honen zinezko zioa da Iraki erasotzeko aitzakiak ezkutatzea».

Irakeko iparraldean zebiltzan AEBetako eta Erresuma Batuko armadetak hegazkinei eraso zien atzo Bagdadek, Kuwaiteko basera itzularazteko, iturri ofizialen arabera.

AEB-EN BABES ESKARIA

Presioa ukatu dute Amman eta Riadek

Saudi Arabia eta Jordaniako agintariek gezurtatu zuten atzo Ameriketako Estatu Batuetatik presioak jasan dituztela Iraken aurka eraso bat gertatzearen kasuan laguntza emateko. Ostegunean Al Jazira Qatarreko telebista kateak adierazi zuen Washingtonek ultimatuma helarazi ziela 11 estatu arabiarri Iraken aurka berarekin aliantza egin zezaten. Al Jaziraren arabera, Washingtonek estututako herriak hauek dira: Arabiar Emirerri Batuek, Bahrein, Egipto, Jordania, Kuwait, Libano,

MONA MURSI / EPA
Saudi Arabiako Atzerri ministroa, Egiptoko presidenteara.

Oman, Qatar, Saudi Arabia, Siria eta Yemen.

«Riadek ez du AEBen alde-tik presiorik jasan Iraken aurkako gerraren kontuaz bere jarrera alda dezan», adierazi zuen atzo Saudi Arabiako

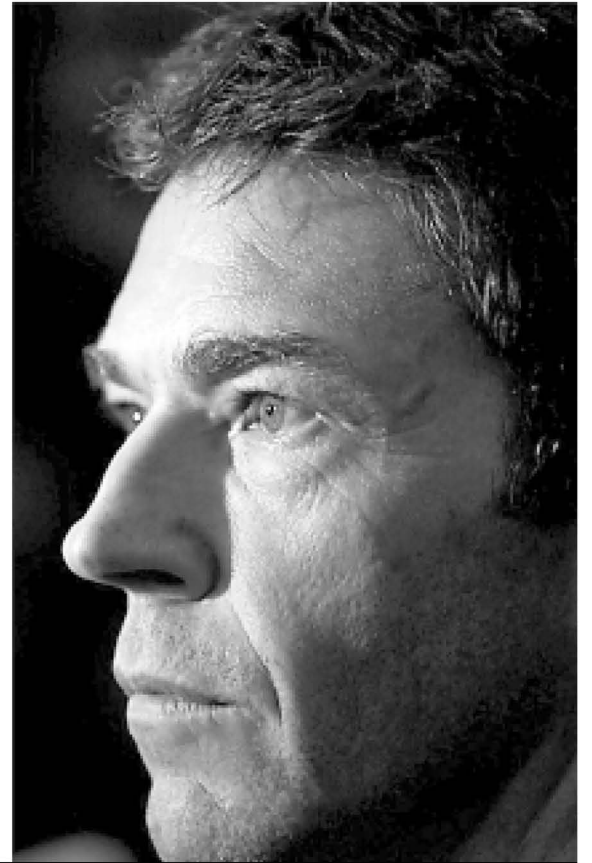
Atzerri ministro Saud Al Faisalek. Uko egite bera egin zuen Jordaniako Kanpo Arazoetarako ministro Mohamed Aduanek. Bi herrialdeek arbuio egin diote Iraki erasotze-ari.

AUSTRIA. Litekeena da kontserbadoreek eta ultraeskuindar ahulduak osaturiko gobernua eratzea berriz

MARTIN GNEDT / AP - ROBERT JAEGER / EPA

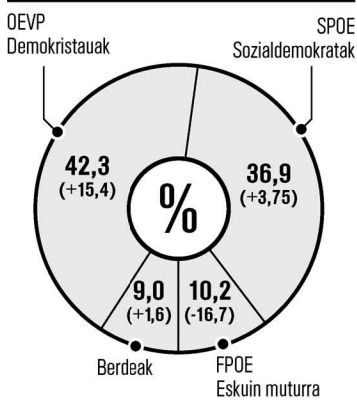
Austriako presidente Klestil —eskuinean— Schuessel kantzilerra zoriontzen, atzo, hauteskundeetan garaipena lortu ondoren. Eskuinean, Haider, bozetako galtzaile nagusia.

Gobernu koaliziorako kide bila abiatu dira igandeko garaile demokristauak

Dimisioa iragarri du Haider ultraeskuindarren buruak, botoen erdiak baino gehiago galdu baititu

Austriako hauteskundeak

Erredakzioa | DONOSTIA

Austriako Alderdi Popularreko buru Wolfgang Schuesselko gobernu koalizioa osatzeko prozesua abiatu zuen atzo, igandean egindako bozetan demokristauak garaipen historikoa lortu ondoren, beherakada handia jasan zuen eskuin muturreko Alderdi Liberalaren lepotik. Liberalen buru Joerg Haiderrek Karintia bere alderdiaren esku utzi zuen eskualdeko presidentetza, porrotak eraginda.

1966tik lehen aldiz, lehen alderdia izatea lortu du OEVP Austriako Alderdi Popularrak. Bozen %42,3 eskuratuta, duela hiru urte eginiko hauteskundeetan baino 15 puntu gehiago lortu dituzte demokristauak, ia FPOE Austriako Alderdi Liberalak galdu dituenak adina.

«Min handia egin dit emaitzak, eta nireganako mesfidantza ikusten dut hor», esan zuen atzo 52 urteko Haider ultraeskuindarrak, Austriako irrati publikoari eginiko adierazpenean. Atzo gauean, Karintia eskualdeko gobernuburu kargua alderdiaren esku utziko duela iragarri zuen. «Alderdikideekin akordioa lortzen saiatuko naiz», gaineratu zuen. Karguan jarrai dezala konbentzitzerik ote dagoen galdetuta, iritzia aldatzea oso zaila izango dela erantzun zuen Haiderrek. «Politikaz goaituta nago», esan zuen. Halere, hainbatetan egin du Haiderrek antzeko iragarpena. Irailean, politika nazionala eta alderdiko jarduna utziko zituela esan zuen, Karintiako gobernuari eutsi arren.

Liberalena izan da igandeko bozetan botoak galdu dituen alderdi bakarra. Beste alderdiekin izaniko gorakada ez da nahikoa izan, halere, Vienako Legebiltzarrean ezkerrek eta eskuinak duten proportzioa aldatzeko. Gobernatzeko, beraz, ezinbestekoa izango dute demokristauak koalizioa osatzea.

Kolore guztiak aukeran

«Hiru alderdiekin mintzatu nahi dugu. Ez dago ezer aurretik erabakita», esan zuen atzo Schuessel demokristauak, Thomas

Klestil Austriako presidenteari kin bildu ondoren.

Urdin (OEVPko kontserbadoreak), gorri (SPOEko sozialdemokratak), beltz (FPOEko ultraeskuindarrak) eta orlegi (Berdeak) koloreon konbinazio guztiak dira printzipioz posible, gobernu osatzeko. Halere, zantzu handiak badira iraila arte agintean zen aliantza urdin-beltza berriz osatzeko dela esateko. Immigrazioaren eta Europako Batasunaren kontra 1999an kanpaina egin zuen eskuin muturreko alderdia, FPOE, agintera eramane zuen Schuessel, eta eskandalua eragin zuen kontinentean. Orain, ordea, FPOE

ahuldu batekin egin dezake ituna, eta EBn horrenbesteko kontraktasuna sortuko ez lukeen gobernu osatu. Horretarako oztopo nagusia Karl-Heinz Grasser Finantza ministroa da, zeinak irailean Alderdi Liberala utzi baitzuen. Hura gobernuan ez izateko exijitzen du FPOEk, koalizioa egitekotan. Schuessellek, berriz, Grasser bereganatu izanari zor dio, hein batean, bozetako arrakasta.

Gerra ostetik 2000. urtera arte Austrian agintean izan ohi zen koalizio urdin-gorria berriz osatzea baztertu zuen atzo Alfred Gusenbauer-ek, hauteskundeetan bigarren postua (bo-

zen %36,9) eskuratu zuen Alderdi Sozialistako buruak. «Sozialdemokratak oposizioan izango dira», esan zuen atzo Gusenbauerrek. Halere, iritzi korronte indartsu bat dago alderdian Gobernuan sartzearen alde, eskuin muturrari bidea trabatzeke. Galdeketen arabera, austriarren %33 koalizio urdin-gorria osatzearen alde daude.

Sozialdemokratak eta Berdeak gobernu osatzeko ituna zapuztu du demokristauen emaitza onak. Aukera gorri-berdeak arrakastarik lortu ez izana Alemaniako eskarmentuari leporatu zion atzo Wolfgang Petritsch SPOEko hautagaiak. «Ez nuke esango hori zio nagusia izan dela, baina Alemanian dagoen giro txarrak eragina izan du Austrian», esan zuen.

Hofburg jauregian bilduta, Gobernu osatzeko ardura eman zion Klestil presidenteari Schuesseli atzo. Baliteke prozesua burutzeko hainbat aste behar izatea.

IKA-MIKA ESKUIN MUTURREAN

«Haider lurperatzaile»

Lurrikara eragin du FPOEn igandeko emaitzak, Austriako alderdien artean 1999an lorturiko bigarren postutik hirugarren lekura jaitsi baitira. Porrota Joerg Haider alderdiko presidenteari erasotzeko erabili zuten irailean Gobernuan karguak uztera behartutako hainbat alderdikidek. «Horrela nahi izan du Haiderrek. 13 urte behar izan genituen eraikitzeko, eta 13 aste erabat deuseztatzeko», esan zuen Susanne Riess-Passer-ek, dimitituriko Vienako gobernuko kantzilerrordeak. Gaineratu zuen urrian eginiko kongresuan alderdiko muturrekoenak

garaitu izanari botoemaileek emaniko erantzuna izan dela igandeko emaitza.

«Alderdiaren lurperatzaileak kaleratzeko» deia egin zuen Peter Westenthaler-ek, FPOEko legebiltzar taldeko buru ohiak, Haiderri eta alderdiko atal eskuindarrenari zuzenduta. «Haiderren ondorengo aroak hasi behar du orain», gaineratu zuen. Karguak utzi behar izan zituzten Riess-Passer eta Westenthalerrek, Haiderren iritzia kontra zergak ez jaitea hitzartu zutelako Schuessel kantzilerrarekin. Alderdiaren barneko ika-mikak dimisiook eragin zituen, eta atzo eginiko bozak urtebete aurreratzea. Haiderrek politika nazionala utziko zuela iragarri zuen orduan.

EKIALDE HURBILA. PAEk israeldarren aurkako ekintza mota oro eteteko eginiko eskaria haserre hartu du Hamasek

Erredakzioa | DONOSTIA

Israelgo Armadak dozenaka palestinar atxilotu zituen aste-burutik atzora bitartean Zisjordaniako Hebron, Kalkilia, Janin eta Belen hirietan, baita Ramala inguruan ere. Tsahalek, gainera, ez du asmorik kristautentzat sakratua den Belendik erretiratzeko oraingo, eta bali-teke Eguberrietan ere bertan jarraitzea. Atxilotuetako bat Hamaseko kide Firas Fidi da, Tel Avivek bilatuen zerrendan zuena, ustez hainbat atentatu suizidaren erantzule izateagatik.

Nabulusen, Tsahalek zortzi urteko palestinar bat hil zuen atzo, haur multzo bat Armadari harrika zebilenean. Beste zazpi palestinar zauritu egin ziren, haien artean bi heldu, larri.

Bestetik, PAN Palestinako Aginte Nazionalako Lan ministro Ghasan Khatib-i Gazara sartzea eragotzi zioten. Bulego berriak eta enpleguak sortzearekin lotutako ikastaroak ikuskatzera zihoan Khatib. Aste batean bigarren aldia da atzokoa Ramalatik ateratzea oztopatzen diona Tel Avivek. Iragan asteazkenean ezin izan zuen Belenera joan, Tsahal bertan sartu baino bi egun legena-go.

Ekintzen etena

PAE Palestina Askatzeko Erakundeak «ekintza militar guztien etetea» agindu zien joan den ostiralean ekintzaile palestinarrei, «bereziki herritar israeldarren aurkakoa». Jasser Arafat PANeko presidentearen buruzagitzapean Ramalan egin zen bileran, Israelgo bakezaleekin berehala elkarrizketatzen hasteko deia egin zuen PAEk.

Zisjordaniako hirietan dozenaka lagun atxilotzen ari da Israelgo Armada

Belendik erretiratzeko asmorik ez du Tsahal indarrak, eta baliteke Eguberrietan ere kristautentzat leku sakratu dena okupatzen segitzea

OMAR RASHIDI / AP
Arafat (eskuinean) Palestinako Gobernuako kideekin bildu zen atzo, Ramalan.

Hamasek, berriz, haserre hartu zuen eskakizuna.

Tabako elkarrizketak, George Bush AEBetako presidentearen bake proposamena eta Saudi Arabiarenean oinarrituta

plan bat aurkeztekoa da PAE. Palestinako iturriek jakinarazi dutenez, Jasser Abed Rabbo Informazio ministro ohia eta Yosi Beilin Israelgo Justizia ministro ohiak zuzendutako

taldeak prest du bake proposamen bat, eta datorren hilabetean sinatuko dute bi aldeek Europar. Egitasmo horretan aurreikusten da, iturri beren arabera, errefuxiatu palestinar

ARMADA

273 delitu salaketa

Duela bi urte bigarren Intifada piztu zenetik, palestinarrek eta zenbait kasutan Israelgo Armadak berak soldaduen aurka egindako 273 delitu salaketa jaso dira. Aurrez aurreko borrokarik gabeko heriotzengatik 20 bat izan dira, eta 121 indarkeriaren gehiegizko erabilerarengatik, Israelgo *Yediot Ahrnonot* egunkariari buru militar batetik jakinarazi dionez. Arpilatzeak eta zibilak ezkutu gisa erabiltzea ere salatu dute.

«Benetako salaketa oldea iristeko dago», zioen buruzagi militarrek.

multzo «sinbolikoa» itzultzea Israelen eskuko lurraldera. Beilinek ukatu egin zuen atzo errefuxiatuen itzulera onartzen zuela, eta horren ordez esan zuen historian «errefuxiatu kopuru txiki bat» itzuli dela, familiarekin elkartzeko.

Amram Mitzna Israelgo Alderdi Laboristako buru berriak Arafat «terrorista» dela esan du, Alemaniako aldizkari bati eskaini elkarrizketan. «Osloko akordioek bultzatu zuten bake prozesuak aukera bat eman zion estatu autonomo bat sortzeko, eta trukean gauza bat bakarrik eskatu genuen, terrorismoa amaiaztea, baina ez du egin», zioen Mitznak.

Likud alderdiak etzi aukeratu du buruzagi berria. Bitartean, Ariel Sharon Israelgo lehen ministroaren eta Binyamin Netanyahu Atzerri ministroaren arteko lehiak jarraitzen du.

KOLONBIA. 13 militar hil eta 10 zauritu ziren gutxienez, atzo, FARC eta militarren artean izandako borroken ondorioz

Erredakzioa | DONOSTIA

Kolonbiako presidente Alvaro Uriberen gobernuak atzo baieztatu zuen AUC Kolonbiako Autodefentsa Batuak erakunde paramilitarrarekin eta FARC Indar Armatu Iraultzaile Kolonbiarrak gerrillari erakundearekin negoziatioetan hasteko pausoak ematen ari dela. Horretarako, lege proiektu bat prestatzen dihardu, armetan altxatutako zeinahi talderekin negoziatioak arautzeko.

Justizia eta Barne ministro Fernando Londoño Hoyosek atzo jakitera eman zuenez, Uriberen gobernuak lege proiektu bat ontzen ari da, talde armatuekin —zeinahi dela haien ildo politikoa— negoziatioek zein

Uribek baieztatu du AUC eta FARCEkin negoziatzeko urratsak ematen ari dela

arau jarraitu behar duten finkatzeko. Londoñoren esanetan, Eliza Katolikoko ordezkari batzuek bilkura bat prestatu zuten, gobernuko ordezkariak eta AUC talde ultraeskuindarrekoek hitz egin zezaten. AUC prest agertu zen abenduaren 1etik aitzina bi hilabeteko «Gabonetako su-eten bati» ekiteko.

Justizia eta Barne ministroaren hitzetan, gobernuak idatzitako proiektuari jarraiki, «armetan altxatutako talde guztiak elkarrizketa baten par-

taide izan litezke, lehenbizi komunikazio errealitate batzuk eraikitzeko». Bestalde, herenegun Kolonbia iparraldeko Monteriako apezpiku Julio Cesar Vidalek jakitera eman zuenez, AUCeko buru Carlos Castaño eta Salvatore Mancuso Kolonbiako Gobernuako Bakerako batzordeburu Luis Carlos Restreporekin bildu ziren.

FARCEkoekin bilkurak, Venezuelen

Bien bitartean, Bogotako *El Tiempo* egunkariak atzo ezagu-

tarazi zuenez, Kolonbiako Gobernuak FARCEkin biltzeko eginahalak egiten ari da, ezkerreko gerrilla taldeak preso dituen militarrek eta pertsonaltate politikoak askatzeko xedarekin. Bilkurak Venezuelen izan daitezkeela zioen egunkariak, eta berorietan Frantziak bitartekaritza lanak egingo lituzke.

Londoñok azpimarratu zuenez, elkarrizketa prozesua isilpean eramango dute. *El Tiempo*-k adierazitakoaren arabera, Alvaro Uribek Venezuelako presidente Hugo Chavezekin elkarrizketak egiteko urratsez hitz egin zuen iragan azaroaren 13an Santa Marta hirian (Kolonbiako iparralde) egindako bileran.

FARCEk hainbat pertsonaltate —tartean presidentetzarako hautagai izandako Ingrid Betancourt— ditu bere eskuetan, eta Kolonbiako espetxeetan diren erakunde iraultzaileko 500 bat presoren truk askatu nahi ditu. Egunkariak dioenez, Frantziako bitartekaritzak lor lezake FARCEko ordezkariak Kolonbiatik kanpo bilerak egitea.

Bestalde, atzo, FARC Indar Armatu Iraultzaile Kolonbiarren eta militarren artean izandako borroka latzen ondorioz, gutxienez 13 militar hil eta 10 zauritu ziren. Hainbat gerrillari hil zirela ere esan zuten berri agentziek, baina ez zuten hildako gerrillarien kopurua zehaztu.

EKUADOR. Ustelkeriaren aitzia eta «herrialde zintzoago eta demokratikoagoaren alde» egingo duela dio Gutierrezek

Lucio Gutierrezek «hitzarmen nazionalerako» deia egin du

Ezkerreko koronel ohiak bozen %54,4rekin irabazi ditu presidentetzarako bozak, Alvaro Noboa lortutako %45,6 gaindituz

Juanma Sarasola | DONOSTIA

Lucio Gutierrezek, Sociedad Patriótica 21 de Enero alderdiko buruak, irabazi zuen herenegun Ekuadorren egin presidentetzarako hauteskunde bignaren itzulia. Ezkerreko hautagaiak bozen %54,4 erdietsi zituen, Alvaro Noboa eskuineko hautagaiaren %45,6 gaindituz. Abstentzioa %28,85ekoa izan zen; aurreko itzulian, %35,2koa.

Gutierrezek bere alderdiarenaz gain, Pachakutik mugimendu indigenaren eta ezkerreko taldeen sostengua ere izan zuen, tartean MPD Herri Mugimendu Demokratikoarena. Koronel, pentatleta eta unibertsitateko irakasle ohiak bananen negozioan dabilen Alvaro Noboa eskuindarra gainditu zuen eta orain arteko presidente Gustavo Noboaren kargua hartuko du heldu den urtarrilaren 15ean. Ez du lan erraza izango agindu dituen erreforma sozial, politikoa eta juridikoa aurrera eramateko, batez ere Parlamentuan —ganbera bakarrekoa— gehien goa ez duelakotz.

Garaipenaren berri izan orduko, Gutierrezek «hitzarmen nazionalerako» deia egin zuen. Ekuadorko %70 inguru diren pobreen alde gobernatzeko duela esan zuen eta «herrialde zintzoago eta demokratiko bat» eraikitzen saiatuko dela.

Chimborazoko departamenduko Riobamba hirian 100.000 inguru hauteslek bozak boikotatu zituzten, iragan asteazkenean zazpi pertsona hil zituen armategi batean izandako leherketaren ondoren Gobernuak emandako laguntza eskasaren gatik protestan.

Gutierrezek altxamendu militarra gidatu zuen 2000ko urtarrilaren 21ean, orduko presidente Jamial Mahuaden kontra; indigenen laguntza izan zuen. Haatik, porrot egin eta sei hilabete egin zituen preso kartzela militar batean.

Presidente hautatu berriak atzo adierazi zuenez, AEBetako

Populazioa: 13 milioi biztanle
Hiriburua: Quito

Hizkuntza nagusiak: gaztelania, kitxua
Erligio nagusia: kristautasuna

Bizi itxaropena: 73 urte, emakumezkoak; 68 urte, gizonezkoak
Dirua: dolarra

Esportagai nagusiak: petrolio, bananak, kafea, kokoa, loreak eta izkirak eta bestelako arrainak
'Per Capita' errenta: 1.210 dolar urtean

dolarra mantenduko du Ekuadorko diru gisa, «oinordekotza mingarria izan arren»; halaber, orain arteko akordio bati jarraiki, Washingtonek Mantanduen base militarra mantenduko du, droga trafikaren kontra erabiltzeko. Bi arlo hauek biziki kritikatzeko dituzte bere sostenguetako bat izan diren indigenek. Bestalde, Nazioarteko Diru Funtzarekiko negoziazioak eta emigrante ekuadortarrak Ekuadorrera itzultzeko erraztasunak jartzea izango dira Gutierrezen beste ekinbide batzuk.

Diputatuen kopuru murrizketa

Ciro Guzman MPD ezkerreko alderdiko diputatua da. Bere alderdiak Gutierrez babestu du bozetan, baina hura ez bezala MPD «ezker iraultzaileko» jo zuen atzo EGUNKARIARI telefonoz egin adierazpenetan. Gutierrez bezala, ustelkeriari tinko aurre egitearen alde azaldu zen Guzman. Gutierrezek Ekuadorko diputatuen kopurua gutxitzeko duen egitasmoaz MPDko kideak esan zuen ondo ikusten zuela, baina diputatuak noren zerbitzura dauden galdetu behar dela; «ez da kantitate arazoa, kalitate arazoa baizik; hori da konpondu beharrekoa».

MARTIN BENETTI / AFP

Ekuadorko presidente hautatu berri Lucio Gutierrez Quiton, garaipenaren berri izan ondoren, kontent.

PATRICIO ORTIZ | SOCIEDAD PATRIOTICAKO EKINBIDE POLITIKOEN ZUZENDARIA

«Estatuaren erreforma oso bat egin behar da, azpigarapenetik ateratzeko»

J.M. Sarasola | DONOSTIA

Patricio Ortiz tenientea Ekuadorko presidente hautatu berri Lucio Gutierrezen Sociedad Patriótica 21 de Enero alderdiko Ekinbide Politikoen zuzendaria da. Gutierrezek bozak irabazi ondoren, besteak beste, herrialdea moldatzen saiatuko direla esan dio Ortizek EGUNKARIARI.

■ **Lucio Gutierrezen garaipenaren ondotik uste duzu indigenen, nekazarien eta gizarteko sektore pobreen egoera aldatuko dela?**

Gure herrialdea moldatu behar dugu, uste baitugu bukatu dela orain arte bizi izan dugun sasidekrazia. Pobrezia eta desoreka mailak desagerrarazteko eta gainditzeko aldaketak eragiteko eta ezartzeko Ekuadorko gizarteak duen behar harraren isla da Lucio Gutierrez koronelaren garaipena. Belaunaldi berri batek hartu du aldaketaren lekukoa.

■ **Zein aldaketa nagusi egingo ditu Gutierrezek?**

Arlo guztiei dagozkien aldaketak; Estatuaren erreforma oso bat egin behar da, Estatua berregituratu behar da, modernotu. Biztanleriari segurtasun juridikoa eman behar zaio, elikadura arlokoa, ingurumenekoa... Finean, azpigarapenetik ateratzea ahalbidetuko diguten eraldatze guneak moldatzea da koska. Berehalako neurri gisa diputatuen kopurua murriztea ahalbidetuko duten mekanismoak ezartzea aztertuko dugu. Orobat, Justizia epaileen eskuetan, eta ez

ALDAKETA

«Ekuadorren ez zen kuarteletan sortu, kalean baizik; arma barik herriarekin bat»

politikarienetan, egon dadin saiatuko gara.

■ **Nola borrokatuko zarete ustelkeriaren aurka?**

Ekuadorko Errepublikaren historian izandako buruzagirik ustelena [Jamil Mahuad presidentea, 2000ko urtarrilean] boteretik kentzen lagundu genuen. Zentzu horretan, oso argi dugu lehenik etsenplua eman behar dugula; ez dugu soilik zintzo irudia izan behar, zintzoak izan behar dugu. Bigarrenik, aurrezleen eta banku sistemaren 8.000 milioi dolar baino gehiago eraman dituzten bankari ustelen estradizioa lortzeko beharrezkoak diren mekanismoak ezarriko ditugu. Pertsona horiek itzuli behar dute, gizarteari eginiko kalte ekonomikoa ordaintzeko. Gure herrialdearen Barne Produktu Gordina 6.000 milioi dolar ingurukoa dela kontuan hartuta, jaun horiek egingako kaltea belaunaldi oso bati aurrera egiteko aukera suntsitzea izan da. Ustelak ez dira zigorrik gabe geratuko.

■ **Gutierrez Venezuelako presidente Hugo Chavezekin konparatu dute zenbaitzuz, eta berak aitortu du hainbat arlotan haren jarraitzailea dela. Zer diozu?**

Gutierrezek Venezuelako prozesu bolivarianoari ongetorria egin dio, baina argi utzi du han eta Ekuadorren gertatutakoa bi prozesu ezberdin direla. Ekuadorko aldaketa ez zen kuarteletan sortu, kalean baizik. Guk armarik gabe bat egin genuen herriarekin. Gizarteak hori nabarmendu du.

■ **Gutierrezek berriki esan duenez, «kontsentsuz» gobernatuko du, hots, enpresaburu, bankari eta mugimendu sozialekin...**

Herrialde txiki, oso banandu eta askotarikoa gara. Beraz, 12 milioi ekuadortarren alde gobernatzeko sektore guztiekin hitz egin behar dugu.

■ **Atzerriko politikari dago-kionez, Gutierrezek Kolonbiarako bake proposamena duela esan da. Zein ardatzetan mugituko zarete?**

Kolonbiara joango gara, gure herrialde haurridera, eta besteak beste, *Muga Beroaz*, Kolonbia eta Ekuador artekoaz hitz egingo dugu. Herrien autodeterminazio eta subiranotasun printzipioak errespetatzen ditugu eta ezin dugu Kolonbian eskua sartu. Bestalde, AEBekin ezberdintasunak ditugu, jakina, baina harreman onak izan nahi ditugu.

■ **Bolivarren ametsarekin bat egiten duzue?**

Bai, arlo patriotikoan. 1809ko abuztuaren 10ean Quiton egin independentzia oihua, eskualde osoaren independentzia sortu zenekoa, errepi-ka daitekeela uste dugu. Hego Amerika osoak elkarlanean aritu behar dugu.

HITZ BITAN

IRLANDA. Lege aldaketa iragarri du Londresek

Preso ohiek Polizian parte hartzeko aukera izango dute

Erredakzioa | DONOSTIA

Preso ohiek Ipar Irlandako Polizia Zerbitzuko barrutietako batzordeetan parte hartzeko aukera izan dezaten ahalbidetzeko legea aldatzea litekeena dela iragarri zuen atzo Paul Murphy Erresuma Batuko Gobernuako Ipar Irlandarako Estatu idazkariak.

Irlandako bake prozesua aurrera egiteko ahaleginetan, gai arantzatsuenetako bat da sei konderrietako Polizia zerbitzu berriaren osaketa. Sinn Fein alderdi errepublikanoak hainbat aldaketa eskatu ditu Polizia zuzendaritzan parte hartzea onartzeko.

Erasoa

Poliziak gizon bat tiroz larri zauritu zuen atzo Belfast hiriburuko erdialdean. Zauritua barruan erregai ugari eta pizgailu bat zeukan auto batekin loturik ze-

goela zabaldu zuen atzo Poliziak.

Larunbatean, bestalde, DUP Alderdi Unionista Demokratikoak egin zuen kongresuan, Sinn Feinekin inoiz ez duela gobernatuko agindu zuen Ian Paisley buruzagi unionistak.

PAUL FAITH / AP

Ian Paisley, larunbatean, DUP alderdi unionistak eginiko kongresuan, mintzatzen.

Kreditu Lasaigarria EUSKADIKO KUTXA

Orain %25eko deskontua zure mailegu pertsonalaren interesetan

02-11-10ERA ARTE

UTBren adibidea:
%8,01*

4 urterako 6.000 euro oinarritzat hartuta kalkulaturiko UTB

*Interes nominala: %7,35; irekiera-komisioa: %0,75

02-11-10ETIK AURRERA

UTBren adibidea:
%5,90

ETXEKO BERRIKUNTZA ETA ALTZARIETARAKO KREDITU LASAIGARRIAREN ESKAINTZA BEREZIA:

Interes nominal finkoa: %3,95, lehen urtean; gainerakoan: %6,50
• Irekiera-komisioa: %0,75 • Aldez aurretik amortizatzeagatik komisioa: %0 • Aldez aurretik kitatzeagatik komisioa: %0 • Epea: 4tik 7 urtera • EAEn eskaintza hau 2002-12-31ra arte egongo da indarrean edo bestela 12 milioi euro osatu arte • Informazio gehiago 901 333 444 telefonon

Zurekin elkarlanean

CAJA LABORAL
EUSKADIKO KUTXA

SRI LANKA

Armak ez dituztela berriz erabiliko agindu diote elkarri Gobernuak eta Tamil Tigreek, Oslon

Bake prozesua bururaino eramateko konpromisoa adierazteko, elkarren aurka armak berriz ez dituztela erabiliko hitzartu zuten atzo Kolonbok eta Tamil Eelango Askapenerako Tigreek talde independentistak, Norvegiako artekaritzaren aurrean.

JORDANIA

Bi lagun hil dira Poliziaren eta islamisten arteko istiluetan

Duela bi aste gertatu bezala, istiluak izan ziren atzo Jordaniako Maan hirian Poliziaren eta islamisten artean. Atzo bi lagun hil eta beste zazpi zauritu ziren. Istiluak dira nagusi Maanen, diplomatiko estatu-batuaren baten hilketarekin lotzen dituzten hainbat islamista atxilotzera joan zirenetik.

SAUDI ARABIA

Erret familiak atentatugileei dirua eman ez ziela esan du Gobernuak

Saudi Arabiako Barne ministroak ukatu egin zuen atzo Riadek Washingtonen duen enbaxadorearen emazteak, erret familiako kide denak, 2001eko irailaren 11ko atentatuak finantzatu zituela.

ATHLETIC, GORANTZ. Azken lau partidetan hiru garaipen eta berdinketa bat eskuratu ostean, sailkapeneko erdialdean kokatu da talde zuri-gorria. Hala ere, defentsako hutsen gainean lan egin beharko du gora egin gura badu.

Erdialdean, lasai

Azken lau jardunaldietan hamar puntu lortu ostean, atzean geratu dira Liga hasierako urduritasunak

Haritz Gallastegi | BILBO

Atzokoa, aspaldiko biharamunik gozoena izan zen Lezaman. Irribarretsu, giro bikaina nabari zen Athleticen jokalariei eta teknikariei artean. Ez da gutxiagorako. Azken 12 puntuetatik 10 eskuratu ditu. Hilabetea, jai-tsiera lekuetan egotetik Txapeldunen Ligatik hiru puntura kokatu da, eta UEFArako sailkatzeko aukera hori aipatzen hasi da: «Ez dugu hurrengo partidaz baino aurrerago pentsatu

behar. Betisen aurkako neurketak besterik ez dut buruan. Neurketak gaitza izango da», adierazi zuen Larrazabalek.

Azkenaldian emaitzak aldekoak izan arren, zer hobetu badagoela uste du Loiukoak. Atea hutsean lagatzea ezinezkoa dela dirudi, gehienbat estrategia jokaldiak defendatzerakoan taldeak dituen arazoak aintzat hartuta, «garaipena lortu izanak ez du esan gura gauza guztiak ondo egin ditugunik. Zein akats egin ditugun aintzat hartu

behar dira. Gaizki egindakoak landu behar ditugu, eta horretan aritzen gara lan saioetan», esan zuen ezker hegialak.

Gurpegi, «pozik eta harrituta»

Carlos Gurpegi behar handia egiten ari da Liga hasieran. Joko ona erakusten ari da, eta ate aurrean ere asmatzen du. Urzaizen ostean, taldeko golegilerik onena da Gurpegi, «pozik eta harrituta nago era berean. Igandekoa berezia izan zen, izan ere, San Mamesen sartu nuen lehenengoa izan zen», esan zuen. Osasunako bigarren taldean jokatzen duen anaia nagusiari eskaini zion gola, «Pedrok lesio larria izan du. Une latzak dira, eta hunkitu egin zuela esan zidan», azaldu zuen Gurpegik.

GILTZAK

JOKALARI ERABAKIGARRIEN EKARPENA. Urzaizek gol sena berreskuratu du, Etxeberriak erraz gainditzen ditu aurkariak, Javi Gonzalez bikain ari da... Hasieran min hartuta zeuden hainbat jokalarik sasoia hartu du, eta Athleticen nabarmen nabaritu du.

KONFIANTZA. Valentzian ondo jo ostean, ezin zela gaizkiago aritu konturatu ziren jokalariek. Ordutik beste jarrera eta gogo bat nabaritu da taldean. Celtaren aurka azken orduan lortutako garaipenak morala ekarri zion taldeari.

SAN MAMES, GOTORLEKU. Gaitz nagusienetakoa etxeko partidak ziren, baina azken hiru saioetan, oster, ez du puntu bakar batek ere ihes egin. Zaleek eta jokalariek bat egin dute, eta hiru partidak galtzen hasi arren buelta ematea lortu du taldeak.

EZ DA TALDE SENDOA. Emaitzak aldekoak izan arren, Athleticen hutsuneak ditu. Oraindik ez du partida osorik jokatu, eta erakutsitako gogo eta jarrerari ezker lortu ditu garaipenak. Jokoa eta, batez ere, defentsako lana hobetu behar ditu.

HITZALDIAK

AUTODETERMINAZIO SUBJEKTUAREN MANIPULAZIOA: NAZIOARTEKO ESPERIENTZIA

GABIREL
EZKURDIA

(GAI Neko klasea)

HENDAIA
AZAROAREN 26an
(asteartea), 18:30etan
BALEAK Elkartean
Errenoitz karrika z/g
(Herriko Etxetik 50m-tara)

BILBO
AZAROAREN 27an
(asteazkena), 19:30etan
LA BOLSA Alde Zaharreko
Auzo Etxean

DONOSTIA
AZAROAREN 28an
(osteguna), 19:30etan
KUTXako DOCTOR CAMINO
Kultur Aretoan

UDALBILTZA

EUSKAL
HERRIAREN
ESKUBIDEEN
KARTA

HERRIEN ESKUBIDEEN ALDEKO

NAZIOARTEKO KONFERENTZIA

KURSAAL Donostia, 2002ko abenduaren 6, 7, 8 an

KONFERENTZIAN PARTE HARTZEKO MATRIKULA EGITEKO DATUAK:

KOPURUA: 30 euro (ikasle edo langabetua, 15 euro)
Matrikulak, akreditazioa, txostenetarako eta, abenduaren 7an izango den bazkarirako eskubidea ematen du.

MATRIKULA ORDAINTZEKO KONTU ZENBAKIA:
(ES77) 3035 0214 38 2140012693

MATRIKULAREN KONFIRMAZIOA NORA BIDALI:
fax: 943 335243 kanpo@udalbiltza.net

ARGIBIDE GEHIAGO:
94.4163452 / 943.335243 / www.udalbiltza.net

IBON BEGOÑA (Alaves)

«Malagan zerbait gehiago lor zitekeen arren, ondorio onak atera daitezke igandeko partidaz»

«Valentzia joko ikusgarririk egin gabe txapelduna izan zen iaz, eta aurten bide bera darama»

RICHARD DUTRUEL (Alaves)

«Gorako bidea mantentzeko behar genuen puntu bat eskuratu zuen taldeak Malagan»

«Talde sendoa da Valentzia baina ez garaiezina; Mendizorrotzan egun txar bat izatea espero dugu»

ALAVES. Azken bi partidetan golik jaso ez izanak garrantzi handia du konfidantza berreskuratzen hasteko

Jon Rejado | **GASTEIZ**

Malagan berdindu ostean, Alavesek denboraldiko emaitza bolada onena lortu du Ligan: lau puntu jarraian. Datu hori, oso ikusgarria ez bada ere, garrantzi handikoa da Alaveseko jokalarientzat: «Geroz eta joko koherenteagoa egiten dugu; talde bezala hutsak kontontzen ditugu egunero, eta horren emaitzak nabariak dira», nabarmendu du Richard Dutruel Alaveseko atezainak. Malagaren kontra egindako partidak horren berri ematen du frantziarraren ustez.

Atzean lan polita egin arren, Dutruelen parte-hartze zuzenarekin, Alavesek erasoan zerbait gehiago egiteko aukera izan zuela deritzo Ibon Begoña, hiru puntuak lortu ahal izateko: «Zelaia ez zegoen egoera onean, baina erasoan zerbait gehiago falta izan zitzaigun; atzeko lerroan sendo egotea genuen oinarritzat, eta hori bete genuen behintzat», nabarmendu du Alaveseko jokalaria. Bigarren erdian zelaian zeuden jokalaria ikusita, ordea, ezin zen esan taldea ez zela erasokorra, Manek aulkian zituen aurrelari guztiak zelairatu baitzituen.

Gasteizko taldearen jokoa geroz eta koherenteagoa dela deritzo Dutruelek

Valentziaren kontra azken jardunaldietako emaitza bolada onari eutsi nahi dio Alavesek

Azken bi partidetan lortutako emaitza bolada on horri jarraipena eman nahi diote Manek zuzentzen dituen jokalariek. Dena den, ez da lan erraza izango, Valentziaren bisita izango baitute Mendizorrotzan datorren asteburuan. Txapeldunaren kontra jokatzea zaila izango den arren, emaitza on bat lortzeko itxaropena dute Alaveseko jokalariek: «Azken bi jardunaldietan lortu ditugun puntuak hutsean gelditu daitezke Valentziaren kontra ezer lortzen ez badugu», adierazi du Ibon Begoña. Bilboko erdilariaren ustez, ordea, Lehen Mailan dagoen talde gogorren artean dago Rafa Benitezek entrenatzen duena, eta atzeko lerroan sendo jarraitzea ezinbestekoa izango da. «Joko ikusgarririk egin gabe, emaitza onak lortzen ditu Valentziak», deritzo.

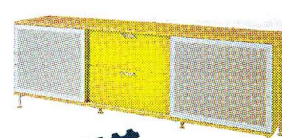

RAFAEL DIAZ / EFE

Dely Valdesek erremate ikusgarria egin zuen —argazkian—, baina Dutruelek bikain erantzun zuen.

Inchausti Estiloa EGONGELETAN

Egongela bat
erosiz gero
BESAULKIBOL
bat
OPARI

MOBILIARIO
INCHAUSTI

EN-1, Errekalde auzoa. DONOSTIA
Ternuako Arrantzaleak, 2 AMARA (ARCCOren ondoan)

Nabaritzen da estiloa

- Badago gauzak egiteko beste estilo bat. Inchausti Estiloa da.
- Badago zeurea ez beste inorena dena sentitzeko beste era bat. Inchausti Mobiliario-ren egongelak dira. Desberdinak, erosoak eta xehetasunez beteak.
- Egiguzu bisita. Diseinuan, prezioan behar duzun irtenbidea dugu, hala nola merkatuko eskaintzarik zabalena: Arruti, Treku, Nueva Línea, Pianca, Brigitte Forestier, Zanette, Mercantini...

Aholkuak
Proiektuak
Instalazioak

Finantzaketa interesik
gabe: 24 hilabete

DENBORAZ KANPO

11. jardunaldia

DATUA

Athletic eta Mallorca, azaroko talde onenak

Bi taldeek Liga hasiera oso txarra izan bazuten ere —Athleticek are txarra goa— azaroko bi talde onenak izan dira Athletic eta Mallorca, jokoan zeuden 12 puntuetatik 10 irabaziz.

ADIERAZPENA

«Ehun partida jokatu ditut Osasunan, baina berrehun jokatzearahiko nuke»
Ivan Rosado
(Osasuna)

SOKATIK TIRA

Realarekin, baikor

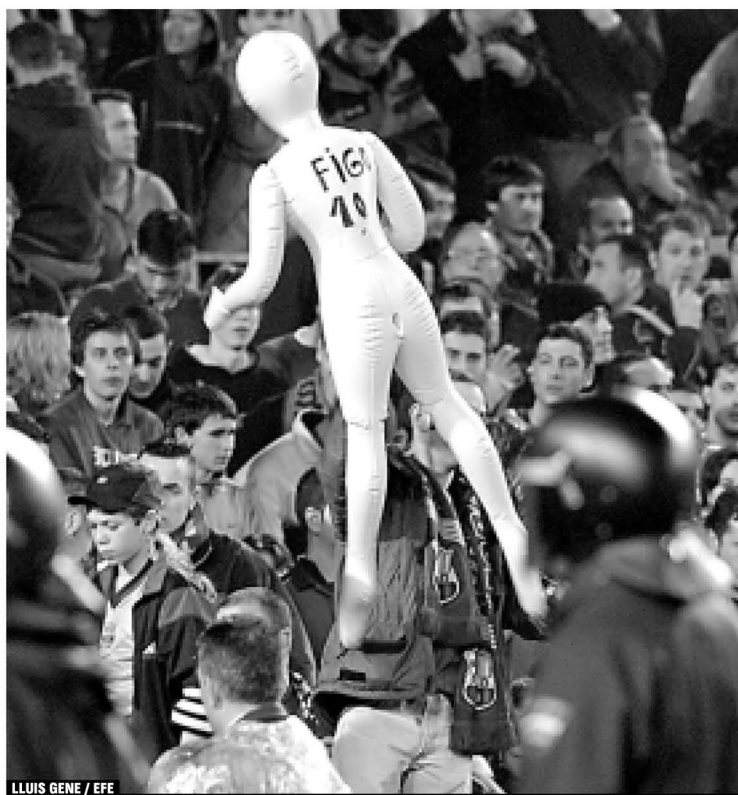
EGUNKARIAREN web orrian egindako inkestan botoa eman dutenen %55ek Realak helburu handiagoetan pentsatzen hasi behar duela uste dute.

Hutsa

Jon Ordoñez

Huts zenbakiak, euskaraz, beste hizkuntza batzuetan baino hutsagoa dirudi. Hau da, gaztelaniaz, frantsesez edo ingelesez zenbakiak berezko izena dauka (*cero, zéro* edo *zero*), baina euskaraz ezer ez izanak ematen dio izena. Euskal Telebistan orain dela urte batzuk marrazki bizidun batzuek *hutsa* hitzaren jatorria azaldu zuten: historiaurreko kobazulo batean agure batek zulo sakon batera makila bat botaz erakusten zion bilobari zer zen hutsa. «Hhh-huuuu...» egiten zuen botatako makilak erortzean —belarrien ondotik zerbait pasatzen denean bezala—, eta horri hondora iristean ateratzen zuen hotsa gehituta «huuu...tsss» esaten zion agureak umeari. Ez dakit jatorriaren teoria hori oso zientifikoa den, baina hutsa zer den ederki azaltzen du behintzat: hutsa, ezer ez.

EZER ETA ZERBAIT ALDI BEREAN. Futbolean, ordea, hutsak askorako balio izan dezake. Bixia da, baina hutsa futbol zelai batean aldi berean ezer eta zerbait izan daiteke. Begira bestela Real eta Rayoren arteko larunbate-

LLUIS GENE / EFE

Bartzelonako zaleak, Figoren izena daraman panpinarekin.

ko partidari. Edozeini galdetuta ere partida oso txarra izan zela erantzungo du, golik gabekoa, jokorik gabekoa, futbolik gabekoa, ezer ere ez. Baina, hala ere, talde bakoitzak puntu bat eraman zuen etxera. Hau da, markagailuan ez zegoen ezer, hutsa besterik ez, baina horren atzean puntu bana ez-

kutatzen da. Gauza berbera gertatzen da Osasunak eta Alavesek herenegun jokatu zituzten partidekin.

ONDORENA. Baina Eduardo Galea no idazle urguaitarrak dioen bezala, ez dago estadio huts bat baino gauza hutsagorik. Sentitzeko modukoa izan behar du Camp Nou futbol zelaiak larunbateko Bartzelona-Real Madril partida bezalako baten ondoren, argiak jaitzita eta inor ere ez dagoela, partidako oihartzuna entzuten denean. Paseatzeko modukoak izan behar dute horrelako partida baten ondoren futbol zelai bateko harmailek, eta ikusteko modukoa 98.152 pertsonak bost minututan leku bat utzi ondoren zer gertatzen den.

«MENDEKO PARTIDA». Harmaila hutsa inork edan behar ez duen baso bat ur bezalakoxea da: ez du zentzurik. Zer gertatuko litzateke

Bartzelona-Real Madril partida hori bera zalerik gabe jokatu izan balitz? Hainbeste ikusmin sortu zuen «mendeko partidak» —izugarri zahartzen naiz horrelakoeekin, denboraldian bitan— partida 0-0 amaitu zen, hau da, partida hori aterik gabe jokatu izan balitz, emaitza berbera izango zela: hutsa.

udagoieneko

babeak

bbk

laguntzaileak

Link kontzertua

azaroak 28, osteguna, 20:00etan, Bilbo

San Vicente eliza

musika klasikoa

Sare

haritzko laukotea

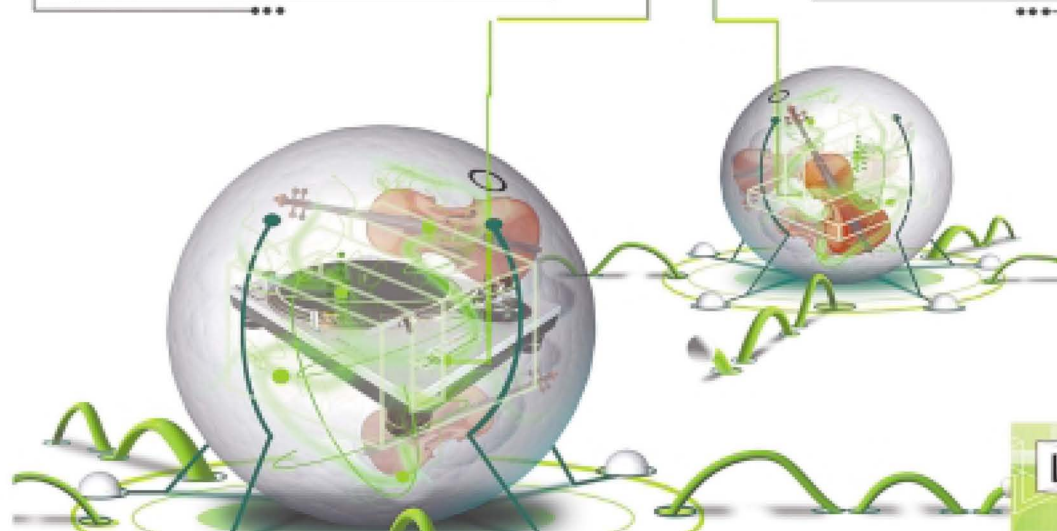
100m

Kafe Antzokia

musika klasikoa + musika elektronikoa

Dj MAKALA

vj Lo-6 (bideo jartzailea)

sarrera doan

LEHEN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK		
Athletic	4-1	Espanyol
At. Madril	1-0	Betis
Celta	0-0	Osasuna
Valentzia	2-0	Valladolid
Malaga	0-0	Alaves
Recreativo	2-1	Racing
Mallorca	1-1	Vila-real
Sevilla	1-1	Deportivo
Bartzelona	0-0	Real Madril
Rayo	0-0	Reala
HURRENGO JARDUNALDIA		
Espanyol	—	Rayo
Betis	—	Athletic
Osasuna	—	At. Madril
Valladolid	—	Celta
Alaves	—	Valentzia
Racing	—	Malaga
Vila-real	—	Recreativo
Deportivo	—	Mallorca
Real Madril	—	Sevilla
Reala	—	Bartzelona

TALDEA	PT	J	I	B	G	KANPOAN	I	B	G	GUZTIRA	I	B	G	GOLAK	A	K
▲ 1. Reala	23 +7	11	3	2	0	3 3 0	6 5 0	21 13								
▲ 2. Mallorca	22 +4	11	3	1	2	4 0 1	7 1 3	17 13								
▲ 3. Valentzia	21+13	11	4	1	1	2 2 1	6 3 2	20 7								
▲ 4. Real Madril	18+7	11	3	2	0	1 4 1	4 6 1	17 10								
■ 5. At. Madril	18+6	11	2	4	0	2 2 1	4 6 1	18 12								
■ 6. Celta	18+5	11	2	3	1	3 0 2	5 3 3	13 8								
7. Deportivo	18 +1	11	2	1	2	3 2 1	5 3 3	15 14								
8. Betis	17 +7	11	3	1	1	1 4 1	4 5 2	19 12								
9. Malaga	17+1	11	3	2	1	1 3 1	4 5 2	17 16								
10. Bartzelona	16 +4	11	3	3	0	1 1 3	4 4 3	17 13								
11. Athletic	15-4	11	3	1	2	1 2 2	4 3 4	18 22								
12. Valladolid	14-3	11	2	2	1	2 0 4	4 2 5	11 14								
13. Alaves	12-7	11	2	1	2	1 2 3	3 3 5	14 21								
14. Vila-real	11-1	11	2	1	2	0 4 2	2 5 4	11 12								
15. Racing	11-2	11	1	2	2	2 0 4	3 2 6	11 13								
16. Sevilla	11-2	11	2	3	1	0 2 3	2 5 4	8 10								
17. Rayo	9-6	11	1	3	2	1 0 4	2 3 6	13 19								
▼18. Osasuna	9-7	11	2	0	3	0 3 3	2 3 6	11 18								
▼19. Recreativo	8-13	11	1	1	4	1 1 3	2 2 7	9 22								
▼20. Espanyol	7-4	11	1	1	3	1 0 5	2 1 8	9 20								
▲ Txapeldunen Ligara ■ UEFAra ▼ Bigarren A Mailara																
*Partida bat gutxiago																

BIGARREN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK		
Salamanca	2-1	Las Palmas
Kordoba	0-1	Ejido
Levante	2-2	Albacete
Murtzia	0-1	Leganes
Tenerife	2-2	Sporting
Ferrol	2-1	Xerez
Compostela	0-1	Elx
Oviedo	1-1	Numancia
Getafe	0-1	Badajoz
Zaragoza	1-0	Terrassa
Almeria	2-1	Eibar
HURRENGO JARDUNALDIA		
Salamanca	—	Kordoba
Ejido	—	Levante
Albacete	—	Murtzia
Leganes	—	Tenerife
Sporting	—	Ferrol
Xerez	—	Compostela
Elx	—	Oviedo
Numancia	—	Getafe
Badajoz	—	Zaragoza
Terrassa	—	Almeria
Las Palmas	—	Eibar

TALDEA	PT	J	I	B	G	KANPOAN	I	B	G	GUZTIRA	I	B	G	GOLAK	A	K
▲ 1. Levante	23 +10	12	4	2	0	2 3 1	6 5 1	25 15								
▲ 2. Zaragoza	22 +4	12	4	2	0	2 2 2	6 4 2	13 9								
▲ 3. Albacete	21+7	12	3	3	0	2 3 1	5 6 1	16 9								
4. Xerez	21+3	12	3	2	1	3 1 2	6 3 3	15 12								
5. Ejido	20+3	12	3	2	1	2 3 1	5 5 2	13 12								
6. Terrassa	19+4	12	2	4	0	2 3 1	4 7 1	14 10								
7. Ferrol	19+1	12	3	3	0	2 1 3	5 4 3	14 13								
8. Murtzia	18+5	12	3	2	1	2 1 3	5 3 4	12 7								
9. Badajoz	17-5	12	3	1	2	2 1 3	5 2 5	9 14								
10. Las Palmas	15+2	12	3	2	1	0 4 2	3 6 3	14 12								
11. Elx	15+2	12	1	2	3	2 4 0	3 6 3	12 10								
12. Getafe	15	12	3	1	2	1 2 3	4 3 5	19 19								
13. Salamanca	15-1	12	1	2	3	3 1 2	4 3 5	9 10								
14. Tenerife	14+1	12	2	4	0	0 4 2	2 8 2	14 13								
15. Eibar	13-4	12	3	3	0	0 1 5	3 4 5	9 13								
16. Numancia	12-4	12	3	1	2	0 2 4	3 3 6	12 16								
17. Almeria	12-6	12	2	3	1	0 3 3	2 6 4	13 19								
18. Compostela	11-2	12	2	2	2	0 3 3	2 5 5	11 13								
▼19. Leganes	11-4	12	1	2	3	1 3 2	2 5 5	8 12								
▼20. Kordoba	11-4	12	2	1	3	0 4 2	2 5 5	6 10								
▼21. Oviedo	10-6	12	0	3	3	2 1 3	2 4 6	13 19								
▼22. Sporting	10-6	12	1	5	0	0 2 4	1 7 4	6 12								
▲ Lehen Mailara																
▼ Bigarren B Mailara																

IZENA ETA IZANA

RICHARD DUTRUEL (ALAVES)

Lan gogorrari saria

Jon Rejado |

Malagaren kontra partida eskasa egin arren, sailkapenean gora jarraitzeko puntu garrantzitsu batekin itzuli da Alaves Gasteizera. Puntu horrek, ordea, Richard Dutruel Alaveseko atezainarentzat beste inorentzat ez duen garrantzia dauka. Hala nola, eta futbola talde jokoa dela dioten teoria guztien kontra joatea bada ere, Richard Dutruel lortu zuen atzoko puntua, eta ez Alavesek.

Alaveseko atezainak partidaren lehen erdian gelditu gogoangarriak egin zituen, gasteiztarren atea hutsean mantentzeko. Dely Valdes eta Dario Silva ezinean jardun zuten Dutruel erraldoi baten aurrean. Areaz kanpoko jaurtiketetan, ate aurrekoetan, goiko baloietan, irteeretan... Frantziarrak igandean egin zuen partida azpimarragarria izan zen lehen minututik azken minutura. Eta, zalantzarik gabe, Alaveseko jokalariren batek partida biribil bat egitea merezi bazuen, Dutruel bera zen.

Gasteizko taldeak egin duen denboraldi hasiera kaskarrak aurtengo fitxaketarik garrantzitsuena bigarren lerro batean utzi du. Richard Dutruel atzelarien akatsen menpe egon da lehen jardunalditik, Alaveseko jokalariz guztiak hartuta sasoi onena erakutsi duten jokalariren artean egon arren. Atean maila ona erakutsi badu ere, denboraldia hasi zenetik, Lehen eta Bigarren Mailan gol gehien hartu dituen atezainaren sailkapenaren buruan egoteko *ohorea* izan du denbora luzez.

Hedabideen aurrean hitz egiterako orduan egoera aipatu ez arren, argi zegoen Richard

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

GERO ETA HOBETO. Dutruel gero eta seguruago dabil atepEAN.

Dutruelentzat mingarria zela egoera hori. Bartzelonan azken bi denboraldietan ezer gutxi jokatu arren, goi mailako talde baten atea zaintzeko maila mantentzen duela erakutsi nahi zuen Alavesen.

Denboraldiaren aurretik argi gelditu zen Dutruel ez zela atezain normala, bere buruari beste inori eskatuko ez liokeen maila eskatzen baitio. Gainerako taldekideak dutxan daudenean, frantziarrak entrenamenduarekin bere kabuz jarraitzen du. Zorionez lan horrek behingoz izan du saria, puntu bakarra izan arren.

SOKATIK TIRA

Atera al da Athletic denboraldi hasieratik zuen krisitik?

Emaitzek agintzen dute

bai

Haritz Gallastegi.- Futboleko emaitzek agintzen dute. Azken lau partidatan hamar puntu eskuratu ditu Athletic, eta ondorioz, jaitsierako lekuak utzi eta sailkapenaren erdialdean kokatu da. Gertuago dago Txapeldunen Liga —hiru puntura—, Bigarren Mailarako —sei puntura— bidea baino. Athletic 2002-2003 sasoi-ko lehenengo krisia atzean laga duela baieztatzeko nahikoa datu dira. Nahikoa eta argiak oso. Horrek ez du esan gura gauza asko hobetu behar ez direnik. Athletic ez da talde sendoa oraindik. Ez du partida oso bat jokatu, eta azken neurketak aurrera atera baditu taldearen jarrerari eta gogoari esker izan da, joko aldetik ez baitu aparteko ikuskizunik eman. Aurrera begira, baikor egoteko arrazoiak badaude, ordea. Jokalari garrantzitsuak hasi dira eurena ematen, etxean irabazi egiten du taldeak, eta konfiantza areagotuz doa jokalariren artean. Krisia amaitu da, baina ezin da lorik hartu.

Beste krisiak

ez

Jon Ordoñez.- Egia da futboleko emaitzek agintzen dutela, baina emaitzen atzean beti dago joko bat, sistema bat, hamai-ka jokalaria eta egoera bat. Bi urte zeramatzan Athletic 31. jardunaldian zuri-gorrien markagailuak hutsean geratu ezinik jarraitzen duela. Zer da hori, bolada txar bat soilik edo krisi bat? Kontuan hartu behar da berdinketaren gola askok zalantzan jartzen duten penalti batek ekarri zuela, eta azken biak hamar jokalarirekin jokatzen ari zen sailkapeneko azken taldearen aurka lortu zirela. Bolada onean dago Athletic, baina partidak irabazteko lehenengo galtzen egon beharra izatea, ez al da krisian egotea? Emaitzek agintzen dute bai, baina emaitzen krisia beste krisi batzuen ondorioz iristen da, eta horiek konpondu arte krisia ez dago itxita.

FUTBOLA

Garai onenak berritu nahi ditu Milanek Real Madrilen aurka

Erredakzioa | DONOSTIA

Gaur hasiko da Txapeldunen Ligako bigarren ligaxka. Hamasei talde ariko dira, lau multzotan banatuta, eta multzo bakoitzeko bi onenak sailkatuko dira final-laurdenak jokatzeke.

Gaur C eta D multzoe-tako partidak jokatuko dira, eta Milanen eta Real Madrilen artekoa nabarmentzen da besteen gaitetik, Europako txapelketa nagusian titulu gehien lortu duten bi taldeak baitira. Real Madril oraingo txapelduna da; Milanek makalaldia izan du azken urteotan. Baina, Carlo Ancelotti entrenatzailearen eskutik, talde bikaina osatu dute eta Calcio-ko sailkapeneko buruan dira, joko erasokorra eta ikusgarria eginez. Real Madrilen kontrako partida azterketatzat hartu dute, eta gogoan dute oraindik 1988-89 denboraldian madrildarrei San Siron sartutako 5-0ekoa.

Deportivok Juventus hartuko du etxean

Gaurko beste partida interesgarri batean, Deportivo eta Juventus izango dira aurrez aurre. Bi taldeek irabaziz ekin nahi diote ligaxkari, multzo gogorra egokitu baitzaie. Javier Irureta entrenatzaileak adierazi duenez, «Juventus aurten joko bikaina ari da erakusten; aurreko urteetan baino askoz hobeto ari da jokatzen». A eta B multzoko partidak bihar jokatuko dira.

A MULTZOA (bihar)

B. Leverkusen	-	Bartzelona
Newcastle	-	Inter Milan

B MULTZOA (bihar)

Erroma	-	Arsenal
Valentzia	-	Ajax

C MULTZOA (gaur)

Lokomotiv M.	-	B. Dortmund
Milan	-	Real Madril

D MULTZOA (gaur)

Basilea	-	Man. United
Deportivo	-	Juventus

HARRI-JASOTZEA. Unai Arestik zilindroarekin jokatuko luke, baina aurkariak kuboaren erabilita

Apustuen azoka, zabal-zabalik

Goenatxok eta Izeta II.ak 6.000 euro jokatuko dituzte 152 kiloko kuboarekin, martxoaren 16an

Koldo Alduntzin | DONOSTIA

Joan den asteburua oparoa izan da apustu eta demak proposatzeko orduan, bai baita gutxienez pare bat; aipatzeko modukoa. Biak ere, harri-jasotze arlokoak. Gainera, marka egiteko ahalegin bat ere bada larunbaterako iragarria. Bestalde, korrikalariaren eta aizkolariaren arteko heldu den igandeko desafio ere gogorarazi behar da; Hain justu, Cuadrado eta Azurmendik Zaldibian jokatuko dutena (Gipuzkoa). 30 itzuli egin beharko ditu Cuadrado eta 13 kanaerdiko ebaki Azurmendik (12:30).

Harri-jasotze apustuak aletzen hasita, ETBk aurreratu zuena aipatuko dugu lehenik: Juanjoxe Unanue Goenatxo eta Joxerramon iruretagoiena Izeta II.a ariko dira elkarren kontra, heldu den urteko martxoaren 16an, Azpeitiko zezen-plazan. Biek gustuko den harria erabiliko dute; hots, kubikoa. Harriaren zama eta erabili beharreko denboran datza gakoa.

Izan ere, ohituta gaude Izeta 125eko kuboarekin lanean ikustera, baina ez 152koarekin, apustuan erabiliko duten bezala. 10 minutuko hiru txanda egingo dituzte, eta baliteke horretara hobeto moldatzea aiarra. Beraz, zaleak ongi pentsatutako dema ikusteko aukera izango du. 6.000 euro jarriko du bakoitzak (milioi bat pezeta).

Oraindik lotu gabe dute xehetasun bat edo beste, baina abenduaren 4an bilduko dira jokoak

KOLDO ALDUNTZIN

Goenatxo eta Izeta II.a aurtengo txapelketetan.

sinatzeko. Orain dela 14 urteko (1988) erreferentzia eduki dezake Goenatxo azkoitiarrak: orduan 96 jasoaldi (33, 33, 30 jasoaldi) egin zituen, Aian.

Goenatxok ahalegina 171 kiloko Usula harriarekin

Orain dela 50 urte Agerrek eta Agerretxabalek ere antzeko apustua jokatu zutela esan du Goenatxok. Izeta ez zen oso gustura geratu Igeldoko Harria Txapelketan gertaturikoarekin, eta baliteke hori izatea jokoaren jatorria. Gainera, biek galdu dute aurten Euskal Herriko txapelketa harri handi eta txikietan, Ostolazak menderatu zituela.

Azkoitiarraren aurreneko erroka, hala ere, larunbatean izango da, bere herrian, Azkoitian (12:00); marka egiten aha-legenduko da. Egun horretarako ere harri kubikoa aukeratu du, baina berak hain gustuko dituen horietako bat: Usula ize-nekoa eta 171 kilo dituen.

Txapeldun ohiak 5 minutuko txanda bakarrik egingo du. Eta, Gara egunkariak dioenez, denbora horretan oraindik inork ez du markarik ezarri; bai, ordea, 10 minutuan: Usula harri-jasotzaileak berak 32 jasoaldi egin zituen. Neurria da harriaren berezitasuna, ohikoa baino txikiagoa baita.

Unai Arestiren erroka berezia: edonori proposaturiko apustua

Joxerramon Aretxabaleta Aretxa I.a da Unai Arestiren prestatzailea, eta apusturako deia egin du. Hauke: Arestik 100, 112,5, 125 edo 137,5 kiloko zilindroa erabiliko luke esku bakarrez eta 5 minutuko hiru txandatan. Aurkariak, berriz, pisu bereko kuboaren erabili beharko luke, bi eskuz, baina Arestik baino jasoaldi kopuru bikoitza eginda. Alde bakoitzak 3.000 euro jokatuko ditu, eta gainerako baldintzak zehaztu egingo lituzkete. Abenduaren 14a arte jarri dute mintzatzeko epea.

ERRUGBIA. Ingalaterrak 53-3 irabazi dio Hegoafrikari eta Zeelanda Berriak lehen garaipena lortu du

Amaitu da hego hemisferiokoek Europara egin duten bisita, eta aski emaitza eskasa lortu dute

Koldo Alduntzin | DONOSTIA

Hiru asteburuotan goi mailako errugbia ikusteko aukera izan da, hego hemisferioko bost nazio eta Kanada Europar aritu baitira. Munduko Kopa heldu den urri eta azaroan jokatuko da, eta haien azken bisitaldia izan da Kopa jokatu aitzin. Ingalaterra, Frantzia, Irlanda eta Gales oldartu egin zaizkie.

Harrigarriena, hala ere, Hegoafrikarena izan da, jokaturiko hiru test partidak galdu egin baititu. Agian, joan zen larunba-

tekoa izan da benetan kezkatzekoa, 53-3 galdu baitzuen Ingalaterraren aurka, 7 entsegu hartuta. Beren historia luzeko kolperik mingarriena hartu zuten ingelesen kontra.

1992. urtean itzuli zen berriro nazioarteko jardunera Hegoafrika, *apartheid*-a amaituta. Harrezkero, 9 entrenatzaile ukan ditu, eta egungoa Rudolf Straeuli da. Bera entrenatzaile dela hartu dute hegoafrikarrek jipoirik handiena. Aurrekoa 1999an gertatu zen, Zeelanda Berriaren aurka 28-0 galdu zutelarik.

Frantziaren aurka 30-10 galdu zuten, 21-6 Eskozian eta 53-3 Londresen. Gainera, ohiko bortizkeria erabili dute. Beraz, badu Hegoafrikako Federazioak nahikoa lan urtebete barruko txapelketari begira.

Zeelanda Berriak, bestetik, lehen garaipena lortu zuen larunbatean, Galesi 17-43 irabazita. Zeelandarrek lau entsegu egin zituzten. All Blacks-en hamabostekoan, Randell, Umaga, Lomu eta Mehrrens aritu ziren, besteak beste. Lehen test partidatik 31-28 galdu zuten, Ingalaterraren aurka.

terraren aurka. Gero, 20-20 Frantziaren aurka, eta Gales menderatu zuen joan zen larunbatean. Kontuan hartuta talde gaztea erabili duela, ontzat eman daiteke bisitaldia.

Australiak 3-34 irabazi zion Italiari, larunbatean. Munduko txapeldunek ere, jokaturiko hiru partidetatik, bat irabazi dute soilik. Irlandan 18-9 galdu zuen, Ingalaterran 32-31 eta larunbatean 3-34 irabazi Italiari. Frantziak, berriz, hirugarren partida irabazi zuen larunbatean, Kanadari 35-3 irabazita; beraz, hiru partida irabazi eta batean ados egin du Frantziak. Irlandak 16-7 irabazi zion Argentinari eta Eskoziak 36-22 Fijiri.

ESKU-HUSKA. Uste zen bezain argi agian ez, baina iragarpenak bete dira lehen jardunaldianE. Telleria | **DONOSTIA**

Atzo eguerdian erabaki zuten Asegarce eta Aspe enpresek non eta noiz jokatu diren euren Lau t'erdiko Txapelketako finalerdietako ligaxkaren bigarren jardunaldiko partidak. Lehen jardunaldiko bi galtzaileak, Mikel Unanue eta Iñaki Esain, Eibarko Astelena pilotalekuan arituko dira, larunbatean (Tele 5, 17:45). Lehen jardunaldiko bi irabazleak, Abel Barriolak eta Aimar Olaizolak, Iruñeko Labriten jokatu dute, igandean (17:00, ETB1). Pilota aukeraketa egunak ere zehaztuta daude. Eibarkoa, asteazkenean egingo da (12:00). Iruñekoa, ostegunean (12:00).

Lehen jardunaldiak eman duena gehienek esperotakoa izan da. Barriola txapelkun txapelkun itxura eman zuen Bergaran. Partida erdia arte estu hartu zuen Unanuek, baina erraz egin zuen handik aurrerakoa Leitzakoak. Aimar Olaizolak ez zuen egin orain arteko partida txundigarri horietarik, baina hark ere erdilanetatik aurrera nahiko eroso hartu zuen mendean Esain —sei partida jokatu ditu goizuetarrak eta seiak irabazi—. Orain, bi irabazlearen artekoak, final aurreratuaren itxura hartu du. Bi galtzaileen artekoak, azken jardunaldira aukerekin iritsi ahal izateko borroka da.

2. Mailakoa ere aurrera

Besagaingo pilotariak ari dira aurtun 2. Mailako Txapelketa ofiziala jokatzeko, Espainiako Federazioaren babesean. Aurrera ari da egiten txapelketa

JON URBE / ARGAZKI PRESS

Aimar Olaizolak jokatu dituen sei partidak irabazi ditu aurtengo txapelketan.

Bi galtzaileak Eibarren, eta bi irabazleak Iruñean

Unanue eta Esainen artekoa larunbatean jokatu da Astelenan, eta Barriola eta Olaizola II.aren artekoa, igandean Labriten

pixkanaka, eta erabakita daude final-laurdenetako aurreneko bi partidak: Zabalak eta Ayok jokatu dute bat, eta Telleriak eta Ansotegik bestea.

Bestalde, Asegarcen 2. Mailako Torneoan, zehaztuta

SAILKAPENA

FINALERDIAK	Jo	Ir	Gal	TA	TK	Pt
1. Olaizola II.a	1	1	0	22	11	1
2. Barriola	1	1	0	22	13	1
3. Unanue	1	0	1	13	22	0
4. Esain	1	0	1	11	22	0

gelditu da finala joan den larunbateko bi finalerdien ostean: Arturo Arbizu nafarrak eta Iñigo Leiza bizkaitarrak jokatu dute, ziurrenik, abenduaren 14an. Enpresak ez du erabaki oraindik non jokatu den.

ERREMINTA. Torre bizkaitarra izango du kontrario Euskadiko Txapelketako hurrengo kanporaketan

Urkia ere final-zortzirenetan arituko da, atzo Garma kanporatu ostean (35-27)

E.T. | **DONOSTIA**

Ez zuen batere partida erraza izan atzokoa, baina Iñigo Urkia ere Euskadiko Buruz Buruko Pala Txapelketako final-zortzirenetan arituko da. Iñaki Garma kanporatu zuen atzo (35-27), eta Jon Torre beteranoaren kontra jokatu du hurrengo kanporaketa. Final-zortzirenetako beste kanporaketak: Lujan-Beldarrain, Garrido-Ziskar II.a eta Iriondo-Galan.

Asko kostatu zitzaion atzo Iñigo Urkiari norgehiagoka aurrera ateratzea. Hazita zetorren Iñaki Garma —Fernando utzi zuen kanpoan aurreneko kan-

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Iñigo Urkia.

poraketan (35-22)— eta estu hartu zuen atzo hasieratik kontrarioa. Bigarren kanporaketan ere aurrera egin nahi zuen Garmak eta Urkia baino hobeto ekin zion partidari. 0-5, 1-6, 4-8 eta 14-17 hasi zen aurretik, baina 22nakotik aurrera apurtu zuen partida Urkiak. Kostatu egin zitzaion jokoan sartzea eta sakeari neurria hartzea (sei tanto eta lau falta), baina nagusitu egin zen amaieran.

Zeberio II.a-Eizagirre elkarrekin arituko dira gaur ere Euskalen

Joan den larunbatean Ezkurra eta Auzmendi elkarrekin jipoitu ostean, elkarrekin jokatu dute gaur ere Zeberio II.ak eta Eizagirrek. Lehenengoa, abenduaren 7ko buruz buruko finala prestatzen ari da buru-belarri —ostegunean entrenatuko da Galarretan—, eta Eizagirre be-

rriz joan asteburuko izar nagusia izan da. Kontrarioak, Altuna II.a eta Lizaso, oso kontuan hartzekoak dira. Amezketakoa erraz ari da jokatzeko azken partidetan, eta Lizasok atzeko koadroetako nagusia bera dela erakutsi nahiko dio Eizagirreri.

TRINKETA**Martiarena eta Aranburu Superprestigeiko final-laurdenetan**

Superprestige Torneoak aurreneko bi kanporaketak jokatu ziren atzo, Donibane Garazin. Martiarenak irabazi zuen lehenengoa, larri, De Ezkurra II.aren kontra (40-37). Azken unea arte izan zuen Ezkurra aukera (37-37), baina Martiarenak bere esperientzia baliatu zuen azken txanpan. Aranburu nagusitu zen beste kanporaketan, arazorik gabe, Maiteren kontra (40-28). Final-laurdenak: Larretxea-Martiarena eta Biscoubu-Aranburu.

ESKU-HUSKA**Oier Zearrak hiru egunen buruan etxean izatea espero du**

Nafarroako Klinika Unibertsitarioan ingresatuta dago Oier Zearra joan den asteazkenetik. Eskuin eskuko erdiko atzamarrean zirkulazio arazoak izan ditu —iskemia bat izan du eta atzamarra gangrenatzeko arriskua zegoelako ingresatu zuten—, baina hiru bat egunen buruan etxera bidaliko dutelakoan dago Galdakaoko atzelari fina. Tratamendua emaitza onak ari da ematen, eta hasierako susto «handi samar» hura pasatu da.

JAIALDIAK**ATZOKO EMAITZAK DEPORTIVO.**

Euskadiko Txapelketa:

Urkia 35; Garma 27.

Casado-Rekalde 40; Unda I.a-Garrido 45.

Urkijo-Torre 39; Ziskar II.a-Beldarrain 40.

DONIBANE GARAZI.

Superprestige Torneoak bi kanporaketa:

Martiarena 40; De Ezkurra II.a 37.

Aranburu 40; Maite 28.

GAURKO PARTIDAK EUSKAL. 16:00.

Martinez-Etxeberria II.a /

Uterga-Amenabar. Zeberio II.a-Eizagirre /

Altuna II.a-Lizaso. Elizalde-Urko /

Kalonge-A. Lekunberri.

Sarasua-Aizpurua II.a / Zalakain-Badiola.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura Sailak diruz
lagundutako egunkaria

HITZ BITAN

Dozena erdi zakura

FUTBOLA. Belgikako Genk taldeko Wesley Sonck aurrelariak sei gol egin zizkion herenegun Malinasi

Julen Etxeberria | DONOSTIA

Belgikako futbolak badu izar berria: Genk taldeko Wesley Sonck aurrelaria. Orain arte inork gutxi jartzen zuen zalantzan 24 urteko aurrelariak golak egiteko erraztasuna zuela. Halere, dohain berezi hori goratzerakoan azpitik jo dutela agerian geratu zen herenegun, Genkek 9-0 irabazi baitzion KV Malinas taldeari eta Sonckek sei gol egin baitzituen.

Aurrelari belgikarrak 28. minutuan egin zuen bere aurreneko gola, eta 83. minutuan azkena. Beraz, 55 minututan sei gol egin zituen Sonckek. Kevin Vandenbergh taldeko beste aurrelaria ez zen atzean geratu, Genken beste

hiru golak berak egin baitzituen. Herenegun sartutako sei golekin Belgikako Ligako golegile nagusia da Sonck: hamalau gol hamahiru partidetan.

Sonck Molenbeek taldean hasi zen jokatzeko. 1997-98 denboraldian hamaika gol egin ondoren, Germinal Ekeren taldeak fitxatu zuen. Talde horretan bi denboraldi izan zen, eta ligako 61 partidetan 18 gol egin zituen. Golak egiteko erraztasun handia zuen Sonckek, eta horrek Belgikako talde boteretsuen interesa piztu zuen. Hala, 2000an Genkek fitxatu zuen. Sonckek denboraldi txukuna egin zuen, hamahiru gol lortuta. Aurrelariak, gainera, sari berezia izan zuen, iazko ekainaren 2an debuta egin baitzuen

AP Wesley Sonck Belgikako selekzioarekin, Munduko Txapelketan.

GOLEGILE NAGUSIA IAZ

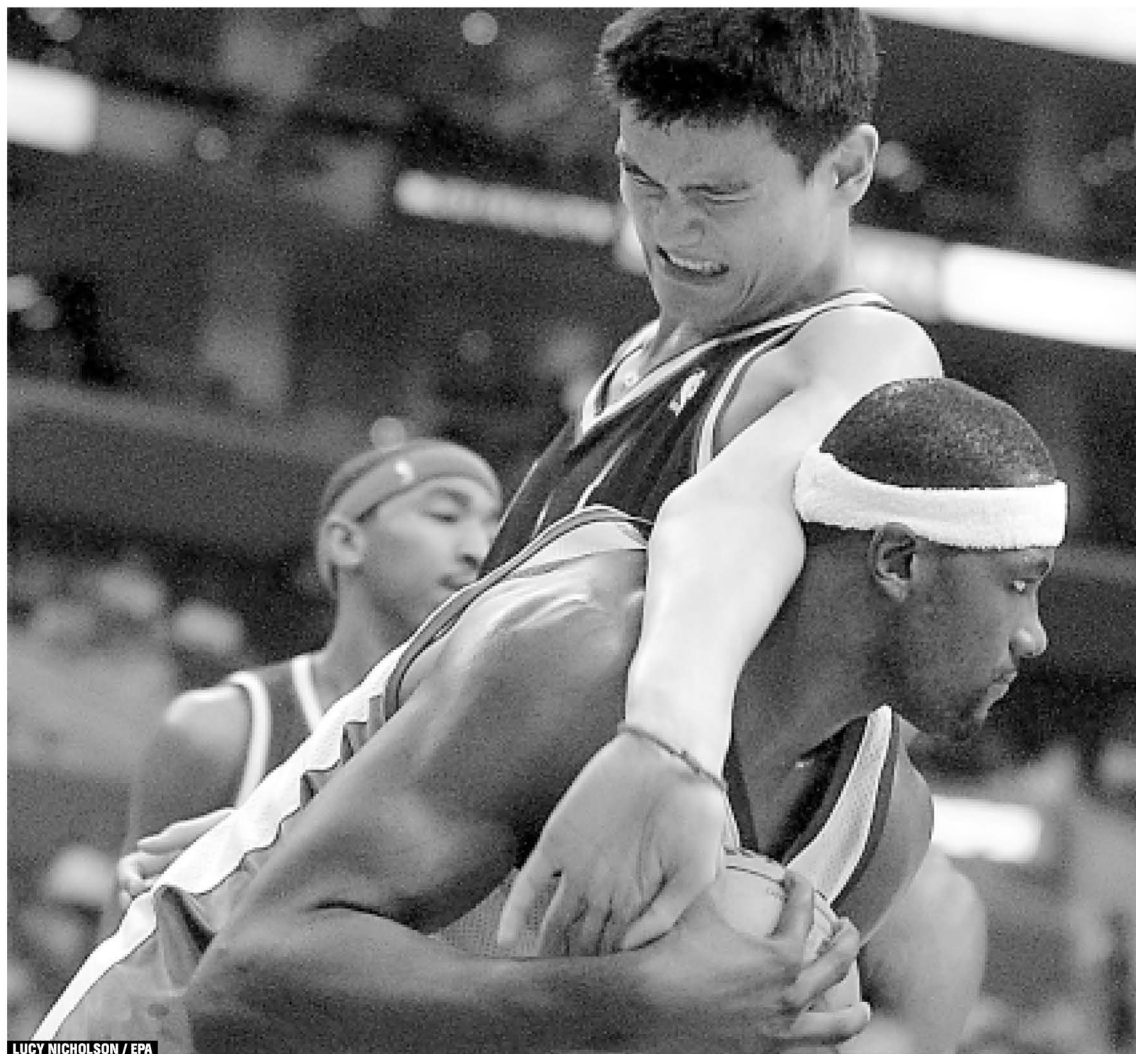
iazko denboraldian Belgikako Ligako golegile nagusia izan zen; 30 gol sartu zituen

Belgikako selekzioarekin, Letoniaren aurka. Lau egun geroago lehen gola egin zuen selekzioarekin, San Marinoren aurka.

Iragan denboraldia, amets gozoa

Iragan denboraldia amets gozo bat izan zen Sonckentzat. Haste-ko, Ligako lehen hiru partidetan bi *hat-trick* egin zituen —hiru gol lehia batean—. Azkenean, 30 golekin bukatu zuen denboraldia. Aurkezpen txartel bikain horrekin iritsi zen Sonck Japonia eta Hego Koreako Munduko Txapelketara. Baina Munduko Txapelketa amesgaiztoa izan zen. Sonckek lau partida jokatu zituen—gol bat lortu zuen—, baina guztietan aulkitik atera ondoren. Mundiala amaituta, hala ere, Aime Anthuenis izendatu zuten hautatzaile, eta Sonckek titular jokatzeko du orain.

NBA. Los Angelesko taldeak 119-99 irabazi zion Milwaukee Bucks

LUCY NICHOLSON / EPA

Lakersek irabazten jarraitzen du O'Nealekin

Los Angeles Lakers taldeak gora egin du nabarmen Shaquille O'Nealen itzulerarekin. Pibota itzuli zenetik bi partida jokatu ditu Phil Jacksonek entrenatzen duen taldeak, eta biak irabazi ditu, nahiko erraz gainera. Atzo Milwaukee Bucks irabazi zioten, 119-99. O'Neal eta Bryant izan ziren

partidako onenak: 17 puntu eta zazpi errebote 21 minututan lehenak; 15 puntu, 11 errebote eta 11 asistentzia bigarrenak. Eguneke beste lehia batean Los Angeles Clippersek 90-89 irabazi zion Houston Rocketsi. Irudian, Elton Brand (Clippers) baloiarekin eta Yao Ming (Rockets) ageri dira.

ESKUBALOIA

Mikel Agirrezabalaga jokalaria zaraustarra sei hilabete egongo da jokatu gabe, lotailua hautsi du eta

Mikel Agirrezabalaga Bartzelona taldeko jokalaria zaraustarra sei hilabete egongo da jokatu gabe, ezkerreko belauneko lotailua hautsi duelako. Agirrezabalagak min hartu zuen iragan larunbatean, bere taldeak Alcobendasen aurka jokatu zuen partidako azkeneko minutuetan. Jose Antonio Gutierrez Bartzelonako eskubaloia taldeko medikuak jakinarazi zuenez, Agirrezabalagari heldu den abenduaren 2an egingo diote ebakuntza.

FUTBOLA

Brasilgo Atletico Mineiroko jarraitzaileek 118 autobus txikitu dituzte, taldeak 6-2 galdu ondoren

Brasilgo Lehen Mailako Atletico Mineiroko jarraitzaileek 118 autobus txikitu zituzten herenegun, beraien taldeak Corinthiasen aurka 6-2 galdu ostean. Autobus konpainiako ardura-dunen arabera, 930 autobus inguru txikitu dituzte jarraitzaileek aurtun.

RALLYAK

Andres Vilariñok irabazi du Jaizkibelgo Igoera eta Aitor Zabaletak Euskal Herriko Txapelketa

Andres Vilariñok nagusitasun osoz irabazi zuen herenegun Jaizkibelgo Udazkeneko Igoera, Aitor Zabaleta eta Xavier Rieraren aurretik. Zabaletak, aldiz, Euskal Herriko Mendiko Txapelketa irabazi zuen, eta Jazkibelen bigarren postua lortu zuen.

ZIKLO-KROSA

David Seco 27. postuan dago UCIn sailkapenean

David Seco Busturiako ziklo-kroslaria (Bizkaia) 27. postuan dago Txirrindularitzaren Nazioarteko Batasuneko (UCI) sailkapenean, 222 punturekin. Mario De Clerq, Sven Nijjs eta Bart Wellens dira aurreneko hiru sailkatuak. Bestalde, Munduko Kopako lehen proba jokatu zen Frankfurt (Alemania) herenegun, eta Wellens izan zen azkarrena, De Clerq eta Nijjsen aurretik. Seco, aldiz, 21. postuan iritsi zen helmugara, Wellesengandik 3:09ra, eta aurtengo denboraldiko postu onena lortu zuen.

ZINEBiren hasiera ekitaldian Charles Chaplin eta Marilyn Monroe *berpiztu* zituzten.

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

38-39

Zinemaren lurraldeetan barna

Javier Agirre donostiarra buru duen epaimahaiko bost kideek zinemaren beren ikuspegia eta euren herrialdeetako egoera azaldu zuten Bilboko jaialdiaren lehen egunean

ARTEA. 43

J.J. GUILLEN / EFE

Roberto Matta.

Roberto Matta artista txiletarra, eta surrealismoaren maisua, hil da 91 urte zituela

XX. mendeko arteak eman duen figura garrantzitsuenetakoa izan zen, abangoardien arteko lotura

LITERATURA. 41

Juan Antonio Mogelek idatzitako 'Peru Abarka' liburuaren bigarren mendeurrena oroituko dute egunotan Eibarren

Obra hori buruz eta ahozko literaturaz mintzatuko dira

INGURUMENA. 34

Hirietako kutsadurak bizi itxaropena murritzten duela frogatu dute ikerlariak

Kutsadura gutxitu denetik gizonezkoen bizi itxaropena urteko 41 egun hazi da; emakumezkoena 20 egun handiagoa da

INGURUMENA. Hong Kongen kutsadura gutxitzeko onartutako legeen ondorioak ikertu dituzte

JORGE UZON / EPA

Mexiko Hiria, munduko hiririk kutsatuena.

Hirietako kutsadura murriztuta bizi itxaropena handitzen dela frogatu dute

Isurtzen diren gasak gutxituz gero, onurak epe motzera nabaritzen dira

Erredakzioa | DONOSTIA

Arazo larria da hirietako kutsadura. Urtero mundu osoan milaka lagun hiltzen dira fenomeno horren eraginez. Hong Kongen (Txina) eginiko ikerketa batek frogatu duenez, kutsadura murriztuz gero, pertsonen bizi itxaropena handitu egiten da nabarmen.

Duela hamabi urte autoek zerura bidaltzen dituzten gas kutsakorrek mugatzeko araudia ezarri zuen Hong Kongek lehenengoz. Legedia indarrean jarri eta berehala, Londresko eta Hong Kongeneko Uniber-

tsitateetako hainbat zientzialarik kutsadura murrizteak pertsonen bizi mailan zuen eragina aztertzeari ekin zioten. Ikerketa *The Lancet* medikuntza aldizkari ezagunaren azken aleak jasotzen du, eta datu harrigarriak biltzen ditu.

Pertsonen bizi itxaropena handitzen du

Ikertzaileek frogatu dutenez, kutsadura murriztu denetik gizonezkoen bizi itxaropena urteko 41 egun handiagoa da; emakumeen kasuan, berriz, 20 egun handiagoa. Hala, 1990. urtetik aurrera Hong Kongeko

biztanleak hainbat hilabete gehiago bizi dira.

Kontuak kontu, kutsadura murrizteak abantaila ugari dituela gaineratu dute ikertzaileek. Esaterako, lege aitzindaria ezarri zenetik, arnasketarekin lotutako gaixotasunen eraginez izandako heriotzak %5 jaitsi dira, eta bihotzeko arazoaren ondorioz zendutako lagunak ere %2 gutxiago izan dira.

Ikerketan parte hartu duen Anthony Hedley zientzialariak esan duenez, «autoek zerura bidaltzen duten sufrea murriztuta kutsaduraren eraginez hildako lagunak nabarmen gutxitu direla frogatu ahal izan dugu». Gainera, abantailak epe laburrean nabaritzen direla

DATUA

60.000 hildako iaz Mexiko Hirian kutsaduraren erruz

Mexiko Hiria da mundu osoan hiririk kutsatuena. Ingurumenaren aldeko taldeek salatu dutenez, 2001. urtean 60.000 lagun hil ziren kutsaduraren eragindako gaitzen ondorioz. Ikaragarria.

azpimarratu du. «Hong Kongeko esperientziak argi erakusten du kutsadura murrizteko legeak onartuta onurak handiak direla. Gainera, abantailak denbora gutxian nabaritzen direla frogatu dute. Era horretako neurriak lehenbailehen hartu beharko lirateke».

AEB

Kutsaduraren aurkako legea malgutu nahi du

Ameriketako Estatu Batuetako (AEB) gobernuak kutsaduraren inguruko legedia arintzen duen proposamena aurkeztu du. Ekimenak administrazioak gaur egun onartzen duen kutsadura maila jaistearen proposatzen du. Hala, ikatzarekin lan egiten duten zentral elektrikoek eta petrolio findegiek gaur egun ezartzen zaizkien ku-

tsadura mailak gaintu ahal izango dituzte. Gobernuak aditzera eman duenez, legeak isurtzen diren gas emisioak mozteko malgutasun handiagoa emango die ikatzegiei eta petrolio findegiei. AEBetako Ingurumenaren Babeserako Agentziak (EPA) azpimarratu duenez, helburua legea 2003. urtean baino lehen indarrean jartzea da. EPAko kide Jeffrey Holmek aurre egin die egitasmoak jasotako kritikei. «Gobernuak kutsadura murrizteko asmo sendoa du».

Proiektuak eztabaida handia sortu du Ameriketako Estatu Batuetan. Erakunde ekologistak eta Alderdi Demokrata egitasmoaren aurka agertu dira. Izan ere, legeak ingurumenari kalte handia eragingo liokeela argudiatu dute. Gainera, Ameriketako Estatu Batuetako bederatzi estatuk planaren aurka borrokatuko direla iragarri dute, osasunari eragin diezazkiokeen kalteetan oinarrituz. Estatu horien artean Connetica, Massachusetts eta New Jersey daude, besteak beste.

TEKNOLOGIA

Euskal Herriko lehenengo ikusgela digitala Donostian zabalduko da

Erredakzioa | DONOSTIA

Euskal Herriko lehenengo ikusgela digitala 2003. urteko martxoaren 27an zabalduko dute Donostiako Miramon Parke Teknologikoan. Ikusgela digitalak 44 lagun hartu ahal izango ditu, eta 350.000 euroko aurrekontua du. Donostiakoa @lis sarearen baitan egongo da. Eki-men horretan Suediako eta Txileko hainbat ikusgela digitalek parte hartzen dute.

Ikusgela digitalek gaur egungo bideo konferentziek eskaintzen dituzten aukerak ontzen dituzte. Izan ere, hitz egiten ari den pertsonaren gain, bilkuran parte hartzen duen edozein lagunaren soinu eta irudiak bidaltzen ditu. Donostiako ikusgela digitalak MS-DIL teknologia erabiliko du, egun Europan dagoen aurreratuenak.

KLONAZIOA

Ian Wilmutek giza enbrioia klonatzeko baimena eskatu du

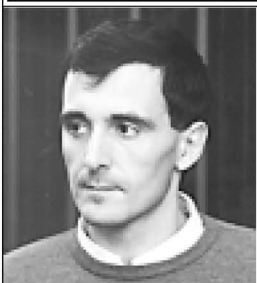
Erredakzioa | DONOSTIA

Ian Wilmut ikertzaile britainiarra *-Dolly* sortu zuen zientzialaria giza enbrioia klonatzeko baimena eskatu dio Erresuma Batuko Enbriologia eta Giza Ugalkortasun Agintaritzari (HFEA). Wilmutek azpimarratu duenez, bere eskakizunaren helburua ez da haur klonikoak sortzea, Parkinsonen gaitzari eta Alzheimerren gaitzari aurre egiteko tratamendu aitzindariak ikertzea baizik.

Wilmutek giza enbrioia klonatzeko partenogenesis izeneko teknika erabiliko lukeela adierazi du. Teknika horri esker hazia erabili gabe giza obulu bat fertilizatzeke aukera dago. Zientzialari britainiarrak nabarmendu duenez, helburua enbrioia horietatik zelula amak lor-tzea eta ikertzea da.

IZARRAREN HAUTSA

Inaki Irazabalbeitia ■ ZIENTZIA DIBULGATZAILEA

Ingurumena ez da neutrala

Prestige petroliontziairen hondamendiak uda honetan irakurri dudak libururik interesgarri bat ekarri dit gogora, hain zuzen ere komunikabideek ingurumenari buruzko berriak nola lantzen dituzten aztertzen duena.

Suzanne de Cheveigne-k *L'environnement dans les journaux télévisés* delako liburuan Frantziako lau telebista katetako iluntzeko albistegietan hilabete batean zehar emandako ingurumen berriak

aztertu eta konparatu egin ditu. Ingurumen terminoa zentzurik zabalenean hartu du egileak, ikerketa ez baita mugatu kutsadura edo bere ingurumariak aztertzeraz. Azterketa horretan gertaera naturalei edo animaliei buruzko berriak ere kontuan hartu ditu; esaterako, nola-bait, ekologia edo natura etiketapean landu daitezkeenak.

Ondorio jakin garri asko idatzi ditu egileak. Deigarriena, apika, lau kateen informazio aukera desberdina izan da. Hilabete batean albistegietan landutako berrien artean hiru bakarrik tratatu dituzte laurak. Horrek esan nahi du ingurumen gaietan ez dagoela, Frantziar

bederen, jarritako agendarik, eta albistegi bakoitzeko editoreak bere irizpideen arabera hautatzen dituela berriak.

Beste uste batzuk sendotu egin zaizkit. Hondamendiek eta *berri txarrek* informazioaren zatirik handiena hartzen dute, eta, halaber, naturaren eta haren adierazpideekin (uholdeekin, lurrikarekin, eta abarrekin) erlaziozkoak gailendu egiten dira. Suzanne de Cheveigneren azterketaren arabera, ikus-entzuleari transmititzen zaizkion baloreak katearen izaeraren arabera dira. Horrela, TF1 kate pribatuak Frantziako hegoaldean gertatutako uholdeak deskribatzerakoan gertaera bortitz

moduan azaltzen ditu, gizabanakoak bakartzen dituen, mundutik ukaldi batez aterarazten dituen, eta horri aurre egiteko gizakiak defentsarik ez duela ematen du aditzera. Alegia, desegituratzen ari den gizartea islatzen du. Gertaera berean, France 2 kate publikoak gizartearen balio etikoak, elkartasuna eta gizarte kohesioa azpimarratzen ditu. Era berean, kate pribatuak, katea bera da berriaren protagonista, eta iritzia transmititzen dio ikus-entzuleari. Kate publikoan, ordea, berriemaile lekukoa da, eta ikus-entzuleari bere iritzia sor dezan aukera ematen dio.

Gurean *Prestige*-ri buruz eman den informazioa nola landu den aztertzea oso interesgarria izan daiteke, ingurumena ez baitzen neutrala izango. Nork helduko dio beitari?

INGURUMENA. Asturiasko itsasertza arriskuan egon daitekeela diote zenbait iragarpenek

Kantauri itsasoan ere ikus daitezke ja 'Prestige'-k isuritako fuel-olio orbanak

Zenbait agintarik beste petroliontzi baten isuria izan daitekeela esan dute, baina ez dirudi

Erredakzioa | DONOSTIA

Asturiasen ere, itsasertzeko ortzimugan, urrutira begiratu eta erregai orbanak ikusi zituzten atzo. Itxura guztien arabera, Galiziatik datoz, *Prestige* petroliontziak izandako hondamendiaren aztarnak dira, Kantauri itsasora ere helduak. Gijongo Itsas Salbamenduko ordezkariak azaldu zuten, ez dira orban handiak, eta nekez helduko dira itsasertzera. Itsas espezieen babeserako koordinakundetik (CEPESMA), berriz, iragarpen ezkorragoak egin zituzten.

Erregaiaren lehen ondorio gaiztoak ere agertu ziren, gainera, Asturiasko itsasertzean. Erregaiz zikindutako itsas txori ugari atzeman zituzten. Espainiako Gobernuak Asturiasen duen ordezkariatzatik akaso orban horiek beste petroliontzi batek isuriak izan daitezkeela esan zuten, baina ez dirudi. Kalteetutako txoriak Espainiako hegoaldean ere agertu dira, Huelvan. Galiziatik igaro diren txori migratzaileak direla uste da.

400 kilometro itsasertz kutsatuta

Mariano Raxoi Espainiako Gobernuaren lehen presidenteorde atzo aditzera eman zuenez, *Prestige*-ren hondamendiaren ondorioz dena 400 kilometro itsasertz daude kutsatuta. Denbora petroliontziatik 11.000 tona erregai isuri dira kanpora. Oraindik 65.000 daude petro-

LAVANDEIRA JR. / EFE

Pertsona bat, erregaiak zikin-zikin lagatuko hondartza garbitzen.

liontzi barruan, itsasoan hondoratuta.

Atzo Espainiako Gobernuak neurri sorta bat proposatu zuen Nazioarteko Itsas Erakundearen

Kontseiluan, etorkizunean era honetako hondamendi gehiago ez gertatzeko. Aipatu erakundea bilkura egiten ari da Londresen, eta atzo Espainiako

ESPAINIAKO KONGRESUA

PSOEk Ikerketa Batzordea eskatuko du, jazo dena argitzeko

PSOEko arduradunek atzo Madrilén *'Prestige'-ren hondamendiari buruzko Ikerketa Batzordea* eskatzeko 23 arrazoi idatzia aurkeztu zuten. Idatzi horrekin Espainiako Kongresuan *Prestige*-k eragindako hondamendiaren nondik norakoak agertzeko eskatuz ikerketa batzorde bat atontzeko proposatuko du.

Besteak beste, hartu diren erabakien atzean zein ministro egon diren argitu nahi dute ikerketarekin, eta adituen usteak ikusita nola jokatu zuten jakin nahi da. Jose Maria Aznar presidenteak jazoeraren inguruan zer nolako informazioa izan duen ere argitu nahi da. Hondamendiarekin lotutako erabakietan ardura izan duten politikoen erantzukizun politikoa argitu nahi da.

agintariak ezbeharraren nondik norakoak aurkeztu behar izan zituzten. Bide batez, neurri zorrotzagoak eskatu zituzten. Etorkizunerako.

LABURAEAN

INGURUMENA

Egunerokoan erabiltzen diren produktuek ozonoaren geruzari zein kalte egiten dioten ikertzen ari dira

Erroman bilera egiten ari dira Montrealgo Ituna hitzartu zuten 184 herrialdeetako ordezkariak. Itun horren baitan teknologia *garbien* alde egiten ari dira herrialde horiek, eta kasu honetan Erroman egunerokoan erabiltzen diren zenbait produktuek ozonoaren geruzari zein kalte egiten dioten ikertzen ari dira. Besteak beste, aire girotua eta kirol zapatila zenbait egiteko erabiltzen diren osagaiak kaltegarriak dira.

ESPAZIOA

Ondo hasi zituen atzo 'Endeavour'-ek ISSra hurbiltzeko lanak

Endeavour espaziontziak ondo hasi zituen atzo gauean Nazioarteko Espazio Estazioa (ISS) hurbiltzeko lanak. Ekainetik espazio estazioan bizitzen ari diren astronauten lekukoa hartuko duten hiru gizonak doaz espaziontzian. 2003ko martxora arte egongo dira ISSn.

IKERKUNTZA

Tximinoen garunak ikertzeko zentroa nahi du Cambridgeko Unibertsitateak

Tximinoen garunak ikertzeko zentroa abian jarri nahi dute Cambridgeko Unibertsitatean, baina ez dakite horretarako baimenik lortuko duten. Agintariak uzkur dira, animalien eskubideen defendatzaileen kexuen beldur baitira.

Asteartea, 2002-11-26

48. astea ■ 330 egun igaro dira ■ 35 egun falta dira

esaera

Nolako zorroa, halako koxka

datuak

5

5 milioi urte barru, gizateria desagerra-
razi zuen Glaziarren Aroa gainditzten
hasiko da Lurra.

1909

1909ko apirilaren 6an iritsi zen Iparbu-
rura Robert Peary estatubatuarrak
zuzendutako taldea.

182.500

Behi baten puzkerrek 182.500 litro
metano sortzen dituzte, urtean.

telefonoak

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59443535
SAMU	15/59633333
Pozoitze kasuetan	56.96.40.80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59635555
Polizia	17
Baionako Suprefetura	59590919
Elektrika-gas arazoak	14/59521018
Errepideetako berri	56963333
Kontseilu Orokorra	59257840
Miarritzeko aireportua	59239066
SNCFko trenbideak	59555050
Laborantza Gamera	59295043
Ordua telefonoz	3699
Meteo agiria (grabatua)	59220330
Meteo zerbitzuak	59238415
Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA	
SOS Deiak	112
Udalzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	1003

ARABA	
Suhiltzaileak	945161163
Gurutze Gorria	945222222
DYA	945281020

Errepideetako informazioa	945222058	Renfe	944238633
Ertzaintza-Arkaute	945282000	EuskoTren	902543210
Miñoiak	945135500	Bizkaia irratia taxiak	944162222
Guardia Zibila	945256100	Radio Taxi	944448888
Txagorritxuko Ospitalea	945007000	Tele Taxi	944442333
Santiagoako O. Orokorra	945007600	Naturgas	902- 123456 / 900- 400523
Ospitale Militarra	945136577	Alkoholiko Anonimoak	944150751
Poliklinika	945140900	Hiesari aurre egiteko	
Arana Erietxea	945282800	Hiritar Elkarte, T-4	944221240
'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500		
Asepeveo klinika	945274655/66		
Araba klinika	945142100	DYA	943464622
Forondako aireportua	945163591	Gurutze Gorria	943222222
Gasteizko Renfe geltokia	945230202	Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Autobus geltokia	945258400	Ospitale Probintziala	943006000
Radio Taxi	945273500	Erresidentzia	943007000
Elbarrituentzako taxiak	608870144	Gurutze Gorria (Donostia)	943214600

BIZKAIA	
Diputazioako suhiltzaileak	949422800
Bilboko suhiltzaileak	944233000
Gurutze Gorria	944222222
DYA	944319200
Ertzaintza	944441444
Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
Basurtuko ospitalea	944006000
Galdakaoko erietxea	944007000
Santa Marina	944006900
Gurutzetako ospitalea	946006000
Sondikako aireportua	944869301

Donosti Gas	943466757
Donosti Gas	943450200
Tolosagasa	943650782
Gas Hernani	943330928
Informazio sexuala	943320444
Donostiako suhiltzaileak	080
Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Hiesari Aurrehartzeko eta	
Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464

GIPUZKOA	
DYA	943464622
Gurutze Gorria	943222222
Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Ospitale Probintziala	943006000
Erresidentzia	943007000
Gurutze Gorria (Donostia)	943214600
Gurutze Gorria (Irun)	943611203
Poliklinika	943462200
Debagoieneko erietxea	943035300
Zumarragako ospitalea	943035000
Bidasoako ospitalea	943007700
Mendaroko ospitalea	943032800
Amarako ospitalea	943007400
Ertzaintza	943288888
Guardia Zibila	943211100
Hondarribiko aireportua	943642240
Renfeko geltokia	943283599
Eusko Tren	902543210
Taxi Autonomoak	943471717

Radio-taxi Donosti	943454535
Radio-taxi Santa Clara	943464646
Parada taxiak	943278825
Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Donosti Gas	943450200
Tolosagasa	943650782
Gas Hernani	943330928
Informazio sexuala	943320444
Donostiako suhiltzaileak	080
Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Hiesari Aurrehartzeko eta	
Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464

NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	112
Iruñeko suhiltzaileak	948222222
DYA	948171717
Gurutze Gorria	112
Errepideetako informazioa	948237000
Guardia Zibila	948221100
Eguneko Psikiatri O.	948273812/61
Nafarroako Ospitalea	948422100
Bideko Ama Birjina O.	948429400
Noaingo aireportua	948168700
Iruñeko Autobus geltokia	948223854
Renfeko geltokia	948130202
Radio Taxi	948221212
Teletaxi	948232300

DUELA 10 URTE

Nekazarien eta Poliziaren arteko istiluak izan ziren Parisen

Atzo hamar urte, nekazarien eta Poliziaren arteko istiluak izan ziren Parisen, Asanblea Nazionalaren egoitzatik hurbil. Hiru mila nekazari Invalides plazan bildu eta Asanblearantz abiatu zirenean, Poliziak bide guztiak trabatu zizkien. Ondoren-go borroketan 40 polizia zauritu zirela jakinarazi zuen Poliziak, bai-na zauritutako nekazarien berririk ez zuten eman. Beste hiri askotan ere GATT akordioaren aurkako mobilizazioak egin zituzten nekazariak, eta liskar-rak gertatu ziren horietako batzuetan. Britainiako Sant-Brieg-en, Poliziak negar gasak erabili zituen nekazariak sakabanatzeko. Frantziako Legebiltzar-rak GATTeko akordioei betoa ezartzea erabaki zuen.

efemerideak

Vatikanoko Liburutegian lapurreta izan zen

1965. urteko azaroaren 26an, Vatikanoko arduradunek adierazi zuten norbaitek lapurreta egin zuela bertako liburutegian. Liburutegiko zaindariak goizeko zortzie-tan liburutegia ireki, eta leiho bat hautsita eta beira-arasa asko irekita zeudela ikusi zuen. Lapurrek Petrarca eta Tassok idatzitako zenbait kodex eta Hungariako katoli-koek oparitutako faksimilea ostu zituzten, beste hainbat obra baliotsurekin batera. **1920.** *Alfonso XIII.*a itsasontzi berriak su hartu zuen Axpen. Naval lantegia itxi, eta 3.800 behargin lanik gabe geratu ziren.

SANTUAK. Leonardo, Borja.

horoskopoa

Uxue Agirre

ARIES martxoak 21 - apirilak 20

Azazkalak bakarrik izango balira... Luze gabe hatzik gabe geratuko zara!

TAURUS apirilak 21 - maiatzak 20

Zer-nolako ongietorria egitea nahi duzu? Aukeratu bat, eta izango duzu; hain izan zara zintzoa...

GEMINI maiatzak 21 - ekainak 20

Gauerako buruko mina joan egingo zaizu. Pertsona hura ikustek mirariak egiten ditu.

CANCER ekainak 21 - uztailak 20

A zer koadrila zuena. Aukeratzten jarriz gero ere, ezinezkoa horrelako aldrebesa sortzea.

LEO uztailak 21 - abuztuak 23

Iragan asteko euri jasak badakit nork sortu zituen. Ezinezkoa da zuk bezain gaizki abestea!

VIRGO abuztuak 24 - irailak 23

Hain ezkutuan duen hori erakusteko garaia iritsi dela gogoraraz iezaziozu. Bere hartan jarraituko du bestela.

LIBRA irailak 24 - urriak 23

Zergatik ez duzu egiten burutik pasatzen ari zaizun hori? Noizean behin gaiztakeriaren bat egitea ondut omen dator.

SCORPIUS urriak 24 - azaroak 23

Babarrunak jartzen ditunean bakarrik joaten al zara amarekin bazkaltzera? Ez ditu gehiago prestatuko.

SAGITARIUS azaroak 24 - abenduak 23

Zamarra gerrian jarrita eraman arren, ez duzu estaliko ipurdia. Bestelako intenbide bat bilatu beharko duzu.

CAPRICORNUS abenduak 24 - urtarrilak 20

Dagoeneko gaueko hamarrak iristeko gogoz zaudela? Dei bat jaso behar duzulako? Egun luzea izango da gaurkoa.

AQUARIUS urtarrilak 21 - otsailak 18

Noiztik ez diozu oparirik egin bikotekideari? Azken merkealdia izan zenetik?

PISCIS otsailak 19 - martxoak 20

Egun osoa ohean igarotzek ez dizu kalterik egingo. Baina bihar, klasera.

farmaziak

ARABA

GASTEIZ. 09.00-22.00. BUESA, Ballester Apezpikuaren kalea. ESPARZA, Gurutze Zuniko kalea, 8. DIAZ ZERIO, Jacinto Benavente kalea, 44. Gazez. GONZALO-BILBAO, Posta, 34. **LAUDIO.** Gau eta egun: AIS, Gasteizerako errepidea, 2.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. Gau eta egun: HERNANDEZ, Elexondo, 11 (Amurrio).

BIZKAIA

BILBO. 09.00-22.00. FDEZ. DE LA MELA, Errekalde zumardia, 21. UGALDE, Izaro mendia, 3 (Uribarri). LOTINA, Ribera, 20 (Zazpikaleak). GARCIA BIKUÑA, Agirre Lehendakaria, 61 (Deustu). EGIRAUN, Hurtado Amezaga, 10. LLORENTE, Pedro Egillor plaza, 3. MAGUREGI, Zabalburu plaza, 4. PEREG, Iparragirre, 56. URRUTIA, Urkijo zumardia, 22. RIVAS, San Adrian etorbidea, 25. Gazez. UNZETA, Bailen, 24. SANTISTEBAN, San Jose plaza.

ARRATIA. Gau eta egun: VARGAS, Arraibi auzoa, 11 (Lemoa).

BARAKALDO. Egunez. ELOSUA, Juan Garai kalea, 13. Gazez. ZEBERIO, Tevidor maisua, 4.

BASAURI. Egunez. KARAZO, Karmelo Torre, 12. Gazez. LUNO, Kareaga Goikoa, 16.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun: ZABALA, Intxausti kalea, 38 (Bermeo).

DURANGALDEA. Gau eta egun: GAZTELUMENDI, Fray J. Abasolo, 2 (Durango).

ERANDIO-TXORIHERRI. Egunez. TEJELLO, Jose A. Agirre plaza, 8 (Erandio).

GALDAKAO. Egunez. GARCIA FERNANDEZ, Bizkaiko jaurerria, 39.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: BOYRA, Artekale, 1 (Gernika).

GETXO. Gau eta egun: ALZOLA, Arene kalea, 4 (Algorta).

LEIOA. Egunez. RUIZ PEREZ, Artasza kalea, 8. **LEKEITIO-EA.** Gau eta egun: MARKUERKIAGA, Arranegiko Zabalá, 5 (Lekeitio).

MEATZALDEA. Gau eta egun: GUERRA, Zendexa auzoa, 41 (Muskiz).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: GARCIA, Etxe Alai, 81 (Bakio).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: URRUZUNO, Kantxope kalea, 12 (Ondarra).

PORTUGALETE, SANTURTZI ETA SESTAO. Egunez. BARREIRO, Carlos VII, 18 (Portugalete).

BULLAIN. Antonio Alzaga etorbidea, 8 (Santurtzi). NUÑEZ, Txabarri kalea, 22 (Sestao). Gazez. ANGOTIA, Simon Bolivar, 9-11 (Portugalete).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: LINARES, Bide Nagusia, 9 (Barrika).

ZALLA, GUEÑES, BALMASEDA. Gau eta egun: URIARTE, Gallarraga, 2 (Gueñes).

ZORNOTZA. Gau eta egun: GUARROTXENA, Jauregizar auzoa, 1.

GIPUZKOA

DONOSTIA. 09.00-22.00. IGUAINI, Triunfo kalea, 2. SEMINARIO, Mikeletak, 16 (Antigua). ZILBETI, San Frantzisko, 14 (Gros). TARACENA, S. Pedro, 51 (Trintxerpe). Gazez. CABRIO, Askatasun etorbidea, 14. **ANDOAIN.** Egunez. DIAZ, Kale Nagusia, 19. Gazez. ATXA-ORBEA, Hipodromo etorbidea, 6 (Lasarte).

ARRASATE. Gau eta egun: AZKOAGA, Ferrerías, 1. **AZKOITIA, AZPEITIA.** Egunez. BERISTAIN, Euskalerria kalea, 1 (Azpeitia). Gazez. AZPIAZU, Kale Nagusia, 66 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Egunez. CUESTA, Nafarroa etorbidea, 39 (Beasain). Gazez. AZPIKUEJA, Kale Nagusia, 18 (Beasain).

BERGARA. Gau eta egun. CAMACHO, Oxirondo kalea, 4.

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun. PORTILLO, Untziola kalea, 2 (Deba).

EIBAR, ERMUA. Gau eta egun. ELORZA, Juan Gisasola, 18 (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun. BIDASOLO, San Frantzisko kalea, 48 (Elgoibar).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. Egunez. PAGES, Biten kalea, 11 (Errenteria). Gazez. ARAGON GARBIZU, Nafarroa etorbidea, 77 (Errenteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. Gau eta egun: FRAILE, Herriko plaza, 10 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. Egunez. GOMEZ, Kale Nagusia, 15 (Hernani). Gazez. ATXA-ORBEA, Hipodromo etorbidea, 6 (Lasarte).

HONDARRIBIA. Gau eta egun. IRAOLA, San Pedro, 5.

IRUN. Egunez. GONZALEZ, Urnazu, 2. Gazez. BARRIO-ORMAZABAL, Pio XII plaza, 3 (Mairitzia).

LASARTE-ORIA, USURBIL. Gau eta egun. ATXA-ORBEA, Hipodromo etorbidea, 6 (Lasarte).

OIARTZUN. Gau eta egun. ILAGORRI, Mikeleteak.

ONÁTI. Gau eta egun: GARATE, Kalebarria, 42.

TOLOSA. Gau eta egun: ETXEBESTE, Gernikako Arbola, 3.

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun. L. FENOLL, Aizkorni kalea, 12 (Legazpi).

VILLABONA. Gau eta egun: ETXEBESTE, Gernikako Arbola, 3 (Tolosa).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun. URANGA, Zigordia kalea (Zarauz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA. Gau eta egun: FULDAIN, Elkano kalea, 1 (Getaria).

NAFARROA

IRUÑERRIA. 09.00-22.00. GOROSPE, Carlos III etorbidea, 41. VAL-ZOCO, Uxueko Ama, 5 (Donibane). LARUNBE, Pedro Aranaz, 8 (Azpilagaína). PINEIRO, Ermitagaina, 7. GARCIA, Sahats plaza, 4 (Barañain). LOPEZ, Zubiarie, 1. URBISTONDO, Iruñea etorbidea, 7 (Mutiloaiteiti).

AGUADO, Harrobi, 25 (Antsoain). Gazez. LARUNBE, Pedro Aranaz, 8 (Azpilagaína).

PINEIRO, Ermitagaina, 7. URBISTONDO, Iruñea etorbidea, 7 (Mutiloaiteiti). AGUADO, Harrobi, 25 (Antsoain).

OHARRA: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debekatutrik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorrez.

han-hemen

**Winston Churchill
izendatu dute
«historiako
britainiarrik onena»**

«Britainia Handiak inoiz izan duen pertsonarik on eta garrantzitsuen» izendatu dute Winston Churchill Britainia Handiko presidente zena (1874-1965), BBC telebista kateak egin berri duen galdeketa batean. Churchill izan zen Bigarren Mundu Gerra garaiko Britainia Handiko presidente, eta «gatazka hartan egindako lan bikaina» onartu nahi izan dute ikus-entzule britainiarrek. Winston Churchilllek 447.423 boto jaso zituen iragan igandean eginiko bozketan, eta bigarren postua Isambard Brunel ingeniariak lortu zuen, 391.262 botorekin. Diana printzesa hirugarren geratu zen, 222.025 botorekin.

**Mexikoko presidente
ohien seme-alabak
«lotsagabeak,
arranditsuak eta
xahutzaileak» dira**

Mexikoko *Proceso* astekariak argitaratu berri duen artikulua batean esan den bezala, Mexikoko azken sei presidente ohien seme-alabak «lotsagabeak, arranditsuak eta xahutzaileak» dira, eta haien helburu nagusia «aldizkarietako lehen orrialdeetan azaltzea» omen da. «Itxuraz desberdinak badira ere, oinarrian guztiak berdina dira, eta nazioarteko bidaiak egitea, unibertsitate garestietan ikastea eta kanpoko jostunen arropak janztea da haien gogo nagusia». Erreportaia, besteak beste, Gustavo Diaz Ordaz, Luis

MYUNG JUNG KIM / EPA

**Mendes, Evening Standard
antzerki sari banaketan**

Sam Mendes zuzendari britainiarra Evening Standard antzerki sari banaketan izan zen atzo, Londresen (Britainia Handia). Horien bitartez, antzerki talentu berrien lanak saritzen dituzte.

SERGIO BARRENECHEA / EFE

**Argentinako
'Kamchatka' filma
aurkeztu dute**

Ricardo Darin eta Cecilia Roth aktore argentinarrak *Kamchatka* filma aurkeztu zuten atzo Madrilen (Espainia). Marcelo Piñeyrok zuzendutako film hori ostiralean estreinatuko da Hego Euskal Herrian.

STEVE ROBERTS / AP

**Katapultarekin jauziak egiten ari zen 19 urteko
gazte bulgariar bat hil da**

Katapulta baten laguntzaz jauziak egiten aritu ziren iragan igandean, Somerset hiriko Middlemoor parkean (Britainia Handia). Argazkian ikusten den Paul Capsey gazteak bere ametsa bete bazuen ere, saio amaieran ezbehar bat gertatu zen, eta 19 urteko gazte bulgariar bat zendu zen.

Echeverria, Jose Lopez Portillo eta Miguel de la Madrid presidente ohien seme-alaben bizimodu arranditsu eta xahutzaileak azpimarratu dituzte.

asko sufritutakoa naiz». 30 urteko abeslari mexikarrak esan zuenez, «egunen batean familia bat osatzeko eta seme-alabak izateko» asmoa du, «baina oraingoz hori ezinezkoa da».

**Luis Miguel abeslari
mexikarrak
«asko sufritu» du
maitasun kontuetan**

Luis Miguel abeslari mexikarrak kontzertua eman zuen iragan igandean, Buenos Airesen (Argentina). Kontzertua zela eta, *Hola*, Luis Miguel izeneko saio berezia egin zuen Susana Gimenez kazetari argentinarrak, eta, abeslariak bertan adierazi zuenez, «maitasun kontuetan

**James Bond agentea
Txinara iritsi da**

Txinako egunkariak atzo adierazi zuten, bertako ikusleek James Bond agentearen *Die another day* filma ikusteko aukera izango dute, Gobernuak Metro Golden Mayer ekoiztetxe estatubatuarren aurka ezarri zuen boikota bertan behera utzi ostean.

hilberriak

E S K E L A K

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(0034) 943 300 222

publi@egunkaria.com

Ramon
Gil
OstoagaGure oroimenean biziko da
kartzelan ezagutu genuen
zure irrifarreaLangraitzeko
AEK-ko irakasleak.

ZINEMA. Atzo jarri zen abian jaialdia, eta gaur zinema zikloz beteriko bigarren jardunaldiari ekingo dio

Javier Agirre: «Artea ez da luzera kontua; lanen intentsitatean da gakoa»

Donostiakoarekin batera, Milagros Sollano, Pawel Pawlikowski, Wolney Oliveira eta Olivier Pierre dira epaimahaiko

Estibalitz Ezkerra | BILBO

Irribarretsu eta lanerako prest: halaxe agertu ziren, atzo, aurtent ZINEBIko epaimahaia osatuko duten kideak. «Amaieran ikusiko dugu zer-nolako maila duen 2002ko uztak, baina ez dut uste urte batetik bestera asko aldatuko zenik», esan zuen Javier Agirrek (Donostia, 1935), epaimahaiburu rolean erabat sarturik. Karaktere berriak bereganatzeko prozesua arrakastaz bete dela esan daiteke. ZINEBIren antolatzaileek —Ernesto del Rio zuzendariak berak— oraindik gogoan dituzte Agirre jaialdian partaide zeneko urteak. Sasoi hartan, egin-dako lanak aurkeztera joaten zen ZINEBIra; denbora aurrera doa, eta berak jorraturiko bide beretik doazenen zoria erabaki-

tzea egokitu zaio orain donostiarrari. Gustura dago kargu berriarekin, eta laudoriozko hitzak egin zizkion jaialdiari. «Ezinbestekoa dela iruditzen zait. Zinema laburra film luzeak egiteko bidea dela diote askok; bada, ni iritzi horren kontra nago erabat. Film laburrak luzeekin tarteka daitezkeela uste dut. Are gehiago, luzeen aldean laburrak badu abantaila bat: askatasun handiagoa du. Eta independentzia, askatasuna eta presio falta dagoen tokian, adierazpen askatasuna handiagoa izango da beti».

«Gaur egun, aspalditik zinema luzearekin dabiltzan zuzendariak noiz edo noiz laburren bat ekoizten dute. Nik neuk horrela egiten dut. Idazleek maiz ez badute nobelaren, kontakizun laburraren eta ipuinaren ar-

tean bereizketarik egiten, zergatik egin behar du zinemagileak? Artea ez da luzera kontua; lanek zenbateko intentsitatea duten, horretan dago gakoa», gaineratu zuen Agirrek. Lanak epaitzeko orduan, zeintzu ezagarrizango dituen kontuan galdetzerakoan, zorrotz erantzun zuen. «Epaimahaiko bakoitzak bere irizpideak izango ditu, eta, amaieran, denak bildu eta aztertu beharko ditugu. Nik neuk, behintzat, filmek ikus-entzunezko hizkuntzari ekarpen berriak egiten dioten begiratuak dut. Baina hori neure ikuspegia besterik ez da».

Agirreren antzera, Wolney Mattos Oliveirak (Brasil, 1960) ondo asko daki zer den ZINEBI-n lehiatzea. Are gehiago, deialdira aurkeztu zen lehendabiziko aldian Urrezko Mikeldia

eraman zuen etxera. 1988an gertatu zen hori, baina atzo goizeko kontua balitz bezala kontatzen du Oliveirak. «Kubako San Antonio de los Bañosko Zinema eta Telebista eskolako lehen be-lanaldiko kidea naiz, eta bertan egin nuen lehen dokumentalarekin etorri nintzen ZINEBI-ra. Orain dokumental hori nire estreinako fikziozko film luzea bihurtuko da. 2004an estreinatuko da, eta Brasil eta Kubaren arteko lankidetzaz hitzarmen baten bidez aterako da aurrera».

Aukera berriak Brasilentzat

Hain zuzen, azken urteak bi herrialde horietako zinema industriari loturik igaro ditu Oliveirak. Gobernu aldaketa dela-eta —Langileen Alderdiko Lula Da Silvarekin irabazi zituen azken hauteskundeak—, Brasilgo zine-

magintza beste epe baten atarian dagoela dio, eta, horregatik, datorrenari begira itxaropentsu ageri da. «Zinema nazio subiranotasuna indartzeko ezinbestekoa dela ohartu da go-bernua, eta, beraz, haren alde egingo du. Brasilen zinema guztia gobernuaren diruarekin eginda dago; enpresaburuek ordaindu behar dituzten zergapizgarrien bitartez lortzen dira aurrekontuak». Hala ere, baliabideak behar bezala bideraturik ez egoteaz kezka da Oliveira. «Orain arte, diru horren %90 Sao Paulo, Rio de Janeiro eta sudasi aldearen artean banaturik egon da. Modu horretan, Brasilen urteko 60 film luze eginen badira, horietatik 55 Sao Paulon ekoizturik daude, eta gainerakoak beste herrialdeetan. Gobernu berriari egoera

MILAGROS SOLLANO ZINEMA EKOIZLEA

«‘Amores perros’ filmaz geroztik, mexikarrek gehiago sinesten dute Mexikoko zineman»

E. Ezkerra | BILBO

Euskal Herrian etxean bezala sentitzen dela dio Milagros Sollanok (Mexiko, 1972). «Amama Mundakakoa zen, eta, Mexikora joan zen arren, ez zuen sekula galdu bere nortasuna. Ni neu bi kulturen artean hazi nintzen». Mexikoko Zinemagintza Institutuan lanean zegoela ezagutu zuen ZINEBI. Mexikoko ekoizpenak kanpoan ezagutaraztea zen bere orduko betebeharra, eta, modu batera edo bestera, herrialdeko lanen bat edo beste Bilboko jaialdian sartzen saiatzen zen. Duela bi urtetik bere ekoiztetxea zuzentzen du: film independenteekin lan egiten duen Passion Films. ■ **Aurten, hain zuzen, Mexikoko oroimen zinematografi-koari zuzenduriko zikloa jasoko du jaialdiak.**

Lumiere anaien ordezkari batek Mexikon harturiko lehendabizi-

ko irudietatik, gaur egun arte gizarte mexikarrak zer nolako bilakaera izan duen erakutsiko du saioak. Sinesmenak, artista mexikarrak, etniak —zapatistak ez ezik 52 etnia ditugu Mexikon; jende askok ez daki hori—, ... Gure nortasunari loturik dauden ataletan banaturik dago zikloa, eta, haien bidez, oraindik mexikarron inguruan hain zabaldua dauden estereotipoak uxatu nahi ditugu. Herri aberatsa gara; konplexua, baina, aldi berean, sinplea. Ohiturak oso barneraturik ditugu, zuek bezala. Horrek indartsu egiten gaitu.

■ Estereotipoak aipatu duzula, zenbateraino lagundu du zinemagintzak haiei aurre egiten?

Askok adibidez, Europara etorri diren azken ekoizpenek —*Amores perros*—, esate baterako— rol erabakigarria bete dute. Gutaz besteak duten ikuspegia za-

baldu dute; herrialde modernoak garela agertu dute —oraindik ez gaude zuen mailan, baina urratsak eman dira—, eta, funtsean, munduko gainontzeko herrialdeek dituzten antzeko arazoak ditugula azaldu dute. Jada ez gara zaldi gainean ibiltzen [kar, kar].

■ Osasun oneko dabil Mexikoko zinema, beraz.

Beno, une honetan nahiko ahul dabil. Hegoamerikako herrialdeak bezala, finantza krisiak gogor jo du Mexiko. Estatuak babesturiko ekoizpenek behera egin dute, eta, aurtent, zazpi film luze bakarrik ikusi dute argia. Independentek, berriz, dezentetari dira mugitzen. Ea ikus-entzunezko legea aldatzerik dagoen, zerga-pizgarriak zinemagintzara bidera daitezkeen. Zineman dihardugunok ondo dakigu oinarritzko beharrianak beterik ez dituen herrialde batek ez duela zertan zineman inbertitu

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

ESANAK

JAVIER AGIRRE

(Zinema zuzendaria)

«Film luzeen aldean, laburrak badu abantaila bat: askatasun handiagoa du»

WOLNEY OLIVEIRA

(Zinemagilea)

«Zinema nazio burujabetza indartzeko funtsezkoa dela ohartu da Brasilgo Gobernu»

OLIVIER PIERRE

(Marseillako Zinema jaialdiko kidea)

«Edozein herrialdetako zinemarentzat erabakigarriak dira film laburrak»

tetxea kudeatzen du, eta bere lurraldeko zinema kanpoan ezagutzera ematea du xede nagusi. Bien bitartean, Olivier Pierrrek Marseillako Zinema Dokumentalaren jaialdiarekin kolaboratzen du, eta, zeregin hori, herrialde bereko museoaren, eta Cinemac eta Miroir zinemateketan duen lanarekin tartekatzen du. «Gauza asko esan nitzake hona ekarri gaituen gaiaren inguruan, baina, ororen gainetik, film laburren garrantzia azpimarratu nahiko nuke. Edozein herrialdetako zinemaren osasunarentzat erabakigarriak dira laburrak. Ezinbestekoa da halako lan independenteak egotea».

Bosgarren epaimahai kidea, Pawel Pawlikowski, arratsaldean iritsi zen Bilbora. Pawlikowski dokumentalista ezaguna da, eta BBCrako egin dituen ekoizpenek sari ugari jaso dituzte. Fikziozko bere lanen artean, aipatzekoa da *Last resort*.

ZINEBI ofizialki atzo zabaldu zen —Euskal Aktoreen Batasunak antolaturiko ekitaldiarekin—, eta bigarren jardunaldiari ekingo dio gaur. Filmekin batera, jaialdiak film laburren inguruko mahai-ingurua jasoko du, gaur, Bidarte jauregia. Toni Abadek, Carlos Creatorek, Marivi Bilbaok eta Javier Merinok parte hartuko dute.

GAURKO EGITARAUA

ARRIAGA ANTZOKIA

17:30-20:00-22:30: Nazioarteko jaialdia

22:30: Egile zinema: '4 puntos cardinales' (Espainia, dokumentala)

GUGGENHEIM MUSEOA

16:30: Roberto Rossellini zikloa: 'Rossellini Rosselliniren ikuspuntutik' (Adriano Apra) eta 'Jolanda eta Rossellini' (P. Isaja eta Pia Melandri)

19:00: Roberto Rossellini zikloa: 'Agostino D'Ippona'

21:30: Egile zinema: 'Donde la tierra acaba' (Sergio Machado)

MULTICINES-8 ARETOAK

17:30: Txina mugitzen da: 'Daibi' (Txao Yang), 'Txunnuanhuakai' (Zheng Txang), 'Shangbanxiaban' (Sun Ming), 'Shiyi-Sui' (Zhang Lu)

20:00: Mexikoren oroimena: 'Pepenadores', 'No es por gusto'

22:30: Euskal zinema gaur egun (film laburren emanaldia)

ARTE EDER MUSEOA

16:00: Javier Agirre zikloa: 'Voz'

18:00: Women make movies: 'Georgie girl', 'Body beautiful'

20:00: Pawel Pawlikowski zikloa: 'Last resort'

BILBOROCK

21:00: Bideo musikaren kultura: 'Music videos from England: 3 directors in focus'. Jonathan Glazerrek, Garth Jenningsek, eta W. I. Z.-k egindako lanak.

LABURREAN

MUSIKA

Mikelazulo Poetak taldea Bilboko Kalderapekon arituko da bihar, Literatur Jazza ekimenean

Bilboko Alde Zaharreko Euskal Txokoak eta Lizardi-AEK euskaltegiak antolatzen duten Literatur Jazza ekimenak Mikelazulo Poetak taldea gonbidatu du, bihar emanaldi bat eskaintzeko. 20:30ean hasita, Bilboko Kalderapeko Kulturgunean izango dira Miren Salaberrria, Ane Gojenola, Aitzol Ezeiza, Asier Sarasola, Ander Fernandez eta Urtzi Urkizu. Jazz soinuak Jeronimo Martin piano jotzaileak jarriko ditu. Literatur Jazza hilero egiten da Kalderapekon, AEK-k Bilboko Zazpikaletan daukan kulturgunean.

Jabier Muguruzak bi kontzertu emango ditu Galizian, heldu den abenduaren 7an eta 8an

Abenduaren 5ean Laudion emanaldia eskaini ostean, Jabier Muguruzak bi kontzertu emango ditu Galizian. Aurrenekoa abenduaren 7an, Vigoko Sete Mares aretoan, eta hurrengo egunean bigarrena, Naronen (Coruña). Azken hori, Galeusca jaialdian izango da, Terractiva Festival des Artes pola Biodiversidade jardunaldien barruan. Jardunaldi horietan ekologia eta ingurumena abiapuntutzat harturik, hainbat ekitaldi eskainiko dira. Beste kantari batzuk ere ariko dira Muguruzarekin batera.

Bilboko Orkestra Sinfonikoak kontzertua eskainiko du gaur Euskalduna jauregian

Iluntzeko zortzietan hasita, Bilboko Orkestra Sinfonikoak ganbera kontzertua eskainiko du Euskalduna jauregiko A-1 gelan. Emanaldian David Salinas (klarinetea), Elena Eskalza (biolontxelo) eta Carolina Valbuenak (piano) osaturiko hirukotea ariko da, eta Debussy eta Beethovenen obra bana joko du. Nico Carpentier (oboe), Jon Irizar (biolina), Iwona Skrzypczak (biola) eta Jerzy Andrejczak (biolontxelo) laukoteak, berriz, Mozart eta Brittenen bi obra joko ditu.

ANTZERKIA

Musika Eszenara programaren barruan, 'Voces románticas' kontzertu antzeztua gaur Arriagan

Massenet, Verdi, Puccini, Bizet, Donizetti, Bellini eta Offenbachen operen zatiez osatutako *Voces románticas* kontzertua eskainiko dute gaur 11:30ean, Bilboko Arriaga antzokian. Ikuskizunaren zuzentzaile eszenikoa Fernando Bernues da; musikaz, berriz, Manuel Burgueras arduratuko da. Ikuskizunean, bi aktorek —Adolfo Obregon eta Magui Faus— eta lau bakarlariak —Sonia de Munk, Cristina Faus, Francisco Sanchez Marin eta Claudio Ezio Malsegini— hartzen dute parte. Gidoia Gustavo Tambascioren da. Sarrerak prezio bakarra izango du: 6 eurokoa.

EGOERA

«Finantza krisiak gogor jo du Mexiko; aurtan zazpi film luze estreinatuko dira»

ETORKIZUNA

«Mexikoko zinema industriaren salbazioa zinema independentearen esku dago»

behar. Dena den, egoerak onera egingo duela espero dugu.

■ **Baliabide falta badago, nola lortu ekoizpenek beren bidea egitea?**

Ekoizleek industria pribatuaren babesa bilatzen ari dira azkenaldian. Gobernuak ezin digu dena eman, ezta eman behar ere. Gainera, modu horretan, industria herrialdeko zinemagintzarekin konprometitzea lortzen dugu. Bestalde, autokudeaketarako moduak bilatu behar ditugu.

■ **Halaxe diote zinemagile gehienek: zinema independentea da giltza.**

Mexikon horrela da, bai. Nik itsu sinesten dut bere ahalmenean; Mexikoko zinema industriaren salbazioa bere esku dago. Beste bazkide birekin batera, Passion Films izeneko ekoiztetxea gidatzen dut, eta, Europako filmak Mexikora ekartzeaz gain, herrialdeko lan independenteak munduan ezagutzera ematea da gure helburua. Mexikon Hollywoodeko ekoizpenek itota gaude —geografikoki gertu egonik, normala da hala izatea—, eta guk beste aukera batzuk eskaini nahi ditugu. Aurrera begira, atzerriko filmak ikusteko aretoak zabaldu nahi genituzke, bide batez ziklo-

ak antolatu, Mexikoko film laburrak eta dokumentalak nazioarteko jaialdietara bidali...

■ **Planak, behintzat, ez zaizkizue falta.**

Horixe balitz arazoa! Ez, ideia aldetik ez gabilta gaizki.

■ **ZINEBIren film labor eta dokumentalen eskaintzatik izango duzu ere zer ikasi.**

Bai, baina Mexikon batean zein bestean maila ona dago. Agian orain dokumentalak pixka bat behera egin du, baina sei ekoiztetxe independente horretara dedikatzen dira ia eskusiboki. Gure herrialdean gertatzen den gogoeta lanak egiten dituzte batetik bat. Bakarrik falta zaigu zine-

ma eskolak aurreko bidera bueltatzea, haiek baitira dokumental arloan Mexikon diren ekoiztetxe handienak. Baina azkenaldian ekoizpenekin makal dabil-tza. Nire ustez, fikzioak bere tokia eta garaia du, baina dokumentala zinemaren oinarria da.

■ **Zinema eskola diozula, zinemagile gazte ugari ari dira Mexikotik ateratzen.**

Mexikon zinema eskola dezentente daude. Bi garrantzitsuenetan, bi urterik behin zazpi gazte sartzen dira, eta, orain arte, guztiek sormen handia erakutsi dute. Gazteak dira oraindik, baina, behin profesional bihurturik, asko ekoiztea espero dugu.

■ **Hor dute, behintzat, Gonzalez Iñarrituren irudia.**

Bitxia irudituko zaizu, baina *Amores perros* estreinatu ostean zinema eskolen matrikulazioek gora egin zuten. Guztien artean urtero batez beste 150 gazte biltzen badituzte, film horren ondoren 350-400 ikasle izatera igaro ziren. Baina ez hori bakarrik; orduz geroztik mexikarrek gehiago sinesten dute zinema mexikarrean. Lehen oso gaizki ikusita zegoen. Pentsamolde aldaketa horrek on egingo dio industriari.

Antzinaroari buruzko IX. Jardunaldiak

KOLDO MITXELENA Kulturunea
ARETO NAGUSIA
Azaroaren 25etik 27ra

PATROClea (Y MÁS)

LA AMISTAD EN LA ANTIGUA GRECIA

Azaroak 26, 19:30

La concepción Aristotélica de la amistad

Hizlaria: **Tomás Calvo**

Koordinazioa: **Javier Mina**

ANTZERKIA. Mairu taldeak 'Krabelinak uharteetan' estreinatuko du

Antzerki eskola aztergai Euskal Antzerki Amateurrenaren topaketetan

Formatu eta estilo aniztasuna dakar aurten antzerki taldeen
elkarteak Bermeon antolatu duen bosgarren ekitaldiak

E. Ezkerra | BILBO

Sara, Deba, Elgoibar eta Mutri-
kutik igaro ostean, Euskal An-
tzerki Amateurrenaren topaketak
Bermeon izango dira aurten.
«Zergatik Bermeon?», dio Gilki-
txaroko kide Galder Perezek ka-
zetariaren galderari aurea har-
tuz, «batetik, herri euskalduna
delako, eta, bestetik, antzerkia-
rekin lotura estua duelako». Ira-
gan ostiralean, pintura eta an-
tzerkia uztartzen dituen *Gorria*
proiektuak zabaldu zituen jar-
dunaldiak, baina «egitarau mar-
dula» ostiral honetan hasiko da.
Hortik igandea bitartean, dene-
tario antzerki formatuak —ba-
karrizketak, areto antzerkia, ka-
fe eta kale antzerkia—, poesia,
musika eta *Gorria* proiektuaren
bigarren emanaldia ikusteko
aukera egongo da. «Aniztasun
handia dago programazioan,
eta, gainera, jende nahiko gaz-
tearen parte-hartzea edukiko
du. Interesgarria da hori, an-
tzerki amateurra berritzen doa-
la erakusten baitu. Talde bete-
ranoek jarraitzen dute, noski,
baina badira berriak ere».

Aurreko deialdietan pertso-
naia baten —Labayen eta Ne-
mesio Etxaniz, esate batera-
ko— eta gai zehatz baten ingu-
ruan jardun dute topaldiek.
Oraingoan talde partaideek es-
kola antzerkira bideratuko dute
arreta. Hain zuzen, topaketen
bigarren egunean Anartz Zua-
zua —200 ikasletik gora dituen
Zurriola ikastolako antzerki ira-
kaslea da—, Patxi Santamaria,
Joxe Martin Urrutia eta Ana
Elordui gai horretaz mintzatuko
dira mahai-inguru batean.
«Ikastetxeetan egiten den an-
tzerkiak antzerki amateurri
zer ekarpen egin diezaiokeen
aztertzea da gure asmoa. Behin
eskola urteak amaiturik, bertan
hasitako antzerki trebakuntzak
jarraipenik ote duen, zer gerta-
tzen den gazte horiekin eztabai-
datuko dugu», azaldu du Galder
Perezek.

Aurten, lehen aldiz, topake-
tek Eusko Jaurlaritzaren diru la-
guntza jaso dute.

Hiru egun atsedenik gabe

Kalejira erraldoi batek jarriko
ditu abian topaketak; Euskal

GARI GARAIALDE / ARGAZKI PRESS

Goaz taldeak emanaldia eskainiko du igandean.

EGITARAUA

OSTIRALA 29

19:00: Kalejira erraldoia, eta, amaieran,
topaketei hasiera emango dien pregoia
irakurriko dute, Lamera parkean.

21:00: Bihotz Bakartien Klubaren eskutik,
poesia emanaldia, Nestor Basterretxea
aretoan.

LARUNBATA 30

10:00: EATAEren asanblada orokorra.

11:30: Mahai-ingurua Nestor Basterretxea
aretoan. Gaiak: eskola antzerkia.

13:00: Kale antzerkia Koblakari taldearen
eskutik, Lamera parkean.

14:30: Lagunarteko bazkaria

Antzerki Amateurrenaren Elkartea-
ren (EATAE) animazio taldea
eta Elektrotuna izango ditu pro-
tagonista. Jarraian, Gilkitxaro
taldeko kideek topaketen pre-
goia irakurriko dute, eta, hortik
aurrera, antzerki taldeak Ber-
meoren jabe egingo dira. Zu-
rriolako ikastolako antzerki tal-
deak, adibidez, *Emakumeen se-
kretua* aurkeztuko du. Lesakako
Mairuk, berriz, *Krabelinak uhar-
teetan* estreinakoz antzeztuko
du jende aurrean, eta Durango-
ko Karrikak *Prostibuloa* umore-
tsua interpretatuko du. Bien bi-
tartean, Debako Goaz eta Mu-
trikuko Goizeko Izarra taldeek
kafe antzerki saioak eskainiko

17:30: Donostiako Zurriola ikastolako
antzerki taldearen *Emakumeen sekretua*,
Nestor Basterretxea aretoan.

19:00: Gorria proiektua Aspaldiko tabernan.

20:00: Mairu taldearen *Krabelinak*
uharteetan, Nahia tabernan. Estreinaldia.

22:30: Karrika taldearen *Prostibuloa*, Nestor
Basterretxea aretoan.

IGANDEA 1

12:30: Kafe antzerkia Goaz taldearekin,
Aspaldiko tabernan.

14:15: Kafe antzerkia Goizeko Izarra
taldearekin, Etxepe tabernan.

15:00: Lagunarteko bazkaria.

dituzte. Bestetik, Larrabetzuko
Bihotz Bakartien Klubak eta Bil-
boko Koblakarik, hurrenez hu-
rren, poesia errezitaldiak eta
malabarismo erakustaldiak
egingo dituzte.

Urtero bezala, topaketak
aprobetxatuz asanblada oroko-
rra antolatuko du EATAEk. Ber-
tan, taldeen egoeraren berri
emango diote elkarri. «Topake-
ten helburua antzerkia egitea
eta erakustea da, baina guretzat
askozaz garrantzitsuagoa da
taldeen artean sortzen den ko-
munikazioa», dio Gilkitxaroko
Galder Perezek. «Elkartea Eus-
kal Herri osora zabaltzea da gu-
re helburua».

BERTSOLARITZA. Finalerdi bat falta da

Iratxe Ibarra ere finalean izango da, igandeko finalerdia irabazi ostean

Erredakzioa | DONOSTIA

Aurtengo Bizkaiko bertsolari
txapelketa aurrera doa. Ira-
gan igandean bigarren fina-
lerdia egin zen Bermeoko
pilotalekuan. Hartan, Irtaxe
Ibarra nagusitu zen saio aka-
beran, 422 puntu batu oste-
an. Bigarren tokia Beñat
Gaztelurrutiarentzat izan
zen, 419 punturekin.

Herenegungo finalerdian
ez zen bildu Igorren bezain-
beste jende. Haatik, saioak
bestelako indarra eduki
zuen. Joan den asteko fina-
lerdian, 1994 eta 1996 urtee-
tako txapelketetako garaile
Unai Iturriaga gailendu zen.
Durangarrak 453,5 puntu
lortu zituen. Bere atzetik
Fredri Paia algortarra gelditu
zen, 418 punturekin.

Iratxe Ibarra markinarrak
bosgarren aldiz parte hartu
du Bizkaiko bertsolari txape-
lketan. Aurrenekoan
—1992an— ez zuen finalerdira
ailegatzerik lortu. Gainon-
tzekeotan —1994, 1998,
2000—, ordea, finalean izan
da.

Heldu den igandean azken

finalerdia jokatu da
Getxoko Antzokian. Bertan
izango dira Igor Elortza
durangarra —azken bi txapel-
ketetako garailea—, Oihane
Enbeita, Beñat Urgartetxea,
Juanjo Respaldiza, Oihana
Bartra eta Joseba Artza.
Finalean ariko diren beste
bertsolariak —finalerdiak ira-
bazten dituzten bertsolariak
zuzenean sailkatzen dira—
finalerdietan erdietsitako
puntu kopuruen arabera
sailkatuko dira. Finala aben-
duaren 8an izango da, hain
zuzen, Bilboko Euskalduna
jauregian.

SAILKAPENA

BERTSOLARIA	PUNTUAK
Unai Iturriaga	Finalera
Iratxe Ibarra	Finalera
Beñat Gaztelurrutia	419
Fredri Paia	418
Igor Muniategi	412,5
Etxahun Lekue	406,5
Eñaut Intxaurreaga	403
Peru Aranburu	399
Onintza Enbeita	399
Gorka Ostolaza	396
Arkaitz Ugartetxea	393
Arkaitz Estiballes	385

KRIKA MUSIKA

Jesus Mari Begoña

Erromantizismoaren espiritualitatea

Maria Joao Pires

Lekua: Bilboko Euskalduna jauregia.

Eguna: Azaroak 23.

Piano erromantikoaren alde-
rik intimoena maisutasunez
azaldu zigan aparteko pia-
nista den Maria Joao Pires-
ek. Batzuen ezutak, besteen
atekadak eta mobilaren ez-
tandek ez zuten hautsi ba-
karlariak piano hutsaz zabal-
du zuen intimitatea sasi mis-
tikoa.

Horretarako egokia den
Schubert-en *Sonata La maio-
rrean Op.120*-etik hasi zen:
nostalgia, grazia eta malen-
koniaren artean mugitzen
den lanean hasieratik eraku-
tsi zuen goi mailako teknika
fina, bai fraseatze ederrean
zein atzamar eta eskumutu-
rrekin, oro har, egindako
erasoetan. Barnerakoitasu-
naren ildotik jarraitu zuen
Beethoven-en *Sonata do*
sostenitu minorrean *Ilargia*-

ren argilunean ospetsuan: ho-
rretan. Hasierari geldotasu-
na eman zion oinaze sakona
adierazteko, Schuberten era-
bili zituen pareko ezauga-
rriak baita ere, pedalaren
erabilpen zehatza; hiruga-
rren mugimenduan ez zion
muzin egin indarrari goranz-
ko arpegio txukunetan, eta
behin eta berriz errepikatzen
zen fortissimo, akordean.
Schumann-en *Hiru Erroman-
tze*-tan edo *Arabesque*-n ha-
sierako lengoaiari tenpo ru-
bato eta dinamikaren inten-
tsitateak erantsi zizkion
barra-barra, konpositorea-
ren barruko sentimendua
adierazteko.

Baina modu bakarrera
mugatuta zegoela pentsa ez
genezan Beethovenen do
minorrean dagoen piezaren
gaineko 32 aldaki eskaini
zizkigun, eta hainbat baliabi-
de tekniko hornitu zuen
konpositore handien artean
erreferentzia dena.

LITERATURA. Euskal literaturaren historian obra seinalatu eta ezaguna da, idazle handien goraipamenak jasotakoa

Mogelek 'Peru Abarka' idatzi zuela bi mende direla oroitu dute Eibarren

Obra horretaz eta ahozko literaturaz hitzaldiak egingo dira gaur, bihar eta etzi, Portalean

Juan Luis Zabala | DONOSTIA

Hil baino bi urte lehenago, 1802an, idatzi zuen Juan Antonio Mogel eibartar idazleak (Eibar, 1745-Markina, 1804) *Peru Abarka*, euskal literaturaren historian leku seinalatua irabazia duen idazlana, batzuek erantsi zioten euskarazko lehen nobela izateko ohorea oso zalantzan jarri izan badute ere beste batzuek. 200 urte ditu jadanik, beraz, Mogelen lanak, eta, mendeurren hori gogoan, *Peru Abarka*-ri buruzko jardunaldiak egingo dira gaur, bihar eta etzi Eibarren, Euskaltzaindiak antolatutik. Aurretik, joan den ostiralean, Markinan ere oroitu zuten Mogelen lana, Xabier Altziabar irakaslearen hitzaldi baten eta Erramun Martikorenenaren kantaldi baten bitartez.

Eibarko jardunaldien barruan, *Peru Abarka*-ren inguruko hitzaldi bana egingo dute, gaur, asteartearekin, Andres Urrutiak eta Jabier Kaltzakortak, Portalea kultur etxean.

Bihar, berriz, ahozko literaturari buruzko jardunaldiak egingo ditu Euskaltzaindiak, leku berean. Juan San Martin, Jabier Kaltzakorta, Txomin Peillen, Pedro Manuel Piñero, Jose Antonio Arana, Jose Mari Satrustegi, Joxe Mari Aranalde eta Juan Mari Lekuonak hartuko dute parte, Jean Haritzelhar euskaltzainburiaren sarreraren ondoren. Etno-kantu laburrak izango dituzte hizlariak ardatz nagusi.

Ostiral goizean, azkenik, hitzaldi bana egingo dute, leku berean, Juan Mari Lekuonak, Juan Antonio Urbeltzek eta Jose Manuel Pedrosak. Hitzaldi guztietan sarrera urrik izango da.

Lehen euskal nobela ote?

«Mogel da lehen euskal nobelaren egilea, oso nolabaiteko nobela bada ere», dio Koldo Izagirreren eta Xabier Mendiguren Elizegiren *Euskal Literaturaren Antologia* liburuak (Elkarlanean, 1998) *Peru Abarka*-ri eskainitako atalean. Aspaldiko bide-lagun du *Peru Abarka*-k zalantza edo eztabaida hori. Fikziozko narrazio aski luze batez osatu zuen liburua Mogelek, baina narrazio horretan baserriko bizimoduaren nahiz burdinola edota ehundegietako lanen deskribapen luze eta zehatzak

'PERU ABARCA'-REN LEHEN AZALA. Liburuaren lehen argitalpenaren azala irudi ezaguna da. Maisu Juan eta Peru solasean ageri dira.

txertatu zituen, irakurlea istorioaren hari nagusitik erabat kanpora ateratzen dutenak. Egia da geroagoko hainbat euskal eleberritan —Txomin Agirrerenetan, esate baterako—,

badela gisa horretako deskribapenik, baina *Peru Abarka*-n baino modu naturalagoan txertatuak daude narrazioan, askoz ere zurruntasun gutxiagoz. Funtsean, Berpizkunde ga-

EZTABAIDA

Zalantza edo eztabaida bat du aspaldidanik 'Peru Abarka-k' bide-lagun: euskarazko lehen nobela ote denekoa

raiko autuen erara dago idatzia *Peru Abarka*, eta egileak ez bide zuen izan nobela idazten ari zeneko kontzientziarik.

«*Peru Abarka* elkarrizketa-liburu bat da gehienbat», irakurtzen da Izagirre eta Mendigurenen liburuiko testu berean aurrerago eginik. «Batetik, Peru dago, baserriar zintzo, kristau bizkor eta baserri-bizitzari dagozkion gauza guztietan jakintsua; eta bestetik Maisu Juan, bizargile-zirujau, kaletar eta sa-sijakintzu bat. Biek topo egin eta egun batzuk emango dituzte elkarrekin: Peruren baserrian, burdinola bat bisitatzen... Denean erakutsiko digu Mogelek Peruren nagusitasuna, baserriko bizimoduaren eta berba egiteko moduaren nagusitasuna frogatu guran edo. Mogel bere garaia barruan kokatuz, argi ikusten da ilustrazioaren zeregina, modu berezi batean: alde batetik, Rousseauk aipatutako 'salbaia ona' dakarkigu gogora, gizarte nahasiak kutsatu gabeko gizon prestua; bestetik, baina, ilustrazioak zekartzen berrikuntza ugarien aurrean euskal bizimodu tradizionala aldarrikatzen digu».

«Elkarrizketen grazia, bi pertsonaien arteko harreman bizia eta erakutsitako paisaien ugarria...» goraipatzen ditu, batez ere, *Peru Abarka*-z mintzo, Izagirre eta Mendigurenen liburuak. Izagirre eta Mendiguren aurretik ere, alabaina, izen handiko goresleak izan ditu Mogelen lanak: «gaindiezina» dela esan zuen Miguel Unamunok *El Noticiero Bilbaino*-n; irakurtzeko oso atsegina izateaz gain, interes zientifiko handia duela aitortu zion Koldo Mitxelena *Historia de la literatura vasca*-n (1960), bere garaiko hizkuntzaren, ohituren eta teknikien berri ematen zuelako; «euskal literaturaren gailurretako bat» dela esan zuen Luis Villasantek urtebete geroago, bere *Historia de la Literatura Vasca*-n (1961); «klasikoa» zela esan zuen Santi Onaindiak Joan Mari Torrealdairen *Eusko Idazleak Gaur*-en (1977); eta «Pizkundearen aurreko gure literaturak eman dun obrarik osoena» dela adierazi zuen Ibon Sarasolak, liburu berean.

Idatzi zenetik argitaratu zen arte 79 urte igaro ziren

Nahiz eta Mogelek idazketa lana 1802an amaitu, 79 urte geroago arte ez zuen argia ikusi liburuak, 1881a arte. 77 urte ziren ordurako Mogel hila zela. Argitaratu baino lehen ere obra ezaguna izan zen, haatik, XIX. mendeko euskal irakurleen artean, eskuizkribuaren kopiak zabaldu baitziren.

Kanpotik Eibarra joandako mediku baten seme sortu zen Juan Antonio Mogel, 1745ean. Apez egin zen, eta Markinako erretore izan zen urte askoan. Han ondu zituen bere idazlanik gehienak.

Elizaren ingurukoak dira Mogelen lehen idazlanak. Gero beste gai nagusi bat gehitu zion bere literatur jardunari: euskara. Wilhelm von Humboldt alemaniar hizkuntzalariaren adiskide eta gogaide, hizkuntza kontuetan, basko-iberismoaren aldeko agertu zen Mogel.

Ciceron, Salustio, Tacito, Tito Livio eta beste hainbat idazle klasiko euskaratu zituen. *Peru Abarka*-z gain, *Confesio eta comunioco sacramentuen gañean eracasteak* —*Confesino ona* gero, bizkaierara aldatua— eta *Cristinauaren jaquinvidea* eman zituen, besteak beste, argitara euskaraz.

Astarloa, Añibarro eta Juan Bautista Agirre idazleekin harreman estuak izan zituen Juan Antonio Mogelek. Horretaz gain, eragin handia izan zuen beste bi idazlerengan: Bizenta eta Juan Jose Mogel ilobengan; ilobak zituen biak, eta osabaren abaroan ekin zioten idazle lanei.

ANALISIA

■ Juan Luis Zabala

Abarka, beti oinetako

Nobela al da? Ez dakit ostiralean Markinan edo aste honetan Eibarren *Peru Abarka*-ren inguruan egingo den betiko eztabaidak ere agerpe-na egingo duen, baina niri behintzat eztabaida horren oroitzapena datorkit gogora Juan Antonio Mogelek idatzitako libururik ezagunenaren izenburua entzun edo irakurtzen dudana ba-koitzean.

Peru Abarka-k mandeuli baten gisan etenik gabe inguruan izan duen galdera petral samar hori —Nobela al da?— gero eta maizago entzuten ari da azken urteetan —beste tonu batez formulatua, hori bai—, beste liburu askoren inguruan jira eta bira. Garai batean nobela itxurarik gabeko nobela asko irakurri genuen, anti-nobelak edo; orain guztiz nobela ez diren

nobelak datozkigu maiz eskura, generoa hautsiz generoa berritzen duten obrak (eta ez naiz Garzonen produkzio oparoaz ari).

Peru Abarka-ri buruz «Nobela al da?» galde-tzean, uste dut sakonean «Nobela da, ala kategoria gutxiagoko liburua?» galdetu izan dela. Baina egun, paradoxikoki, genero ezarrien haustura abangoardiatzat hartzen dela kontuan harturik, akaso *Peru Abarka* nobela baino kategoria handiagoko liburua dela esateko moduan izan gintezke. Aski genuke horretarako norbaitek *Peru Abarka* Pierre Menard-ek *On Kixote* idatzi zuen gisa berean idazteko adorea hartzea. Edo, horren ahalegin neketsuan murgildu gabe, *Peru Abarka*-ren irakurketa borges-tar bat egitea.

BEZERO ARRETA:
Edozein zalantzatarako
943300222

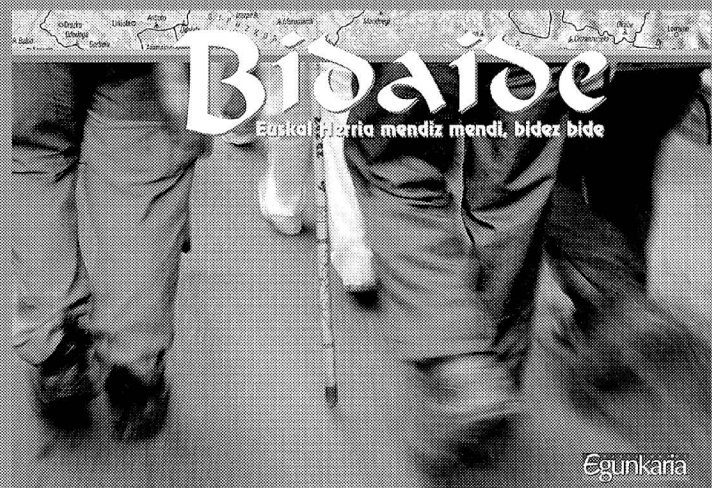
ORDUTEGIA:
09:00 / 16:00
Astelehenetik ostiralera

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

943 30 41 81 - htxokoa@egunkaria.com - www.egunkaria.com/txokoa

ASTELEHENETIK OSTIRALERA

HAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZUE,
DEI EZAZUE GURE TELEFONORA, EGUNEKO 24 ORDUETAN

BIDAIDE. EUSKAL HERRIA MENDIZ MENDI, BIDEZ BIDE

EUSKALDUNON EGUNKARIA

Euskal Herriko 50 mendi ibilbideren bilduma, xehetasun guztiekin: ibilbidearen ezaugarriak (iraupena, zailtasuna, infografia, deskribapena...) eta hainbat zehaztasun: zer ikusi, non jan eta non lo egin. Mendirako beharrezko informazio guztia jasotzen duen mendiko gida ere badu: telefono interesgarriak; aterpetxeen, landa etxeen eta kanpinen gida; mendiari buruzko webguneak...

Liburua **EROSI** nahi baduzu, egin zure eskaria.

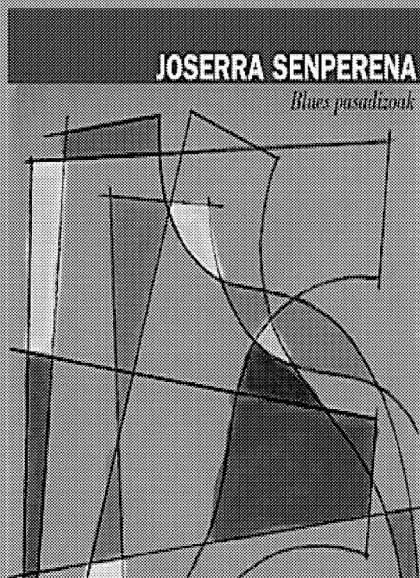
Tel: 943 30 41 81 / Posta: harpidetza@egunkaria.com

Web: www.egunkaria.com/txokoa

HARPIDEDUNENTZAT MERKEAGO

Merkatuan, 15 euro - **HARPIDEDUNAK, 12 EURO**

1
(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

JOSERRA SENPERENA

Blues pasadizoak

Elkar argitaletxea

10 CD DOAN

Joserra Senperena kantugile eta piano jotzailea melodiaren komunikazioa erraz bilakatzen duen sortzaile bat dugu. Haren kantuak ederrak bezain xumeak dira, arimaren toki ezkutuentzat bereziki sorturiko eguzki errainu samurrak. *Blues pasadizoak* Joserra Senperenak bakarka aurkezturiko bigarren lana dugu. Gutizia melodikoen, sentimendu handiko bluesaren eta paisaia aske bezain naturalen atzean,

musikarien kalitate handia ez ezik, bihotzetik sorturiko konposizioen zintotasuna ere islatzen da zuzen-

zuzenean. **Zozketaren emaitza,** azaroaren 27an.

30 ARRAZOI KIROLA EGITEKO

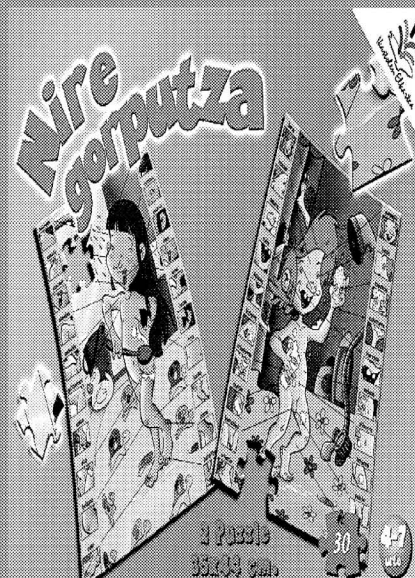
Luis Mari Zulaika /
Maite Muñoa

**10 liburu
DOAN**

Liburuxka bizi eta koloretsu honetan, ariketa fisikoak osasunean eragiten dituen onurak azaltzen dira. Lamina bakoitzeko sarreran, haurrentzat egokitutako laburpen xumea dakar; gero, azalpen sakonago eta zientifikoa jende helduarentzat. Irudi asko eta testu ulerterrazen bidez, kirola egitera animatzen gaitu.

Informazio gehiagorako:
www.euskalnet.net/kirol30.

Zozketaren emaitza, azaroaren 30ean.

NIRE GORPUTZA

Joko didaktikoak

Ikastolen elkarteak

10 joko DOAN

Ikastolen Elkarteak 4 joko berri eta 2 CD kaleratu ditu joko didaktikoen sailan. Gaur *Nire gorputza* izena duen jokoa aurkeztuko dizuegu. Joko horrek 30 piezako bi puzzle ditu. Puzzle bakoitzean, 10 zati handi daude, neskaren edo mutilaren gorputza osatzen dutenak, eta beste 20 pieza txiki, beste gorputz-atalekin eta haien izenekin. Lehendabizi, gorputzaren irudia ageri den puzzlea osatu behar da, pieza handiekin, eta, gero, irudi horren inguruan kokatuko dira gorputz-atalak dituzten zatiak. **Zozketaren emaitza,** azaroaren 30ean.

ITSAS AQUARIUMA Donostia

SARIDUNAK

Pello Mugarza Martinez
Mallabia

De Diego Marianela Zalla
Danborenea Marta Donostia
Udalbiltza Iruñea

Langile Ikastola Hernani

Legorburu Alzaga Pedro
Durango

Hernandez Corchete Susana
Donostia

Irazusta Larraitz Alegia

Amilibia Ezeiza Juan Antonio
Andoain

Iridoi Olaizola Aitor Hondarribia

OHARRA: Gonbit txartela
etxera bidaliko dizuegu,
postaz.

Egunkaria

ARTEA. Surrealismoa jorratu zuen, batez ere; pintore ez ezik, eskultore, arkitekto eta idazle ere izan zen; artista osoa

XX. mendeko klasiko bati agur erran dio artearen munduak

Roberto Matta artista txiletarra larunbatean zendu zen; gaur dira hileta elizkizunak

Eduñe Elizondo | IRUÑEA

Artista polifazetikoa eta nekaezina zen Roberto Matta. 91 urte zituen larunbatean zendu zenean. Azken unera arte, osasunak utzi zion arte, margotzen jarraitu zuen. Italian eman zituen egile txiletarrak bere azken urteak, eta, han, Civitavecchia herriko San Paolo ospitalean harrapatu zuen heriotzak. Gaur egingen dituzte haren aldeko hileta elizkizunak, artistak bizileku zuen Tarquinia herrian.

XX. mendeko artista klasiko nagusietako bat izan da Roberto Matta. Egile eta eragile, nazioarteko artean izan baitu eraginik Mattaren artelanak. Txilen jaio arren, Europan eta Estatu Batuetan asko ibili zen artista, eta bere eskutik garatu zen, adibidez, abstrakzioa Iparramerikan.

Artearen esparruan era askotako teknikak, estiloak eta diziplinak jorratu zituen, eta, ondorioz, zaila da Matta arte mugimendu zehatz eta bakar batean kokatzea. Hala ere, nabari dira hainbat ildo bere pinturan: espresionismoa, abstrakzioarako joera, eta, batez ere, surrealismoa. Dalirekin zuen harremanari esker mugimendu surrealista buru Andre Breton ezaugu zuen Mattak eta mugimendu horrekin bat egin zuen 1937. urte aldera. Une horretan, pinturaren alorrean erabat margiltzea erabaki zuen artistak.

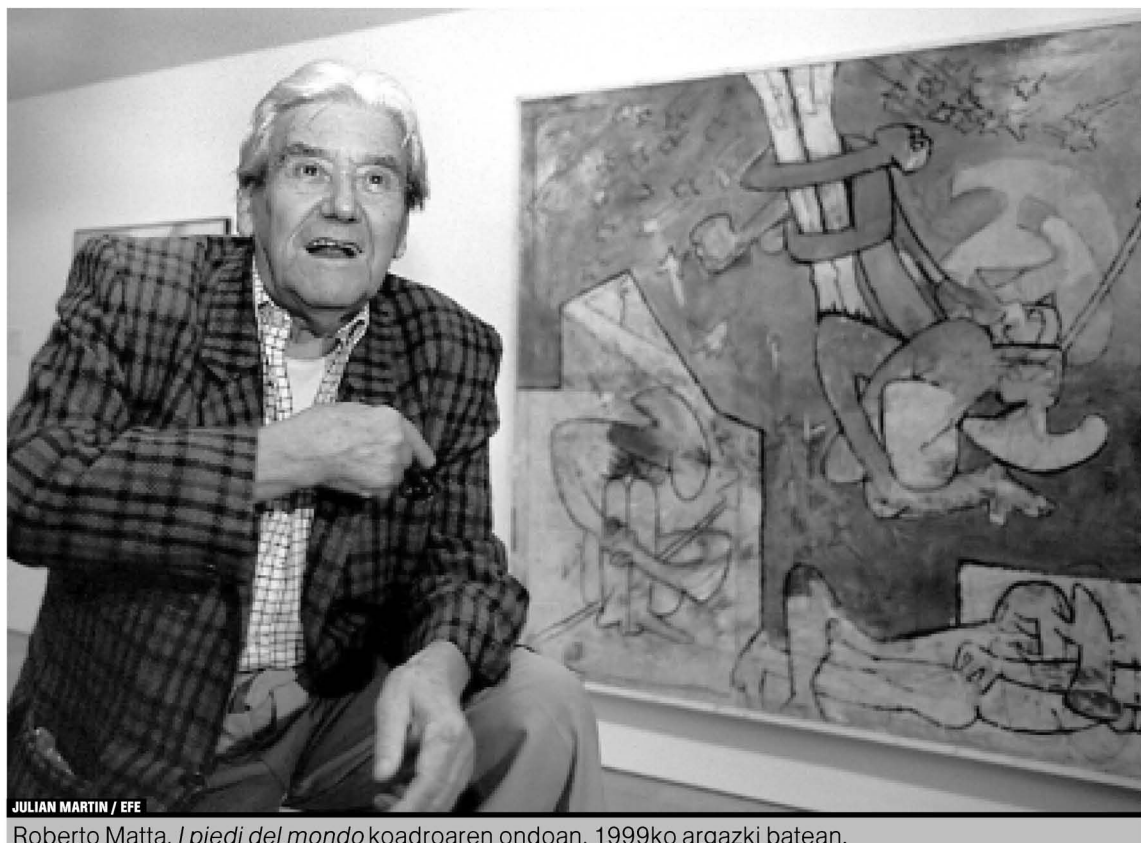
Baina pintore ez ezik, arkitekto, eskultore eta idazle ere izan zen Matta. XX. mendeko margolari, poeta eta intelektual garrantzitsuenekin izan zuen harremana. Neruda, Picasso eta Henry Moore ezaugu zituen, besteak beste, eta Parisen Le Corbusieren estudioan aritzeko aukera izan zuen.

Iaz Lizarran erakusketa

2001eko urtarrilean Mattaren erakusketa hartu zuen Lizarrako Gustavo Maeztu museoak. Fernando Frances komisarioak Mattaren azken garaiko 30 obra ekarri zituen Nafarroara orduan, tartean margolanak, eskulturak eta *Une saison en enfer*

izenburuko akuaforte seriea. Kolorez eta iradokizunez bete zuten museoa Mattaren obrek.

Garai hartako museoko zuzendari Camino Paredesek «egia bilakatutako ametsa» zela erran zuen erakusketari buruz.

JULIAN MARTIN / EFE

Roberto Matta, *I piedi del mondo* koadroaren ondoan, 1999ko argazki batean.

IRITZIA

Ismael Manterola Ispizua ■ ARTE KRITIKARIA

Ulises euskaldunaren bidaia

Pintore surrealista besterik ezin izan izan 1911ko 11. hilabetearen 11n jaioetako artista batek. Hala ere, arkitektura izan zuen lehendabiziko ogibidea, nahiz eta proiektu surrealista xamarrek pentsatu (147 erlijiotarako tenplua irla batean, adibidez).

Europara jo zuen arkitektura lanetan trebatzera eta Espainiako Errepublikak Parisen jarri behar zuen pabiloian parte hartzeko aukera eman zion Josep Lluís Sert arkitektoak. Han Garcia Lorca, Dalí eta Picassorekin egin zituen harremanek 30eko hamarkadako surrealisten munduan sartzen lagundu zioten.

Breton (surrealismoaren Aita Santua) ezaugu zuenean taldean sartzeko gonbita jaso eta surrealisten arteko surrealisten bilakatu zen harrezkero Roberto Matta, pintura automatikoa eta espazio berezietan forma ez oso zehatzak jartzen zituen pintorea.

Askatasun kolektiboaren garaia pasa

zuen, norbanakoaren askatasuna aldarrikatu zuten surrealisten. Horretarako artea alor ezin hobea iruditu zitzaion eta pertsonen askatasuna tratatzen zuenaren kontrako borroka hasi zuten. Pinturari esker, inkontziente ikusezina ikusgai bihurtu zitekeen, eta arrazoiaren kontrola baztertzeko ahaleginak egin zituzten.

Baina Munduko Bigarren Gerrak Estatu Batuetara bultzatu zituen surrealista asko, eta New Yorketik Parisi aurrea hartu zion arte munduko zentro izateko lasterketan.

Han surrealismoa pintore gazteentzat erreferentzia zuzenena bilakatu zen eta Duchamp, Ernst eta abarren eragina baino handiagoa izan zen Mattaren pintura: automatismoa, lerro eta irudiak erreferentzia gabeko espazioetan, forma totemikoak eta formatu handiak. Arshile Gorky eta William Bazotesentzat erabakigarria izan zen Mattaren lana eta berehala espresionismo abstraktua sortu behar zuten artista gazteen taldea eratzen hasi zen Pollock,

Motherwell eta abarrekin batera. Beraz, gerra aurreko abangoardia historiko eta gerra ondorengo bigarren abangoardien arteko lotura izan zen Matta. 1939tik 1943ra bitartean *Inscape* izeneko koadroetan ondo ikusten da garai hartako pintatzeko joera: figurazioa eta abstrakzioaren arteko mugak puskatu zituen, kolorearen eta pintatzeko ekintzaren askatasunarekin batera. Gainera, Ameriketako jatorrizko biztanleen artea ezaugu zuen eta eragin handia izango du hurrengo urtetan.

Baina, Estatu Batuetako espresionismo abstraktuak alde formalistetara jo zuen, hasierako joera politiko ezkertiarak ahaztuta. Mattarentzat, berriz, pinturaren eta askatasunaren arteko harremana ezinbestekoa izango da, eta Europarako bidea hartuko du behin Guda amaitu ondoren.

Paris aukeratu zuen bizitzeko baina bidaiaren ideiak erakarritoki askotan egon zen, bai fisikoki bai artelanen bidez. Miarrizten egon zen batean euskaldunak Ulisesen antzekoak garela esan zuen eta bera euskaldun on bezala Ulises sentitzen zen, beti bilatzen eta beti inguruak moldatuta.

IRAGARKI MERKEAK

943 300 222

**33 x 33 mm
MODULO
(Iparraldea)**

Eguna: 14 €
Astea (6 egun): 12 €
2 aste (12 egun): 10 €
Hilabetea (24 egun): 8 €

**33 x 33 mm
MODULO
(Araba-Nafarroa)**

Eguna: 14 €
Astea (6 egun): 12 €
2 aste (12 egun): 10 €
Hilabetea (24 egun): 8 €

**BIDEO KOPIAK
BIDEOGINTZA
LEHIZE EKOIZPENAK**

IRRATIRAKO KUÑAK ETA SOINUKETAK
Pagoaldea Pol. 48 z. 20180 OIARTZUN
tlf: 943491936 lehize@euskalnet.net

33 x 33 mm

**33 x 33
MODULO
(Edizio orokorra)**

Eguna: 19 €
Astea (6 egun): 15 €
2 aste (12 egun): 13 €
Hilabetea: (24 egun): 9 €

aholkua

Euriarekin bustitako oinetakoak beren kabuz idortzen utzi behar dira

Euri-jasa handiko egunak ditugu orain. Euriak etxetik kanpo harrapatzen bagaitu eta oinetakoak blai-blai gelditzen bazaizkigu, etxeratzerakoan, oinetakoak berogailu ondoan paratu orde, hobe dugu beren kabuz idortzen uztea. Horretaz gainera, eskuetan ematen den krema ematen ahal diegu oinetakoei, gehiegi zimel ez daitezen.

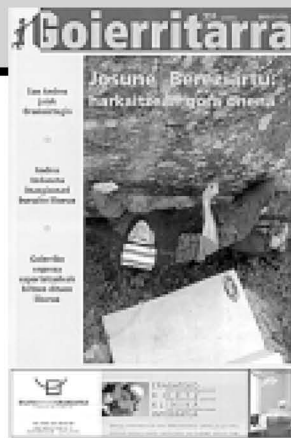

KOJI SASAHARA / AP

argitalpena

Josune Bereziartu, biodepilazioa eta San Andres jaiak, 'Goierritarra'-n

Goierritarra aldizkariaren azken zenbakiaren azala Josune Bereziarturi eman diote, lazkaotarrak 9a zailtasunezko bidea egin baitu. Baina, horretaz landara, badu beste konturik Goierriko aldizkariak. Hala nola, Ormaiztegi-ko San Andres jaietako egitaraua jaso dute, eta elkarriketa egin diote Izazkun Rodriguezi biodepilazioaz.

Argitaratzailea: **Goierritarrak Kultur Elkarte**.

musika

BILBO. 'Voces romanticas' opera zatiak. Gaur, 11:30ean, Arriaga antzokian.

Bilboko Orkestra Sinfonikoa. Gaur, 20:00etan, Euskaldunan.

BURLATA. Arcanda. Gaur, 21:00etan, Black Rose tabernan,

DONOSTIA. Euskadiko Orkestra Sinfonikoa. Gaur, 20:00etan, Kursaal.

GASTEIZ. Kocian laukotea. Gaur, 20:00etan, Vital Kutxa Fundazioaren aretoan.

Igor Arzuaga. Gaur, 20:30ean, Parral tabernan.

LEGAZPI. Buztintegi abesbatza. Gaur, 19:00etan, Latxartegi aretoan.

antzerkia

BERGARA. 'Feo'. Gaur, 11:00etan eta 15:00etan. Palote taldeak emana. Haurrentzako.

BILBO. 'El toxko de la comedia'. Gaur, 19:30ean, EHUKo Sarrikon.

'Fibromas'. Gaur, 20:30ean, Mistyc kafe antzokian.

'RBB'. Bihar, 20:00etan, Aiala antzokian. The Chnactettes taldeak emana.

DONOSTIA. 'El toro con lunares'. Gaur, 18:00etan, Larrotxene kultur etxean. Burbujas taldearen eskutik. Txotxongiloak.

'Tacto con tacto'. Gaur, 20:00etan, Egia kultur etxean. Pikor taldearen eskutik.

ERRETERIA. 'El retablo'. Gaur, 11:00etan, Erretereria Hiria kultur gunean. Haurrentzako.

IRUN. 'Ocho dias de la creacion del mundo'. Gaur, 11:00etan, Amaia kultur aretoan. Gyor Puppert taldearen eskutik. Txotxongiloak.

IRUÑEA. 'Lilura'. Gaur, 18:00etan, Alde Zaharreko auzo elkartearen. Ultreia taldearen eskutik.

KANBO. 'Kaio luma zikina'. Gaur, 14:30ean, AIEC aretoan. Maskarada taldearen eskutik.

NOAIN. 'Gretel y Hansel'. Gaur, 20:00etan, Kultur Etxean. Iluna taldeak emana.

ORDIZIA. 'El toro con lunares'. Gaur, 11:00etan, herri antzokian. Burbujas taldea. Txotxongiloak.

'Ikala'. Gaur, 18:00etan, Herri antzokian. Suforel taldearen eskutik. Txotxongiloak.

SESTAO. 'Morgan pirata

hitzaldiak

'La financiación de la Iglesia católica'. Gaur, Donostiako EHUKo Barriola eraikineko 2.3 gelan (11:30ean).

ARTURO MARI / AP

Espainia bezalako Estatu laiko batek Eliza finantzatzerik ba ote duen aztertuko du gaur Alejandro Torresek.

Eliza katolikoaren finantzaketa nolakoa den esplikatzen saiatuko dira, gaur, Donostian

NUPeKo Eliza-Zuzenbideko irakasle Alejandro Torresek hitzaldia emanen du gaur Donostiako EHUKo campusean, Eliza katolikoak Espainian duen erregimen ekonomikoaren nondik norakoak azaltzeko. Espainiako konstituzioaren laizismoak eta Elizaren finantzatzeak bat egiterik ote duten azalduko du.

gaiztoa lapurretan'. Gaur, 10:00etan eta 11:30ean. Ane Monna, Oskola eta Karramarroi maskotekin.

'Enperadorearen...' Gaur, 15:00etan eta 19:00etan, musika eskolan. Gus Marionetas taldeak emana. Haurrentzako.

TOLOSA. 'Juan el heroe'. Gaur, 17:30ean, Leidor aretoan. Budapest Puppert taldearen eskutik. Txotxongiloak.

'Valentino'. Gaur, 18:30ean, Kultur

Etxean. Vlinders taldeak emana. Txotxongiloak.

'Llego el cartero'. Gaur, 22:30ean, Kasinoan. Esfera taldeak taularatua. Txotxongiloak.

Vietnango txotxongiloak. Bihar, 11:30ean eta 15:00etan, pilotalekuan.

hitzaldiak

ANTSOAIN. 'EEUU y la guerra de Irak'. Gaur, 19:30ean, Kultur

Etxean. IPESeko Javier Aisak emana.

BEASAIN. 'Bortizkeria nola prebenitu familia bizikidetzaren bitartez'. Gaur, 18:00etan, udaletxean. Zuriñe del Cerrok emana.

BILBO. 'Autodeterminazio subjektuaren manipulazioa: nazioarteko esperientziak'. Bihar, 19:30ean, La Bolsa auzo etxean. Gabirel Ezkurdiak emana. Udalbiltzak antolatua.

DONOSTIA. 'La financiación de

la Iglesia católica'. Gaur, 11:30ean, EHUKo Barriola eraikineko 2.3 gelan. Alejandro Torres NUPeko irakasleak emana.

Emakume idazleen topaketa. Gaur, Udal Liburutegian: Ana Becciu (18:00etan) eta Ursula Krechel (19:30etan).

'Cultura vasca'. Gaur, 19:00etan, EHUKo Barriola eraikinean. Mahai-ingurua: Raul Guerra, Felix Marañña eta Felipe Juaristi.

Emakume idazleen topaketa.

Bihar, Udal Liburutegian: Lourdes Oñederra (18:00etan) eta Ananada Devi (19:30ean).

'Autodeterminazio subjektuaren manipulazioa: nazioarteko esperientziak'. Ostegunean, 19:30ean, Kutxaren Doctor Amino aretoan. Gabirel Ezkurdiak emana. Udalbiltzak antolatua.

ESKORATZA. 'Teknologia berriak eta haurrak interakzioan'. Gaur, 19:00etan, Kultur Etxean.

GASTEIZ. 'Una alternativa social: ¿capitalismo o nada?'. Gaur, 20:00etan, San Pablo aretoan (Vicente Goikoetxea, 5). Antonio Dupla EHUKo irakasleak emana.

'Brasil: tras el triunfo del Partido de los Trabajadores'. Gaur, 20:00etan, Hikaatenean. Raul Pont Porto Alegreko alkate ohiaren eskutik.

GERNIKA. 'Tratu txarrei aurre egiteko modua'. Gaur, 17:00etan, Kultur Etxean.

HENDAIA. 'Autodeterminazio subjektuaren manipulazioa: nazioarteko esperientziak'. Gaur, 18:30ean, Erenoitz karrikako Baleak elkartearen. Gabirel Ezkurdiak emana. Udalbiltzak antolatua.

IKAZTEGIETA. 'Dieta mediterranea'. Gaur, 20:30ean, kiroldegian. Arantxa Lorentzok emana.

IRUÑEA. 'Que hacer con nuestras basuras domesticas'. Gaur, 19:30ean, Merkataritza Ganberan. Alfredo Polok emana.

'¿Que pasaba aquí cuando la batalla de Orreaga?' Gaur, 20:00etan, Txantreako Auzotegi kultur etxean. Erlantz Urtaşun historialariak emana.

OÑATI. 'Arauk nola finkatu'. Gaur, 18:30ean, Txantxiku ikastolan. Hilario Garrudo psikologoak emana.

ZARAUTZ. 'Los dolores de espalda y su prevención'. Gaur, 19:30ean, Euskadiko Kutxaren areto nagusian. Michel Marmier doktoreak emana.

bertsolariak

GASTEIZ. Bertsolari Gazteen Arabako. I. Sariketaren finala. Ostegunean, 20:00etan, Txirinduluri elkartearen (Herreria, 108). Parte-hartzaileak: Ekaitz Goikoetxea, Iñaki Gurrutxaga, Manex Agirre, Julen Zulaika, Urko Egaña eta Iñigo

errezeta

Bizkotxoa

Osagaiak: mahaspasak (250 g); esnea (2,5 l); 12 arrautza; bost limoi berderen birrinak; azukrea (500 g); eta ardo beltz kopakada bat.

Mahaspasak ardo beltzari bota, eta bera-tzen utzi bizkotxoa egin bitartean. Esnea egosi, eta azukrea eta hamabi arrautza-ren gorringoak gaineratu. Den-dena 20-

30 minutuz irabiatu, kontu handiz, erre ez dadin. Nahasdura hozten utzi. Ondoren, limoi birrinak eta ardoa gaineratu (ardoa mahaspasarik gabe). Beste aldetik, arrautza zuringoak ongi irabiatu, harro-harro utzi arte. Nahi adina azukre bota, berriz irabiatu, eta bi nahasdurak nahasi. Bukatzeke, labean sartu behar da, eta erdi egina dagoenean, lehen ardota izan ditugun mahaspasak gainean paratu behar dira.

Bizkotxoa egiteak lana ematen du, baina akabera, gure urdailak eskertuko du.

Eizagirre.

LESAKA. Sebastian Lizaso eta Andoni Egaña. Ostegunean, eguerdian, plazan.

dantza

BILBO. Tango Astea. Tango kanten hitzen errezitaldi poetikoa, tangoa dantzatzeko hainbat moduren erakustaldia eta milonga. Gaur, 19:30ean, Boulevard kafetegian.

ikus-entzunezkoak

BILBO. 'Fiel a si misma'. Gaur, 19:45ean, Carmen aretoan.

Inglaterra musika bideoak. Gaur, 21:00etan, Bilborock aretoan.

DONOSTIA. 'Antes llega la muerte'. Bihar, 20:15ean, Antzoki Zaharrean.

IRUÑEA. 'Andes: montañas entre dos topics'. Gaur, 20:00etan, Txantrea kirol elkartearen. Alberto Urtaunen eta Patricia Biskarreten eskutik.

ORDIZIA. 'La montaña: encontrarse a si mismo'. Gaur, 19:30ean, Barrena kultur etxean.

bestelakoak

ARRASATE. Poesia errezitaldia. Gaur, 19:00etan, udal liburutegian. Juan Kruz Igerabideren eta Lutxo Egiaren eskutik.

BILBO. Liburu sinatzea. Gaur, 18:00etatik aurrera, Toti Martínez de Lezea idazlea Arriaga liburu denda izanen da *Los hijos de Ogaiz* bere azken liburuko aleak sinatzeko.

DONOSTIA. 'Cuarentonas' liburuaren aurkezpena. Gaur, 19:00etan, Loiolako kultur etxean.

Begoña Ameztoi kazetariaren eskutik.

ikastaroak

IRUÑEA. Joalduna izateko ikastaroa. Bihar hasita, asteazkenero, 17:00etan, Arrosadiko San Fermin Peñan.

ONDARROA. Etxeko beharrak egiten ikasteko ikastaroak. Emakumeentzako: elekrizitatea, mekanika eta lorezaintza; gizonentzako: sukaldaritza, jostea eta lisatzea.

antzerkia

'Ikala'. Gaur, Ordiziako Herri antzokian (18:00etan).

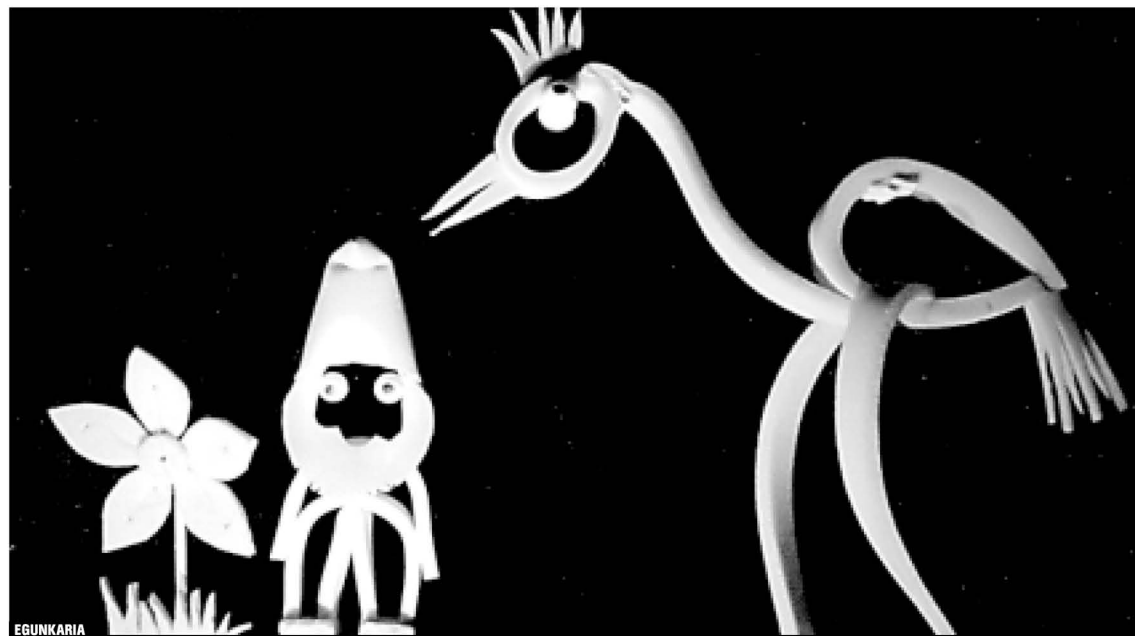
Beldur handiak uxatzeko betaurrekoak

Erredakzioa | DONOSTIA

Egunotan, Titirijai Tolosako Nazioarteko Txotxongilo Jaialdia egiten ari dira. Hori dela eta, Tolosan ez ezik, Ordizian, Donostian eta Irunen ere makina bat txotxongilo ikuskizun ematen dituzte. Konparazio batera, gaur, Frantziako Suforel taldeak *Ikala* izeneko lana ematen du, 18:00etan, Ordiziako Herri antzokian.

Suforel eskarmentu handiko taldea da. 1971n sortu zen, eta, ordutik, bere lanetan garrantzi handia eman diote soinuari eta musikari, Jean-Serge Beltrando eta Dominique Laurent musikagileen laguntza baitute. Beren lanetan, ez diote testuari muzin egiten, baina txotxongiloak, batez ere, animazio bidez mintzartzen dituzte.

Neska oso beldurtia da Ikala. Eguzkia ateratzearekin batera, lorategira atera da, eta bertan ikusi dituenak —loreak, intsektuak, belarrak, tximeletak...— li-

Suforel taldearen lanetan, txotxongiloak animazio bidez mintzatzen dira.

luragarriak iruditu zaizkio, baina baita beldurgarriak ere, edozein gauza berrik beldurra ematen baitu beti.

Baina *Ikala* haurren beldur handiak uxazteko lana da. Hortaz, eguzkiak betaurreko

«magiko» batzuk utziko dizkio Ikalari, eta, betaurreko horien laguntzaz, bere beldurrak gaindituko ditu. Betaurrekoekin, gauza berriek ez diote beldurrik ematen, eta lasai asko ekarriko ditu bere jolasetara.

Baina betaurrekoak benetan magikoak dira? Eta eguzkia eguzkia da, ala Ikalaren aita? Aita da, jakina, eta betaurreko itxurako kemena eta lasaitasuna eman dio Ikalari, bere beldurrak menpera ditzan.

lehiaketak

ARANTZA. Herriak eta Hizkuntzak literatur lehiaketa.

Lehiaketaren gaia «herriak eta hizkuntzak» izanen da. Genero guztiak onartuko dira: olerkia, bertso-papera, ipuina eta saiakera. Lanak euskarazkoak, jatorrizkoak eta argitaratu gabeak izanen dira. Lanen luzera ez da mugatuko. Partaide bakoitzak lan bat baino gehiago aurkez ditzake. Lanak emateko epea 2003ko martxoaren 29an akituko da. Informazio gehiago eskuratzeko, 948 634125 telefonora deitu, edo bortziarik@euskalnet.net helbidera idatzi.

AZPEITIA. Ipuin, poesia, marrazki, margo, zirriborro... lehiaketa. Liburu batean sar

daitekeen edozer abenduaren 9a baino lehen eman behar zaio Aske Bizi taldeari (263 posta kutxa, 20730 Azpeitia). Saria zure lana liburu batean ikustea izango da. Informazio zehatzagoa eta zabalagoa jaso nahi izanez gero, www.galeon.com/askebizi/sarrera.htm web orrialdera jo.

BERA. Bidasoako XVI. Bertso Paper Lehiaketa. Norberak aukeratuko du gaia, doinua eta neurria. Bertsoak —jatorrizkoak, argitaratu gabeak eta bertze lehiaketetan saritu gabeak— Gure Txokoa elkartera bidali behar dira azaroaren 29a baino lehen (Eztegara pasealekua, 17. 31780 Bera).

HERNANI. Emakumeek Hernaniko historiari egindako ekarpena ikertzeko beka. Saria:

6.000 euro. Proiektuak aurkezteko azken eguna: abenduaren 20a. Aukeraturiko proiektua 2003ko otsaila eta azaroa bitartean landu beharko du beka irabazten duenak. Oinarriak eta informazioa, 943-557854 telefonon.

Berdintasun Kontseilurako logotipo lehiaketa. Saria: 600 euro. Lanak aurkezteko azken eguna: 2003ko urtarrilaren 10a. Oinarriak eta informazioa, 943-557854 telefonon.

ONDARROA. Augustin Zubikarai nobela laburrak II. saria. Nobelak 50 eta 100 orrialde artekoak izanen dira. Lanak hartzeko azken eguna abenduaren lehena da. Saria: 4.000 euro eta nobela argitaratzea. Informazio zehatzagoa eskuratzeko, 94-6833668 telefonora deitu (Ondarroako Udala).

Abenduaren 3tik aurrera, martitzenero. Izena azaroa bukatu baino lehen eman behar da, 94-6833671 telefonon.

erakusketak

BAIONA. Odile Laskarainen zizelkadurak. Azaroa akitu arte egonen dira, Mattin megadendan.

BILBO. 'Esploratzaileak XIX. mendean' erakusketa. Bidebarrieta liburutegian egonen da heldu den urteko urtarilaren 31 bitartean.

DONOSTIA. 'Ñoñostiar baten begiak', Donostiako argazkiak. Azaroaren 30a bitartean, Rekalde tabernan.

GASTEIZ. 'Rostros de esperanza en la arena del

Sahara' argazki erakusketa.

Abenduaren 14a bitartean, Hikaateneoan.

HONDARRIBIA. Ipar Afrikako Goatlalo itsasertzeko harri bitxiaren erakusketa. Azaroa bukatu arte egonen da Muara kultur elkartearen.

IRUÑEA. 'Memoria' argazki erakusketa. Abenduaren 5a arte egonen da, Maisonnave hoteleko Iruña fotogalerian.

Amaia Gurrupideren margolanak. Abenduaren 11 arte izanen dituzte Ormolu galerian.

Tony Gradyren margolanen erakusketa. Curia kafetegian, urtea bukatu arte.

ZUMARRAGA. Pedro Gilen olio-pinturak. Abenduaren 1a arte, Itarte Etxean.

kritika

Urtzi Urkizu

Kaos atsegina Erasmorekin

Filmeko irudi bat.

‘Una casa de locos’ ★★

Jatorrizko izenburua: ‘L’aurberge espagnole’ (Frantzia-Espainia, 2002).

Zuzendaria: Cédric Klapisch. **Aktoreak:** Romain Duris, Audrey Tautou,

Cristina Brondo. **Iraupena:** 120 min. **Aretoak:** Gasteiz (Guridi, Yelmo Gorbeia),

Bilbo (Ideales), Donostia (Principe, Trueba (JBA), Iruñea (Olite).

Erasmus bekaren bitartez Europako herrialderen batera ikastera joatea fenomeno nahiko berria da. Eta nik dakidala gaia jorratzen zuen filmik ez dugu ikusi orain arte. Modu horretan etxetik kanpo joan diren lagunen partetik denetarik entzun dut, eta normala denez batzuek beste batzuek baino hobeto pasatu dute. Esperientzia aberasgarritzat jo dezakegu oro har, eta Kaplischek komedia dibertigarria egin du Erasmusen kontura.

Bartzelonara ekonomia ikasketak amaitzera doa Xavier frantziarra. Hasieran zaila izango da berarentzat, egokitzen joaten den arte. Ez du katalanez tutik ere ulertzen, eta ikasle belgikar batek unibertsitateko irakasleari gaztelaniaz egiteko eskatuko dio. «Hau Katalunia da eta katalanez ariko naiz, bestela bazenuen Madrilera edo Hego Amerikara joatea», erantzuten du irakasleak. Gaia, zorionez, ez da hor gelditzen. Gambiako mutil batek Erasmus ikasleei hala azaltzen die: «Nik bi identitate ditut, lehenengoa afrikarra handik natorrelako eta, ondoren kataluniarra, hemen bizi naizelako eta katalanez hitz egiten dudalako». Xavierrek, amaieran, bere pisukideen nortasun ezberdinetatik edan duela aitortzen du (suediar bat, alemaniar bat, italiar bat, britainiar bat...).

Erasmus pisuko Babel dorrean kaosa da nagusi. Xavierrri ere bere buruan kaosa hazten zaio, Parisera itzultzen den arte. Pertsonaiaren eraldaketa erakusten digu zuzendariak, ondo. Pena da topiko eta «klixe» batzuen errepikapena, eta filmari zerbait falta zaion sentsazioa uztea. Gazteen erretratuan, filmak asmatu egiten du alor batzuetan eta hanka sartu besteetan. Biguna da agian. Baina identifikatuak sentitzeko moduko argi eta itzalak behintzat badaude.

OÑATI

SANTA ANA
Ez dago emanaldirik.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA
Ez dago emanaldirik.

TOLOSA

LEIDOR
Ez dago emanaldirik.

USURBIL

LAUREN
XXX: 16.45 - 19.30-22.15 .

Mr. Deeds: 16.00 - 18.15 - 20.20 - 22.30 .
Un final made in Hollywood: 17.00 - 19.45 - 22.30 .
El imperio del fuego: 16.00- 18.15 - 20.30 - 22.45.
Muere otro día: 16.00 - 19.00 - 22.00.
Sonrisa peligrosa: 16.15 - 18.20-20.25 - 22.30.
El dragon rojo: 16.30 - 19.30 - 22.15.
El caso Bourne: 16.15 - 19.15 - 22.15.

VILLABONA

GUREA
Ez dago emanaldirik.

ZARAUTZ

MODELO
Deuda de sangre: 19.30 - 22.15.

saburuak, ordea, hori guztia aldatu nahi du, eta Deedsek zerbait arriskutsua egitear dagoela zabalduko du herrian. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia)**, **Donostia (Warner)**, **Iruñea (Golem La Morea)**.

POUR UN GARÇON. Erresuma Batua-AEB, 2002. Zuz.: Paul Weitz, Chris Weitz. Akt.: Hugh Grant, Rachel Weisz. 100 min. ★★ Nick Hornby idazlearen eleberri batean oinarrituta dago istorioa. Will urrezko ezkongai bat da, berekoia eta nahi duen moduan bizitzea gustatzen zaiona. Haur baten aitabitxia izatea proposatuko diote, baina gehiegizko ardura irudituko zaio eta ezingo du aurrera egin. **Baiona (Vauban)**.

SWEET HOME ALABAMA. AEB, 2002. Zuz.: Andy Tennant. Akt.: Reese Witherspoon, Josh Lucas. 108 min. ★★ Melanie Carmichael moda diseinatzaile prestijiotxu bat da. New Yorken gustura

bizi da, baina bere mutil-lagunak ezkontze-ko eskatzen dionean Alabamara itzuli beharko du. Izan ere, Melaniek bere lehenengo senarraren dibortzioa lortu beharko du Alabaman. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia)**, **Bilbo (Capitol)**, **Donostia (Bretxa, Garbera, Warner Lusomundo)**, **Iruñea (Carlos III, Golem La Morea)**.

UN FINAL MADE IN HOLLYWOOD. AEB, 2002. Zuz.: Woody Allen. Akt.: Woody Allen, Tea Leoni, Treat Williams. 114 min. ★★ Zuzendari zahar batek arrakasta handia izan zuen garai batean. Orain goibel bizi da, lanean hasteko irrikaz. Aukera sortzen zaionean, Ellie emazte ohientzat lan egitea izango du erronka. Lan egitea baino gehiago dago jokoan, baina bapatean itsu geldituko da eta film osoa ikusi gabe grabatuko du. **Gasteiz (Mikeldi)**, **Bilbo (Mikeldi)**, **Donostia (Principe)**, **Iruñea (Golem Yamaguchi, Principe)**.

ZUMAIA

AITA MARI
Ez dago emanaldirik.

ZUMARRAGA

ZELAI ARIZTI
El caballero don Quijote: 19.30 - 22.15.

Lapurdi

BAIONA

VAUBAN
Au plus pres du paradis: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.
Insomnia: 14.00 - 16.30 - 19.15 - 21.45.
Meurs un autre jour (James Bond 007): 14.00 - 16.30 - 19.00 - 21.30.
Pour un garçon: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.
Dragon rouge: 19.15 - 21.45.
Austin power: 14.00 - 16.30.
Embrassez qui vous voudrez: 14.00 -16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

DONIBANE LOHIZUNE

REX
Meurs un autre jour: 21.00.
Little Cheung (JBA): 21.00.

HAZPARNE

HASPARREN ARETOA
Quelqu'un de bien: 21.00.

MIARRITZE

ROYAL
Meurs un autre jour: 15.00 - 20.30.
Pour un garçon: 15.00 - 20.30.
Decalage horaire: 15.00 - 20.30.

Nafarroa

IRUÑEA

CARLOS III
(948 21 20 28)
Muere otro día: 17.15 - 20.00 - 22.45.
El caso Bourne: 17.30 - 20.00 - 22.45.
Las reglas del juego: 17.30 - 20.15 - 22.45.
Sweet home Alabama: 17.30 - 20.15 - 22.45.
Historia de un beso: 17.30 - 20.15 - 22.45.

GOLEM (BAIONA)
El robo mas grande jamas contado: 17.30 - 22.45.
El dragon rojo: 17.15 - 23.00.
Los lunes al sol: 17.30 - 20.00 - 22.45.
El caso Bourne: 17.30 - 20.00 - 22.45.
El crimen del padre Amaro:17.15 -20.00 - 22.45.
Muere otro día: 17.15 - 20.00 - 22.45.
Los santos inocentes: 20.00.

GOLEM (LA MOREA)
Muere otro día: 17.00 - 20.00 - 22.30.
Clockstoppers: 16.30 - 20.30.
Sweet home Alabama: 17.15 - 20.10 - 22.30.
Bienvenidos a Collinwood: 20.30 - 22.45.
Mr. Deeds: 18.30.

El viaje de Chihiro: 17.15.
El dragon rojo: 17.00 - 20.00 - 22.30.
Minority report: 19.45 - 22.30.
El funeral del jefe: 16.30 - 20.30 - 22.45.

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA
To be or not to be: 20.15.

Gipuzkoa

DONOSTIA

ASTORIA
Muere otro día: 17.00 - 19.45 - 22.15.
El crimen del padre Amaro: 16.45 - 19.30 - 22.00.
Los lunes al sol: 17.00 - 19.45 - 22.15.
Lugares comunes: 16.45 - 19.30 - 22.00.
Paranoia: 17.15 - 20.00.
Besando a Jessica Stein: 22.15.
El viaje de Chihiro: 16.45.
El robo mas grande jamas contado: 17.15 - 19.45 - 22.00.
Historia de un beso: 16.45.
El caso Bourne: 19.30 - 22.00.

BRETXA
(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.
Miedo punto com: 16.00 - 18.00 - 20.10 - 22.15.
El crimen del padre Amaro: 17.00 - 19.30 - 22.00.
Muere otro día: 17.00 - 19.45 - 22.30.
Clockstoppers: 17.15.
El caso Bourne: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.
El dragon rojo: 16.45 - 19.15 - 22.00.
Callas forever: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.
Deuda de sangre: 16.00 - 20.30.
El otro lado de la cama: 18.15 - 22.45.
Sweet home Alabama: 16.00 - 18.10 - 20-20 - 22.30.

GARBERA
(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.
Muere otro día: 17.00 - 19.45 - 22.30.
El dragon rojo: 17.00 - 19.30 - 22.15.
Sweet home Alabama: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El crimen del padre Amaro:17.30 - 20.00.
Sonrisa peligrosa: 22.30.
Minority report: 17.00 - 19.30 - 22.15.
El funeral del jefe: 17.30 - 20.00- 22.30 .
El caso Bourne: 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE
(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteazkena.
11.09.01.: 17.15 - 19.45 - 22.15.
Un final made in Hollywood: 17.30 - 20.00 - 22.15.
El ultimo tren: 17.00- 19.00 - 21.00 - 23.00.
El gran dictador: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El robo mas grande jamas contado: 17.30 - 20.00.

El segundo nombre: 22.30.
Una casa de locos: 17.30 - 20.00 - 22.30.
Historías mínimas: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.
Salome: 17.15 - 19.45 - 22.15.
Balzac y la joven costurera china: 17.15 - 19.45 - 22.30.
Solo te tengo a ti: 17.00 - 19.00 - 21.00 - 23.00.

TRUEBA
(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.
Una casa de locos (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.
El caballero Don Quijote: 17.30 - 20.00.
Happy times (JBA): 22.15.

WARNER LUSOMUNDO
(943 31 93 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.
Medio punto com: 17.30 - 20.00 - 22.30.
Las reglas del juego: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El funeral del jefe: 17.15 - 19.45 - 22.15.
El caso Bourne: 17.15 - 19.45 - 22.15.
Muere otro día: 17.00 - 19.45 - 22.30.

nostia (Astoria), Iruñea (Golem Yamaguchi).

MIEDO PUNTO COM. AEB, 2002. Zuz.: William Malone. Akt.: Stephen Dorff, Natasha McElhone, Stephen Rea. 101 min. ★ Polizia batek eta Osasun saileko ikertzaile batek euren indarrak batuko dituzte hil-keta batzuk ikertzeko. Hildako pertsonek gauza komun bat dute. *miedopuntocom.com* webgunean sartu dira. Ikerketak aurrera egin ahala zerbait beldurgarri ikertzen ari direla konturatuko dira... **Gasteiz (Mikeldi, Yelmo Gorbeia)**, **Bilbo (Ideales)**, **Donostia (Bretxa, Warner Lusomundo)**, **Iruñea (Olite)**.

MR. DEEDS. AEB, 2002. Zuz.: Steven Bill. Akt.: Adam Sandler, Winona Ryder. 109 min. ● Deeds gizon ona da, gozoa, eta bizimodu lasaia du. Gizona ospetsu egin da, bezeroei poesia irakurtzen dielako eta haiek prime-ran pasatzen dutelako. Chuck Cedar enpre-

ARRASATE

ALAI ZINEMA
Mr. Deeds: 19.00.
Insomnio: 21.30.

ATAUN

HERRI ANTZOKIA
Ez dago emanaldirik.

AZKOITIA

BAZTARTXO
Ez dago emanaldirik.

BEASAIN

USURBE ANTZOKIA
Ez dago emanaldirik.

BERGARA

NOVEDADES
Ez dago emanaldirik.

DEBA

ZUBELZU
Ez dago emanaldirik.

EIBAR

UNZAGA
Muere otro día: 19.30 - 22.15.

RIALTO
Lugares comunes: 19.30 - 22.15.

ELGOIBAR

HERRI ANTZOKIA
Que nadie duerma: 21.30.

ERRETERERIA

ON BIDE
Ez dago emanaldirik.

HERNANI

BITERI KULTUR ETXEA
Ez dago emanaldirik.

IRUN

TXINGUDI
Muere otro día: 17.00 - 19.45 - 22.30.
Deuda de sangre: 17.00.
XXX: 16.45 - 19.15 .
El crimen del padre Amaro: 22.00 .
El caso Bourne: 16.00-18.15-20.30 - 22.45.
Sweet home Alabama: 16.00 - 18.10 - 20-20 - 22.30.

El dragon rojo: 16.45 - 19.15 - 22.00.
Los lunes al sol: 16.00-18.15-20.30 - 22.45 .
El segundo nombre: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00
El viaje de Chihiro: 16.00 - 18.30.
Sonrisa peligrosa: 20.50 - 22.45.
El imperio del fuego: 16.00- 18.15 - 20.30 - 22.45.
Un tipo corriente: 16.00 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

LEGAZPI

LATXARTEGI
Ez dago emanaldirik.

Anje la leyenda del piríneo: 16.30 - 18.30.
El segundo nombre: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.45.
Sonrisa peligrosa: 18.30 - 22.30.
El caso Bourne: 17.15 - 20.10 - 22.45.
El imperio del fuego: 16.30 - 18.30 - 20.30.
800 balas: 17.15 - 22.45.
XXX: 20.10 - 22.45.
El otro lado de la cama: 17.15 - 20.10 - 22.45.

GOLEM (YAMAGUCHI)
El gran dictador: 20.00 - 22.30.
Salome: 16.30 - 20.30 - 22.30.
Historias mínimas: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.
Happy times (JBA): 18.30.
Un final made in Hollywood: 17.30 - 20.00.
Balzac y la joven costurera china: 17.30 - 20.00 - 23.00.
Lugares comunes: 17.30 - 22.30.

OLITE
Una casa de locos: 17.30 - 20.00 - 22.30.
Callas forever: 17.30 - 20.15 - 22.30.
Miedo punto com: 17.30 - 22.30.
Los lunes al sol: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El tercer hombre: 20.00.

PRINCIPE
El ultimo tren: 17.30 - 20.15 - 22.45.
Un final made in Hollywood: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El crimen del padre Amaro:17.30 -20.00- 22.30.

LEITZA

HERRI ZINEMA
Ez dago emanaldirik.

LIZARRA

LOS LLANOS
Lugares comunes: 17.30 - 20.00 - 22.30.
El caso Bourne: 17.15 - 20.00 - 22.30.
Muere otro día: 17.15 - 20.00 - 22.30.

ETXARRI ARANATZ

UDAL ZINEMA
Ez dago emanaldirik.

TUTERA

CINEMAX
El viaje de Chihiro: 18.00.
Sonrisa peligrosa: 20.20 - 22.20.
Muere otro día: 19.30 - 22.15.
El caso Bourne: 18.15 - 20.30 - 22.45.
El imperio del fuego: 18.00 - 20.10 - 22.30.
El dragon rojo: 19.45 - 22.10.
Deuda de sangre: 18.10 - 20.30 - 22.40.
Sweet home Alabama: 18.10.
El crimen del padre Amaro: 20.20 - 22.40.
El funeral del jefe: 18.00 - 20.00 - 22.00.
Los lunes al sol: 18.15 - 20.30 - 22.45.

Nafarroa Beherea

DONIBANE GARAZI

LE YOUBAN
Dragon rouge: 21.00.

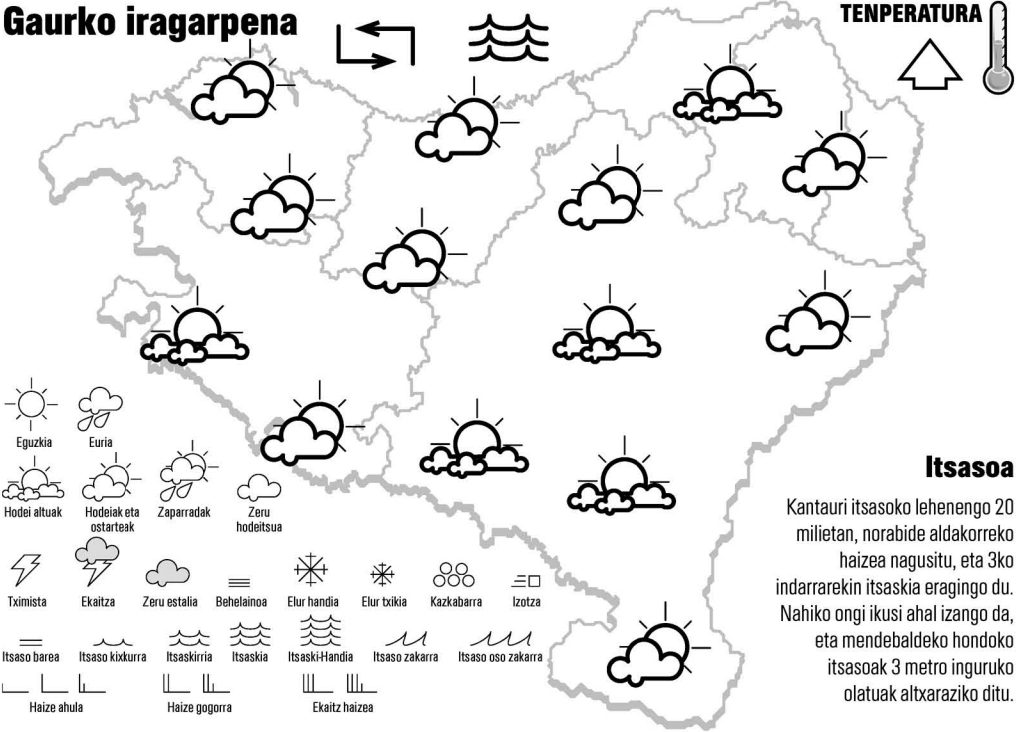
Zuberoa

MAULE BAITHA
Decalogue horaire: 21.00.
Millenium mambo (JBA): 21.00.

eguraldia

Jon Albisu

Gaurko iragarpena

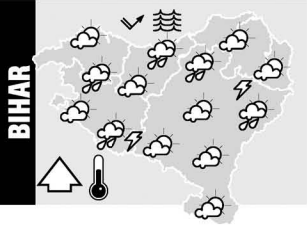
TEMPERATURA

GAUR

Hodeiak eta ostarteak nagusi, Euskal Herrian

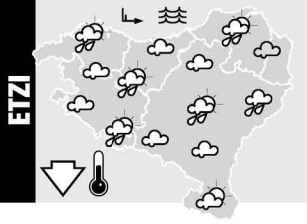
Eguraldiak hobera egingo du. Goizean lanbroa izango da kostaldean, eta behe lainoa, berriz, barnealdeko haran eta mendialdean. Egunak aurrera egin ahala, hodeiak eta ostarteak tartekatuko dira Euskal Herri osoan. Norabide aldakorreko haizea ibiliko da, eta tenperaturak gora egingo du.

BIHAR

Arratsaldea heldu bitartean, norabide aldakorreko haizea nagusituko da Euskal Herrian, eta hodeiak eta ostarteak izango dira. Hala ere, pixkanaka hego-mendebaldeko haize faltsua indartuko da, eta zaparradak tartekatuko botako ditu; batez ere, ilunabarretik aurrera.

ETZI

Egusentiaz geroztik zeru hodeitsuak eta zaparradak gailenduko dira Euskal Herrian. Hala ere, Nafarroako Erriberan hodeiak eta ostarteak nagusituko dira, eta giroa epelagoa izango da. Mendebaldeko haizea ibiliko da, eta hoztu egingo du.

Eguzkia

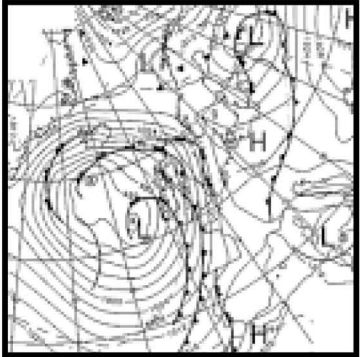
Sortu 08:13
Gorde 17:51

Ilargia

ILBETE Abenduak 19
ILBEHERA Azaroak 27
ILBERRI Abenduak 4
ILGORA Abenduak 11

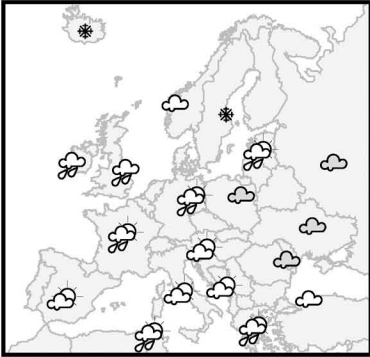
Itsasaldiak

ITSASGORA Ordua 07:06 / 19:55
Metroak 3,57 / 3,30
ITSASBEHERA Ordua 00:47 / 13:42
Metroak 1,26 / 1,19

Isobara mapa

Isobara mapak gaur arratsaldeko 13.00etarako zurrunbilo bat kokatzen du ozeano Atlantikoan. Ondorioz, haizetea izango da, eta hainbat fronte katek Finisterre aldera bultzatuko ditu haizete horiek, batez ere Galizia aldera. Hala ere, Frantzia den Antizikloiak eta Gibraltar aldean den beste presio altuko gune batek egonkortasun atmosferikoa eragingo dute Iberiako penintsulan.

Europa gaur

Europako egoera atmosferikoa erakusten duenez, euria, zeru estaliak eta elurra izango dira ezaugarri nagusiak. Ondorioz, egongaiztasuna gailendu, eta hoztu egingo du.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA

Baiona	10	15
Bilbo	8	10
Donibane Garazi	8	13
Donostia	8	10
Gasteiz	4	8
Iruñea	3	12
Maule	7	12

EUROPA

Amsterdam	4	8
Atenas	11	18
Berlin	4	11
Bratislava	1	13
Brusela	5	10
Erroma	13	19
Geneva	7	11
Kopenhage	7	8
Lisboa	8	16
Londres	6	10
Madril	1	8
Mosku	-3	11
Oslo	-1	2
Paris	6	9
Praga	4	12
Stockholm	4	6
Varsovia	3	13
Viena	4	11
Zurich	6	10

MUNDUA

Buenos Aires	22	32
Bogota	8	18
Caracas	22	33
Habana	19	29
Johannesburg	15	26
Kairo	12	23
La Paz	3	16
Los Angeles	11	21
Managua	20	30
Manila	22	33
Miami	19	27
Mexiko	1	19
Montevideo	21	26
New York	4	12
Pekin	-2	7
Rabat	15	18
Rio de Janeiro	23	32
Tegucigalpa	18	27
Tokio	9	12
Santo Domingo	22	30
Santiago	9	26
Sao Paulo	20	29
Washington	4	13

denbora-pasa

LUMA

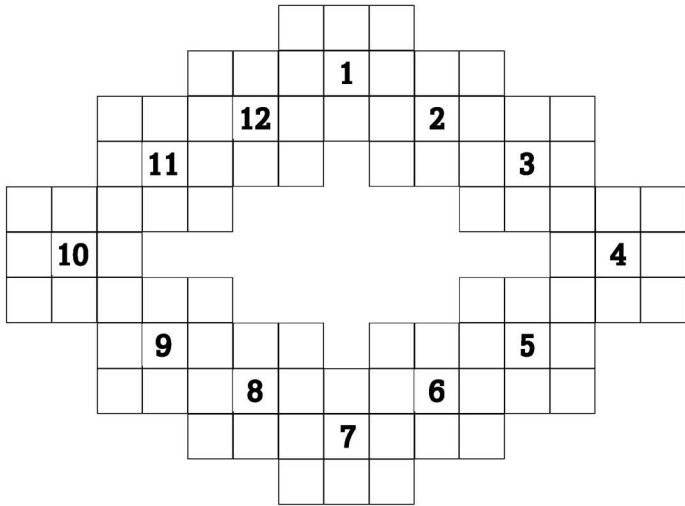
Hitz gezidunak

	Jakintsua	Eitea, antza	Ohorezko hitza
	Infin., idatzi	Aitzin solasa	
	Hertsi		
	Nor atzizkia		
Suntsitu	Gipuzkoak o herria		
*Argazkiko animalia	Euskal alderdia		
Iridioa	Gipuzkoak o herria		Bakoitzari bi
Izan	Nitrogenoa		
	Potasioa	Boroa	
	Aurritzia	Partitiboaren marka	
49	Har ezazu!		
Krustazeo mota	Kontso. bikoitza		
X. hilabete		Errep., gorotza	

Zortziko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, beti ere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.

- 1.- Trauskilak
- 2.- Britainiako herritarrak
- 3.- Errekurtso
- 4.- Galtzada, bide
- 5.- Mendea, ehun urteko denbora
- 6.- Bidaiak egiten dituen
- 7.- Oztopatu, trabak jarri
- 8.- Eliztarra
- 9.- Eraikuntza, etxea
- 10.- Josteko tresnak
- 11.- Egundoko, ikaragarri
- 12.- Lauza

Aurreko Soluzioak

Ezker-eskuin:

1. Si. Ongi. 2. Arin. Or. 3. M. Baina. 4. Adi! Bat. 5. Lilia. X. 7. Do. Kino. 7. Atea. Ia.

Goitik behera:

1. Samalda. 2. Ir. Diot. 3. Ibil. E. 4. Ona. IKA. 5. N. Ibai. 6. Gona. Ni. 7. Iratxoa.

E4826

txoritxoari mokoka

ERREPORTAIK

Amagoia Iban

Emakumeen apatzak

«Salaketa osteko neurriak hartzen ez diren bitartean, ez dut uste erasotzailea salatzeak emakumezkoen egoera hobetzen duenik», zioen atzo ETBko albistegietan duela hemezortzi urte tratatu txarra eman ziolako senarra utzi zuen emakume batek. Bota zuen arrazoia ez da, itxura batean, ulertzen zaila, baina errealitateak bestelakorik dio. Jasotako erasoak erasotuek beraiek eragin, xaxatu edo, onenean, sufritu egiten dituztela diote epai ofizial askoek. Emakumeen aukera berdintasuna bultzatzeko politikek oraindik ez

Gehiago mesedez!

Igandean eman zigun Euskal Telebistak talibanak boteretik kendu osteko Afganistanen inguruan Joseba Iriondok eginiko dokumentala. Gustura hartu genuen eskaintza. Hasteko, telebista publiko eta generalista orok aktualitatearekin zuzenean (edo zeharka) harremana duten gaiak jarraitzeko modua eskaini behar duela uste dugulako. Bigarrenik, nahi baino gutxiago dastatzen ditugulako halakoa. Finean, ETBk ildo hori jorratzeko ahalbideak baditu; eta horrelako lanak egoki egiteko gai diren profesionalak ere bai.

dute islarik gure soldatetan eta roletan. Eta iritzi moldatzailer ezin hobe batean, telebistan, milioika ikusle dituen 'Todo por amor' saioko aurkezleari honako perlak entzuten dizkiogu: «Ikus ezazu, Jose Manuel, zein eder, zein dotore jantzita, orraztuta eta pintatuta etorri zaizun gaur andregaia ezustea ematera! Ezin diozu ezetz esan bere ezkontza eskarari!». Gainera, ferian behor bati begira tratutan dabiltzanek jartzen duten aurpegi berarekin aritzen zaizkigu sinesgarritasun osokoak omen diren hedabideetako hamaika lagun ezagun. Badakizue: «Hau erosi beharra daukak, Miel! Moxal ederrak egiteko eta lanerako fina izateko planta dik aho sana, apatz txukunak eta atze sendoarekin!».

LABURAEAN

Jordi Pujolek TV3ren funtzioa babestu du

Generalitateko presidente Jordi Pujolek TV3 kate publikoaren izaeraren alde egin zuen atzo. «Kataluniar hizkuntzaren defentsa egiten du TV3k, urteetan mehatxatuta eta erasotua izan den hizkuntza hain zuzen. Oraindik ere katalana gutxiagotasun egoeran da testuinguru demokratiko batean», esan zuen Pujolek. «Hizkuntzak zabalkuntza bide garrantzitsurik gabe galduta daude», gaineratu zuen. Baltasar Porcel idazleak, berriz, TV3n gaztelaniaz idazten duten idazleak kataluniarrak baino gehiago ateratzen direla salatu du.

A3k 'Mira tú por donde' saioa estreinatuko du gaur gauean

Paula Vazquezek eta Liborio Garciak aurkeztuta, *Mira tú por donde* programa estreinatuko dute gaur gauerdian A3 kate pribatuan. Aktualitatea bestelako ikuspegi batek ematen saiatuko dira bertan, istorio dibertigarri eta harrigarriekin. Gainera, platoon elkarrizketak egingo dituzte asteartero.

TVEk ez du gutxituko publizitatea

SEPIko presidente Ignacio Ruiz-Jarabok atzo adierazi zuenez, TVEk ez die utziko kate pribatuei publizitatearen merkatua bereganatzen. «Ulertzen dut kate pribatuek zailtasunak izatea, baina Espainiako telebista publikoari publizitatea murriztea ez da arrazoizkoa. TVEk, gainera, diru gutxi jasotzen du publizitateetik audientzia *share*-a kontuan hartuz gero», gaineratu du Ruiz-Jarabok. Bestetik, abenduaren 31tik aurrera, TVEko barne ekoizpena «dinamizatuko» dutela iragarri dute.

FRANTZIA. Hileko sariak hobetzea galdegiten dute langileek

France3 kate publikoko langileak, protestan, Parisko kaleetan.

France 3, greban

Telebista kateak 14. greba eguna abiatuko du gaurko egunarekin

Nora Arbelbide | BAIONA

France 3 telebista kateak 14. greba eguna abiatuko du gaur. Frantses zerbitzu publikoko telebista kate eta irratiek duela 14 egun greba hasi zuten, baina France 3k bakarrik segitzen du gaurko egunean. Hileko sariak hobetu eta oro har langileen prekaritatea ezabatzea zuten eta dute denek aldarrikapen nagusi. Bereziki teknikarien artean da zabaldu greba; haiek dituzte sari apalenak.

Joan den aste hasieran irratiek negoziatzera lortu eta greba horretan gelditu zuten. Osti-

ranean France Television taldearen zuzendaritza nagusiarekin negoziatu ondoren, France 2 kate publikoak greba gelditu zuela, France 3koa barneratu zen. Atzo, langileen ordezkariak egoera «korapilatsua» zela adierazi zuten, baina ez «hobetu ezina». Negoziazioen atea ez dela hetsia diote bi aldeek.

Hileko sariak hobetu

Hamahirugarren hileko saria galdegiten zuten hastapen batean grebara deitu duten sindikatuek. Lan prekarioari aurre egiteko, primak banatzeko ere eskatzen zuten. France 2koek

380 liberako prima bat lortu zuten, eta soldata apalen berriz aztertzea. France 3koek ez zuten hitzarmenik iritsi. Lortu ez zuten aldarrikapen nagusia emankizunen ekoizpenari lotua da. Ekoizpenak enpresa pribatuei galdegiteko ordezkari zuzendaritzari. Zuzendaritzak eremu horretan mugatua dela erantzun die.

Anartean, bi aste grebaren ondoren, ikusleak galtzen hasia da France 3 katea. Arratseko 19:00etatik 20:00etara, azken egun hauetan 2.5 milioi galdu ditu. Usaian, kate honek ditu ikusle gehienak. Iragarkiak ere muturtzen hasiak dira. Galtzeak egunean 200.000 eurora igo litezke.

SARIAK

Juanjo San Sebastian, saria jasotzen.

Alberto Iñurrategiren film bat saritu dute Torrelloko jaialdian

Erredakzioa | DONOSTIA

Alberto Iñurrategik Euskal Telebistarentzat egin dako *Annapurna: Sueño y Vacío* dokumentalak filmik onenaren saria jaso du Torrelloko Mendiaren eta Abenturaren gaineko Nazioarteko 20. Zinemaldian. Jaialdia Europako garrantzitsuenetakoa da arlo horretan. Filma, 40 minutukoa, irudi ikusgarri, adierazpenez eta abenturaz apailatuta dago eta Alberto Iñurrategiren ibilbidea jasotzen du. Zehazki, lan honetan ETBren *Oinak Izarretan* telesaileko dokumental bi batu dira. Saria Juanjo San Sebastian mendizale eta lan taldeko kideak jaso du, Alberto Iñurrategi Cho Oyun baitago, Jon Belokirekin batera. Filma Annapurnako azken kanpalekuan hasten da, 7.800 metro gora, Alberto gailurrera abiatzeko bezperan. Hainbat *flashback*-en bidez, oroitzapenetara salto eginez eta adierazpenak jasoz, Aretxabale-tako anaien ibilbideari gainbegiratu egiten zaio bertan.

gaurko filmak

El árbol de Navidad	★
Zuz: Sally Field. 93 m. AEB. 1996. 11:00 La2	
Ojo por ojo	★
Zuz: Tonino Cervi. 95 m. Italia. 1968. 18:15 ETB2	
Mickey les yeux bleus	★
Zuz: Kelly Makin. 100 m. EB-AEB. 1998. 20:55 TF1	
Cruelles intenciones	★★
Zuz: Roger Kumble. 95 m. AEB. 1999. 22:15 ETB2	
Grita	★
Zuz: Jeffrey Hornaday. 84m. AEB. 1991. 23:00 La2	
Amour d'Enfance	★★★
Zuz: Yves Caumon. 100m. Fran. 2001. 01:40 C+(f)	
El embarazado	●
Zuz: Pajares/Galvá. 83 m. Esp. 1987. 02:20 La2	
●	★
★★	★★★
★★★★	★★★★★
Txarra	Eskaia
Balekoa	Ona
Bikaina	

EL ARBOL DE NAVIDAD

★ La2 - 11:00

Zuz: Sally Field. Akt: Andrew McCarthy, Julie Harris, Suzi Hofrichter, Trini Alvarado. Sally Field aktore aparta da. *Norma Rae* eta *Places in the Heart* txukunetan egindako interpretazio onengatik jasotako Oscar sariak dira horren lekuko. Zuzentzeko tentazioa, tamalez, saihestezina gertatu zitzaion, eta bere ahaleginaren emaitza telefilm puritano kaskar hau izan zen. Arkitekto handinahi batek mojatxo xeratsu baten izei polita eraman eta Eguberrian Rockefeller Center aberatsa hornitzeko erabili nahi du. Mojatxoak morroiaren arima bereganatuko du, osterara. Rouco Varela jaun txit agurgarriaren onanismoa sustatzeko moduko dramatxo milika da.

MICKEY LES YEUX BLEUS

★ TF1 - 20:55

Zuz: Kelly Makin. Akt: Hugh Grant, James Caan, Jeanne Tripplehorn, Burt Young. Hugh Grant aktorearen neurrira atondutako komedia erromantiko arrunta da. New Yorkeko enkante-etxe entzutetsu bat zuzentzen du Michael gazte ingeles finak. Gina atseginarekin maitemin-

Cruelles intenciones filmeko protagonistak.

Aberaskume hutsalen sexu jolasak

CRUELES INTENCIONES

★★

ETB2 - 22:15

Zuz.: Roger Kumble. Akt: Sarah Michelle Gellar, Ryan Phillippe, Reese Witherspoon.

Choderlos de Laclos idazlearen *Les Liaisons Dangereuses* eleberri apartaren egokitzapen erdipurdikoa da. Izartxo nerabez josita dago, eta Stephen Frears interesgarriaren bertsio ederraren mailarik ez du. Kathryn eta Sebastian anai-arrebaordeak Manhattan alde oparoenean bizi dira, eta *snoB* hutsak dira. Aspertzen direnez gero, apustu bitxi bat egingo dute. Sebastianek Annette —eskolako zuzendariaren alaba— udazkena iritsi aurretik deslortzen baldin badu, Kathryn-ek anaiordearen sexu-atsegina ase beharko du. Lortzen ez baldin badu, ordea, Sebastianek bere Jaguar ikusgarria eman beharko dio Kathryn-i. Maitasunak, baina, *playboy* gaztearen bihotz izoztua urtuko du. Sarah Michelle Gellar eta Selma Blair aktoreen arteko musu lesbiko sentsuala da, beharbada, film hotz eta artifizioso honetatik nabarmen daitekeen gauza bakarra.

duta dago mutila. Neska-
ren aita mafiaburua da,
ordea. Oharkabe, mafia-
ren kontu ilunetan nahasi-
ta ikusiko du bere burua
Michael gizajoak. Grant-
ek hain errentagarria zaion
morroi despistatu eta xa-
loaren papera errepika-
tzen du beste behin. Ohi-
ko nerbio keinuak ahaztu
gabe. Filma txukun samar

hasten bada ere, erredun-
dantea, tuntuna eta asper-
garria egiten da berehala.

AMOUR D'ENFANCE

★★★ C+(f) - 01:40

Zuz: Yves Caumon. Akt: Mathieu Amalric, Lauryl Brossier, Roger Souza.

Aita hilzorian duenez ge-
ro, etxera itzuliko da Paul.
Hautzaro sasoiko landa-
zabal urrun eta bakartian

Iñaki Lazkano

bakartuta diruditen sus-
traien sutondora. Iragana-
ren paradisu galdura. Ber-
tan dela, nerabezaroko
maitasun ahanzi baten
oroitzapena berpiztuko da
bere bihotz pitzatuan.
Yves Caumon zinema zu-
zendari frantziar gaztea-
ren estreinako filma da.
Une zirraragarritz betetako
drama sentibera, zinez.
Gaurko zeluloidezko za-
bor mordoaren artean
aurki dezakegun lili baka-
netarikoa, ezbairik gabe.

OJO POR OJO

★ ETB2 - 18:15

Zuz: Tonino Cervi. Akt: Brett Halsey, Bud Spencer, William Berger, Tatsuda Nakadai.

Urte dezente igaro ditu
kartzelan abeltzain batek,
egin ez zuen hilketa baten
erruz. Aske geratu eta
gero, mendekua bilatuko
du. Hala, hiltzaile talde
bat kontratatuko du bene-
tako erruduna aurkitu eta
zigortzeko. Tonino Cervi
ez da Sergio Leone. Ezta
Bud Spencer Clint East-
wood ere. *Spaghetti-wes-
tern* irensgaitza da. Zuzen-
daria urkatzeko modukoa.

EL EMBARAZADO

● La2 - 02:20

Zuz: Andres Pajares eta Juan Ignacio Galva. Akt: Andres Pajares, Emma Ozores.

Haurdu geratzen den
morroi ezkongabe baten
komeriak dakarzkigu
oraingoan Andres Pajares
sasi-umoristak. Bere *show*
kerratu bat hartu zuen oi-
narri Pajares jasanezinak
azpiekoizpen matxista,
zabar eta okagarri hau fil-
matzeko unean. *Espaino-
lada* merkeak atsegin di-
tuzten txoropitoentzat eta
Ozoresen zinema narra-
tsaren zale porrokatue-
nentzat soil-soilik.

irratia

RADIO EUSKADI. Unidad Alavesako Enriqueta Benito elkar-
rizketatuko dute gaur goizeko 09:30ean *Boulevard* irra-
tsaioan. *Boulevard magazine*-n, *Prestige* ontziaren honda-
mendiaz hitz egingo dute hainbat gonbidatuk: Gonzalo
Echague, Alberto Fraguas, Mucia eta Cededeira herrie-
tako alkateak eta abar. Unitate mugikorra Donostiako
Bretxara joango da, arrainaren eta itsaskiaren prezioa
nola dagoen jakiteko. *La jungla sonora* irratsaioan, J. Tei-
xi Band taldeko buru Javier Teixidor elkarrizketatuko du
Joseba Martinek. *Justo ahora* taldearen disko berria en-
tzuteko aukera ere izango da.

GURE IRRATIA. Lapurdiko euskarazko irratian Oragarre
herria hobeto ezagutzeko aukera izanen da gaur
09:30ean, *Gure bazterrak* emankizunean. 11:00etatik au-
rrera, *Hurbilagotik* magazinean mota guztietako gaiak jo-
rratuko dituzte, eta Kanbo eta Ezpeletako berriak ekarri-
ko dituzte programan zehar. 13:30ean, musika klasikoa
gustuko dutenentzat saio aproposa izango da entzungai:
Allegro Vivace. Arratsaldeko 16:00etatik aurrera, berriz,
elkarritzeta eta erreportaia interesgarriak eskainiko di-
tuzte Gure Irratiko *Ostarte balkoia* magazinean. Iluntze-
an musikaren txanda iritsiko da.

ETB-1	TVE1
07:00: Tik tak circus. 07:30: Betizu. Hartz txiki... 09:30: E-klipse@. 09:55: Bidaide. Azken letaginluzea. 10:45: Sorginen laratza. 12:15: Ezinezkoaren mugan. Koloradoko zeharkaldia. 12:40: Arazoak naturan. 13:30: Betizu. Shin Chan. 14:00: Gaur Egun. Albistegia. 14:40: Postdata. 14:45: Goenkale. 15:15: Gag gag. 15:45: Bidaide. Koiotea, animalia hilezkorra?. 16:35: Travel notes. 17:10: Oinak izarretan. Yosemite ezkutuko borroka. 17:35: E-klipse@. 18:00: Iparraldearen orena. 18:05: Tik tak circus. 18:15: Betizu. Katutxakur. Doraemon, katu kosmikoa. Betizu zuzenean. Shin Chan. Betizu taldea. 20:28: Gaur egun. Albistegia. 21:05: Bertati bertara. 21:45: Goenkale. 22:25: Bexamela. 00:05: Postdata. 00:10: Esanak esan. 00:40: Gag gag. 01:05: Bakarrik edo... 03:05: Bertati bertara. 03:40: E-klipse@. 04:15: Esanak esan. 04:50: Euskal Herritik. 05:20: 1 bitan. 06:05: Amama sukaldari. 06:15: Ikusgela.	06:00: Canal 24 horas. Albistegia. 07:30: Teledario matinal. Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Jose Manuel Fernandez Norriella. 10:15: Saber vivir. 11:00: Por la mañana. Asi son las cosas. La cocina de Karlos Argiñano. 14:00: Informativo Territorial. Albistegia. 14:30: Corazón de otoño. Anne Igartiburuk aurkeztutako saioa. 15:00: Telediario 1 Albistegia. 16:00: Eguraldia. 16:05: Geminis. Telesaila. 16:40: Secreto de amor. Telesaila 17:50: Cerca de ti. Oscar Martinezek aurkeztutako magazin saioa. 18:55: El rival mas debil. Lehiaketa. 20:00: Gente. Pepa Buenok eta Sonia Ferrerrek aurkeztutako magazina. 20:40: Futbola. Txapelunen liga. (20:45) Milan - Real Madril. Atsedendgian Albistegia. (22:45) Deportivo - Juventus. 01:00: Telediario 3. Albistegia. 01:30: La banda de Perez. Telesaila. 02:30: Canal 24 horas.
ETB-2	A3
06:55: Palabra de ley. 07:25: Del pais de los vascos. 07:55: Clasicos en serie. La casa de la pradera. Los hombres de Harrelson. 09:30: Forum. Gonbidatua: Jon Urrujolegi. 10:00: El punto. Gonbidatua: Alvaro Amman. 10:30: Pacific blue. 12:15: La cocina de Pedro Subijana. 12:30: Doc. 13:30: Euskadi directo. (EAEn). 13:30: Navarra directo. (Nafarroan). 13:55: Date el bote. 14:58: Teleberri. Albistegia. 15:45: Lo que faltaba. Magazina. 18:15: Zinema. Ojo por ojo Zuz.: Tonino Cervi. Akt.: Brett Halsey, Bud Spencer. 1968. 20:00: Esta es mi gente. 20:58: Teleberri. Albistegia. 21:45: La noche de... (22:15) Cruelles intenciones Zuz.: Roger Kumble. Akt.: Sara Michelle Gellar, Ryan Phillippe. 1999. 00:35: First wave. El elegido. 02:30: Mike Hammer. 03:20: Esta es mi gente. 04:10: LQF mojata. 06:05: Forum. 06:35: El mundo de los hongos.	07:30: Buenos días, España. (08:15) Beyblade. (09:15) El primer cafe. 10:30: A plena luz. Pedro Piqueras eta Yolanda Alzolak aurkeztutako magazina. 13:30: Ahora express. 13:55: Informativos territoriales. Albistegia. 14:00: Nada es para siempre. Telesaila. 14:30: Los Simpson. Marrakzi bizidunak. 15:00: Noticias 1. Albistegia. 16:00: Sabor a ti. Ana Rosa Quintanak aurkeztutako magazina. 19:00: El diario de Patricia. Patricia Gaztañagak aurkeztutako magazina. 20:00: Pasapalabra. Lehiaketa. 21:00: Antena 3 Noticias 2. Albistegia 22:00: Un paso adelante. Telesaila. 00:00: Mira tu por donde. 01:30: Antena 3 Noticias 3. Albistegia. 02:00: The pretender. Telesaila. 02:45: Televanta. 06:00: A3 N24. Canal noticias. Albistegia.

LA 2	TF1
06:00: Teledporte. 07:15: That's English. 07:30: TPH club. 09:30: Aquí hay trabajo. 10:00: TV educativa: La aventura del saber. 11:00: Zinema. El arbol de Navidad Zuz.: Sally Field. Akt.: Andrew McCarthy, Julie Harris. 1996. 13:00: TPH club: La pequeña Lulu. Las tres mellizas. Digimon Tamers. El nuevo show de Popeye. 15:15: Saber y ganar. 15:45: Grandes documentales. 16:55: Tareas de antaño. 17:40: A su salud. 18:10: Aventuras en pañales. 18:40: Las nuevas aventuras de Winnie Pooh. 19:15: Marcelino pan y vino. 19:40: El guardián de mi hermano. 20:00: Informativo territorial. 20:30: Infelices para siempre. 21:45: Operacion Triunfo. La Academia. 22:15: La 2. Noticias. Albistegia. 22:55: Eguraldia. 23:00: Zinema. Grita Zuz.: Jeffrey Hornaday. Akt.: John Travolta, James Walters. 1991. 00:50: La mandragora. 01:20: Conciertos de radio 3. 01:50: Europa 2002. 02:20: Zinema. El embarazado Zuz.: Andres Pajares, J.I. Galva. Akt.: Andres Pajares, Luis Barbero. 1987. 03:45: Euronews. 05:30: Teledporte.	06:00: Le vent de l'aventure. 06:45: TF1 info. 06:50: TF1 Jeunesse. Bill Junior. Flipper et Lopaka. Tabaluga. Franklin. 08:25: Eguraldia. 08:30: Teleshopping. 09:25: Allo quiz. 10:20: MacGyver. 11:15: Star academy. 11:55: Tac o tac TV. 12:05: Attention a la marche! 12:50: A vrai dire. 13:00: Albistegia. 13:55: Les feux de l'amour. Foiletoia. 14:45: Telefilma. Recherche mère désespérement Zuz.: Helmut Ashley. Akt.: Muriel Baumesiter. 1994. 16:25: Providence. Foiletoia. 17:15: Dawson. Telesaila. 18:10: Star academy. 18:55: Le gibdil. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Zinema. Mickey les yeux bleus Zuz.: Kelly Makin. Akt.: Hugh Grant, James Caan. 1998. 22:45: Vis ma vie. Magazina. 00:35: Vol de nuit. 01:35: Futbola. 02:10: Star academy. 02:55: Reportages. 03:25: Tres chasse. 04:15: Histoires naturelles. 04:45: Musique. 05:20: Les Coups d'humour.

T5	M6
06:30: Informativos telecinco matinal. Albistegia. 09:25: La mirada critica. Montserrat Dominguezek aurkeztutako saioa. 11:15: Dia a dia. Maria Teresa Camposek aurkeztutako magazin saioa. 14:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 15:15: EAErrako albistegia. 15:30: Gran hermano. Jorge Fernandezek aurkeztutako saioa. 16:30: Me gustas tu. Tete Delgadok aurkeztutako saioa. 17:15: A tu lado. Magazina. 20:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 21:30: Pecado original. Magazina. 22:00: Hospital central. Telesaila. 23:45: Cronicas marcianas. Javier Sardak aurkeztutako magazina. 02:00: Informativos telecinco noche. Albistegia. 02:30: Spin city. Telesaila. 03:15: Infocomerciales. 05:00: La línea de la vida. 05:30: Infocomerciales. 05:45: Juega 5. 06:00: Nocturnos.	07:00: Morning live. 09:10: M6 boutique. 10:10: M6 music. 10:45: Star six. 11:54: Six minutes. Eguraldia. 12:05: Madame est servie. Telesaila. 12:35: Docteur Quinn, femme medecin. Telesaila. 13:35: Telefilma. L'enfer a domicile Zuz.: Tim Hunter. Akt.: Angie Harmon. 2001. 15:15: Les anges du bonheur. Telesaila. 16:05: Tubissimo. 17:05: 90 a l'heure. 17:55: Stargate SG-1. Telesaila. 18:55: Charmend. 19:45: Camera cafe. Telesaila. 19:54: Six Minutes. Eguraldia. 20:05: Une nounou d'enfer. Telesaila. 20:40: Camera cafe. Telesaila. 20:50: Demain tous... Magazina. 22:50: Telefilma. La Vengeance en heritage Zuz.: James Burke. Akt.: Joan Severance. 1997. 00:35: Zone interdite. 02:20: Culture pub. 02:45: M6 music.

gaur zer

Afganistango gerra aztergai, hiru lanen bitartez

Arte kateko *Thema* saioan, hiru dokumental emango dituzte, Afganistango egoeraren inguruan. Hasteko, Paul Yuleren *La citadelle de la guerre* lana eskainiko dute (Mazar-e-Charifeko sarraskiari buruzkoa). Gero, Bin Laden izango dute aztergai, eta, amaitzeko, Afganistanera itzuli den merkatari baten istorioa azalduko dute.

Milan-Real Madril eta Deportivo-Juventus partidak

Txapeldunen Ligako bigarren fasea hasiko da gaur, hainbat partida-rekin. TVE1 kateak zuzenean eskainiko du Milan eta Real Madril taldeen arteko lehia, Italiatik. Gero, Deportivo-Juventus norgehiagoka emango dute Coruñaiko Riazor futbol zelaitik (Galizia), diferituan.

Neska-mutilen aitorpenak eta isileko kontuak, agerian

Estitxu Fernandezek (argazkian) aurkeztzen duen *Bexamela* saioan, neska-mutil ugari gonbidatuko dituzte gaur gauean. *Zerbait garrantzitsua esan behar dizut* lelopean, zerbait aitortu edo azalduko diete euren lagun eta senitartekoei. Eztabaidaren tartean, bestalde, diruak zoriontasuna ematen duen galdetuko diete kaleko herritarrei eta platoko gonbidatuei.

ELKARRIZKETAK		
Alberto Ruiz Gallardon (PP) ‘La mirada crítica’	T5	09:25
Jon Urrujulegi (gramatikan aditua) ‘Forum’	ETB2	09:30
Alvaro Amman ‘El punto’	ETB2	10:00

FRANCE 2	FRANCE 3
05:50: Un livre. 05:55: Les z'amours. 06:30: Télématin. Journaux. 08:30: Un livre. 08:35: Des jours et des vies. Foiletoia. 09:00: Amour, gloire et beaute. Foiletoia. 09:25: CD'aujourd'hui. 09:30: C'est au programme. 11:00: Flash info. 11:05: Motus. 11:40: Les z'amours. 12:20: Pyramide. 13:00: Albistegia. 13:55: Inspecteur Derrick. 14:55: Le renard. 16:00: Rex. 17:00: Des chiffres et des lettrés. 17:30: KD2A. Le Prince de Bel Air. 18:00: Sabrina. 18:25: Parents a tout prix. 18:55: On a tout essayé. 19:50: Un gars, une fille. Telesaila. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Telefilma. Le Champ dolent Le Roman de la terre (2/4) Zuz.: Herve Basle. Akt.: Jean Yanne. 2002. 22:40: Comme au cinema: l'emission. 00:40: Le journal. 01:05: Comme au cinema: histoires courtes. 01:40: Chanter la vie. 02:30: La Dynastie des Strauss (2/8). 03:25: Azimuts. 03:35: 24 heures d'info. 03:55: On vous dit pourquoi. 05:25: 24 heures d'info.	06:00: Euronews. 06:30: Foot 3. 07:00: T03. 09:00: Cosby. 09:25: C'est mieux ensemble. 09:50: Le comte de Monte-Cristo (4/7). Foiletoia. 10:45: Drôles de dames. 11:35: Bon appetit, bien sur. 12:00: Le 12-14. Eguraldia. 13:50: Keno. 13:55: C'est mon choix. 14:50: Le magazine du senat. 15:00: Assemblée nationale. 16:05: Outremers. 16:35: T03. Les razmoket. Les jumelles s'en melent. 17:30: Mon kanar. 17:45: C'est pas sorcier. 18:15: Un livre, un jour. 18:20: Questions pour un champion. 18:50: Le 19-20. Eguraldia. 20:10: Tout le sport. 20:25: Le fabuleux destin de... 20:55: Questions pour un champion. Julien Lepersek aurkeztutako lehiaketa. 22:40: Eguraldia. 22:50: Soir 3. 23:10: La vie en question. Magazina. 00:05: La case de l'oncle doc. 01:00: Ombre et lumiere. Magazina. 01:25: Le fabuleux destin de... 01:50: Soir 3. 02:15: C'est mon choix. 03:40: Les Dossiers de l'Histoire. 04:40: La case de l'oncle Doc. 05:30: Les Matinales.

CANAL + [e]
06:45: Documental naturaleza. Hombres como monos. 07:50: CNN+. Noticias. 08:15: La semana del guiñol. 08:40: Lo + Plus. 09:30: Zinema: Amor, curiosidad, Prozac y dudas. 11:10: Zinema: Romeo debe morir. 13:00: + Te vale. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Mas deporte. 14:50: CNN+. Noticias. 15:00: Oh Baby! 15:30: Lo+Plus. 16:30: Zinema: Puerta con puerta. 18:17: Zinema: La tentacion vive arriba. 20:00: + Te Vale. 20:15: Noche de Champions en Canal+. 20:45: UEFA Champions League. 22:40: Zinema: Fortaleza infernal 2. 00:13: Zinema: Jovenes prodigiosos. 02:00: Zinema: Sin escrupulos. 03:28: National Geographic en Canal+. La maquina humana. 04:30: NBA.
CANAL + [f]
06:35: Les Simpson. 07:00: Journal. 07:15: Essaye encore. 09:00: Zinema: Les jolies choses. 10:35: Dieu, le diable et Bob. 11:00: Zinema: Divine mais dangereuse. 12:30: Le 12:30. 13:30: La grande course. 14:00: Zinema: Je rentre a la maison. 15:25: Christophe a l'olympia. 16:40: Zinema: Honest. 18:25: Eguraldia. 18:30: Les simpson. 18:55: Making of. 19:25: Le zapping. 19:30: Le journal des bonnes nouvelles. 19:55: Les guignols de l'info. 20:05: Futbol atarikoia. 20:45: Futbola. Txapeldunen Liga. 00:00: Zinema: Dieu est grand et je suis toute petite. 01:40: Zinema: Amour d'enfance. 03:20: Amerikar Futbola.
FRANCE 5
05:45: Les amphis de France 5. 06:35: Anglais, methode Victor. 06:55: Les matins de l'emploi. 08:10: Debout les zouzous. 08:40: La sante d'abord. 08:45: Les maternelles. 10:20: Le journal de la sante. 10:35: Un coeur qui bat. 10:40: Les lumieres du Music-Hall. 11:10: Inteligences animales. 12:05: Midi les zouzous. 13:50: Le journal de la santé. 14:10: Silence, ça pousse. 14:45: Le monde des glaces. 15:40: Planete terre. 16:35: Sodome et gomorrhé, cites maudites. 17:30: 100% question. 18:00: Gestes d'interieur. 18:05: C'Dans l'air.
ARTE
19:00: Archimide. 19:45: Special arte Info. 20:15: La chirurgie de demain. 20:40: La Citadelle de la guerre. Dokumentala. 21:40: Le nouveau reseau de Ben Landen. 22:30: Afghanistan, le retour. 23:00: Music planet 2nite. 00:00: Die nacht/la nuit. 00:55: Telefilma: Le secret de la porcelaine. 02:35: Sur le fil du rasoir. Filma laburra.

zakilixut

© Olariagak

Nagore Rodriguez | DONOSTIA

ATZEKOZ AUERRERA

Artxila Murtxila!!!!

GARI GARAIALDE / ARGAZKI PRESS

Txan magoa irakasle dutela, isilpean gorde beharreko hainbat trikimailu ikasiko dituzte haurrek, euskaraz.

Euskara eta magia uztartu dituzte Txan magoak eta Truk enpresak magia bilduma batean

Txanponak, sokak, harria... makila magikoa eta Txan Magoa bezalako irakasle bat nahikoa dira ikusleak aho zabalik uzteko moduko trikimailuak egiteko. Horiek denak bildu ditu Truk enpresak argitaratu berri duen magia bilduman.

Txan mago-irakasleak magiaren sekretu guztiak kontatu dizkie Euskal Herriko haurrei bideo batean, euskaraz magia egiten ikas dezaten. Bideoaz gain, kutxa magikoa, Txan magoaren panpina bat,

makila magikoa eta magoarentzako elastiko dotore bat ere biltzen ditu euskarazko lehen magia sortak. «Euskarazko magian hutsune handia zegoen, eta hutsune hori beteko du bilduma berri honek», azaldu zuen atzoko aurkezpenean Txan magoak.

Etxean egiteko moduko joko arruntak ikasiko dituzte haurrek bildumari esker, baina, arruntak izan arren, «kalitate handikoak eta profesionalak» dira. Material aldetik, ordea, ez dute tresna berezirik eskatzen:

zotzak, klipak, txanponak, billeteak eta horrelakoak lortzea nahikoa izango da.

Non dago Txan magoa?

Jokoak ondo ateratzeko mago berriek lan handia egin beharko dutela esan zuen Txan magoak: «Haurrek, bideoari esker, berehala ikasiko dituzte trikimailuak, baina gero lan handia egin beharko dute ondo ateratzeko. Hala ere, bi egunetan erakustaldi bikaina egiteko gai izango dira».

Besteren artean, Txan magoa

bera desagerrarazi ahal izango dute: Txan magoa kutxa magikoan jarri, eta non sartu da irakaslea? *Artxila Murtxila!* hitz magikoak esan, eta berriro gure artera itzuliko da.

Truk eta Orbaizetaren lehen produktua iaz sortutako *Kamiltxo* hartza izan zen. «Nahiko magia egin genuela iruditu zitzaigun orduan. Izan ere, Piriñoetan bizi den *Camille* hartzak euskara ikastea lortu genuen; Txan magoaren laguntza izan genuen. Orain, bide horri jarraitu diogu: euskara eta magia

batu nahi izan ditugu, eta horretarako zein aproposagoa Txan magoa baino?», azaldu zuen Truk enpresako kide Juan Mari Arrietak.

Txan magoa gustura dago lortu duten produktuarekin: «Haurrentzat magia produktuak egiteko eskatu didate askotan; aspalditik buruan genuen ideia bat zen. Oso pozik nago, produktua esku artean dugulako, eta, gainera, euskaraz».

Hiru eta hamaika urteko haurrentzat da bilduma. «Hala ere, muga elastikoaren neurriak jartzen du; magia egiteko trikimailuak guztiek ikas ditzakete», erantsi zuen Arrietak.

BILBO

Zazpikaleetan etxe bat botako dabe Tomas Meabe plazea handitzeko

Udalak Iturribide kaleko lehenengo etxea botako dau, horren atzean dagoen Tomas Meabe plazea zabaltzeko. Beharginek hasi ditue dagoeneko etxea eraisteko beharrak. Udalak 420.000 euroko inbertsinoa egingo dau urigintza arloko egitasmo horretan. Plazan dagoen jolastokia handitzeaz ganera, garagarrilerako amaituko daben obrari esker Iturribide kaleko *Burreria* izenaz ezagun dan etxearen fatxada barritzatuko dabe.

2

ZALDIBAR

Pelotearen Astea Zaldia alkaterearen 25. urteurrena gogoratuko dabe

Zaldia kirol alkaterearen 25. urteurrena ospatzen dabilza-la Pelotearen II. Astea hasi dabe Zaldibarren. Pelota Eskolako gaztetxoek eskainitako partidukaz ipini eben martxan atzo, egitaraua. Eskuz binakako zazpi partidu jokatu ziran, herriko eskole-tako frontoian. Gaur, barriz, pelotak egiten ikasteko aukerea izango dabe hurreratu-takoek. Izan be, Paco Arroia-bek gidatutako ikastaroa izango da Olazar pelotalekuan, 18:00etatik aurrera.

7

MEÑAKA

Iñaki Gaminde: «Euskaldunok dogun urregorria gure kulturea da»

Meñakako laminaren urregorria lana aurkeztu barri dau Iñaki Gamindek, Euskal Filologian doktoreak. Meñakako istorioak, pasadizuak, bertsoak eta ipuinak batu ditu bere azken lanean. Liburu batek eta CD batek osotzen dabe beharra. Meñakaren ganean egindakoari buruz gehiago jakin guran beragaz berba egin dau *Bizkaia*-k.

8

MARKINA-XEMEIN. Ingurumena

Harrobiaren inguruan egiten dabilzan azterketeagaitik alegazinoa ipini dabe

Markina-Xemeingo Ekozain talde ekologistek alegazinoa ipini dau Jaurilaritzako Industria Sailaren aurka Zapolan eta Bedartzandin harrobi barriak egiteko egiten dabilzan azterketegaitik. Esan dabenez, Aulesti, Amoroto eta Berriatuko lurretan be harrobiak egin nahian dabilz, eta, horregaitik, herri guztien artean aurre egitea proposau dabe. Industria Sailak Ikerketa horreek egiteko baimena Bizkaiko Aldizka-

Ekozain talde ekologistek gogor kritikau dau egoerea

sortzen dira, batez be». Hori dala eta, ekologistek azterketea egiteko baimena emon izana kritikau dabe. «Beste behin ikusi dogu naturearen balioa kontuan hartu barik eta edozeren ganetik jo nahi dabela».

6

KONTSUMOA. Gabonak, atarian

ALFREDO ALDAI / EFE

Zenbat pagetako prest?

Askok esaten dabe japoniarrek daukiela errua, beste batzuek, osteria, ez dala hainbesterako. Baina kontuak kontu, urterik urtera angulen salneurria karuagoa da. Izutzeko modukoa be. Kiloa 180 eurora igo zanean, bizkaitar askoren etxean Gabonetako antxinako ohiturea izandakoa galdu zan: angulak jateari itzi eu-

tsien. Angulak erosten segidu ebenek erronka barria daukie oraingo Gabonetan: 480 euro balio dau angula kiloak, Bilboko erdiguneko arraindegia ezagun batean, behinik behin. Eta ez hori bakarrik, emoten dauenez, lanpernek eta muxilek be antzeko bidea egingo dabe: nabarmen garestitu dira, aurtan.

BILBO. 'Burreria' izenaz ezagun dan Pausoen Museoaren fatxada egokituko dabe

Zazpikaleetako jolastokia

Iturribide kaleko lehenengo etxea botako dabe Tomas Meabe plazea handitu ahal izateko

Iñigo Bilbao

Udalak Iturribide kaleko lehenengo etxea botako dau, horren atzean dagoen Tomas Meabe plazea zabaltzeko. Beharginek hasi ditue dagoeneko etxea eraisteko beharrak. Iñaki Azkuna alkatea bertan izan zan atzo eguerdian, proiektuaren barri kazetariei emoteko. Udalak 420.000 euroko inbertsinoa egingo dau urigintza arloko egitasmo horretan.

Alkatea estu eta larri ibili zan proiektuaren ganeko xehetasunak emoten, ordu horretan zaparradea handia zalako. Azaldutakoaren arabera, plazan dagoen jolastokia handitzeaz ganera, obrari esker Iturribide kaleko ardotege zaharreko fatxada barriztatu egingo dabe. Jakina danez, Burreria izenaz ezagun dan etxe horretara eroan eben bere garaian, Aste Santuko Pausoen Museoa.

Izan be, gaur egun jolastokia dagoen plazan Gaiarre antzokia egoan 1997. urtera arte. Garai hartan, Udalak antzokia bera eta Prim kaleko etxe oso bat bota eben, gaur egungo Tomas Meabe plazea egiteko. Obra horretan, orduko 51 milioi pezeta inguru gastau ziran. Hamar bat urte arinago, Udalak berak orain botaten dabilzen etxea erosi eban, barriztatzen egozan etxeetako bizilagunak sartzeko. Etxea egokitzen, orduko 41 milioi pezeta baino gehiagoko inbertsinoa egin eben.

Etxea botateko erabagia 2000. urtean hartu zan, Ibon Areso Urigintza Saileko zinegotziak proposatuta. Proiektuagaz hasi aurretik, halandaze, Udal agintariak bertatik atara behar izan zituen hor bizi ziran maizterrak. Etxea eraisteko gastua 150.000 eurokoa izango da, eta asmoa da beharginek datorren urteko martirako amaitzea. Hutsik geratuko dan orubeak 200 metro koadroko zabalera dauka, eta lur zati hori gaur egungo Tomas Meabe plazari gehituko jako, danetara 942 metro koadroko jolastokia egiteko.

Plaza barria, garagarrierako

Beharrak pentsau lez egin ezke-ro, orubea garbi itxi ostean obrearen esleipena egingo dabe Urigintza Saileko ardura-dunek, eta plazaren egokipena 2003. urteko garagarrierako

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Azkuna estu eta larri ibili zan european proiektua azaltzeko.

amaitu egon beharko da. Aldi berean, urtarritatik martia bitartean, botako daben etxea eta Burreria arteko horma egokitu egingo dabe, ardotege zaharreko fatxada berreskuratu-

tuz. Horretarako etxebizitzak egin zituenean hormearen atzean estalita geratu ziran leiho bi zabaldu eta beste bi barri sortuko ditue, eraikinaren kanpoko aldea ederrago egite-

DATUA

Emoitza biko egitasmoa

Tomas Meabe plazea. Iturribideko etxea botateko 150.000 euro gastauko dabe. Obrea martirako amaituko dabe, 200 metro koadroko lur zatia libre itxiaz. Orubea Tomas Meabe plazeko jolastokia handitzeko izango da.

'Burreria' etxea. Iturribideko etxea eta Pausoen Museoaren tarteko horma egokituko dabe, lau leiho zabalduz. Obrearen aurrekontua 30.000 eurokoa izango da.

BURRERIA

Etxebizitzak egindakoan, hormearen atzean estalita geratu ziran leiho bi zabaldu eta beste bi barri sortuko ditue

ko asmoz. Alkateak berak emondako datuen arabera, Iturribideko ardotege zaharreko fatxada egoitzeko beharretan 30.000 euro gastau beharko ditue.

SALAKETEA

«PSOEren gurakerietara makurtzeko»

Sozialista Abertzaleak taldeko zinegotziek Tomas Meabe plazea handitzeko obrea txarretsi dabe, euren ustez «zentzunik ez» daukalako, ez bada «PSOE alderdiaren gurakerien aurrean makurtzeko». Meabe, jakina danez, alderdi horren sortzaile eta buruzagietako bat izan zan.

Dabi Alonso zinegotziak gogoratu dauen lez, ezker abertzaleko zinegotziek bardin-bardin kritikau eben bere garaian, Gaiarre Antzokia botateko proiektua, edo Burreria etxean Pausoen Museoa ipinteko erabagia. Udalak proiektu guzti horretan, danetara, 668.000 euro gastau dituala nabarmendu dau Alonsok, hau da, garai bateko 114 milioi pezeta baino gehia-

EGUNKARIA

Tomas Meabe plazea zabaltzeko egitasmoa.

go. Gastua «larregizkoa» dala uste dau, batez be kontutan hartuta gauza bi: Gaiarre Antzokia Zazpikaleetako auzokoek dituen preminei erantzuteko leku egokia izan leikeala uste daudelako, batetik; eta ardotege zaharra (Burreria) alkatere pribau bati itxi deusielako 50 urtez, bertan museoa ipinteko, bestetik.

Bizkaia-k proiektu horren ganean auzokoek zelako eritxia daukien jakin guran, Bihotzean alkatereko kideekin egin dau berba. Horren ganean informazinorik ez dabela euki erantzun deusie: «Azken aldian askotan gertatu jakun lez, Udalak emondako prentsaurrekoen bidez jakin-godu zer egiten dabilzan.

UDALA

Udalbatzarrek ez dau aztertuko auzokoek aurkeztutako mozinorik

I. B.

Datorren egunean, hilaren 28an, egingo dan udalbatzarrean talde politikoek ezin izango ditue aztertu uriburuko zenbait auzotako alkatereak aurkeztu gura zituen mozinoak. *Bizkaia*-k jakin dauenez, bidean geratu dira gitxienez proposamen bi: bata, Barruti Kontseiluetan ez dituelako onartu, eta Iñaki Azkuna alkateak berak atzerabota daudelako, bestea.

Horrek ezinegonera eragin dau Zazpikaleetako eta Salbe auzoko taldeen barruan, euren asmoa zalako biek Hontzagaz edo zergen inguruan dituen arazoak eta proposamenak udalbatzarreara eroatea. Esan dabenez, «Udal agintariak aukerarik ez deuskue izten geure proposamenak egiteko», eta Barruti Kontseiluak muga lez erabilten da euren eritxiak itxildu eragiteko.

SANTURTZI

Datorren urtean hasiko ditue San Juan auzoa barriztatzeko beharrak

Erredakzioa

Udaleko Gobernu Batzordeak San Juan auzoko etxeak barriztatu eta auzoa bera urbanizetako proiektuak onartu zituan, atzo. Danetara, 7,2 milioi euroko inbertsinoa egingo dabe 2003. urteko apirilean hasiko dituen beharretan. Obrak Udalak berak eta Jaurilaritzak Izartu programearen bidez ordainduko ditue. Ramon Vega Urigintza Saileko zinegotziak emon dau horren barri.

Lehenengo fasean, auzoaren goiko aldea urbanizetako beharrak egingo ditue: saneamendu sarea barritu, ur horniketea eta kaleko argiak konpondu, azpiegitura barriak ipini, kaleak eta bideak barritu, eta auzoaren beheko aldeagaz lotzeko berdegunea egingo dabe.

EKONOMIA. Azpiegituretako Batzordea

SAk azalpen gehiago eskatuko ditu Bideak-en ganean

Eredu finantzieroa egokitzapenak egin arren, enpresek jarraituko dauela esan dau EAJk

Izaskun Basterretxea |

«Bideak Bizkaiko Bideak S.A. enpresa publikoagaz zer gertauko dan ez dakigu, ez dozue azalpenik emon, baina kolokan dago», nabarmendu eban Txema Pikok, Bizkaiko Sozialista Abertzaleak taldeko batzarkideak atzo Azpiegituretako Batzordean. EAJko batzarkide batek erantzun eutsan esanez enpresa hori ez dala desagertuko eta jarraituko dauela beharrean. Dena dala, Bideak enpresearen ganean azalpen «zehatzagoak» emoteko, Pikok agerraldia egiteko eskaerea aurkeztu eutson atzo bertan, idatziz, Jose Felix Basozabali, Herrilan eta Gerraio diputuari.

Eredu finantzieroa egin behar dituen egokitzapenen hari-

tik bota zituan galderak Pikok, atzo. «Izan be, legegintzaldi osoan Aldundiak erabili dauen eredu finantziero garrantzitsuna, bizkaitarra, bertan behera itzi dabe, baina ez dabe inolako dimisinorik aurkeztu eta hori itzela da, eta batez be Basozabalen — eta Urizarbarrenarena — Ogasun diputaua —», esan eban Pikok.

«Guk hasieratik esan genduan eredu finantziero hori ez zala garbia, Europako Batasuna engainetea zala; izan be, Aldundiak enpresa publiko bat — Bideak-Bizkaiko Bideak S.A. — sortu eban, enpresa horren kontabilitatean maileguak sartzeko, baina urterik urte asko igo dira enpresa horretako konpromiso finantzieroak, 60.000 milioi pezeta ingururaino, eta orain, Europako Kontuen Sistemako Erizpideetara egokitzeko zenbait eragiketa egingo ditue eredu finantzieroa, eta, adibidez, Bideak enpresearen konpromiso finantziero batzuk Aldundiak hartuko ditu bere gain, baina zer gertatuko da ganerako zorragaz? Eta Bideak enpresegaz?».

BARAKALDO. San Bizenteko zaharrendako egoitzea

Diru publikoa erabiliz Udalak negozio pribaua egin gura dauela salatu dau SA taldeak

Erredakzinoa |

Barakaldoko San Bizente auzuneko zaharrendako egoitzea eregiteko eta gestionetako Udalaren jarrera salatu dau Sozialista Abertzaleak taldeak. Koldo Castaños SA taldeko zinegotziak azaldu dauenez, «Barakaldoko herritarrei iruzur egin deusie; diru publikoagaz Eguzkiagirren lursaila erosi ebalako Udalak, eta orain GER enpresa pribauaren esku itzi dau egoitzearen kudeaketa».

GER enpresearen asmoa da, ganera, zaharrendako egoitzako gela bakotxagaitik 1.742 euro kobratea, hilero. Eta gelea bikotxa bada, 1.574 euro ordaindu beharko ditu erabiltzaile bakotxak. Castañosen eritxiz,

horrek ez dauka ez hanka ez bururik, Barakaldoko zaharren batenaz besteko pentsinoa 420 eurokoa dalako.

1990. urtean Barakaldoko Udalak 900.000 euro pagau zituan San Bizenten lursaila erosteko. Herrian zaharrendako egoitzea behar eben, eta Foru Aldundia prest egoan proiektu hori egiteko. Egoitzea egiteko 3,25 miloi euroko diru atala gorde eban Gizartekintza Sailak. Baina diru horregaz zer jazo dan ez dakiela agertu dau Castañosek.

Halandaze, negozio pribauak bultzatu beharrean, Barakaldoko edadekoen aukera ekomikoak aintzat hartuko dituan egoitza publikoa egiteko eskatu deus SAk Carlos Pera alkateari.

LABURREAN

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Zinebi: 107 film labor eta dokumental ikusteko aukerea

Zinema, Dokumental eta Laburren Bilboko Nazinoarteko Jaialdia da Zinebi. Eta atzo izan zan jaialdi horren lehendabiziko eguna. 107 lanek leihatuko dabe aurton. Munduko 61 herrialdetako zinema lanek, hain zuzen. Epaimahaiko kideek, ganera, aurtengo lanen kalidadea azpimarratu dabe. Guztira, 1.092 pelikula jaso zituen. Eta horreetatik aukeratu ditue aurtengo Zinebi osotzen dituen dokumentalak eta film laburrak.

BILBO

Ura eten egingo dabe Mintegitxueta zenbait kaleetan

Obrak egiten dabilz Mintegitxueta ur andean, eta zona horretako kale batzuetan ura moztuko dabela jakin eragin dau Udalak. Mintegitxueta auzunean, Beto-lazan, Uretamendin eta Zeharbidea errepidean, hain zuzen. Azken honetan lehenengo ataritik hamairugarren atarira arteko eraikinetan etengo dabe ur emaria, arrastiko hiruretatik goizaldeko bostak arte.

GABONAK

Lehen hezkuntzako umeendako tailerra gertau dau Bilboko Eleiz Museoak

Sei eta hamar bitarteko eskola umei zuzenduta, Gabonetako Tailerra antolatu dau Bilboko Eleiz Museoak. Gabonak oinarri dituan artera hurbiltzea da ekimenaren helburua. Halan, abenduaren 20an Bilboko hamaika eskola hartuko ditue museoan bertan. Euskeraz eta gaztelaraz txanda bi egingo ditue. Ganera, umeek euren artelanak egiteko aukerea eukiko dabe.

KULTUREA

Ahots erromantikoak batuko ditue Arriaga antzokian

Ahots Erromantikoak izeneko kontzertua eskainiko dabe Arriaga antzokian, gaur. Zitea goizeko hamaika eta erdietan izango da. Massenet, Puccini, Bizet, Bellini eta Offenbach maisu handien operen atalek osotzen dabe ikuskizuna.

BILBO

Gazteek euren azala jagon daien kanpaina egingo dabe uriburuko ikastetxeetan

Erredakzinoa |

Gazteek euren burua jagon daien eta, batez be, sasoi horretan azalean izaten dituen arazoaren aurrean osasunez jardun daien, kanpaina egingo dabe bihar uriburuko ikastetxeetan. Aknearen inguruko ekimena zenbait alkartek antolatu dabe, Ikasleen Gurasoen Konfederazioaren laguntasunagaz.

Antolatzaileek azaldu dabeenez, aknea nerabeen artean eragin psikologiko handiak dituan azaleko gaixotasuna da. Izan be, hori izaten da azalaren gaitzak osatzen dituen medikuengana jotzen dabenean gehienek izaten daben arazoa, «horrek kalte egiten deuselako besteekin dituen hartu-emonetan edo beharra topaterakoan».

Kanpaina 14 eta 18 urte arteko gazteen artean egingo dabe, osasunagaz lotutako ohi-turen bidez, akne arazo larriak eta horreek izaten dituen ondorio psikologikoak zelan saihestu leitekezan azalduz.

ANTZERKIA

Santurtziko lehiaketea irabazi eban obrea estreinatuko dabe, gaur iluntzean

Erredakzinoa |

Santurtziko Naziorteko Antzerki Jaialdiaren barruan, *Historias terraterrestres* obrea estrainatuko dabe Serantes kultur aretoan, gaur iluntzean. Tomas Afanek idatzitako antzerki lan horrek Serantes Saria irabazi eban, igaz. Egileak berak azaldu dauenez, hiru lan batzen ditu obreak: lehiaketea irabazi eban *Historias cotidianas*, eta gero gehitu dituan beste bi, *Así e la vida*, eta *¿Follamos?*.

Afanek emondako argitasunen arabera, obrea «umorearen bidez gizarteari egiten jakon azterketea da» eta kanpotik ikusita zenbait lurtarren gorabeherak aitatzen dira, «estraltur batek lurrean zelan jokatzen dogun aztertuko balu lez».

Agertzen diran pertsonaiak larregizkoak izan leitekezan arren, «askotan egunerokotasuna larregizkoagoa izaten dala» azpimarratu gura izan eban atzo obrearen egileak, lehenengo emanaldia egiteko egun bat baino falta ez zanean.

GETXO. Herriko ikastetxeetan be egingo dabe kanpaina

VERONICA MUÑOZ

Saharan bizi diran egoera gatzaren ganean informazioa emoteko antolatu eben Sahararen Eguna.

Sahararako jakiak batuko dabez asteburuon, Artean

ATFAL alkarreak bat egin dau Bizkai osoan eratutako kanpaineagaz

Veronica Muñoz |

Bizkaiko Sahararen Aldeko Alkarreen Koordinakundeak eta Fronte Polisarioak alkartasunezko karabana eratu dabe, elikagaiak batzeko, eta gero Sahara herrira bialtzeko. ATFALek, Getxoko Sahararen Aldeko Alkarreak, be bat egin dau kanpaineagaz, *Itxaropena elikatu ezazu* lelopean. Horren bidez, basamortuan daukien janariaren premia handiari aurre egin gura deusie.

Oinarrizko elikagaiak batzen dabilz, besteak beste, arroza, olio, azukrea eta atuna, eta herriar guztien laguntzea eskatu dabe, ekimenean parte hartu daien. Jakiak batzeko kanpaina 2003ko urtarrilaren 31 arte luzatuko da, eta horren bidez

aurreko kanpainetan batutako 40 tona elikagaien kopurua gainditu gura dabe.

Herriko ikastetxeetan

Egunokaz jakiak batzen dabilz Bizkai osoan. Getxon, hain zuzen be, datorren asteburuan, barikuan eta zapatuan egingo dabe ATFAL alkarrekoek, Arte merkararitzaren gunean. Herriko ikastetxeetan be kanpainearen ganeko informazioa emoten dabilz, umeen artean be kontzientziatuzina zabaltzeko.

Hain zuzen be, joan dan zapatuan ATFAL alkarreak Sahararen Eguna egin eban, Areetan, *Getxotik Mundura* alkartasunezko topaketen barruan. Jardunaldi berezia aprobetxau eben alkarreko kideek, aipaturiko kanpainearen barri emoteko.

Ekimenaren ganean informazio gehiago gura daben pertsona guztiek ATFAL alkarreko leikie, 655.740.681 telefono zenbakira deituz. Gizarte Zerbitzuetan be argibide guztiak emongo dabez: 94 466 01 30.

Bien bitartean, *Getxotik Mundura* alkartasunezko topaketak aurrera doaz. Aste osoan egongo dira ekitaldiak. Gaur eta eguna bitartean, esaterako, bideo tailerra egingo dabe egunero, gazteei zuzenduta, Mugarik Gabe gobernu kanpoko erakundeak antolatuta. Horrezaz ganera, Algortako Kultur Etxean emakume indigenen ganeko erakusketea zabaltu dabe, eta Erromoko Santa Eugeniakoan, barriz, *Elkarri begira* izeneko bideoa emongo dabe gaur, iluntzeko 20:00etan.

Lopez Uralde memoriala abenduaren 15ean egingo dabe, igaz bertan behera itzi ostean

Veronica Muñoz |

Itziar Lopez Uralderen omeinezko lasterketa bertan behera itzi eben joan dan urtean, antolakuntzeagaz loturiko arazo batzuek gaitik. Aurton, barriz, arazo horreek konpondu dira, eta atletismo proba ezaguna barriro egingo dabe, 19. aldiz, datorren abenduaren 15ean

Korrikalariak Fadura kiroldegiko igerilekueetatik urtengo dabe, 11:00etan, eta danetara

9 kilometro korriduko dabez. Fadurako atletismo pistan amaituko dabe lasterketea.

Horrezaz ganera, proba hain baino lehenago beste lasterketa txiki bat be egongo da, bi kilometrokoa, zaletuentzat. Kirol ekitaldia antolatzeke, Getxoko Udalak 6.010 euroko laguntzea emon dau.

Bien bitartean, Getxoko Gobernu Taldeak 4.103 euroko laguntzea onartu dau, joan dan martitzenean eginiko azken as-

teko batzarrean, Getxo Errugbi Taldeari emoteko. Ez ohiko laguntzea da hori, eta diruagaz talde getxoitarrek 2002-2003 denporaldian Fadurako zelaian jokatu behar diran hiru partidua antolatzeke beharrak ordainduko dauz. Partidu horreek, hain zuzen be, abenduaren 7an eta 8an jokatuko dira.

Amaitzeko, Getxo Kirol Taldeak be laguntzea jasoko dau, 4.814 eurokoa, Fadurako futbol zelaia atontzeko.

LABURAREN

GETXO

Film laburrak ikusteko aukera parebakoa eukiko dabe zale guztiek, iluntzeon, Algortako Getxo antzokian

Film labur batzuk emongo dabez, gaur, Algortako Getxo Antzokian. Proiektzioak Zinebi Bilboko Nazinoarteko Film Laburren eta Dokumentalen Jaialdiaren barruan antolatu dabez, eta Getxoko aretoan ondorengo pelikula ikusi ahal izango dabez zale guztiek: *Todo lo solido* (German Berger errealizatzaileak zuzenduta), *El negre es el color dels deus* (Anna Solanas), *Killing the spot* (Albert Perez), *Nuestro pequeño secreto* (A. Martinez Almeida), *Club-23* (Jorge Blas), *El numero* (Marco Besas) eta *La Puñala* (Antonio Onetti). Proiektzioak iluntzeko 20:00etan hasiko dira, eta sarrerea doan izango da.

GETXO

Eleizpe eskaut taldeak urteerea antolatu dau

Eleizpe eskaut taldeak urteerea antolatu dau Urduñara, abenduaren 1erako, gura daben pertsona guztiei zuzenduta. Mendizaleek goizeko 9:00etan urtengo dabe, Andra Mari auzoko probalekutik, eta arrastiko 18:30ean Getxora itzuliko dira. Txangoan parte hartzeko izena gaur bertan emon leiteke, arrastiko 18:30etik 20:30era bitartean, taldeak Andra Mari elizan daukan egoitzan. Prezioa 7 eurokoa da. Informazio gehiagorako: 652 74 47 62.

ERANDIO

Loli Astorekak eta Ibarretxe anaiek euskal zinemaren eta antzerkiaren ganean egingo dabe berba, arrastion

Kultur Astea egiten dabilz egunokaz Astrabuduan, Erandioko Kultura sailak antolatuta. Horren barruan, gaur Euskal Herrian egiten dan zinema eta antzerkiaren ganean egingo dabe hausnarketea. Hasteko, film labur batzuk emongo dabez, Josu Murueta kultur etxeko areto nagusian. Proiektzioak amaitu ostean, ganera, euskal zinema eta antzerkiaren ganean berba egingo dabe. Mahaingurua eratu dabe, eta bertan aktore eta zuzendari ezagun batzuek hartuko dabe parte: Loli Astorekak, Iñaki Elorrietak, Iñaki Urrutiak, Aiora Sedanok eta Ibarretxe anaiek. Ekitaldia iluntzeko 20:00etan hasiko da, eta sarrerea doan izango da.

BERANGO

Bandoa, andreenganako tratu txarrak salatzeke

Miren Dobaran Berangoko alkateak bandoa kaleratu eban, atzo. Bando horren bidez, batetik, emakumeenganako indarkeria salatu gura izan eban, eta, bestetik, egoera horretan bizi diran emakume guztiei alkartasuna adierazteke erabili eban kaleratutako idatzia. Tratu txarrak jasoten dabez emakumeek egoera hori salatu daien eskatu eban Dobanarek, bandoaren bidez. Berango Udalak tratu txarrei aurre egiteke preminazkoak diran zerbitzu guztiak eskaintzen dauzala be gogoratu gura izan eban.

GETXO

4.500 pertsonak hartu dabe parte Udazkeneko Kontzertuetan

4.500 pertsonak hartu dabe parte Getxoko Udazkeneko Kontzertuetan, Kultur Etxeak eginiko balantzearen arabera. Eskaintako sei emonaldiren artean, arrakastatsuen *Xirula magikoa*, Areetako Andres Isasi musika eskolan umeei zuzenduriko kontzertu berezia izan zan. Joaquin Atxukarro piano joleak emondako kontzertuak be erantzun ederra jaso eban publikoaren aldetik. Danetara 8.000 euro lortu dabez, Brasileria bialtzeko.

AGENDEA

LEIOA

Zinema: *Martin (Hache)* emongo dabe gaur, iluntzeko 20:00etan, Sabino Arana kultur gunean, Perseo bideo forumaren barruan. Sarrerea doan izango da.

BERANGO

Erakusketea: *Herriko koloreak*, Pedro Zarraiteiak eginiko argazkien erakusketea bisitatu ahal izango da, abenduaren 8a arte, Kultur Etxean. **Urteerea:** Berangoko Kultur Etxeak Bilboko Gabonetako parkera joateko urteerea eratu dau, abenduaren 30erako. Izena emoteko epea hilaren 20a arte egongo da zabalik. 8 eta 14 urte arteko umeei zuzenduta dago urteerea, eta 8 urte arteko umeak be joan leitekez, heldu bategaz. Prezioa 5 eurokoa da, Berangoko ludotekearen bazkideentzat, eta 6 eurokoa beste guztientzat.

ESKUALDEA. Maria Esther Solabarrietak egitamuaren barri emon eban, atzo goizean

Iratxe Astuy | SUKARRIETA

Urdaibaiko eskualdea osotzen daben udalerrietako alkateak Maria Esther Solabarrieta Bizkaiko Foru Aldundiko Ingurugiro eta Lurralde Ekintza Saileko ahalidunagaz batu ziran, atzo goizean, Sukarrietako Ur Patzuergetako egoitzan. Batzar horretan, Oka ibai arroan martxan ipiniko diran azpiegitura hidraulikoen obren barri emon eban Solabarrieta ahalidunak. Izan be, Urdaibaiko saneamendurako hainbat proiektu lotzen dihardue Eusko Jaurlaritzak eta Foru Aldundiak alkarbarrean.

Maria Esther Solabarrieta ahalidunak azaldutakoaren arabera, guztira 61 milioi euroko aurrekontua gorde dabe egitamu guztiak aurrera eroan ahal izateko. Proiektuak bere bidetik badoaz, 2003. urtean hasita, 2007. urterako amaituta egongo litzateke Urdaibaiko saneamendua. «Egitamu nagusi honetan sartzen diran proiektuen nondik norakoak lotzen gabilz. Horreetariko asko, nahiko aurreratuta dagoz, ganera», baieztatu eban Foru Aldundiko Ingurugiro eta Lurralde Ekintza Saileko buruak, Maria Esther Solabarrietak.

Urdaibaiko saneamendua 2007rako eginda egongo da

Hainbat azpiegitura hidraulikoren proiektuak egiten hasiko dira, datorren urtetik aurrera

UR ARAZTEGIA

Lamiaran Aranburu gunean egin gura daben ur araztegia egiteko, Gobernu zentralaren berbea itxaroten dabe

Bost urteko epe horretan, sei behar egiteko asmoa daukie. Horreetariko nagusia da Muxikatik Bermeoraino doan urak batzeko hodiarena. Horretarako, 35,1 milioi euro emongo dauz Eusko Jaurlaritzak. «Obra hori zatika egingo da; eta, beti

UR ZIKINAK

Muxikatik Bermeoraino doan zikin urak batzeko hodiak 27 kilometroko luzerea eukiko dau, eta 35,1 milioi euroko kostua

be, Urdaibaiko legeek agintzen dabena kontuan izanda, gune babestu horretan ezelango kalterik emon ez daian», ziurtau eban Ingurugiro Saileko arduradunak.

Muxikatik Bermeoraino doan ur kolektoreak 27 kilometroko

luzerea eukiko dau. Bertatikigarroko diran zikin urak Lamiaran Aranburu gunean (Bermeo eta Mundaka artean) eraikitzeke asmoa daukien araztegia batuko litzateke. «Horretarako, Gobernu zentralaren berbea euki arte itxaron behar dogu», gogoratu eban Solabarrietak.

Idatzita dagoen beste proiektua da Busturialdeko ur horniketarako sistemeara. Hor sartzen dira, Gernika-Lumo, Ea eta Mendatan egingo dabezan ur biltegiak. Horreetarako 2,7 milioi aurrekontua lotu dau Eusko Jaurlaritzak.

Oka ibaiaren eskumako aldean, Gautegiz Arteagatik hasita Gernikaraino urak bideratzeko beste hodi bat egingo dabe. Obra hori Aldundiaren ardura pean geratuko da, 3,3 milioi euroko kostuagaz. Bermeo eta Gernika-Lumoko herri barruko saneamenduari proiekturako, bestalde, 10 milioi euro emongo dauz Aldundiak.

Uriolek eragiten dabezan kalteak gitxitzeko, Bermeoko San Andres eta San Martineko errekek bideratuko dabez. Bestalde, Euriteen eraginez Elantxobeko mendi aldatza mugitu ez daiten, beharrezko neurriak hartuko dabez. Obra biotarako, ia 10 milioi euro gorde dabez.

GERNIKA-LUMO

Gabonetarako erosketak egiten ibili zan jentea, atzoko plazan

I.A. |

Abendua hasteko aste bete baino ez da falta. Hori be, igarrian egon zan, Gernika-Lumoko atzoko merkatu plazan. Izan be, bertara hurreratu zan jentea asko Gabonetarako erosketak egiten ikusi zan. «Jenerorik eroan ez dauana, behintzat, sasoi horretako produktuen salneurriak kontroletan etorri jaku» azaldu eban plazako baserriar batek.

Karakol kiloa, asteen be, 9 euroan ipini eben baserriarrek. Gabon madarien prezioa, baina, astebeteko epean 60 zentimotan igon da. Joan dan asteen, madari kiloa 1,20 euroan emoten ebilen. Asteen, barriz, 1,80 euroan saltzen egon dira baserriarrek.

Frutu sikuei jagokenez, prezio bardienean jarraitzen dau intxaur kiloak: 4-5 euroan, hain zuzen be. Urretxa kiloa, barriz, 3 euroan dabil.

Sasoi honetan, indabak be estimazino handia eukiten dabe. Batez be, bertoko indabeak. Garestiena be, berau izaten da. Kiloa 8 euroan emoten eben, atzo. Indaba zuria ren kiloa 6 euroan dago; eta baltzarena, 7 euroan.

Astero saltzen diran beste produktuen artean, letxuga burua dago. Atzo be, letxuga buru bakotxa 75 zentimoan emoten ibili ziran. Tomate kiloa 3,5 euroan dabil; eta patata kiloa, 60 zentimoan.

GERNIKA-LUMO. Zentroko arduradunek 3.750 euroko txeketa hartu eben BBK-ko ordezkariaren eskutik

IRATXE ASTUY

Gaztaiaren enkantean ataratako dirua Kaltzada egoitzeari emon deutsie

Gernika-Lumoko Kaltzada zaharren egoitzako bizilagunek jai itzela egin eben, joan dan astegoienean. Udala eta BBK-ko ordezkariak be zentroraino hurreratu ziran, egoitzari opari bat emotekotan. Izan be, eta ur-

tero legez, Urriko Azken Astelehenean egiten dan gaztaiaren enkantea dirua Kaltzada zaharren egoitzeari eskaintzen jako. Bertako arduradunek 3.750 euroko txeketa hartu dabe, aurtan, BBK-ko ordezkari baten

eskutik. Diru hori egoitzako pertsonen bizi kalitatea hobetzeko erabiliko dabe. Sor Bisitación Kaltzada egoitzako mojen kongregazinoko nagusiak gernikarren borondate ona eskertu eban, txeketa hartzerakoan.

AGENDEA

GERNIKA

Erakusketea: Euskal Herria museoa erakusketa bat zabaldu barri dabe. *Detar-Desvio* tituluduna da, eta artistak Krug-Zulueta eta Begoña Zubero dira. Erakusketea 2003ko urtarrilaren 19ra bitarte ikusgai egongo da. Kultur Etxean, bestalde, Herencia erakusketea ikusi daiteke, zemendiaren 27ra arte.

Tratu txarrak: Emakide taldeak eta Emakumeentzako Udal Zerbitzuak *Tratu txarrei aurre egiteko moduak* berbaldia atondu dabe, gaurko. Berbaldi hori Kultur Etxean egingo da, 17:00etan.

BERMEO

Erakusketea: Alejandro Graciak metalezko plantxen konpozizinoa dauka Nestor Basterretxearen.

MARKINA-XEMEIN. Aulesti, Amoroto eta Berriatuko lurretan be jardungo dabela esan dau

Harrobi barriak egin nahi ditue

Zapolan eta Bedartzandin egiten dabilzan ikerketak salatu ditu Ekozain talde ekologistek

Lore Bengoetxea |

Markina-Xemeingo Ekozain talde ekologistek alegazinoa jarri dau Industria Sailaren aurka Zapolan eta Bedartzandin harrobi barriak egiteko egiten diharduen azterketakaitik. Esan dabenez, Aulesti, Amoroto eta Berriatuko lurretan be harrobiak egin nahian dabilz, eta, horregaitik, herri guztien artean aurre egitea proposatu dabe.

Eusko Jaurlaritzako Industria Sailak Zapolan eta Bedartzandiko mendietan harrobi barriak egiteko azterketak gauzatzeko baimena emoten ebala agertu zan Bizkaiko Aldizkari Ofizialean. Hori ikusita, Ekozainek erabagia gora jo dau, eta zera arrazoitu dau: Eusko Jaurlaritzak esan dau leku hori ingurumen aldetik ondo zaindu beharra dagoela. «Izan be, lurpeko urak holakoxe mendietan sortzen dira, batez be», adierazo dau Ekozaineko Karmelo Jaiok.

«Naturea, traban»

Ekologistek azterketea egiteko baimena emon izana kritikau dabe. «Beste behin ikusi dogu naturaren balioa kontuan hartu barik eta edozeren ganetik jo nahi dabela. Azken baten, Industriakoentzat elementu naturalek enbarazu besterik ez dabe egiten», esan dau Ekozainekoak.

«Alegazinoaren bitartez erakutsi nahi deutsegu alkarte bat badagoala ikerketa horreen aurka», argitu dau Ekozainek. Eta-

gogoratu eragin dauenez, harrobi barriak egin ezker, Markina-Xemein ez litzateke kaltetu bakarria izango. Izan be, Aulesti, Amoroto eta Berriatua be hartuko lituke. «Hori dala eta, herriotako udalekin hartu-emonetan

jarri gara, eta gertatzen dagoenari danon artean aurre egin behar deusagula esan deutsegu», esan dau Karmelo Jaiok.

Emon dituan datuen arabera, Zapolan eta Bedartzandi zorrotz zaindu behar dirala jasota dau-

ka Udalak, eta Jaurlaritzak «ondo zaindu beharreko inguru-nea» dala esan dau. «Halanda be, aurrera jo nahi dabe udalak kontuan hartu barik, eta horri danon artean aurre egitea proposatu dogu», esan dabe.

EGUNKARIA

«Errekara isurketarik ez egitea lortu behar da»

Ekozain talde ekologistek Iruzubietako korta batetik errekarara egiten diran isurketak salatu ditu. «2000ko abenduan hodia ipini eben kortatik erre-

kara zimaurrea botateko. Salaketea jarri eutsien, eta Udalak hodia kentdu eragin eutsan. Argazkian ikusten danez, hodia kendu dau, baina zimaurrea errekarara botaten jarraitzen dau, bista-bistan oraingoan», esan dabe. Ekozainekoek esan dabenez, «korta horretakoek ardurarik ez deusiela erakutsi dabe». Ekologisten ustez, errekarara isurketa bat bera ez egitea lortu behar da.

ONDARROA. Kanttoipeko igogailua egiteko proiektuari be baietz esan deusie

Zumardia eta inguruak konpontzeko proiektua onartu dabe udalbatzarrean

L.B. |

Ondarroako Udalak proiektu bi martxan jarteko lehen pausoa emon eban joan zan asteko udalbatzarrean. Batetik, zumardia eta inguruak konpontzeko proiektua onartu eben, eta, bestetik, Kanttoipetik elizaraino igogailua egiteko egitasmoari be baietz esan eutsan.

Zumardiko beharrak egiteko Enrique Crespo arkitektoak idatzitako proiektua egokitze jo dabe. Beharrak egiteko 527.412 euro egongo dira.

Udalak Kanttoipetik elizaperaino igogailua egingo dau, bertara sartzeko galeria eta guzti, eta horretarako Euroestudios enpreseari proiektua idatzeko eskatu eutsan. Obra zuzendaritza barruan dala, 391.359,74 euroko aurrekontua dauka. Bigarren honetan, PPko zinegotzi German Lopez abstenidu egin zan, horretarako arrazoiak azaldu ez bazituan be. Gainerako alderdiek baietz esan eben puntu bietan.

Proiektuak jentearrean erakutsiko ditue hurrengo 15 egu-

netan. «Epe horretan, udaleko bulego teknikoan egongo dira nahi dabenek aztertzeko eta egoki erixten jaken zuzenketa eskaerak egin eta eritxiak agertzeko», argitu dabe.

Frontoiko proiektua

Aurreko asteko udalbatzarrean Zaldupen frontoia egiteko proiektua eta obrak kontratatatzeko administrazio baldintza zehazten dituan agiria onartu nahi izan eben, baina EAJk eskatuta gaia atzeratu egin eben. «Obreagaz batera, urbanizazioa adjudiketeko be eskatu dogu», argitu eban Aitor Maruri jeltzaleak. Eguenean Udalbatzarra egingo dabe, eta bertan eztabaidatuko dabe, beste gai batzuekin batera.

AGENDEA

LEKEITIO

Sahararen aldeko kanpaina:

Aittitta Txikik botikak batzeko kanpaina hasi dau. Kaxak jarri ditu Kultur Etxean eta herriko hiru botiketan. Batzen dabena Sahara bialduko dabe abenduaren hasieran.

ONDARROA

Erakusketea:

Zubi Zahar ikastoleak Ibilaldien historiaren ganeke erakusketea jarri dau, domekara arte. Astegunetan, 17:30etik 19:30era egongo da zabalik. Beste gauza batzuen artean, 1993an Ondarroan ateratako bideoa ikusi leike.

Literatura lehiaketak:

Ondarroako Udaleko Euskera Batzordeak Augustin Zubikarai IX. literatura lehiaketak antolatu dau. Beharrak abenduaren 20rako emon behar dira udaletxean bertan.

LABURAREN

LEA-ARTIBAI

Lekeitio-Amoroto-Lekeitio mendi urteerea antolatu dabe

Lea-Artibai eta Deba eta Mutrikuko mendi taldeek mendi urteerea antolatu dabe abenduaren 1erako. Ibilbidea Lekeitio-Amoroto-Lekeitio izango da, mendirik mendi. Herrietatik autobusak egongo dira Lekeitioraino. Bazkaria be lotu dabe, 18 euroren truke. Izena biharko emon behar da, betiko lekue-tan.

ONDARROA

Elektrizidadearen oinarritzko eskolak emongo ditue

Eskilantzarri taldeak oinarritzko elektrizidade tailerra antolatu dau barikura arte, 18:00etatik 20:00etara. Eskolakaitik hamar euro ordaindu behar dira, eta informazio gehiago nahi daue-nak 94 625 700 350 telefonora deitu behar dau.

AMOROTO

Errotarbi eta Telleria baserrietako bideak konpontzen hasi dira

Ugaran (Oleta) auzoko Errotarbi baserrirako bidea eta Telleria baserri inguruan dagozan Udal uren instalazioen bidea hasi dira konpontzen. Enpresa bakarria aurkeztu da, eta 40.500 euro eukiko ditu zereginetarako. Diru horren %75 Bizkaiko Foru Aldundiko Nekazaritza Sailetik ordainduko dabe, urtero egiten dauen Landur Bideen programearen barruan, hain zuzen be.

AULESTI

36 lagunek emon dabe izena Musika Eskolan

Aulestiko Musika Eskolan 36 ikasle dagoz aurtan, Aulesti bertokoak eta inguruko herrietakoak. Gogora ekarri dabenez, musikeagaz batera, hainbat musika tresna erakusten ditue. Esan dabenez, oraindino ateak zabalik ditue eskolak hartu nahi dituenentzat.

MARKINA-XEMEIN

‘Juanbi’ memoriala martxan jarri dabe

Abenduaren 31ra bitartean, zesta partiduak jokatu ditue, zapaturo, 17:00etatik aurrera. Partiduok *Juanbi* memorialaren barruan sartzen dira (Juan Vicente Elkorobarrutia zanaren omenez antolatutako ekitaldia).

ZALDIBAR. Udalak eta enpresa biak akordioa lortu guran dihardue

Alzuaran enpresea dagoen lekuan etxebizitzak eregiteko asmoa daukie Udal arduradunek.

Alzuaran eta Zalbi enpresak industrialdera eroan guran

Udalak etxeak eregi gura ditu, arauen berrikuspina egin ostean

Aitziber Basauri

Alzuaran eta Zalbi enpresak az akordioa lortu guran dihardu Zaldibarko Udalak, enpresa biok Solozabal industrialdera joan daitezana. Herrigunean dagoz enpresa biok, eta inguru osoan etxebizitzak dagoz eregi-ta. Bertotik atarateko aukerea aztertzen dihardue Udal arduradunek, geratuko litzakeen orubean etxebizitzak eregiteko. Halantxe azaldu dau Igor Barrenetxea-Arando alkateak. Industria lurrak dira, baina, horrek; eta Udalak lur erresidentzial lez kalifikatea proposau deutse bi enpreson ugazabei. Horretarako arauen berrikuspina egin beharko leuke Udalak. Aurrera

egin ezker, 50 etxebizitza libre eregiko leukiez; eta beste 15, babesekoak.

Lantokia handitu gura dabe Alzuaran eta Zalbi enpresek

Alzuaran eta Zalbi enpresek euren jarduerara garatzeko azpigitura handitu gura dabe. Eta halan jakin arazo deusie Udal arduradunei. «Baina, dagozan lekuan, ez daukie horretarako aukerarik. Kontuan hartuta Zaldibarren industrialdea garatzen dihardogula, aukera ona deritxagu lekualdatze hori bultzatzeari», esan dau alkateak. Enpresak industrialdera pasau ezker, Alzuaranek lekua bikoiztea lortuko leuke. Izan be, behe solairuan, 4.000-5.000 me-

tro izango leukez. Zalbi enpre-seak, barriz, 1.000 metro koa-dro lortuko leuzkez.

Udalak eta enpresak akordioa lortu ostean planteauko dabe arauen berrikuspina. Eta, enpresen jabeek sustatzaile bat topau beharko leukie etxebizitzak eregiteko. Aurretik, baina, industrialdera joan beharko dira enpresek.

Industrialdeko urigintza beharrak martxan dagoz dagoeneko alkateak gogoratu dauenez, eta datorren martirako gertu egon leitekezela uste dau. «Oraintxe be ipini leiteke bertan edozein enpresa. Izan be, urigintza beharrak eta eraikin al-tzatzeko beharrak aurrera ero-an leitekez, alkar koordinatuta».

bestetik. Hilaren 29rako, barriz, 25 urteotan, Zaldua pelota taldearen zuzendaritzan parte hartu dabenendako afaria gertau dabe. Artia alkartean izango da 21:00etan.

Zaldua Pelota Alkarteko hildakoen oroimenez mezea izango da, hilaren 30ean 12:30ean; eta abenduaren 1ean Olazar pelota txapelketea jokatu da. Lau t'erdikoan jardungo dabe Altunak eta Mendizabalek. Ostean, binakako partidua hasiko da: Castellanos-Solozabal, batetik, eta Ubea-Zapirain, bestetik. Pelota eskoleak eratu dau Pelotaren II. Astea Udalaren laguntzeagaz, eta hurrengo urte-etan be ekimenagaz jarraitzeko asmoa daukie.

hurreratutakoek. Izan be, Paco Arroiabek gidatutako ikastaroa izango da Olazar pelotalekuan, 18:00etatik aurrera. Era berean, pelota entrenamendua be izango dabe Imanol Agirregaz. Ordu berean hasiko dabe.

Olazar pelota txapelketea jokatuko dabe, zemendiaren 28an. Saioa 21:00etan hasiko dabe. Sorrarainek eta Mundiñanok jardungo dabe lehian lehenengo. Eta, gero, binakakoa jokatuko dabe: Antxia-Iriarte, batetik, eta Aguzkiza-Eruaskin,

Zaldua kirol alkaratearen 25. urteurrena gogoratuko dabe Pelotearen II. Astean

A.B.

Pelotearen II. Astea hasi barri dabe Zaldibarren. Aurton, gainera, Zaldua kirol alkartea sortu zaneke 25. urteurrena ospatuko dabe. Herriko Pelota Eskolako gaztetxoek eskainitako partidua ipini eben, atzo, martxan aurton gertautako egitaraua. Eskuz binakako zazpi partidu jokatu ziran, herri eskoletako frontoian.

Gaur, barriz, pelotak egiten ikasteko aukerea izango dabe

DIMA. Udaleko liburutegiaren azpikaldean

Hurtzaindegia egokitu gura dabe herrian, 0-3 urte arteko umeendako

A.B.

Dimako Udalak hurtzaindegia egokitu gura dau, gurasoen eskaerei erantzuteko. Herriko umeendako lekua atontzea daukie helburu. «Halandabe, lekua badago Arratia bailarara edegi leitekeen zerbitzua eukitea da gure asmoa». Halantxe azaldu dau Sefe Ziarrusta alkateak. Udal arduradun nagusiak gogoratu dau Arratia bailarako hainbat gurasok hurtzaindegi publikoa edegiteko eskaerea egin izan dabela administrazioan.

Udaleko liburutegiaren azpikaldean dagoan lokalean egokitu gura dabe 0-3 urte arteko umeendako hurtzain-

degia, Udalekoek azaldutakoaren arabera. Orain, gaztetxea dago bertan. Halandabe, leku barria atontzen dihardue gazteendako, Ugarana inguruan. Lekualdetzea egingo dabe, beharrak amaitzean.

Udalak egindako proiektua aurkeztu dabe Jaurilaritzan

Hurtzaindegia atontzeko 100 metro koadroko lekua daukie. Dimako Udalak egin dau dagoeneko egitasmoa. Halantxe azaldu dabe Udal arduradunek. Eta, Eusko Jaurilaritzan be aurkeztu dabe hurtzaindegirako landutako proiektua.

Momentuz, halabaina, Jaurilaritzaren erantzunaren zain dago Udala.

LABURAREN

DURANGALDEA

Ainke eta Seiurte, Euskadi Gazteko XII. Maketa Lehiaketan

Durangaldeko Ainke eta Seiurte taldeak finalista geratu dira Euskadi Gaztearen XII. Maketa Lehiaketan. Aurkeztutako 250 musika talderen beharren artean 20 aukeratu dabez; eta horren artean, Ainkeren *g! fm! derr! son* eta Seiurteren *Zu*. Irabazleak 3.000 euro jasoko dauz, eta maketea CD formatoan editauko dabe, boto gehien jaso dabezan lehengo hiru taldeen beharrakaz. Internet bidez emon leiteke aldeko botua www.eitb.com orrian hilaren 30era artean.

ELORRIO

Eraikin publikoen garbiketan 170.386 euro gastauko ditue

Udalak emon barri dau eraikin publikoak garbitzeko zerbitzua. Orain arteko enpresa berak eroango dau, Impacto enpresek. Udalak zerbitzua zabaldu dau eta 170.386 euro erabiliko ditu. Jubilauen egoitzea eta Musika Eskolea be garbituko dabe, besteren artean; eta Arriolan kultur aretoan eta herri eskolan, barriz, gehiagotan garbituko dabe, besteak beste. Bestalde, 15 egunean behin zerbitzuaren kontrola egingo dabe, Niko Moreno alkateak azaldu dauenez.

AGENDA

ZORNOTZA

Zinekluba: Ernst Lubitsch zuzendariaren *To be or not to be* pelikulea eskainiko dabe, gaur, Zornotza aretoan. Pelikulea horregaz amaituko dabe Antibelikoak zineklub zikloa. Emonaldia 20:15ean izango da.

Erakusketea: Eduardo Gonzalezen olioak ikusi leitekez Zornotza aretoan.

ERMUA

Erakusketea: Mugarte kolektiboak eraturako margo erakusketea ikusi leiteke Teresa Murga erakustaretoan. Astegunetan 18:00etatik 20:00etara; eta, zapatuetan, 11:00etatik 13:00era. Hilaren 30era artean eukiko dabe edegita.

BERRIZ

Erakusketea: Aire zabaleko laugarren margo lehiaketan aurkeztutako beharren erakusketea gaur zarratuko dabe. Margoak Erakusketa aretoan dagoz.

Sari banaketea: V. Argazki Lehiaketako sarien banaketea egingo dabe, gaur, Kultur Etxean. Ekitaldia 19.30ean hasiko dabe.

DURANGO

Ikastaroa: Ibaizabal Ikastoleak muskulazio ikastaroa eratu dabe. Astelehen eta barikutan izango da ikastolako gimnasioan, 18:00etatik 20:00etara. Izena emoteko epea edegita dago. Informazio gehiago bertako idazkaritzan.

KULTUREA

Mikelazuloko Poetak taldearen emonaldia eta bakarrizketa saioa, Bilbon

Erredakzioa |

Literatur Jazza ekimenaren barruan, Mikelazuloko Poetak taldeak poesia emonaldia eskainiko dau Kaldarapeko Kulturgunean, gaur. Bilboko Zazpikaleetako Euskal Txokok eta AEK-ko Lizardi euskaltegiak gertau dabe ekitaldia. Halan, iluntzeko zortzi eta erdietan hasiko da literaturako errezitaldi musikatua.

Sarrikoko Ekonomia eta Enpresa Zientzien fakultatean, bestalde, *stand up* teknikan oinarritutako umorezko bakarrizketa saioa egingo dabe. Ikusizuna osotzen daben aktoreek gaur eguneko gaien inguruan egingo dabe berba. Ironia eta zorroztasuna izango ditue lan tresnea. Besteak beste, Javier Gandarra, Mikel Ibañez eta Jon Urrazak hartuko dabe parte. Sarrirea doan izango da.

IÑAKI GAMINDE EUSKAL FILOLOGIAN DOKTOREA

‘Meñakako laminaren urregorria’ izentau dau Iñaki Gamindek Meñakako berbakerearen ganean egindako lana: liburua eta CDa. Meñakarrei egin deutse keinu, eta euskal hizkuntzearen inguruan osotutakoaren beharrari buruz berba egin dau ‘Bizkaia’-gaz.

XOUSA SIMAL

«Euskaldunok dogun urregorria gure kultura eta berbakerea da»

Irene Berro |

PROZEDUREA

«Inkosten bidez osotu dot liburua, jenteagaz berba egiten. Eta horretan 6-7 hile emon dodaz»

TRANSMISINOA

«Eredu linguistiko eta kulturalak herriak daukaz, eta eskoletan horreexek be erakutsi behar doguz»

Meñakako Laminaren Urregorria liburuan jasotako eredu linguistiko eta kulturalak eskolen bidez transmitidu behar dirala pentsetan dau Iñaki Gamindek.

■ **Meñakako kantuak, ipuinak, pasadizoak, bertsoak eta istorioak batu dozuz.**

Bai, nik testuak batu dodaz. Meñakarrek zelan egiten daben berba jaso dot testuen bidez. Testuotan dagoz alkarriketak, azalpenak, deskribapenak, pasadizuak, istorioak... Era askotako testuak dira, azken batean.

■ **Hizkuntzea, alde batetik, eta batu dozuzanak, beste batetik. Zeri emon deutzazu garrantzi gehiago?**

Hizkuntzeari eta kultureari. Liburuan gura izan dot islatu meñakarren kultura. Eta hori euskeraren bidez egin dot, ez dau besterik. Egia esaten badeutsut ondo pasetako be egin dot.

■ **Zelan moldatu zara dana**

jasoteko, eta zenbat denpora emon dozu?

Inkosten bidez egin dot, jentegaz berba egiten. Sei-zazpi hile emon ditut liburua eta CDa osotzeko.

■ **Zer batzen dau CDak liburuak ez daukana?**

Meñakarrek eurak irakurritako testuak, bideoklipak... Nire emaztea, Ester Elgoibar, ibili da kamereagaz, eta berak egin dau atal horri jagokon lana.

■ **Zelan ba ‘Meñakako Laminaren Urregorria’ izena?**

Meñakarrei egiten deutsedan keinu bat da. Aurreko liburuan gogoz lotu nintzan eurek hainbeste aitatzten dituen laminak ikusteko. Oraingoan ibili natxake atzean, baina lamina ez bada be, laminaren urregorria. Azken batean, benetako urregorria euskaldunok doguna da gure kultura eta gure barbakerea.

■ **Liburuak geroari begira gramatika zein ahozko eredu egokiak emoteko oinarriak finkatzeko be balio dauela esan izan dozu.**

Liburuak batzen dituan kontuak transmitidu behar dira, eta horretarako biderik onena eskolea da. Eredu linguistikiak eta kulturalak herriak daukaz. Eskolan eredu unibertsalak erakutsi behar doguz, baina geure-geureak diranak be bai. Hor, dana dala, arazo txiki bat daukagu: eredu linguistikoak zelan atara. Euskaltzaindiak gomendatzen dauena ez da nahikoa euskeraz bizi gura badogu. Liburu hone-tatik, beraz, atara daitekez eredu linguistikoak, gero, eskolaratu beharko diranak.

■ **Bide horretan pausorik emon dozu?**

Mendebalde kultur alkarreak Bizkaiko herri guztietan lan bat egin dau. Herrien eredu linguistikoak eskolaratzea da helburua, ariketak egitea... Nire liburuaren helburua ez da ariketak egitea. Baina prozedura bardi-na da. Herririk herri ibiltzen gara herriak dakiena jasoten, gero, eredu horreek transmititzeko.

CB CANAL BIZKAIA Bizkaiko Telebista

AZAROA 26 ASTEARTEA

07:40	DOCUMENTAL: "Vete Enterándote"
08:05	TRANSFORMERS
08:30	BIZKAIA GOIZEAN
10:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"(R)
11:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA" (R)
11:30	SERIE: (CAP 52) "ENTRE DOS FUEGOS"
12:00	TELENOVELA: (Cap 50) "LA INTRUSA"
13:00	ELLA JARDIN
13:30	LA COCINA DE LOCALIA
14:00	BIZKAIA GAUR 1ª EDICIÓN
14:40	SORTEON BIZKAIA
15:00	NOTICIAS LOCALIA
15:30	MAGACÍN: "CADA TARDE"
17:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA"
17:30	HECHO POR ELLA
18:00	TELENOVELA: (CAP 18) "MARIA BELEN"
19:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"
20:00	LAS CHICAS DE ORO: "Testigo"
20:30	BIZKAIA GAUR 2ª EDICIÓN
21:05	NOTICIAS LOCALIA
21:30	MAGACÍN: "LO QUE QUEDA DEL DIA"
22:00	BACALAO BACALAO
23:35	BIZKAIA GAUR 3ª EDICIÓN
23:45	ULTIMAS NOTICIAS LOCALIA
00:00	CINE: "CORAZONES DE FUEGO"
01:30	EL GALEÓN: "El golfo persico"
02:00	MAGACÍN: "LO QUE QUEDA DEL DIA" (R)
02:30	MTV. CANAL MUSICAL